VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ANYKŠČIŲ REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

GAMTOSAUGINĖ DALIS

KAUNAS, 2019 m.

TURINYS

	Psl.
1. DARBO OBJEKTAS, TEISINIS PAGRINDAS, TIKSLAI IR METODIKA	4
2. DARBO SUDĖTIS	6
3. VALSTYBĖS SAUGOMOS TERITORIJOS IR OBJEKTAI	7
3.1. Nacionalinių saugomų teritorijų bendra apžvalga	7
3.1.1. Valstybiniai parkai	8
3.1.1.1. *Anykščių regioninis parkas*	8
3.1.1.2. *Asvejos regioninis parkas*	12
3.1.1.3. *Labanoro regioninis parkas*	16
3.1.2. Valstybiniai draustiniai	22
3.1.3. Savivaldybių draustiniai	26
3.1.4. Valstybiniai biosferos poligonai	27
3.2. Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijos	30
3.2.1. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)	31
3.2.2. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)	32
3.2.2.1. *EB svarbos gamtinių buveinių tipų, esančių valstybinės reikšmės miškuose, trumpa charakteristika*	38
3.2.2.2. *EB svarbos gamtinių buveinių tipų pasiskirstymas girininkijų miškuose*	52
3.2.2.3. *EB svarbos gamtinių buveinių, saugomų augalų ir gyvūnų rūšių apsauga ir tvarkymas*	69
3.3. Saugomos gamtos vertybės regioninio padalinio administruojamuose miškuose	74
3.3.1. Gamtos paveldo objektai	74
3.3.2. Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys	76
3.3.3. Vaistinių augalų genetiniai sklypai	80
4. REGIONINIO PADALINIO ĮSIPAREIGOJIMU SAUGOMI PLOTAI	81
4.1. Kertinės miško buveinės	81
4.2. Miško plotai saugomi pagal miškų sertifikavimo reikalavimus	82
5. EKOLOGIŠKAI VERTINGI MIŠKO PLOTAI	91
5.1. Miško laukymės saugotinos nuo apaugimo medžiais ir krūmais	91
5.2. Miško sklypai su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais)	93
6. MIŠKŲ ŪKINIS REŽIMAS	96
7. GAMTOSAUGINĖS ŪKINĖS PRIEMONĖS MIŠKUOSE	97
7.1. Miško kirtimų ribojimas prie saugomų paukščių lizdaviečių	97
7.2. Rekomenduojamos retųjų augalų apsaugos priemonės	98
7.3. Paliekamų bioįvairovės medžių atranka ir išdėstymas	98
7.4. Kertinių miško buveinių tvarkymas ir apsauga	101
7.5. Biotechninės priemonės	101
8. PROJEKTUOJAMOS GAMTOSAUGINĖS TVARKYMO PRIEMONĖS VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE	105
8.1. Ąžuolijos miško gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas	108
8.2. Urkio telmologinio draustinio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas	121
8.3. Labanoro regioninio parko Kertuojų hidrografinio draustinio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas	124

8.4. Labanoro regioninio parko Vadokšno hidrografinio draustinio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas..... 133
8.5. Užuraisčių kaimo apylinkių gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas..... 141
8.6. Anykščių šilelio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas..... 148
9. RŪŠIŲ APSAUGOS VEIKSMŲ PLANAI..... 152
LITERATŪROS SĄRAŠAS..... 155
PRIEDAI..... 159
1 priedas. Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis..... 160
2 priedas. Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis..... 174
3 priedas. Nacionalinių saugomų teritorijų ir „NATURA 2000“ tinklo teritorijų pasiskirstymo saugomų teritorijų direkcijoms sąrašas..... 181
4 priedas. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radviečių žiniaraščiai..... 184
5 priedas. Kertinių miško buveinių sąrašas valstybinės reikšmės miškuose..... 198
6 priedas. Bendrieji kertinių miško buveinių nuostatai..... 208
7 priedas. Miško laukymių saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais žiniaraštis..... 218
8 priedas. EB svarbos pievų buveinių lokalizacija saugotinose nuo apaugimo medžiais ir krūmais miško laukymėse..... 221
9 priedas. Miško sklypų su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais) žiniaraštis..... 228
10 priedas. Gamtotvarkos planuose numatytų tvarkymo plotų lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose..... 235
11 priedas. „NATURA 2000“ teritorijų, kurioms yra parengtas gamtotvarkos planas, EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija valstybinės reikšmės miškuose..... 248
12 priedas. Rūšių apsaugos veiksmų planuose numatytų tvarkymo plotų lokalizacija valstybinės reikšmės miškuose..... 261
13 priedas. EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija BAST valstybinės reikšmės miškuose (*remiantis „BIOMON“ duomenų bazės duomenimis*)..... 263
14 priedas. Saugomų augalų buveinių ir gyvūnų veisimosi ir/ar maitinimosi vietų lokalizacija BAST valstybinės reikšmės miškuose (*remiantis „BIOMON“ duomenų bazės duomenimis*)..... 279
15 priedas. EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija BAST valstybinės reikšmės miškuose (*remiantis www.geoportal.lt/map duomenimis*)..... 287
16 priedas. Šimonių girios biosferos poligone esančių saugomų paukščių rūšių maitinimosi bei veisimosi vietų ir jų apsaugos zonų išsidėstymo schema valstybinės reikšmės miškuose..... 322
17 priedas. Šimonių girios biosferos poligone esančių mažojo erelio rėksnio lizdaviečių ir jų apsaugos zonų išsidėstymo valstybinės reikšmės miškuose schemos 324
18 priedas. Vaistinių augalų genetinių sklypų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose miškuose..... 328

1. DARBO OBJEKTAS, TEISINIS PAGRINDAS, TIKSLAI IR METODIKA

Darbo objektas **–** valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos (toliau – VĮ VMU) patikėjimo teise valdomi Anykščių regioninio padalinio administruojami miškai (toliau – regioninio padalinio administruojami miškai).

Teisinis pagrindas. Gamtosauginių priemonių plano parengimą sąlygojo naujo regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto rengimas. Šiame darbe pateikiama gamtosauginių, gamtotvarkinių ir miško biologinę įvairovę praturtinančių specialių priemonių visuma, darbas parengtas atsižvelgiant į besikeičiančius šalies valstybinių miškų aplinkosauginius reikalavimus.

Gamtosauginių priemonių planas yra sudedamoji regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto dalis. Rengiant planą, regioninio padalinio administruojamuose miškuose suprojektuotos gamtosauginės priemonės, kurių laikymasis padės išsaugoti ir praturtinti biologinę įvairovę. Suprojektuotos priemonės suderintos su regioniniu padaliniu, atsižvelgiant ne tik į gamtosauginius, bet ir į socialinius bei ekonominius visuomenės interesus šioje teritorijoje. Informacija apie suderintas su regioniniu padaliniu gamtosaugines priemones pateikiama atskiruose žiniaraščiuose (pagal girininkijas).

Darbo tikslai:

1. Parengti specialų regioninio padalinio gamtosauginių priemonių žemėlapį, kuriame būtų pažymėtos teritorijoje esančios valstybės saugomos teritorijos, Europos Sąjungos svarbos teritorijos (NATURA 2000), Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, samanų, kerpių ir grybų rūšių radvietės, regioninio padalinio įsipareigotos saugoti kertinės miško buveinės, naujai inventorizuotos kitos ekologiškai vertingos teritorijos.

2. Gamtotvarkos planuose numatytų gamtinių vertybių atkūrimo ir tolimesnio jų palaikymo priemonių pagrindu suprojektuoti biologinės įvairovės palaikymo kirtimus, specialiuosius miško kirtimus, kitas priemones.

Darbo metodika. Darbas atliktas naudojant naują (lauko darbai – 2018 m.) sklypinės miškų inventorizacijos duomenis, saugomų teritorijų planavimo dokumentus, atliktų bioįvairovės tyrimų bei vykdytų projektų medžiagą. Darbe remtasi regioninio padalinio, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos, Anykščių, Asvejos, Sartų ir Gražutės regioninių parkų direkcijų, Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijų specialistų pateikta medžiaga ir informacija bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS) esančiais duomenimis. Visi šie duomenys

suvesti į atributinių ir grafinių duomenų bazes. Naudojant atributinę duomenų bazę rengiami gamtosauginių priemonių žiniaraščiai, o naudojant grafinę duomenų bazę parengiami gamtosauginių priemonių žemėlapiai. Visi žemėlapiai gaminami regioninio padalinio administruojamų miškų išdėstymo planų pagrindu.

Tolimesni projektiniai sprendimai priimti vadovaujantis galiojančiais saugomų teritorijų nuostatais, gamtotvarkos, miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos ir miško kirtimų taisyklių reikalavimais, taip pat tvaraus, gamtai artimo ir subalansuoto miškų ūkio principais.

Projekto rengėjai:

- *tekstinę dalį parengė* – kraštotvarkos skyriaus specialistė **Gerda Junevičiūtė**;
- *grafinę dalį parengė* – **Gerda Junevičiūtė** (išskyrus regioninio padalinio bendrą gamtosauginių priemonių žemėlapį (M 1:50 000) ir visų girininkijų gamtosauginių priemonių žemėlapius (M 1:20 000) parengė kraštotvarkos skyriaus specialistas (projektavimui) – **Linas Juozaitis**).

2. DARBO SUDĖTIS

Gamtosauginių priemonių planas susideda iš dviejų atskirų dalių – grafinės informacijos (žemėlapio) ir gamtosauginių priemonių plano – Aiškinamojo rašto. Grafinė informacija lokalizuota planinėje medžiagoje, parengiant regioninio padalinio bendrą gamtosauginių priemonių žemėlapį (M 1:50 000) (1 pav.) ir visų girininkijų gamtosauginių priemonių žemėlapius (M 1:20 000). Gamtosauginių priemonių plano Aiškinamajame rašte pateikiami žiniaraščiai sudaryti visoms Gamtosauginių priemonių žemėlapyje pažymėtoms saugomoms teritorijoms ir objektams bei naujai inventorizuotiems ekologiškai vertingiems miško sklypams. Taip sukuriamas vieningas dokumentas, kuriame sukoncentruotos visos saugomos teritorijos ir teritorijos, kuriose veikla ribojama, bei objektai su jų palaikymui reikalingo nustatyto ūkinio režimo ypatybėmis. Gamtosauginių priemonių aprašymai pateikiami atskiruose žiniaraščiuose pagal girininkijas.

Iš viso parengta dvylika komplektų gamtosauginių priemonių planų girininkijoms (po vieną aiškinamųjų raštų ir žemėlapių komplektą kiekvienai girininkijai) ir vienas bendras regioninio padalinio aiškinamojo rašto ir žemėlapio komplektas regioninio padalinio administracijai. Po vieną aiškinamojo rašto egzempliorių taip pat teikiama centrinei VĮ VMU administracijai ir Valstybinei miškų tarnybai.

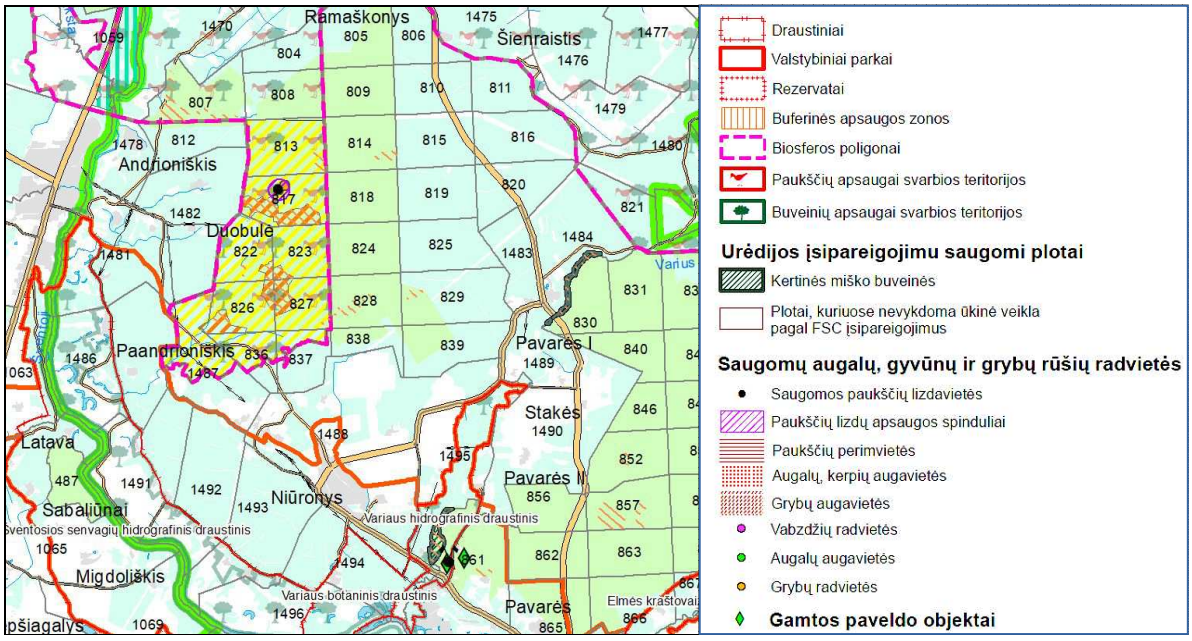

1 pav. **Gamtosauginio žemėlapio (M 1:50 000) fragmentas**

3. VALSTYBĖS SAUGOMOS TERITORIJOS IR OBJEKTAI

Visos saugomos teritorijos yra Lietuvos gamtinio karkaso dalis. Gamtinio karkaso teritorijose saugoma kraštovaizdžio erdvinė teritorinė struktūra ir gamtinis pobūdis, ekologinis stabilumas, kraštovaizdžio estetinė vertė. Gamtinio karkaso teritorijos turi būti tvarkomos vadovaujantis darnios plėtros principais. Teritorijose, turinčiose istorinę, kultūrinę vertę, svarbiose estetiniu atžvilgiu, gamtinio karkaso teritorijos, tvarkomos atsižvelgiant ir derinant tarpusavyje ekologinius, kultūrinius bei estetinius kraštovaizdžio formavimo reikalavimus.

3.1. Nacionalinių saugomų teritorijų bendra apžvalga

Lietuvoje saugomos teritorijos steigiamos norint išsaugoti gamtos ir paveldo teritorinius kompleksus bei objektus, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę. Saugomose teritorijose palaikoma kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, gamtos išteklių subalansuotas naudojimas ir atkūrimas, sudaromos sąlygos pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams. Šalies saugomų gamtinių teritorijų apskaitą, apsaugą bei tvarkymą reglamentuoja Lietuvos respublikos Saugomų teritorijų įstatymas (1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301). Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja:

1) Saugomų teritorijų įstatymas, Aplinkos apsaugos, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, Laukinės gyvūnijos, Laukinės augalijos, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, Miškų, Teritorijų planavimo, Statybos bei kiti įstatymai;
2) saugomų teritorijų nuostatai;
3) saugomų teritorijų planavimo dokumentai;
4) saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai;
5) apsaugos sutartys, kurias Vyriausybės įgaliotos institucijos jos nustatyta tvarka sudaro su žemės savininkais ir valdytojais ir įregistruoja Nekilnojamojo turto registre, kai su žemės savininkais ir valdytojais individualiai susitariama dėl kraštovaizdžio, gamtos vertybių papildomų apsaugos ir naudojimo priemonių nustatymo arba tvarkymo priemonių įgyvendinimo jų valdomoje žemėje.

Pagal saugomų vertybių pobūdį regioninio padalinio teritorijoje esantys draustiniai skirstomi į gamtinius (botaniniai-zoologiniai, botaniniai, ichtiologiniai, telmologiniai, hidrografiniai, geomorfologiniai), kompleksinius (kraštovaizdžio) ir genetinius draustinius.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas yra **37131,5 ha** (teritorijos miškingumas – **32,1%**). Regioninio padalinio administruojamuose miškuose valstybės saugomos

teritorijos iš viso užima **13949,2 ha** arba **37,6%** bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto (1 lentelė, 1 priedas).

1 lentelė. *Valstybės saugomų teritorijų pasiskirstymas girininkijų miškuose*

Girininkija	***Regioninio padalinio administruojami miškai***		
	Bendras girininkijos administruojamų miškų plotas, ha	***Saugomų teritorijų plotas, ha***	***Bendro girininkijos administruojamų miškų ploto %***
Svėdasų	3112,5	2061,7	66,2
Troškūnų	3840,8	25,8	0,7
Pavarių	3174,9	1540,3	48,5
Mickūnų	3113,1	2397,3	77,0
Kavarsko	3422,9	40,2	1,2
Mikierių	3200,9	2402,9	75,1
Vyžuonų	2019,7	16,6	0,8
Balčių	2489,0	40,0	1,6
Utenos	2597,7	887,7	34,2
Kuktiškių	2942,3	1482,1	50,4
Videniškių	3388,9	787,9	23,2
Dubingių	3828,8	2266,7	59,2
Iš viso:	**37131,5**	**13949,2**	**37,6**

Valstybės saugomų teritorijų miškų regioninio padalinio administruojamuose miškuose daugiausiai yra Mikierių (2402,9 ha ir tai sudaro 75,1% bendro girininkijos miškų ploto) ir Mickūnų (2397,3 ha ir tai sudaro 77% bendro girininkijos miškų ploto) girininkijose.

Gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST) ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų (PAST) plotai į bendrą regioninio padalinio valstybės saugomų teritorijų plotą nesumuojami, kadangi didžiąja ploto dalimi jie apima valstybės saugomas teritorijas.

3.1.1. Valstybiniai parkai

3.1.1.1. Anykščių regioninis parkas

Anykščių regioninis parkas – įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“, siekiant išsaugoti vertingiausius Anykščių krašto gamtinius ir kultūrinius kompleksus bei objektus, juos tvarkyti ir racionaliai naudoti.

Anykščių regioninio parko apsaugos režimą užtikrina ir regioninio parko steigimo tikslų įgyvendinimą koordinuoja Anykščių regioninio parko direkcija. Anykščių regioninio parko plotas – 15 486 ha (2 lentelė).

Anykščių regioninio parko paskirtis, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Anykščių regioninio parko nuostatų patvirtinimo“, yra

išsaugoti Šventosios slėnį su senvagėmis, eroziniais atragiais ir raguvomis, Kurklių eroziniu cirku, Anykščių šilelį su Šventosios salpinėmis pievomis ir Budragaidžio liūninio tipo ežerėliu, Rubikių–Mūšėjaus ežeryną su salomis, Anykštos ir Virintos senslėnius, Storių takoskyrinį moreninį masyvą; išsaugoti kultūros vertybes, iš jų Šeimyniškėlių, Liudiškių, Piliakalnio. Buivydų, Bijeikių piliakalnius, Burbiškių dvaro sodybą, Anykščių senamiestį.

Anykščių regioninio parko tvarkymo planas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-699 „Dėl Anykščių regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo“.

Anykščių regioninio parko tvarkymo plane numatoma:

1. stiprinti ekosistemų apsaugos funkcijas miškuose. Ūkininkaujant regioninio parko miškuose rekomenduojama: nenaudoti pesticidų ir trąšų; esamas melioracines sistemas bei sureguliuotas vandens tėkmes palikti savaiminei renatūralizacijai; palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir medynų vertikaliąją struktūrą; atkuriant ir įveisiant mišką formuoti artimos natūraliai rūšinės sudėties mišrius medynus, želdymui naudoti tik vietinės kilmės medžiagą, pirmenybę teikti savaiminiam atžėlimui;
2. skatinti nusausintų teritorijų natūralaus hidrologinio režimo atkūrimą ir sureguliuotų vandens tėkmių renatūralizaciją;
3. skatinti miškų įveisimą ir želdinių formavimą agrarinėse teritorijose;
4. siekti vietinės taršos sumažinimo, likviduojant nelegalius sąvartynus ir atliekų sankaupas, skatinant ekologišką, tausojantį žemės ūkį;
5. skatinti tradicinės mozaikiškos žemėveikslių struktūros išsaugojimą ir atkūrimą regioninio parko agrarinėse ir agrarinėse – miškingose teritorijose;
6. skatinti transformuoti kultūrines pievas ir ganyklas, ariamą žemę į pusiau natūralias ekstensyvaus naudojimo pievas;
7. rekomenduojama inicijuoti vertę atitinkančio specialaus apsaugos statuso suteikimą Virintos ir Šventosios santakai, didžiosioms Rubikių ežero saloms, Daumantų, Abromiškio, Šilelių, Vildžiūnų (Virintos) ir Gylių atodangoms.
8. Siekiant atkurti pažeistus ar sunaikintus gamtos objektus bei kompleksus, numatoma: renatūralizuoti Judinio upelį, sureguliuotą dalį paliekant savaiminei renatūralizacijai; atkurti hidrologinį režimą pietrytiniame Budragaidžio gamtinio rezervato pakraštyje, panaikinant melioracinius griovius; rekultivuoti karjerus.

Siekiant išsaugoti regioninio parko biologinę įvairovę, numatoma:

1. formuoti biologinei įvairovei palankias sąlygas; skatinama formuoti ornitochorinius, entomofilinius ir kanopinių žvėrių mitybos bazę gerinančius želdinius; gerinti saugomų šviesamėgių augalų aplinkos sąlygas regioninio parko miškuose, išretinant medynus iki optimalaus skalsumo; formuoti retmes brandžiuose medynuose; įrengti dirbtinius lizdus plėšriesiems paukščiams ir juodiesiems gandrams, kelti inkilus uoksiniams paukščiams ir šikšnosparniams, specialius inkiliukus kamanėms; žiemos metu papildomai šerti medžiojamą fauną ir smulkiąją ornitofauną;
2. atlikti biologinės įvairovės tyrimus ir detalų Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių, rūšių (įskaitant paukščius) radviečių kartografavimą ir buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų būklės įvertinimą visame regioniniame parke, nustačius poreikį parengti gamtotvarkos planus, išskiriant specialios apsaugos ir tvarkymo reikalaujančias teritorijas, būtinus apsaugos reikalavimus ir tvarkymo priemones;
3. išsaugoti kertinų miško buveinių tinklą, paliekant medynus natūraliam vystymuisi;
4. išsaugoti retųjų paukščių lizdavietes ir jų aplinką, taip pat perimviečių bei tuokviečių aplinką;
5. palaikyti natūralias pievas, atviras pelkes, miško aikšteles ir laukymes, ekstensyviai naudojant (ganant, šienaujant) ir šalinant sumedėjusią augaliją;

Veiklą Anykščių regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. patvirtintas įsakymas Nr.410 „Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“. Anykščių regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis (2 lentelė).

2 lentelė. *Anykščių regioninio parko funkcinio prioriteto zonos*

Regioninio parko funkcinio prioriteto zonos	**ha**	**%**
Konservacinio prioriteto zonos:	6895	44,5
Rezervatai	*65*	*0,4*
Draustiniai	*6830*	*44,1*
Ekologinės apsaugos prioriteto zonos	4380	28,3
Rekreacinio prioriteto zonos	1046	6,7
Miškų ūkio zonos	428	2,8
Žemės ūkio zonos	1748	11,3
Gyvenamosios zonos	989	6,4
Iš viso:	**15 486**	**100**
Regioninio parko buferinės apsaugos zona	*1065*	

**Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (www.vstt.lt)*

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimą Nr. 1292 „Dėl Anykščių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“, šio parko konservacinio prioriteto zoną sudaro: *Budragaidžio gamtinis rezervatas, Anykščių šilelio, Elmės, Storių ir Virintos kraštovaizdžio draustiniai, Gojaus, Janydžių, Judinio ir Kurklių geomorfologiniai draustiniai, Anykštos, Rubikių, Šventosios senvagių ir Variaus hidrografiniai draustiniai, Gečionių, Variaus ir Vilkatėnų botaniniai draustiniai, Pakalnių telmologinis draustinis ir Anykščių senamiesčio urbanistinis draustinis*, kurių tikslai yra šie:

1. Budragaidžio gamtinio rezervato – išsaugoti Budragaidžio liūninio tipo ežerėlio, aplinkinių miškų, smiltyninių ir stepinių pievų kompleksą su natūralia upelio atkarpa ir saugomų rūšių augalija;

2. Anykščių šilelio kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškų asociacinį Anykščių šilelio kraštovaizdį, Šventosios upės slėnį su atodangomis ir salpinėmis pievomis, Puntuko ir Puntuko brolio riedulius, šaltinį „Karalienės liūnas“, Vetygalos atodangą, Peniankų pilkapyną ir kitas kultūros paveldo vertybes;

3. Elmės kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškų Elmės upelio slėnio ir Šventosios paslėnio kraštovaizdį, šaltiniuotas upių pakrantes ir natūralių pievų bendrijas, Šeimyniškėlių piliakalnį su jį supančiomis senovinėmis gyvenvietėmis ir senkapiais;

4. Storių kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškų Storių moreninio masyvo reljefą su Gegužinių, Storių, Liepkalnių, Sibiriako, Baltramo kalvomis, Jono Biliūno kapą, Liudiškių piliakalnį ir senovės gyvenvietę;

5. Virintos kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti Virintos senslėnį, jo terasas, rėvuotą, slenkstėtą, labai vingiuotą (meandrinę) upės vagą, upės krantuose atsiveriančius devono periodo smėlį ir molį, neogeno periodo baltą kvarcinį smėlį, upėtakių nerštavietes ir biologiniu požiūriu vertingas pievas;

6. Gojaus geomorfologinio draustinio – išsaugoti raiškų moreninį kalvų lanką;

7. Janydžių geomorfologinio draustinio – išsaugoti raiškų Janydžių erozinio kalvyno reljefą;

8. Judinio geomorfologinio draustinio – išsaugoti aukštus, raguvų išraižytus vakarinius Kurklių erozinio cirko šlaitus;

9. Kurklių geomorfologinio draustinio – išsaugoti aukštus, raguvų išraižytus šiaurinius Kurklių erozinio cirko šlaitus;

10. Anykštos hidrografinio draustinio – išsaugoti natūralia, unikalia vagos struktūra pasižyminčią Anykštos upės slėnio atkarpą ir Burbiškio dvaro sodybą;

11. Rubikių hidrografinio draustinio – išsaugoti Rubikių–Dusyno–Limino–Mūšėjaus ežerų sistemą su apyežeriais ir salomis, kultūros paveldo vertybes;

12. Šventosios senvagių hidrografinio draustinio – išsaugoti senvagių gausumu išsiskiriančią Šventosios upės slėnio atkarpą su termokarstiniais ežerėliais ir pelkutėmis;

13. Variaus hidrografinio draustinio – išsaugoti natūralaus Variaus upelio žemupio hidrografinę struktūrą, Pavarių akmenį ir Variaus atodangą;

14. Gečionių botaninio draustinio – išsaugoti būdingas plačialapių ir mišrių miškų bendrijas su saugomomis augalų, grybų ir paukščių rūšimis;

15. Variaus botaninio draustinio – išsaugoti Šventosios slėnio retas augalų bendrijas ir rūšis;

16. Vilkatėnų botaninio draustinio – išsaugoti Vilkatėnų miško augalijos bendrijas – brandžius pušynus su eglėmis ir beržais, saugomų rūšių augalija;

17. Pakalnių telmologinio draustinio – išsaugoti senklonio dalį su užpelkėjusiais Pabiržytės ir Ešerinio ežerėliais, saugomų rūšių augalija ir gyvūnija;

18. Anykščių senamiesčio urbanistinio draustinio – išsaugoti Anykščių miesto istorinės dalies urbanistinę (planinę, erdvinę tūrinę) struktūrą, tradicinį visos teritorijos ir pavieniu sklypų užstatymo tipą (-us), kultūros paveldo objektus ir jų aplinką, tradicinę architektūrinę išraišką.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Anykščių regioniniame parke – 1864,7 ha *(1 priedas).*

3.1.1.2. Asvejos regioninis parkas

Asvejos regioninis parkas – įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“, siekiant išsaugoti Asvejos ežeryno kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti.

Asvejos regioninio parko apsaugos režimą užtikrina ir regioninio parko steigimo tikslų įgyvendinimą koordinuoja Asvejos regioninio parko direkcija. Asvejos regioninio parko plotas – 12 207 ha (3 lentelė).

Asvejos regioninio parko paskirtis, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 „Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“, yra išsaugoti Asvejos ežeryno (Asvejos, Baluošo, Žverno ir kiti ežerai) miškingų apylinkių gamtos vertybes, kultūros paveldo vertybes, iš jų – Dubingių urbanistinį kompleksą su piliaviete, pilkapius, Alkos, Purviniškių kaimus.

Asvejos regioninio parko tvarkymo planas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. D1-278 „Dėl Asvejos regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo“.

Asvejos regioninio parko tvarkymo plane numatoma:

1) siekti vietinės taršos sumažinimo, iškeliant sąvartynus ir išgyvendinant atliekų užkasimą, skatinant ir propaguojant ekologišką ūkininkavimą regioniniame parke bei aplinkinėse teritorijose;
2) skatinti natūralaus hidrologinio režimo ir hidrologinio tinklo atkūrimą melioruotose teritorijose;
3) skatinti miškų įveisimą ir želdinių formavimą nuskurdintose agrarinėse teritorijose;
4) stiprinti ekosistemų apsaugos funkcijas miškuose:
    - esamas melioracines sistemas ir sureguliuotas vandens tėkmes palikti savaiminei renatūralizacijai;
    - palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir medynų vertikaliąją struktūrą;
    - atkuriant ir įveisiant mišką formuoti artimos natūraliai rūšinės sudėties mišrius medynus, želdymui naudoti tik vietinės kilmės medžiagą, pirmenybę teikiant savaiminiam atžėlimui;
    - skatinti tradicinės mozaikiškos žemėveikslių struktūros išsaugojimą bei atkūrimą regioninio parko agrarinėse ir agrarinėse-miškingose teritorijose;
    - skatinti transformuoti kultūrines pievas, ganyklas ir ariamą žemę į natūralias ekstensyvaus naudojimo pievas.

Siekiant išsaugoti ir eksponuoti gamtos vertybes, numatoma: išlaikyti atvirą Pagrundos rinos pobūdį, šalinant sumedėjusią augaliją, ganant ir šienaujant; inicijuoti gamtos paveldo objekto statuso suteikimą šiems objektams:

- *hidrografiniams objektams*: natūralioms ežerų saloms – Blužnėnų, Bieliškių ir Vainikų (Jonėnų) saloms Asvejos ežere, Orališkių salai Baluošų ežere;
- *hidrogeologiniam objektui*: Dubingių šaltiniui;
- *geologiniam objektui*: Majaus akmeniui;
- *geomorfologiniam objektui*: Jurkiškio upelio slėnio daliai;
- *botaniniams objektams*: Padubingės liepai, Purvino I, Karpakėlio II, Arliškių ir Šakymo ąžuolams;

Siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, retas ir saugomas rūšis, buveines, numatoma:

1) formuoti ornitochorinius, entomofilinius ir kanopinių žvėrių mitybos bazę gerinančius želdinius;
2) gerinti saugomų šviesamėgių augalų aplinkos sąlygas, išretinant medynus iki optimalaus skalsumo;
3) formuoti retmes brandžiuose medynuose;
4) įrengti dirbtinius lizdus plėšriesiems paukščiams ir juodiesiems gandrams, kelti inkilus uoksiniams paukščiams ir šikšnosparniams, specialius inkiliukus kamanėms;
5) žiemos metu papildomai šerti medžiojamą fauną ir smulkiąją ornitofauną;
6) atlikti biologinės įvairovės tyrimus ir detalų EB svarbos buveinių, rūšių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų kartografavimą, būklės įvertinimą;
7) išsaugoti retų paukščių lizdavietes ir jų aplinką, taip pat perimviečių bei tuokviečių aplinką;
8) palaikyti miško aikšteles ir laukymes, šalinant sumedėjusią augaliją;
9) palaikyti atviras pelkių buveines: *Purviniškių* ir *Nikajo pelkėse* bei *Pravalo ežero apypelkyje* šalinant menkaverčius medžius (beržus, baltalksnius) ir krūmus; *Liūnų pelkėje* šienaujant ir šalinant sumedėjusią augaliją.

Veiklą Asvejos regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. patvirtintas įsakymas Nr.411 „Dėl Asvejos regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“. Asvejos regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis (3 lentelė).

3 lentelė. *Asvejos regioninio parko funkcinio prioriteto zonos*

Regioninio parko funkcinio prioriteto zonos	ha	%
Konservacinio prioriteto zonos:	6148	50,4
Rezervatai	*141*	*1,2*
Draustiniai	*6007*	*49,2*
Ekologinės apsaugos prioriteto zonos	4280	35,1
Rekreacinio prioriteto zonos	1235	10,1
Miškų ūkio zonos	394	3,2
Gyvenamosios zonos	150	1,2
Iš viso:	**12 207**	**100**
Regioninio parko buferinės apsaugos zona	*752*	

**Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (www.vstt.lt)*

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 6 d. nutarimą Nr. 375 „Dėl Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“, šio parko konservacinio prioriteto zoną sudaro: *Šakymo gamtinis rezervatas, Asvejos, Baluošų, Beržos ir*

Žalktynės kraštovaizdžio draustiniai, Žvernos hidrografinis draustinis, Dubingių urbanistinis draustinis, kurių tikslai yra šie:

1. Šakymo gamtinis rezervatas – išsaugoti Asvejos ežero ir Žalktynės įlankos suformuoto pusiasalio gamtinę ekosistemą, kaip vertingiausių natūralių Lietuvos ekosistemų etaloną su brandžiais ąžuolynais, saugomų paukščių (erelio žuvininko ir juodojo peslio) perimvietėmis;

2. Asvejos kraštovaizdžio draustinio (2 pav.) – išsaugoti unikalų Asvejos dubaklonio kraštovaizdį su viena ilgiausių Lietuvoje rininių ežerų sistema, gausiais gamtos ir kultūros paveldo objektais, vertingomis buveinėmis, retų rūšių augalija ir gyvūnija;

2 pav. **Asvejos kraštovaizdžio draustinis (Dubingių girininkija)**

3. Beržos kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti ežeringo pelkėto dubaklonio kraštovaizdžio etaloną su didele retų ir nykstančių augalų augaviečių įvairove, sodybų etnografiniais elementais ir kultūros paveldo vertybėmis;

4. Žalktynės kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti ežeringo miškingo kraštovaizdžio etaloną – Žalktynės įlankos ir ją supančių miškų kraštovaizdį su Ešerinės aukštapelke;

5. Žvernos hidrografinio draustinio – išsaugoti Žvernos upelio hidrografinę struktūrą, slėnį, kaip natūralaus ežeringų ir miškingų aukštumų upelio etaloną su brandžiais ąžuolynais paslėnio zonoje;

6. Dubingių urbanistinio draustinio – išsaugoti Dubingių miestelio istorinės dalies urbanistinę (planinę erdvinę, tūrinę) struktūrą, tradicinį visos teritorijos ir joje esančių atskirų sklypų užstatymo tipą (-us), tradicinę statinių architektūrinę išraišką, unikalią, ypatingos istorinės, memorialinės ir archeologinės vertės Dubingių piliavietę, kitus jame esančius kultūros paveldo objektus ir jų aplinką;

3 pav. **Baluošų kraštovaizdžio draustinis (Dubingių girininkija)**

7. Baluošų kraštovaizdžio draustinio (3 pav.) – išsaugoti Baluošų, Jagomanto, Velniuko ir Išrūginės ežerų ir apyežerių kraštovaizdį – ežeringo miškingo kraštovaizdžio etaloną su brandžiais pušynais, vandens ir plėšriesiems paukščiams vertingais biotopais, Jutonių ir Purviniškių pilkapynų kompleksu, Baluošų piliakalniu, kitomis gamtos ir kultūros paveldo vertybėmis.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Asvejos regioniniame parke yra 1256,1 ha (1 priedas).

3.1.1.3. Labanoro regioninis parkas

Labanoro regioninis parkas – įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“, siekiant išsaugoti vertingus gamtos ir kultūros paveldo bei rekreaciniu požiūriais Rytų Aukštaitijos kraštovaizdžio kompleksus, jų gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti.

Labanoro regioninio parko apsaugos režimą užtikrina ir regioninio parko steigimo tikslų įgyvendinimą koordinuoja Labanoro regioninio parko direkcija. Labanoro regioninio parko plotas – 55 317 ha (4 lentelė).

Labanoro regioninio parko paskirtis, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 „Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“, yra išsaugoti ypač vertingą gamtiniu požiūriu Labanoro girią ir ežeryną su Aiseto, Kertojų, Lakajų, Rašios, Stirnių ir kitais ežerais, Beržaloto aukštapelkę; išsaugoti kultūros paveldo vertybes, iš jų – urbanistinius bei etnokultūrinius kompleksus, pilkapius ir kita.

Labanoro regioninio parko tvarkymo planas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. D1-219 „Dėl Labanoro regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo“.

Pagrindinės Labanoro regioninio parko gamtos apsaugos kryptys yra šios:

- vertingų gamtinių kompleksų ir objektų išsaugojimas;
- gamtinės ekosistemos stabilumo užtikrinimas, stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą, mažinant antropogeninį poveikį ir didinant ekosistemų natūralumą;
- biologinės įvairovės išsaugojimas;
- pažeistų gamtos objektų ir kompleksų atkūrimas.

Siekiant išsaugoti vertingiausius gamtinius kompleksus ir objektus, Regioniniame parke suformuota gamtinių rezervatų, gamtinių ir kompleksinių draustinių sistema. Draustiniuose prioritetas teikiamas kraštovaizdžio, gamtos paveldo vertybėms išsaugoti. Gamtinių kompleksų ir objektų apsaugoje didžiausią reikšmę turi kraštovaizdžio (Aiseto, Kulionių, Lakajų, Lakajos, Obelynės, Pažemio, Peršokšnos) bei hidrografiniai (Alnio, Kertuojų, Luknelės, Peršokšnų, Siesarties, Stirnių) draustiniai, sudarantys didžiąją Regioninio parko konservacinio funkcinio prioriteto zonos dalį. Saugant Regioninio parko biologinę įvairovę, įskaitant natūralias ekosistemas, svarbiausias vaidmuo tenka gamtiniams rezervatams (Kiauneliškio ir Girutiškio), botaniniams – zoologiniams (Antaliedės, Kanio raisto, Kuliakampio, Padumblės), botaniniams (Mekšrinio) ir telmologiniams (Alsuodžio, Dumblio, Ešerinio I, Ešerinio II, Juodežerio, Krakinio, Laukagalio, Serlediškio, Snieginio, Tramių, Urkio, Vadokšno) draustiniams. Svarbią vietą vertingų gamtinių kompleksų ir objektų apsaugoje užima specializuoti geomorfologiniai (Maldžiūnų, Panatryčio, Plėšiškių, Salduškio, Žiežulinio) draustiniai, skirti moreninio bei keiminio reljefo ir dubaklonių apsaugai.

Labanoro regioninio parko tvarkymo plane numatyta:

1. formuoti želdinius nuskurdintose agrarinėse teritorijose (Kačergų kaimo, Stirnių, Ilmėdo ir Jaurio ežerų apylinkėse, Baltųjų Lakajų apyežeryje į rytus nuo Mindūnų);
2. atkurti nusausintų teritorijų hidrologinį režimą, renatūralizuoti sureguliuotus vandens telkinius, vandentėkmes.
3. mažinti vietinę taršą, skatinant rūšiuoti atliekas, kompostuoti ar perdirbti susiskaidančias atliekas, įrengti susiskaidančių atliekų surinkimo aikšteles;
4. skatinti ekologišką ūkininkavimą;
5. išsaugoti atviras kraštovaizdžio erdves;

6. išsaugoti bei atkurti tradicinę mozaikišką kraštovaizdžio struktūrą agrarinėse bei miškingose-agrarinėse teritorijose;
7. palaikyti atviras pelkes, natūralias pievas, miškapieves, miško aikšteles ir laukymes, šalinant savaime plintančią sumedėjusią augaliją ir nendres, menkaverčius medžius ir krūmus bei ekstensyviai naudojant (ganant ir šienaujant);
8. atvirose vandens telkinių pakrantėse mažinti užžėlimą medžiais ir krūmais, vykdant kraštovaizdžio formavimo kirtimus;
9. formuoti ornitochorinius, entomofilinius bei kanopinių žvėrių mitybos bazę gerinančius želdinius;
10. įrengti dirbtinius lizdus plėšriesiems paukščiams bei juodiesiems gandrams, kelti inkilus uoksiniams paukščiams ir šikšnosparniams;
11. naikinti savaime plintančias svetimžemes, invazines rūšis, nurodytas Invazinių Lietuvoje organizmų rūšių sąraše;
12. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kanadinių audinių, miškinių kiaunių, šeškų gausą.
13. renatūralizuoti *Kertuojų ežero* hidrologinį režimą ir sudaryti sąlygas žuvų migracijai *Kertuojos upeliu*, rekonstruojant Kertuojos ištakose esantį hidroįrenginį;
14. renatūralizuoti ūkinės veiklos pažeistą *Laukagalio pelkinio komplekso* šiaurinę dalį;
15. atkurti *Serlediškio pelkinio komplekso* hidrologinį režimą, paliekant pelkėje iškastus sausinamuosius griovius savaiminei renatūralizacijai.

Siekiant išsaugoti natūralias Regioninio parko ežerų salas ir pusiasalius:

- siūloma ežerų salas skelbti valstybės saugomais gamtos paveldo objektais;
- siūloma skelbti valstybės saugomais gamtos paveldo objektais Ščiūrio pusiasalį (tarp Baltųjų ir Juodųjų Lakajų) ir Didžiojo Siaurio ežero pusiasalį (rytinėje ežero dalyje).

Vykdant ūkinę veiklą Labanoro regioninio parko miškuose rekomenduojama:

1. nenaudoti trąšų ir pesticidų;
2. palaikyti natūraliam miškui būdingą medynų rūšinę sudėtį ir vertikaliąją struktūrą;
3. atkuriant mišką, formuoti natūraliam miškui artimos rūšinės sudėties mišrius medynus, pirmenybę teikiant savaiminiam žėlimui; želdymui naudoti tik vietinės kilmės medžių rūšių sodinukus;
4. pušies ir eglės monokultūrinius medynus ugdomaisiais ir specialiaisiais kirtimais transformuoti į mišrius medynus, artimus natūraliai rūšinei sudėčiai.

Veiklą Labanoro regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. patvirtintas įsakymas Nr.419 „Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“. Labanoro regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis (4 lentelė).

4 lentelė. *Labanoro regioninio parko funkcinio prioriteto zonos*

Regioninio parko funkcinio prioriteto zonos	ha	%
Konservacinio prioriteto zonos:	27450	49,7
Rezervatai	*1685*	*3,1*
Draustiniai	*25765*	*46,6*
Ekologinės apsaugos prioriteto zonos	6434	11,6
Rekreacinio prioriteto zonos	2118	3,8
Miškų ūkio zonos	19315	34,9
Iš viso:	**55317**	**100**

**Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (www.vstt.lt)*

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimą Nr. 1530 „Dėl Labanoro regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“, šio parko konservacinio prioriteto zoną sudaro: *Maldžiūnų, Panatryčio ir Plėšiškių geomorfologiniai draustiniai, Alnio, Kertuojų, Siesarties ir Stirnių hidrografiniai draustiniai, Mekšrinio botaninis draustinis, Kanio raisto botaninis-zoologinis draustinis, Alsuodžio, Dumblio, Ešerinio II, Tramių, Urkio ir Vadokšno telmologiniai draustiniai, Aiseto, Kulionių, Obelynės ir Lakajų kraštovaizdžio draustiniai,* kurių tikslai yra šie:

1. Maldžiūnų geomorfologinio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti moreninio kraštovaizdžio paribyje susiformavusį raiškų ežeruotą dubaklonį – vertingą geomorfologinį kompleksą su būdinga augalija;

2. Panatryčio geomorfologinio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti paskutinio apledėjimo Pietų Lietuvos fazės suformuotą raiškaus moreninio gūbrio ir termokarstinių daubų geomorfologinį kompleksą;

3. Plėšiškių geomorfologinio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti geomorfologiškai vertingą keiminės plokščiakalvės kompleksą;

4. Alnio hidrografinio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti natūralų pobūdį išlaikiusio Aukštaitijos ežero hidrografinę struktūrą su salomis ir pusiasaliais;

5. Kertuojų hidrografinio draustinio (4 pav.) – išsaugoti ir eksponuoti didžiausių Lietuvoje ledyninio guolio tipo ežerų hidrografinį pobūdį su apyežerio pelkynais ir miškais;

4 pav. **Kertuojų hidrografinis draustinis (Dubingių girininkija)**

6. Siesarties hidrografinio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti unikalaus takoskyrinio Siesarties ežero hidrografinę struktūrą su salomis ir pusiasaliais;

7. Stirnių hidrografinio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti vieno didžiausių Aukštaitijos ežerų raiškią sudėtingos konfigūracijos gamtinę hidrografinę struktūrą, išsiskiriančią salų ir pusiasalių gausa ir ypač didele geoekologine svarba;

8. Mekšrinio botaninio draustinio – išsaugoti pelkinio ežero vandens augaliją su gausia šakotųjų ratainyčių populiacija;

9. Kanio raisto botaninio-zoologinio draustinio – išsaugoti Kanio raisto, kitų aukštapelkių gamtinius kompleksus, supamus brandžių drėgnų pušynų su retųjų paukščių – erelių žuvininkų, gervių ir kitų – perimvietėmis, gausią ir įvairią augaliją su saugomų augalų – ežerinių slepišerių, virgininių varpenių, liūninių viksvų, daugiamečių patvenių ir kitų – augavietėmis;

10. Alsuodžio telmologinio draustinio – išsaugoti būdingą pelkinį duburį su pelkėjančiu ežeru, pasižymintį retų rūšių augalais ir gyvūnais;

11. Dumblio telmologinio draustinio – išsaugoti būdingą pelkinį duburį su pelkėjančiu ežeru, pasižymintį retų rūšių augalais ir gyvūnais;

12. Ešerinio II (Ašarinio) telmologinio draustinio – išsaugoti būdingą pelkinį duburį su užpelkėjančiu ežeru;

13. Tramių telmologinio draustinio – išsaugoti būdingą pelkinį duburį su stambiais užpelkėjančiais ežerais, išsiskiriantį retų rūšių augalais ir gyvūnais;

14. Urkio telmologinio draustinio – išsaugoti būdingą vertingomis paukščių perimvietėmis pasižymintį pelkinį duburį su užpelkėjančiu ežeru;

15. Vadokšno telmologinio draustinio – išsaugoti unikaliais gamtiniais požymiais išsiskiriantį pelkėtą ežeruotą duburinį kompleksą ir jo biocenozes;

16. Aiseto kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti vaizdingą ilgiausio Lietuvos ežero kraštovaizdį, pasižymintį raiškiu hidrografiniu pusiasalių ir salų kompleksu, Aukštaitijai būdingomis biocenozėmis ir retomis rūšimis, etnografiškai ypač vertingu Pašiekščių kaimu;

17. Kulionių kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti vieną raiškiausių Lietuvoje didelės gamtinės ir kultūrinės vertės vaizdingo ežeruoto kalvoto moreninio kraštovaizdžio etaloną su vertingu archeologiniu kompleksu, būdingomis ežerų ir miško bendrijomis. Jame išskirtos Kaldinių mokomosios-mokslinės pozonės tikslas – palaikyti ir stiprinti unikalų mokslinę ir mokomąją veiklą plėtojančių astronomijos observatorijos ir etnokosmologijos muziejaus institucijų kompleksą;

18. Lakajų kraštovaizdžio draustinio (5-6 pav.) – išsaugoti ir eksponuoti vieno vaizdingiausių Aukštaitijoje miškingo ežerinio kraštovaizdžio etaloną, pasižymintį unikaliais pusiasaliais, salomis, būdingomis biocenozėmis, retų rūšių augalais ir gyvūnais, kitomis gamtos ir kultūros paveldo vertybėmis;

5 pav. **Lakajų kraštovaizdžio draustinis (Videniškių girininkija)**

6 pav. **Baltieji Lakajai (Videniškių girininkija)**

19. Obelynės kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti ir eksponuoti raiškaus miškingo kalvoto ežeruoto kraštovaizdžio etaloną, pasižymintį unikaliu mažų termokarstinių ežerėlių kompleksu ir etnokultūrinėmis vertybėmis;

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Labanoro regioniniame parke yra 3616,7 ha (1 priedas).

Valstybės įsteigtų saugomų teritorijų, neturinčių direkcijų, ir Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų, nepatenkančių į valstybinius parkus, rezervatus ar biosferos rezervatą, priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms sąrašas pateikiamas 3 priede.

3.1.2. Valstybiniai draustiniai

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigta 11 valstybinių draustinių: 3 geomorfologiniai, 1 hidrografinis, 1 botaninis-zoologinis, 1 ichtiologinis, 1 telmologinis, 1 valstybinis genetinis ir 3 kraštovaizdžio draustiniai.

Pagal LR saugomų teritorijų įstatymo nuostatas draustinių steigimo tikslai yra:

1) išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietoves;

2) užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę bei ekologinę pusiausvyrą;

3) išsaugoti laukinių augalų, gyvūnų bei grybų buveines ir rūšis, genetiniu požiūriu vertingas jų populiacijas;

4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams;

5) sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui;

6) propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietoves.

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigti šie valstybiniai draustiniai:

- ***Vaiskūnų, Pakalnių ir Baldono geomorfologiniai draustiniai;***
- ***Virintos hidrografinis draustinis;***
- ***Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis;***
- ***Šventosios ichtiologinis draustinis;***
- ***Balčių telmologinis draustinis;***
- ***Troškūnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis;***
- ***Šventosios, Kamastos ir Žiezdrių kraštovaizdžio draustiniai.***

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas valstybiniuose draustiniuose yra 1019,8 ha (5 lentelė, 1 priedas).

5 lentelė. *Valstybiniai draustiniai*

Draustinio pavadinimas	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Savivaldybė	Kada ir kieno įsteigta	Steigimo tikslas
			bendras	*iš jo miško žemė*			
Pakalnių geomorfologinis draustinis	404,3	Utenos	81,2	74,3	Utenos raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1988-02-29 nutarimas Nr. 57	Išsaugoti Baltijos aukštumų lanko moreninių plokščiakalvių ruožo etaloną Aukštaičių aukštumoje
Vaiskūnų geomorfologinis draustinis	445,1	Vyžuonų	9,9	9,9	Zarasų raj. ir Utenos raj.	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti gausių termokarstinių pradubų performuotą reljefą Sėlių aukštumoje
Baldono geomorfologinis draustinis	197,4	Kavarsko	23,8	22,5	Molėtų raj. ir Anykščių raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1988-02-29 nutarimas Nr. 57	Išsaugoti gilų ežeruotą dubaklonį Aukštaičių moreninėje aukštumoje
Virintos hidrografinis draustinis	549,8	Pavarių	175,1	169,1	Anykščių raj. ir Molėtų raj.	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti gilaus salpinio slėnio stipriai vingiuotos Virintos vidurupio atkarpą
Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis	40,4	Troškūnų	21,5	21,5	Utenos apskritis, Anykščių raj.	LRV 2012 m. sausio 18 d. nutarimas Nr. 47	Išsaugoti teritorijoje randamas saugomas augalų ir gyvūnų rūšis: mažąją (*Orchis morio*) ir vyriškąją (*Orchis mascula*) gegužraibes, pievinę gencijonėlę (*Gentianella amarella*), žalsvažiedę blandį (*Platanthera chlorantha*), baltijinę gegūnę (*Dactylorhiza longifolia*), raudonąją gegūnę (*Dactylorhiza incarnata*); saugomas gyvūnų rūšis: mažąją šaškytę (*Melitaea aurelia*), tamsiąją šaškytę (*Melitaea diamina*), akiuotąjį satyrą (*Lopinga achine*), rudaakį satyriuką (*Coenonympha hero*), didįjį auksinuką (*Lycaena dispar*), šarvuotąją skėtę (*Leucorrhinia pectoralis*), auksuotąją šaškytę (*Euphydryas aurinia*), skiauterėtąjį tritoną (*Triturus cristatus*) bei užtikrinti palankią saugomų rūšių apsaugos būklę. Užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą, ekologinę pusiausvyrą; vykdyti saugomų rūšių stebėseną, mokslo tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę; analizuoti žmogaus veiklos poveikį ekosistemoms; propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.
Šventosios ichtiologinis draustinis	1061,9	Kavarsko	16,4	16,4	Anykščių raj., Ukmergės raj., Jonavos raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1974-05-16 nutarimas Nr. 195	Išsaugoti lašišų, šlakių, upėtakių ir žiobrių nerštavietes; saugomas rūšis: pleištinė skėtė, upinė nėgė, mažoji nėgė, Baltijos lašiša, kartuolė, paprastasis kirtiklis, paprastasis kūjagalvis, ūdra bei išsaugoti Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines: *6210 Stepinės pievos, 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai, 6450 Aliuvinės pievos, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos,*

Draustinio pavadinimas	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Savivaldybė	Kada ir kieno įsteigta	Steigimo tikslas
			bendras	*iš jo miško žemė*			
							9020 Plačialapių ir mišrūs miškai, *9050 Žolių turtingi eglynai, 9180 Griovų ir šlaitų miškai,* *91E0 Aliuviniai miškai,* *91F0 Paupių guobynai*
Balčių telmologinis draustinis	48,4	Balčių	40,0	38,6	Utenos raj. ir Zarasų raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1974-05-16 nutarimas Nr. 195	Išsaugoti pakraštinėms moreninėms aukštumoms būdingą Samanyčios pelkę
Troškūnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis	4,4	Troškūnų	4,3	4,3	Utenos apskritis, Anykščių raj.	LRV 2014 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. 1246	Išsaugoti Troškūnų miško karpotojo beržo (*Betula pendula* Roth.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
Šventosios kraštovaizdžio draustinis	1310,9	Svėdasų, Mickūnų, Mikierių	234,8	234,1	Anykščių raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1974-05-16 nutarimas Nr. 195	Išsaugoti raiškų Šventosios upės slėnio kraštovaizdį, Šimonių girios pušies genetinį medyną, mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) perėjimo ir maitinimosi vietas, Europos Bendrijos svarbos natūralias pievų ir miškų buveines
Kamastos kraštovaizdžio draustinis	670,2	Videniškių	348,2	348,2	Molėtų raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1988-02-29 nutarimas Nr. 57	Išsaugoti Aukštaičių ežeruoto moreninio kalvyno kraštovaizdį
Žiezdrių kraštovaizdžio draustinis	291,5	Kuktiškių	64,6	64,6	Utenos raj.	LTSR Ministrų Tarybos 1988-02-29 nutarimas Nr. 57	Išsaugoti raiškų keiminių didžkalvių kraštovaizdį su aukščiausiu Aukštaičių aukštumoje Papiliakalnio kalnu (247 m)
Iš viso:			**1019,8**	**1003,5**			

**Plotas, remiantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis*

SANTRUMPŲ IR SUTARTINIŲ ŽENKLŲ REIKŠMĖS:

LTSR – Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika;

LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

LR AT – Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.

3.1.3. Savivaldybių draustiniai

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigti du vietos reikšmės draustiniai:

- ***Vyžuonų botaninis draustinis;***
- ***Ąžuolijos botaninis-zoologinis draustinis.***

Vyžuonų botaninis draustinis įsteigtas Utenos rajono savivaldybės tarybos 2001 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. 149 „Dėl Utenos rajono savivaldybės saugomų teritorijų įteisinimo“, siekiant išsaugoti spygliuočių ir mišraus miško medynų bei miško pelkinius biotopus, tipiškas jiems augalijos ir gyvūnijos bendrijas, retų bei saugomų ir į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų augalų ir gyvūnų rūšių buveines.

Utenos rajono savivaldybės Vyžuonų botaninio draustinio ribos sutampa su buveinių apsaugai svarbia teritorija – Vyžuonų šilas (LTUTE0011), kuri priskirta Europos ekologiniam tinklui „NATURA 2000“ ir yra įtraukta į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“.

Dvilapio purvuolio apsaugos 2018–2020 m. veiksmų planas patvirtintas 2017 m. gegužės 15 d. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-75 „Dėl Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio (*Liparis loeselii*) apsaugos 2018–2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“ (žr. 10 skyrių).

Vyžuonų botaninio draustinio teritorija priskirta Vyžuonų girininkijai (57 kv. 20 skl.; 58 kv. 13 skl.; 65 kv. 4, 7, 8 skl. ir 66 kv. 1 skl.). Draustinio bendras plotas remiantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis – 6,8 ha.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Vyžuonų botaniniame draustinyje užima 6,7 ha (1 priedas).

Ąžuolijos botaninis-zoologinis draustinis įsteigtas Utenos rajono savivaldybės tarybos 2001 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. 149 „Dėl Utenos rajono savivaldybės saugomų teritorijų įteisinimo“, siekiant išsaugoti unikalų brandžių medynų ąžuolyną, lapuočių miško augalijos ir gyvūnijos bendrijas, retų bei saugomų ir į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų augalų ir gyvūnų rūšių buveines bei vaizdingą Viešos upelio kraštovaizdį. Utenos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. TS-345 buvo patvirtintas savivaldybės Ąžuolijos botaninio-zoologinio draustinio gamtotvarkos planas.

Ąžuolijos botaninio-zoologinio draustinio teritorija priskirta Utenos girininkijai (44 kv. 1-18 skl.; 45 kv. 1-4 skl.; 46 kv. 1-13 skl.). Draustinio bendras plotas remiantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis – 67,6 ha.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Ąžuolijos botaninio-zoologinio draustinio teritorijoje – 57,6 ha (1 priedas).

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas savivaldybių draustiniuose yra 64,3 ha (1 priedas).

3.1.4. Valstybiniai biosferos poligonai

Regioninio padalinio teritorijoje 2004 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio-Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdininkų girios, Šimonių girios, Taujėnų-Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ įsteigtas valstybinis ***Šimonių girios biosferos poligonas*** (toliau – Biosferos poligonas) (7 pav.).

Biosferos poligono steigimo tikslas – išsaugoti Šimonių girios su joje esančiomis vertingomis miškų, pievų, pelkių bei kitomis natūraliomis buveinėmis ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (*Ciconia nigra*), mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*), lėlio (*Caprimulgus europaeus*), žalvarnio (*Coracias garrulus*), juodosios meletos (*Dryocopus martius*), ligutės (*Lullula arborea*) populiacijas teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-358 „Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų patvirtinimo“ nustatytus kriterijus.

Biosferos poligono paskirtis:

- būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;
- išsaugoti Šimonių girios ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (*Ciconia nigra*), mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*), lėlio (*Caprimulgus europaeus*), žalvarnio (*Coracias garrulus*), juodosios meletos (*Dryocopus martius*), ligutės (*Lullula arborea*) populiacijas teritorijoje;
- vykdyti saugomų rūšių (juodojo gandro, mažojo erelio rėksnio, lėlio, žalvarnio, juodosios meletos, ligutės) monitoringą, mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie mažojo erelio rėksnio, juodojo gandro, žalvarnio lizdavietes bei kitų rūšių ir buveinių įvairovę;
- atlikti gamtosaugos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose; propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus;

- analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms bei užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą.

7 pav. **Šimonių girios biosferos poligonas**

Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti mažojo erelio rėksnio, juodojo gandro bei kitų saugomų rūšių buveinių apsaugos būklės. Biosferos poligono nuostatai reglamentuoja tokius ūkinės veiklos principus:

1. pagrindiniai ir einamieji miško kirtimai negali būti vykdomi balandžio–birželio mėn.;
2. pušų jaunuolynuose iki 20 m. negali būti vykdomi kirtimai kovo–liepos mėn.;
3. esamos normalaus drėgnumo miško retmės ir aikštės negali būti užsodinamos mišku; skatinama šalinti sumedėjusią augaliją, želiančią retmėse, aikštėse ir smėlynuose
4. skatinama taikyti skruzdėlynų apsaugos priemones;
5. skatinama išdeginti dalį paklotės plynose kirtavietėse, paliekant kirtavietes žėlimui;
6. skatinama palikti biržes žėlimui;
7. skatinama plynų kirtaviečių plotus išdėstyti taip, kad atviros vietos kiekvienoje 100 hektarų teritorijoje sudarytų ne mažiau kaip 2 hektarus;
8. skatinama įkelti žalvarniams inkilus šalia inventorizuotų šios rūšies radaviečių ir įrengti juodiesiems gandrams, mažiesiems ereliams rėksniams dirbtinius lizdus esamų prastos būklės lizdaviečių vietoje arba šalia jų;
9. skatinama reguliuoti, kiaunių, šernų, lapių, mangutų ir benamių kačių gausą;
10. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jei dėl to sumažėtų saugomų rūšių ar natūralių buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

11. skatinama kertant mišką plynaisiais ar atvejiniais pagrindiniais miško kirtimais didesnėse nei 1 ha biržėse 1 hektare palikti ne mažiau kaip 15 buvusio pagrindinio ardo biologinės įvairovės medžių (pirmenybė teikiama grupėmis paliekamoms plačiašakėms pušims ir kietųjų lapuočių medžiams);

12. skatinama palikti uoksinius ir drevėtus medžius, o vykdant sanitarinius, ugdymo ir pagrindinius kirtimus 1 hektare palikti ne mažiau kaip 10 stuobrių, sausuolių ar išvirtusių medžių;

13. skatinama didinti pievų ir ganyklų plotą, taip pat ekologiškai ūkininkauti;

14. skatinama prie lizdaviečių riboti transporto eismą miško keliais balandžio–rugpjūčio mėn.

Juodojo gandro (Ciconia nigra) apsaugos tikslais:

- aplink kiekvieną juodojo gandro lizdavietę nustatoma 200 metrų spindulio veisimosi vieta;
- nustatoma veisimosi vietos apsaugos zona – 60-70 ha teritorija apie veisimosi vietą (apytikriai 300 m pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą);
- veisimosi vietoje negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai, išskyrus sanitarinius plynus kirtimus;
- veisimosi vietoje negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ištraukimas kovo – liepos mėn.;
- veisimosi vietos apsaugos zonoje negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ištraukimas balandžio–birželio mėn., išskyrus šviesinimus, valymus ir sanitarinius kirtimus masinio liemenų kenkėjų išplitimo židiniuose.

Mažojo erelio rėksnio (Aquila pomarina) apsaugos tikslais:

- aplink kiekvieną mažojo erelio rėksnio lizdavietę nustatoma 150 m spindulio veisimosi vieta;
- aplink veisimosi vietą nustatoma 150 m pločio juosta – veisimosi vietos apsaugos zona. Derinant veisimosi vietos ir jos apsaugos zonos ribas su natūraliomis gamtinėmis ribomis ir taksacinių miško sklypų ribomis, nurodytus atstumus leidžiama didinti arba mažinti iki 25 proc. Veisimosi vietos apsaugos zonoje visi miško kirtimai ir medienos ištraukimas draudžiami nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 1 d.

Šimonių girios biosferos poligone esančių mažojo erelio rėksnio lizdaviečių ir jų apsaugos zonų lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 17 priede.

Žalvarnio (Coracias garrulus) apsaugos tikslais išskiriamos veisimosi ir maitinimosi vietos – iki 200 m pločio pamiškių medynų juostos, kuriose:

- negali būti stovyklaujama gegužės – liepos mėn.;
- negali būti kertamas miškas plynai;
- negali būti kertami drevėti, uoksiniai medžiai bei nudžiūvę storesni kaip 30 cm (1,3 m aukštyje) medžiai (išskyrus nudžiūvusių medžių iškirtimą masinio liemenų kenkėjų išplitimo židiniuose).

Šimonių girios biosferos poligone saugomų paukščių rūšių apsaugos tikslais išskirtų veisimosi ir maitinimosi vietų lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 16 priede.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Šimonių girios biosferos poligono teritorijoje yra 6127,6 ha (1 priedas).

3.2. Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijos

Ekologinis tinklas yra gamtinio karkaso dalis. Biologinės įvairovės apsaugai gamtinio karkaso teritorijoje išskiriamas ekologinis tinklas, jungiantis didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką, gyvūnų ir augalų migracijos koridorius.

Europos ekologinis tinklas „NATURA 2000“ – bendras Europos bendrijos svarbos saugomų teritorijų tinklas, skirtas išsaugoti, palaikyti ir prireikus atkurti iki tinkamos apsaugos būklės natūralius buveinių tipus, gyvūnų ir augalų rūšis natūraliame areale. Tinklą sudaro buveinių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – BAST) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – PAST). Šiose teritorijose draudžiama arba ribojama veikla, galinti daryti neigiamą poveikį saugomoms augalų ir gyvūnų rūšims. Veikla gali būti vykdoma tik atsižvelgiant į konkrečius buveinių tipus ar rūšis, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais ir (ar) gamtotvarkos planais. Dauguma nacionalinių saugomų teritorijų dėl jų gamtinės vertės ir atitikties nustatytiems atrankos kriterijams paskelbtos „NATURA 2000“ teritorijomis.

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigta visa eilė Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 24 straipsniu, saugomoms teritorijoms arba jų dalims, kuriose yra tarptautinės svarbos buveinių, augalų ir gyvūnų rūšių ar jų bendrijų bei populiacijų, suteikiamas tarptautinės svarbos saugomos teritorijos statusas. „NATURA 2000“ tinklo sudarymą ir „NATURA 2000“ tinklo teritorijų apsaugą relamentuoja minėto įstatymo 24^1 straipsnis.

Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 „Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarkos aprašo tikslas – nustatyti buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, jų taikymo tvarką ir duomenų apie buveinių apsaugai svarbias teritorijas aprašymo ir pateikimo reikalavimus. Europos Komisijai patvirtinus šias vietoves, o Lietuvai užtikrinus jų teisinę apsaugą, įsteigiamos buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST). Tokių teritorijų steigimo tikslas yra išsaugoti retas ir nykstančias EB svarbos rūšių populiacijas bei natūralias buveines, o kur reikia pažeistas buveines atkurti iki tinkamos apsaugos būklės.

3.2.1. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)

Regioninio padalinio teritorijoje išskirtos 3 paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST): ***Šimonių giria, Asvejos ežerynas ir Labanoro giria***.

Šimonių giria PAST (8 pav.) yra Anykščių raj. ir Kupiškio raj. savivaldybėse (*Mikierių, Svėdasų, Pavarių ir Mickūnų girininkijose*), ribos sutampa su *Šimonių girios biosferos poligono* ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio–Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdninkų girios, Šimonių girios, Taujėnų–Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“. *Steigimo tikslas*: juodojo gandro (*Ciconia nigra*), mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*), lėlio (*Caprimulgus europaeus*), žalvarnio (*Coracias garrulus*), juodosios meletos (*Dryocopus martius*), ligutės (*Lullula arborea*) apsaugai.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 30 d įsakymu Nr. D1-795 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio–Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdninkų girios, Šimonių girios, Taujėnų–Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ pakeitimo buvo patvirtinti nauji Šimonių girios biosferos poligono nuostatai.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Šimonių girios PAST yra 6194,2 ha (2 priedas).

8 pav. **Paukščių apsaugai svarbi teritorija – Šimonių giria**

Asvejos ežerynas PAST yra Švenčionių, Vilniaus ir Molėtų raj. savivaldybėse (*Dubingių girininkijoje*), ribos sutampa su Asvejos regioninio parko ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 375 „Dėl Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“, išskyrus šio parko rekreacinio ir kitos

(gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcines zonas. *Steigimo tikslas*: juodojo peslio (*Milvus migrans*) ir lėlio (*Caprimulgus europaeus*) apsaugai.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Asvejos ežeryno PAST yra 1095,6 ha (2 priedas).

Labanoro giria PAST yra Švenčionių raj., Molėtų raj., Utenos raj. ir Ignalinos raj. savivaldybėse (*Utenos, Videniškių, Kuktiškių ir Dubingių girininkijose*), ribos sutampa su Labanoro regioninio parko ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1530 „Dėl Labanoro regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“, išskyrus šio parko Labanoro urbanistinį draustinį, rekreacinio ir žemės ūkio paskirties prioriteto funkcines zonas. *Steigimo tikslas*: juodakaklio naro (*Gavia arctica*), vapsvaėdžio (*Pernis apivorus)*, juodojo peslio (*Milvus migrans*), žuvininko (*Pandion haliaetus*), kurtinio (*Tetrao urogallus*), jerubės (*Bonasa bonasia*), pilkosios gervės (*Grus grus*), tikučio (*Tringa glareola*), lututės (*Aegolius funereus*), žvirblinės pelėdos (*Glaucidium passerinum*), lėlio (*Caprimulgus europaeus*), žalvarnio (*Coracias garrulus*), juodosios meletos (*Dryocopus martius*), tripirščio genio (*Picoides tridactylus*), ligutės (*Lullula arborea*) apsaugai.

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas Labanoro girios PAST yra 3228,9 ha (2 priedas).

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas paukščių apsaugai svarbiose teritorijose (PAST) – 10518,7 ha (2 priedas).

3.2.2. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)

Regioninio padalinio teritorijoje yra 18 buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST):

1) ***Šimonių giria;***
2) ***Žaliosios pievos;***
3) ***Užuraisčių kaimo apylinkės;***
4) ***Variaus upelio slėnis;***
5) ***Šventosios upė žemiau Andrioniškio;***
6) ***Vyžuonų šilas;***
7) ***Samanyčios pelkė;***
8) ***Gegužiakalnio miškas;***
9) ***Labanoro regioninis parkas;***
10) ***Virintos upė;***
11) ***Girelės miškas;***
12) ***Anykščių šilelis;***
13) ***Ąžuolijos miškas;***
14) ***Asvejos ežerynas;***
15) ***Vilkaraisčio miškas;***
16) ***Adomiškio pelkė;***
17) ***Baldono ežero apylinkės;***
18) ***Vilkatėnų miškas.***

Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas buveinių apsaugai svarbiose teritorijose (BAST) – 11932,8 ha *(6 lentelė, 2 priedas).*

6 lentelė. *Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)*

BAST pavadinimas (ES kodas)	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno nutarimu nustatyta	Gamtinės vertybės	Pastabos
			bendras	*iš jo miško žemė*				
Vilkatėnų miškas (LTANY0001)	117,8	Pavarių	96,8	95,8	Anykščių raj. savivaldybė	LR Vyriausybės 2009-03-04 nutarimas Nr. 192	6530 Miškapievės; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9010 Vakarų taiga; Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*); Plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum*)	Ribos sutampa su Anykščių regioninio parko Vilkatėnų botaninio draustinio ribomis
Šimonių giria (LTANY0013)	23266,1	Svėdasų, Pavarių, Mickūnų, Mikierių	6194,2	6162,9	Anykščių raj., Kupiškio raj. savivaldybės	LR Vyriausybės 2009-03-04 nutarimas Nr. 192	3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 6530 Miškapievės; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 9010 Vakarų taiga; 9070 Medžiais apaugusios ganyklos; 91D0 Pelkiniai miškai, Lūšis (*Lynx lynx*); Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*); Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri*); Plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum*)	Ribos sutampa su Šimonių giros biosferos poligono ribomis
Žaliosios pievos (LTANY0014)	44,6	Troškūnų	26,1	26,1	Anykščių raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2009-04-22 įsakymas Nr. D1-210	6270, Rūšių gausios ganyklos ir ganomos pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; Auksuotoji šaškytė (*Euphydryas aurinia*); Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*); Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*)	
Labanoro regioninis parkas (LTMOL0010)	53200,9	Utenos, Kuktiškių, Videniškių, Dubingių	3228,9	3125,6	Molėtų raj., Švenčionių raj., Utenos raj. savivaldybės	LR aplinkos ministro 2009-04-22 įsakymas Nr. D1-210	3130 Mažai mineralizuoti ežerai su būdmainių augalų bendrijomis; 3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis; 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 9230 Rūšių turtingi briedgaurynai; 6410 Melvenynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7210 Žemapelkės su šakotąja ratainyte; 7230 Šarmingos žemapelkės; 9010 Vakarų taiga; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 91D0 Pelkiniai miškai; Auksuotoji šaškytė	Ribos sutampa su Labanoro regioninio parko ribomis, išskyrus rekreacinės, žemės ūkio bei gyvenamosios paskirties prioriteto funkcines zonas

BAST pavadinimas (ES kodas)	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno nutarimu nustatyta	Gamtinės vertybės	Pastabos
			bendras	*iš jo miško žemė*				
							(*Euphydryas aurinia*); Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*); Dvijuostė nendriadusė (*Graphoderus bilineatus*); Dvilapis purvuolis (*Liparis loeselii*); Mažoji nėgė (*Lampetra planeri*); Ovalioji geldutė (*Unio crassus*); Paprastasis kirtiklis (*Cobitis taenia*); Pelkinė uolaskėlė (*Saxifraga hirculus*); Plačioji dusia (*Dytiscus latissimus*); Pleištinė skėtė (*Ophiogomphus cecilia*); Plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum*); Raudonpilvė kūmutė (*Bombina bombina*); Skiauterėtasis tritonas (*Triturus cristatus*); Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*); Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri*); Ūdra (*Lutra lutra*); Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*); Vijūnas (*Misgurnus fossilis*); Žvilgančioji riestūnė (*Hamatocaulis vernicosus*)	
Užuraisčių kaimo apylinkės (LTANY0016)	118,2	Troškūnų	44,9	39,9	Anykščių raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2018-12-21 įsakymas Nr. D1-1100	6410 Melvenynai; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai	
Baldono ežero apylinkės (LTANY0021)	197,5	Kavarsko	23,5	22,4	Molėtų raj., Anykščių raj. savivaldybės	LR aplinkos ministro 2016-08-31 įsakymas Nr. D1-583	9180 Griovių ir šlaitų miškai; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 6270 Rūšių gausios ganyklos ir ganomos pievos; 6450 Aliuvinės pievos; 6210 Stepinės pievos	Ribos sutampa su Baldono geomorfologinio draustinio ribomis
Vilkaraisčio miškas (LTMOL0012)	670,2	Videniškio	341,7	341,7	Molėtų raj. savivaldybė	LR Vyriausybės 2009-03-04 nutarimas Nr. 192	7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 91D0 Pelkiniai miškai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai	Ribos sutampa su Kamastos valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribomis
Ąžuolijos miškas (LTUTE0010)	114,6	Utenos	103,7	102,2	Utenos raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2009-11-03 įsakymas Nr. D1-654	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai	Į teritoriją patenka Utenos rajono savivaldybės Ąžuolijos botaninis-zoologinis draustinis

BAST pavadinimas (ES kodas)	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno nutarimu nustatyta	Gamtinės vertybės	Pastabos
			bendras	*iš jo miško žemė*				
Adomiškio pelkė (LTUKM0010)	57,7	Videniškių	0,5	0,5	Ukmergės raj., Molėtų raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2009-04-22 įsakymas Nr. D1-210	9050 Žolių turtingi eglynai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; Raudonpilvė kūmutė (*Bombina bombina*); Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*)	
Asvejos ežerynas (LTMOL0011)	10822,0	Dubingių	1095,6	1058,0	Molėtų raj., Švenčionių raj., Vilniaus raj. savivaldybės	LR aplinkos ministro 2018-04-19 įsakymas Nr. D1-318	3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis; 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9070 Medžiais apaugusios ganyklos; 91D0 Pelkiniai miškai; Auksuotoji šaškytė (*Euphydryas aurinia*); Kūdrinis pelėausis (*Myotis dasycneme*); Plačioji dusia (*Dytiscus latissimus*); Skiauterėtasis tritonas (*Triturus cristatus*); Ūdra (*Lutra lutra*); Kraujalakinis melsvys (*Maculinea teleius*); Dvijuostė nendriadusė (*Graphoderus bilineatus*); Raudonpilvė kūmutė (*Bombina bombina*); Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*); Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri*); Žvilgančioji riestūnė (*Hamatocaulis vernicosus*); Niūriaspalvis auksavabalis (*Osmoderma barnabita*)	Ribos sutampa su Asvejos regioninio parko ribomis, išskyrus rekreacinės, žemės ūkio bei gyvenamosios paskirties prioriteto funkcines zonas
Vyžuonų šilas (LTUTE0011)	6,8	Vyžuonų	6,6	5,1	Utenos raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2018-12-21 įsakymas Nr. D1-1100	7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 7230 Šarmingos žemapelkės; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 91D0 Pelkiniai miškai; Dvilapis purvuolis (*Liparis loeselii*); Pelkinė uolaskėlė (*Saxifraga hirculus*)	Ribos sutampa su Utenos rajono savivaldybės Vyžuonų botaninio draustinio ribomis
Virintos upė (LTANY0004)	834,4	Pavarių	181,0	175,2	Anykščių raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2009-04-22 įsakymas Nr. D1-210	9180 Griovių ir šlaitų miškai; 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6210 Stepinės pievos; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 8220 Silikatinių uolienų atodangos; Paprastasis kūjagalvis (*Cottus gobio*)	Dalis teritorijos patenka į Virintos valstybinį hidrografinį draustinius bei Anykščių regioninį parką (dalis Virintos kraštovaizdžio ir Kurklių geomorfologinio draustinių).

BAST pavadinimas (ES kodas)	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno nutarimu nustatyta	Gamtinės vertybės	Pastabos
			bendras	*iš jo miško žemė*				
Gegužiakalnio miškas (LTUTE0012)	291,5	Kuktiškių	64,1	64,1	Utenos raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2016-08-31 įsakymas Nr. D1-583	9050 Žolių turtingi eglynai; 91D0 Pelkiniai miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9010 Vakarų taiga; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos	Ribos sutampa su Žiezdrių kraštovaizdžio draustinio ribomis
Samanyčios pelkė (LTUTE0013)	48,7	Balčių	38,8	37,4	Utenos raj., Zarasų raj. savivaldybės	LR aplinkos ministro 2016-08-31 įsakymas Nr. D1-583	91D0 Pelkiniai miškai; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7120 Degradavusios aukštapelkės	Ribos sutampa su Balčių telmologinio draustinio ribomis
Variaus upelio slėnis (LTANY0009)	72,0	Pavarių	16,8	15,8	Anykščių raj. savivaldybė	LR Vyriausybės 2009-03-04 nutarimas Nr. 192	3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 8220 Silikatinių uolienų atodangos; 6210 Stepinės pievos; 6450 Aliuvinės pievos; 9050 Rūšių turtingi eglynai; 9010 Vakarų taiga; Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*); Plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum*)	Ribos sutampa su Anykščių regioninio parko Vilkatėnų botaninio draustinio ribomis
Anykščių šilelis (LTANY0012)	1667,9	Pavarių	402,8	391,2	Anykščių raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2018-12-21 įsakymas Nr. D1-1100	6210 Stepinės pievos; 6450 Aliuvinės pievos; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 6210 Stepinės pievos; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 91D0 Pelkiniai miškai; 9010Vakarų taiga; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 91T0 Kerpiniai pušynai; Dvilapis purvuolis (*Liparis loeselii*); Žvilgančioji riestūnė (*Hamatocaulis vernicosus*); Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*); Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*); Stačioji dirvuolė (*Agrimonia pilosa*); Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*); Plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum*)	Patenka į Anykščių regioninį parką (Būdragaidžio gamtinis rezervatas, dalis Anykščių šilelio kraštovaizdžio draustinio bei dalis ekologinės apsaugos priroiteto zonos)
Girelės miškas (LTANY0011)	69,4	Pavarių	0,8	0,8	Anykščių raj. savivaldybė	LR aplinkos ministro 2018-12-21 įsakymas Nr. D1-1100	9010 Vakarų taiga; 9050 Žolių turtingi eglynai; 6270 Rūšių turtingi smilgynai; Stačioji dirvuolė (*Agrimonia pilosa*)	Patenka į Anykščių regioninį parką (dalis Storių kraštovaizdžio draustinio).

BAST pavadinimas (ES kodas)	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno nutarimu nustatyta	Gamtinės vertybės	Pastabos
			bendras	*iš jo miško žemė*				
Šventosios upė žemiau Andrioniškio (LTUKM0002)	1622,8	Mikierių, Pavarių, Kavarsko	66,3	66,3	Anykščių raj., Jonavos raj., Ukmergės raj. savivaldybės	LR aplinkos ministro 2009-04-22 įsakymas Nr. D1-210	Auksaspalvis kirtiklis (Sabanejewia aurata); Baltijos lašiša (*Salmo salar)*; Kartuolė (*Aristolochia durior*); Paprastasis kirtiklis (*Cobitis taenia*); Pleištinė skėtė (*Ophiogomphus cecilia*); Ūdra (*Lutra lutra*); Upinė nėgė (*Lampetra fluviatilis*)	Patenka į Anykščių regioninį parką ir Šventosios ichtiologinį draustinį (dalis draustinio);
Iš viso:			**11932,8**					

**Plotas, remiantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis*

SANTRUMPŲ IR SUTARTINIŲ ŽENKLŲ REIKŠMĖS:

LR – Lietuvos Respublika;

3.2.2.1. EB svarbos gamtinių buveinių tipų, esančių valstybinės reikšmės miškuose, trumpa charakteristika

Europos Sąjungos šalys 1991 metais, priimdamos Buveinių direktyvą 92/EEB, nusprendė sukurti ekologinį tinklą, kuris apjungtų natūralias ir pusiau natūralias buveines ir nykstančių gyvūnų bei augalų paplitimo vietas į bendrą saugomų teritorijų tinklą – „NATURA 2000“. „NATURA 2000“ – tai vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas, sudarytas iš teritorijų, kuriose yra į Buveinių direktyvos 92/4EEB I priedą įrašyti natūralių buveinių tipai ir į II priedą įrašytų rūšių buveinės, sudaro galimybę palaikyti, o kur reikia ir atstatyti iki geros apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale.

„NATURA 2000“ teritorijose turi būti garantuojama, kad ekologinė vertė, dėl kurios jos buvo įjungtos į „NATURA 2000“ tinklą, nebus pabloginta. Teritorijos naudojimas žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės ar kitais tikslais išlaikomas ankstesnių apimčių, jeigu jis nedaro neigiamo ilgalaikio poveikio natūralioms buveinėms ir rūšims. Ūkinių veiklų nesiekiama apriboti, jeigu jos vykdomos pagal teisės aktų reikalavimus, o nauji planai ir projektai rengiami bei įgyvendinami atlikus tinkamą išankstinį įvertinimą. Yra tokių pusiau natūralių buveinių (pvz. pievos ir ganyklos), kurių išlikimas yra tiesiogiai priklausomas nuo jas suformavusios ekstensyvios žemės ūkio veiklos (ganymo ir šienavimo) tęstinumo.

Lietuva – pirmoji Baltijos regiono valstybė, atlikusi Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių inventorizaciją. Buveinių inventorizacijos metu buvo surinkti tikslūs jų plotų lokalizacijos duomenys, nurodantys apsaugos būklę ne tik Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijose, bet ir už jų ribų.

Šalies teritorija plyti pereinamojoje spygliuočių miškų ir plačialapių miškų zonoje, kurioje esama pietinės taigos ir nemoralinių miškų augalijos elementų. Dėl šių priežasčių Lietuvoje yra susiformavusi didelė miškų buveinių įvairovė, buveinių vidinė struktūra sudėtinga, dažnai netipiška (Rašomavičius, 2012). Natūralių gamtos sistemų įtraukimas į ekologinius tinklus ir saugomų teritorijų valdymas, taip pat turi reikšmę biologinės įvairovės išsaugojimui. Europinė biologinės ir kraštovaizdžio įvairovės strategija buvo priimta su tikslu sustabdyti ir išsaugoti intensyvų natūralių buveinių nykimą, palaikyti rūšių išsaugojimą (EUCC, 2000).

Regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose įsteigtose BAST aptinkami šie Europos Bendrijos svarbos natūralių gamtinių buveinių tipai: *3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis, 6210 Stepinės pievos (žr. 7 priedą „Miško laukymių saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais žiniaraštis“), 6270 *Rūšių turtingi smilgynai, 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai, 6530 *Miškapievės, 7110 *Aktyvios aukštapelkės, 7120 Degradavusios aukštapelkės, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7230 Šarmingosios žemapelkės, 9050 Žolių turtingi*

*eglynai, 9010 *Vakarų taiga, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai, 9180 *Griovių ir šlaitų miškai, 91D0 *Pelkiniai miškai, 91E0 *Aliuviniai miškai (prioritetinės Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės pažymėtos – „*“)* (8 lentelė, 13 priedas).

Pagal Gamtos tyrimų centro parengtas ataskaitas *„EB svarbos natūralių buveinių tipų, sutinkamų Lietuvoje (išskyrus paplitusias jūros aplinkoje) inventorizavimo moteodikų parengimas“* pateikiami regioninio padalinio BAST valstybinės reikšmės miškuose esančių EB svarbos buveinių tipų trumpi aprašymai bei iliustracijos:

3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis (9 pav.) – natūraliai turtingi maisto medžiagų, pilkšvi, melsvai žali, labiau ar mažiau drumsti ežerai ar kiti stovinčio vandens telkiniai, kurių vandenyje daug ištirpusių bazių (pH >7). Šių ežerų seklumose susiformuoja plūduriuojančių augalų (plūdenų, aštrių, vandenplūkių), o gilesniuose atviruose plotuose – stambiųjų plūdžių bendrijos.

Būdinga augalija (tipinės rūšys): *Batrachium circinatum, Ceratophyllum demersum, Elodea canadensis, Hippuris vulgaris, Hydrocharis morsus-ranae, Hydrilla verticillata, Lemna minor, Lemna trisulca, Myriophyllum spicatum, Myriophyllum verticillatum, Nuphar luteum, Nymphaea alba, Nymphaea candida, Utricularia vulgaris, Potamogeton lucens, Potamogeton perfoliatus, Potamogeton praelongus, Potamogeton x angustifolius, Potamogeton x salicifolius, Spirodela polyrhiza, Stratiotes aloides.*

9 pav. **Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis**

3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis (10 pav.) – dažniausiai greitos tėkmės šaltinių maitinamos upės ir upeliai arba jų atkarpos su būdingomis prie srovės prisitaikiusių įsišaknijančių augalų (*Batrachium, Potamogeton, Myriophyllum*) bendrijomis arba vandeninėmis samanomis. Natūralioje upės vagoje vyrauja pasinėrusi augalija (*Potamogeton, Batrachium*), auga vandens samanos, raudondumbliai, gali būti plūdurlapių augalų (pasinėrusių formų), pakrantėse – žemaūgių ir aukštaūgių helofitų, viksvų bendrijos.

Būdingos augalų rūšys (paryškintos – tipinės rūšys): *Batrachium fluitans, Batrachium penicillatum, Batrachium trichophyllum, Berula erecta, Butomus umbellatus* var. *vallisneriifolia,*

Callitriche cophocarpa, Fontinalis antipyretica, Nuphar luteum var. *submersum, Potamogeton spp.* (*Potamogeton alpinus, Potamogeton* x *fennicus, Potamogeton* x *fluitans Potamogeton* x *nitens, Potamogeton natans, Potamogeton perfoliatus*), *Sagittaria sagittifolia (plūduriuojančios formos), Sparganium emersum, Veronica anagallis-aquatica.*

10 pav. **Kurklinės sraunumos (1-2)**

6210 Stepinės pievos (11 pav.) – sausų, bazinių, labai karbonatingų dirvožemių, šiltų ir atvirų augaviečių pievos, priklausančios *Festuco-Brometea* ir *Trifolio-Geranietea* klasėms. Šio tipo buveinės formuojasi sausų kalvų šlaituose, upių slėnių sausose terasose ir šlaituose, saulėtose pamiškėse. Žolių danga labai turtinga rūšių, ypač gausu spalvingų ankštinių ir įvairiažolių. Buveinės dėl nepalankaus reljefo nepaliestos intensyvios ūkinės veiklos (nėra tręšiamos, ariamos) ir išlaikiusios vertingų pietinio paplitimo augalų ir gyvūnų (ypač vabzdžių) rūšių derinius. Šiam buveinių tipui taip pat priklauso aliuvinių salpų aukštų lygmenų karbonatinguose dirvožemiuose įsikuriančios bendrijos iš *Mesobromion* sąjungos, turinčios pereinamųjų į mezofitų pievas bruožų. Priskiriami ir neutralios reakcijos, labai mažo karbonatingumo smėlių susivėrę žolynai su *Armeria vulgaris, Centaurea rhenana, Helichrysum arenarium, Festuca brevipila.*

Prioritetiniam buveinės tipui (žymima „*“) priklauso stepinės pievos, kurios yra gegužraibinių šeimos augalų, dažniausiai *Platanthera chlorantha, Orchis mascula, Orchis militaris, Orchis ustulata, Herminium monorchis*, augimvietės. Vertinant pievas kaip svarbias gegužraibinių šeimos augalų buveines, būtina atsižvelgti į bet kurį iš šių kriterijų: buveinėje auga daug įvairių gegužraibinių šeimos augalų; buveinėje įsikūrusi šalies mastu svarbi bent vienos rūšies augalų populiacija, buveinėse aptinkama *Herminium monorchis, Orchis militaris* arba *Orchis ustulata* augalų. Pagrindinis buveinės formavimąsi lemiantys antropogeninis veiksnys – ekstensyvus ganymas ir/arba šienavimas.

Būdingos augalų rūšys (tipinės rūšys):

- **Festuca-Brometea:** *Brachypodium pinnatum, Campanula bononiensis, Dianthus borbassii, Filipendula vulgaris, Polygala comosa, Poterium sanguisorba, Primula veris, Scabiosa ochroleuca, Thalictrum minus, Veronica spicata, Veronica teucrium*;

- **Trifolio-Geranietea:** *Agrimonia eupatoria, Anemone sylvestris, Fragaria viridis, Geranium sanguineum, Libanotis montana, Origanum vulgare, Phleum phleoides, Silene nutans, Trifolium alpestre, Trifolium medium, Trifolium montanum.*

11 pav. **Sausų šlaitų pievos (1). Stepinės pievos su pieviniu šalaviju (2)**

6270 *Rūšių turtingi smilgynai (12 pav.) – tai sausų ir vidutinio drėgnumo, skurdžių maisto medžiagų, paprastai rūgščių dirvožemių augimvietėse susidarę žemaūgiai žolynai. Pagrindinis naudojimo būdas – ilgalaikis ganymas, kuris kartais gali būti derinamas su pirmos žolės arba likusių nenuėstų kuokštų šienavimu. Pastovioms ganykloms būdinga augalijos struktūros mozaika: žemažolių vejos, kurias sudaro skroteliniai ir besidriekiančiais stiebais augalai, derinasi su nenoriai ėdamų (dygių, šiurkščių, nuodingų), peraugusių augalų didesniais kuokštais. Buveinės turtingos rūšių, kurių įvairovė priklauso nuo augavietės drėkinimo ypatumų ir naudojimo režimo. Pasitaiko ruderalinių ir segetalinių piktžolių.

Būdinga augalija (tipinės rūšys): *Agrostis capillaris, Agrostis stolonifera, Anthoxanthum odoratum, Briza media, Carum carvi, Cynosurus cristatus, Deschampsia caespitosa, Hypochoeris maculata, Leontodon autumnalis, Leontodon hispidus, Trifolium repens.*

12 pav. **Sausos terasos ganyklos (1). Geros būklės ganykla (2). Smilginė smiltpievė (3)**

6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai (13 pav.)**.** Skiriami du aukštųjų žolynų formavimosi atvejai:

a) nitrofilinės vandens telkinių pakrančių bendrijos (*Senecion fluviatilis* sąjunga), kurias sudaro aukštos bei vijoklinės žolės ir nedideli krūmai. Paprastai jos siauromis juostomis nutįsta

pagal tekančius vandenis, nors retkarčiais gali supti ir stovinčio vandens telkinius. Į šiuos žolynus neretai įeina aukštaūgiai augalai iš šlapių *Calthion* pievų (*Filipendula ulmaria, Valeriana officinalis, Angelica archangelica*).

b) natūralios ir beveik natūralios pamiškių bendrijos (*Aegopodion podagrariae* sąjunga). Formuojasi azoto turtingose, drėgno ir puraus dirvožemio augimvietėse. Bendrijas paprastai sudaro daugiamečiai augalai, prisitaikę augti pavėsyje. Retai šienaujamos (pamiškių bendrijos).

Būdinga augalija (tipinės rūšys):

a) Angelica archangelica, Calystegia sepium, Cuscuta europaea, Eupatorium cannabinum, Lythrum salicaria, Myosoton aquaticum, Senecio fluviatilis;

b) *Aegopodium podagraria, Alliaria petiolata, Chaerophyllum aromaticum, Galium aparine, Glechoma hederacea, Silene dioica.*

Buveinės struktūra. Buveinių žolyną sudaro vešlūs aukštaūgiai augalai (aukštesni nei 1 metras). Pakrantinėse buveinėse paprastai būna pavienių medžių. Išskirtinis jų požymis – žolinių lianų įvairovė ir gausa.

13 pav. **Upės salpos aukštažolynas (1). Aukštažolynas prie ežero (2)**

6530 *Miškapievės (14 pav.) **–** augalijos kompleksas, kurį sudaro nedideli lapuočių medžių guotai ir krūmai bei atvirų pievų plotai. Dažniausi šiose buveinėse baltalksniai, juodalksniai, beržai, liepos, uosiai. Kartu su lazdynų, šaltekšnių, ievų, šermukšnių krūmais jie susiburia į nedideles grupes, tarp kurių netaisyklingais kontūrais įsiterpia šienaujamų pievų plotai. Šioms pievoms paprastai būdingi mezofitai ir drėgnesnių durpinių pievų bei žemapelkių augalai. Pasitaiko miško, pamiškių ir miško aikštelių rūšių.

Šio tipo buveinės buvo būdingos derlingų dirvožemių rajonams iki intensyvios melioracijos. Trūkstant gerų pievų buvo šienaujamos pamiškės ir pakrūmės, įsiterpiant į medžiais ir krūmais apaugusius plotus kelis šimtus metrų. Taip susiformuodavo sudėtingas sumedėjusios ir žolinės augalijos raizginys, kuriame telkdavosi daug vertingų biologinių objektų.

Antropogeniniai buveinę formuojantys veiksniai. Buveinė susidariusi ir jos ilgalaikį išlikimą užtikrina tik reguliarus tarp medžių įsiterpusių pievokšnių šienavimas.

Būdinga augalija (tipinės rūšys): *Alnus glutinosa, Corylus avellana, Frangula alnus, Padus avium, Briza media, Cirsium palustre, Dactylorhiza fuchsii, Heracleum sibiricum, Molinia caerulea, Primula farinosa, Prunella vulgaris, Stachys officinalis, Succisa pratensis.*

Buveinės struktūra. Išskirtinis buveinės požymis – horizontali augalinės dangos mozaika. Medžių ir krūmų guotus paprastai sudaro aukštesni *Betula pendula, Betula pubescens, Alnus glutinosa, Alnus incana* medžiai, kuriuos supa *Padus avium, Frangula alnus* krūmynai. Šiais krūmais pradeda užaugti apleidžiami pievų ploteliai.

14 pav. **Apleistos miškapievės (1). Šienaujamos miškapievės (2)**

7110 *Aktyvios aukštapelkės (15 pav.) –nepažeistos arba labai mažai pažeistos, labai rūgščios, neturtingos mineralinių medžiagų, ombrotrofinės (maitinamos lietaus vandens) aukštapelkės, kurios vis dar užima didelius plotus ir kuriose kaupiasi durpės. Priskiriamos ir tos, kuriose aktyvus durpių formavimasis laikinai nutrūkęs, pvz., dėl sausros arba po gaisro. Vandens lygis jose dažniausiai aukštesnis negu aplinkinėse teritorijose, gali būti ežerokšnių. Augalija daugiametė, vyrauja kiminai, kartu auga acidofiliniai *Cyperaceae* šeimos augalai, *Ericaceae* šeimos krūmokšniai, pavienės žemaūgės pušys. Antropogeniniai veiksniai formuojantys buveinę – vandens telkinių eutrofizacija.

Augalų bendrijos*: Sphagnion magellanici* (*Sphagnetum magellanici, Eriophoro-Trchophoretum cespitosi*), *Rhynchosporion albae* p.p. (> 0,1 ha užimantys klampynių ir liūnų plotai), *Ledo-Pinetum sylvestris* p.p. (pelkės šlaite esančios bendrijos arba aukštapelkės plynėje esantys < 0,3 ha plotai), *Sphagno-Utricularion* p. p.

Buveinės struktūra. Pelkę juosia šlapiausia pelkėje oligomezotrofinė pakraštinė juosta – lagas; už lago būna labiau ar menkiau ryškūs pelkės priešlaitis ir šlaitas (aukščio skirtumas nuo keliasdešimties cm iki kelių m), apaugęs pelkinių ekologinių formų pušimis; aukštapelkės plynė arba plynraistis su kimsų ir duburių kompleksais bei ežerokšniais.

Išsiskiria vertikalūs mikroreljefo ir augalijos komponentai. Aukštapelkės centrinės dalies mikroreljefui būdingi iki 0,5 m aukščio pakilimai – kimsai – ir tarp jų esantys pažemėjimai – duburiai. Smarkiai išgaubtų aukštapelkių periferinėje plynės dalyje izohipsių kryptimi išsidėstę pailgi mikroreljefo pakilimai – rumbės, o tarp jų išsidėstę pažemėjimai – praplaišos, sudarantys

rumbių ir praplaišų kompleksą. Aplink medžius susiformavę kupstai.

Vertikalioje augalijos struktūroje išsiskiria 4 aukštai: medžių, krūmokšnių, žolių, samanų ir kerpių. Centrinė pelkės dalis be medžių arba su negausiais pelkinių ekologinių formų paprastosios pušies (*Pnus sylvestris*) sąžalynais (projekcinis padengimas 0 – 60%). Tankesni jie tik pelkės šlaite. Krūmokšnių aukštas centrinėje dalyje nesusivėręs, jame vyrauja *Oxycoccus palustris* ir *Andromeda polifolia,* pasitaiko daugiau ar mažiau *Calluna vilgaris* augalų. *Ledum palustre* augalai tik pavieniai, žemaūgiai. Pelkės šlaite krūmokšnių aukštas labiau išsivystęs (projekcinis padengimas 30 – 70%), jame vyrauja *Ledum palustre*. Žolių aukšte vyrauja *Cyperaceae* šeimos augalai. Samanų danga ištisinė (išskyrus dujų bei šalčio pažeistas vietas ar antrinius vandens telkinius), joje vyrauja kiminai.

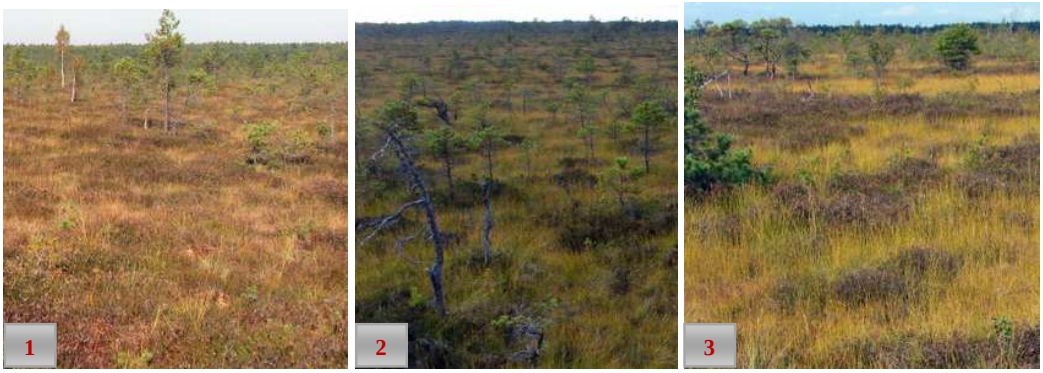

15 pav. **Aktyvios aukštapelkės bendras vaizdas (1-3)**

7120 Degradavusios aukštapelkės (16 pav.) – tai aukštapelkės, kuriose dėl antropogeninio poveikio pažeistas natūralus hidrologinis režimas. Dėl to pelkės paviršius išdžiūsta, pakinta rūšių sudėtis arba jos išnyksta. Šių pelkių augalų bendrijas paprastai sudaro aktyvioms aukštapelkėms būdingų rūšių augalai, tačiau pakinta santykinis jų gausumas. Dažniausiai tokie plotai apauga krūmokšniais (*Calluna vulgaris, Ledum palustre*), medžiais (*Betula pendula, Betula pubescens, Pinus sylvestris*), kiminų danga degraduoja, bet durpių klodas išlieka. Galinčiais natūraliai regeneruoti pelkių plotais laikomos teritorijos, kuriose, atkūrus hidrologinį režimą, per 30 metų atsikurs durpes formuojanti augalija.

<u>Buveinės struktūra.</u> Medžių aukšto projekcinis padengimas įvairus (1 – 80%), priklausomai nuo pažaidų pobūdžio ir poveikio laiko. Ypatingai suvešėjęs krūmokšnių aukštas, kur augalai ne tik gausūs, bet ir aukšti (iki 0,7 m aukščio). Žolių aukštas itin retas, augalai menkai išsivystę, sumažėjusi jų rūšinė įvairovė. Samanų danga nevienoda: kur hidrologinės sąlygos itin sutrikdytos, gali būti atvirų durpių plotelių, kurie ilgainiui, mineralizuojantis durpėms, pradeda apauginėti miškams būdingų rūšių samanomis ir kerpėmis. Menkiau pažeistuose plotuose atvirų durpių lopinėlių mažiau, bet čia higrofilinės samanas pakeičia prie žemesnio vandens ir didesnio trofinio lygių prisitaikiusios kiminų ir žaliųjų samanų rūšys.

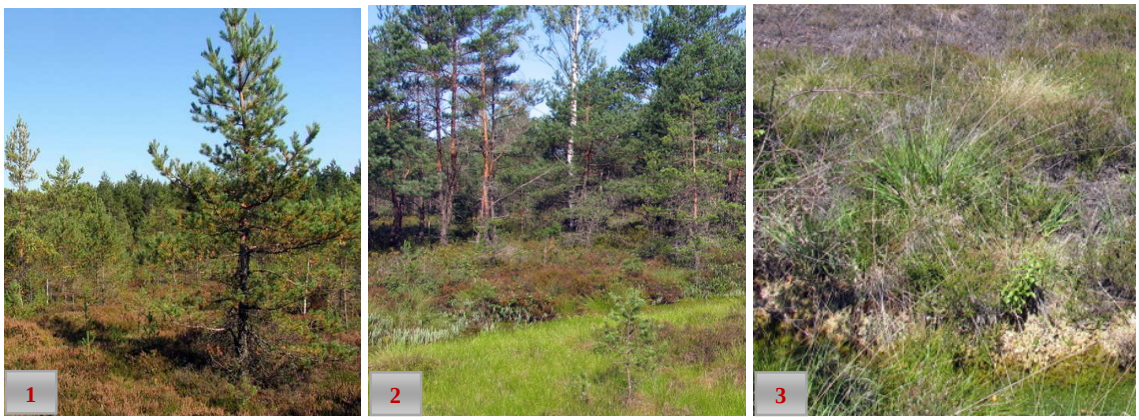

16 pav. **Degradavusios aukštapelkės (1-2). Degradavusios aukštapelkės viržynai (3)**

7140 Tarpinės pelkės ir liūnai (17 pav.) – tai buveinės, kuriose vyrauja pelkių augalų bendrijos, susiformavusios oligotrofinių ar mezotrofinių vandenų, dažniausiai labai pakilusių aukščiau substrato, paviršiuje. Šios buveinės turi lietaus ir gruntinių bei apypelkio vandenų maitinamų pelkių požymių. Joms atstovauja labai įvairios augalų bendrijos. Dideliuose pelkių plotuose šios buveinės išsiskiria kaip linguojančios vejos, plaukiojančios kinys ar klampūs liūnai, sudaryti iš mažų ar vidutinio aukščio viksvų bendrijų su kiminais arba žaliosiomis samanomis. Neretos šiose buveinėse vandens ir būdmainių augalų bendrijos. Šiam buveinių tipui taip pat priskiriamos mineralotrofinės žemapelkės, nepriklausančios stambiems pelkių kompleksams, atviri liūnai ir mažos žemapelkės, susiformavusios paupiuose ir paežerėse (pereinamojoje zonoje tarp vandens telkinių ir mineralinio pakraščio).

Augalų bendrijos: *Caricion lasiocarpae, Rhynchosporion albae, Caricion nigrae* p.p. (plūduriuojančios vejos), *Caricetum rostratae* p.p. (su kiminais ir žaliosiomis samanomis).

Buveinės struktūra. Augalijoje išsiskiria 2–5 aukštai. Pavienių *Betula pubescens, Pinus sylvestris,* rečiau *Picea abies* medžių pasitaiko mezotrofinėse ir mineralotrofinėse pelkėse. Krūmų (aptinkamos *Salix* genties rūšys, pasitaiko *Frangula alnus, Betula humilis)* taip pat pasitaiko ne visada, jie būna pavieniai. Medžių ir krūmų pagausėjimas sietinas su antropogenine įtaka (etrofizacija ir/ar hidrologinių sąlygų sutrikdymas, gaisrai), rečiau su natūraliais gaisrais ir sausringaisiais periodais. Mikroreljefas gali būti nelygus, su neaukštais kimsais. Kimsuotose mezotrofinėse pelkėse pasitaiko krūmokšnių (*Andromeda polifolia, Oxycoccus palustris*), bet jie paprastai būna negausūs.

Žolių aukštas ne visada vienodai išreikštas. Mezotrofinėse ir mineralotrofinėse pelkėse žolinių augalų daugiau (projekcinis padengimas iki 70%), vyrauja aukštosios viksvos. Oligotrofinių ir distrofinių ežerų liūnuose bei aukštapelkių klampynėse žolių aukštas menkiau išreikštas ir sudarytas daugiausiai iš smulkiųjų *Cyperaceae* šeimos atstovų. Samanų danga dažniausiai ištisinė, bet plotuose su aukštu vandens lygiu gali būti atviro vandens ar durpių lopinėlių. Ji gali būti sudaryta tik iš kiminų arba iš žaliųjų samanų, arba jų mozaikos.

Komponentų amžius: nepažeistose buveinėse *Betula pubescens* ir *Picea abies* medžiai paprastai

būna neilgaamžiai. Ilgiau išsilaiko *Pinus sylvestris*, įgydama pelkėms būdingas ekologines formas.

17 pav. **Tarpinės pelkės plynė (1). Snapuojojo viksvyno pelkė (2). Paežerės švylinis kimininis liūnas (3)**

7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės (18 pav.) – tai nekalkingi arba mažai kalkingi, rūgštūs arba neutralios reakcijos šaltiniai su jiems būdinga arba dėl jų poveikio susiformuojančia pelkine augalija. Specifines šaltinių bendrijas sudaro samanos ir kerpsamanės su žiediniais augalais. Jų rūšių sudėtis įvairuoja pagal šaltinių atsivėrimo vietą. Miško šaltiniuose auga *Cardamine amara, Chrysosplenium alternifolium, Carex remota, Poa palustris, Poa remota, Stellaria nemorum*, atvirose vietose vyrauja viksvos ir aukštaūgės žolės (*Carex paniculata, Carex appropinquata, Epilobium parviflorum, Epilobium hirsutum*).

Šaltiniuotose pelkėse susiformuoja *Caricetalia nigrae* augalų bendrijos. Šiam buveinių tipui taip pat priskiriamos mineralinių medžiagų turtingos šaltiniuotos pelkės su *Saxifraga hirculus, Hamatocaulis vernicosus* ir *Paludella squarrosa*.

Augalų bendrijos: *Cardamino-Montion, Caricion nigrae, Caricion remotae, Magnocaricion* p.p. (*Caricetum paniculatae*).

Buveinės struktūra. Šaltinio versmė, vandens tėkmės vieta ir šaltinio vandens maitinama žemapelkė labai skiriasi fizionomiškai, bet sudaro vieną buveinę. Aplink versmę ir vandens tėkmės vietoje gausiai auga lapsamanės ir kerpsamanės su žiediniais augalais. Samanų danga neištisinė. Miško šaltinių ištakose šalia palyginti aukštų miglinių ir viksvuolinių šeimų atstovų pažeme driekiasi žemaūgiai augalai (*Cardamine amara, Chrysosplenium alternifolium*). Versmes dažniausiai supa *Alnus glutinosa, Betula pubescens* ir *Picea abies* medžiai, *Salix* spp ir *Frangula alnus* krūmai. Atvirose vietose dažnai auga aukštaūgiai augalai (aukštosios viksvos, *Epilobium* spp.). Šaltinių vandens maitinamose žemapelkėse ištisinė samanų danga. Žolių danga palyginti reta (< 60%), joje vyrauja žemaūgiai augalai.

18 pav. **Šaltinis su vyraujančiomis kartenėmis**

7230 Šarmingosios žemapelkės (19 pav.) – tai buveinės su smulkiųjų viksvų ir žaliųjų samanų bendrijomis, susiformavusiomis įmirkusiose dirvose, nuolatos maitinamose soligeninių (gruntinių) ir topogeninių (iš apypelkio atitekančių), bazių turtingų, dažniausiai kalkingų vandenų. Vyraujančios bendrijos, formuojamos kalcifilinių žemaūgių viksvų (*Carex dioica, Carex davalliana, Carex flava, Carex hostiana, Carex lepidocarpa, Carex nigra, Carex panicea*) ir kitų viksvuolinių (*Cyperaceae*) šeimos augalų (*Eleocharis quinqueflora, Eriophorum latifolium, Juncus alpinoarticulatus, Schoenus ferrugineus*), priskiriamos *Caricion davallianae* sąjungai. Joms būdinga vešli žaliųjų samanų ir turtinga rūšių žolių danga (*Dactylorhiza incarnata, Dactylorhiza traunsteineri, Epipactis palustris, Liparis loeselii, Pedicularis sceptrum-carolinum, Pinguicula vulgaris, Primula farinosa, Schoenus ferrugineus, Swertia perennis*).

Šioms buveinėms taip pat priskiriami aukštaūgiais žolynais (*Phragmites australis, Eupatorium cannabinum, Trisetum sibiricum*) apaugę žemapelkių plotai bei šlapių pievų (*Circietum rivularis, Caricetum cespitosae*) bendrijos.

Šios buveinės dažniausiai užima nedidelius plotus paežerių, upių slėnių ir šlaitų pelkėse. Didesniuose žemapelkių plotuose sudaro bendrijų kompleksus su šlapių pievų (*Molinietalia*), aukštųjų viksvų (*Magnocaric0ion*), nendrių (*Phragmition*), tarpinio tipo pelkių (*Caricion lasiocarpae*) bendrijomis. Dažnai nedideli jų plotai aptinkami prie kalkingų šaltinių.

Antropogeniniai buveinę formuojantys veiksniai: ankščiau buveinėse būdavo ekstensyviai ganoma ir ruošiamas šienas.

Buveinės struktūra. Būdinga tanki samanų danga. Palyginti retame (projekcinis padengimas < 70%) žolių aukšte vyrauja žemaūgiai augalai (gausu viksvų). Pasitaiko *Salix* genties krūmų.

19 pav. **Šarminga žemapelkė (1). Raktažolė pelenėlė (2). Šarmingos žemapelkės su gegužraibiniais augalais (3).**

9010 *Vakarų taiga (20 pav.) – natūralūs seni spygliuočių ir mišrūs miškai, taip pat gaisravietėse besiformuojantys pakaitiniai spygliuočių ir lapuočių medžių jaunuolynai. Natūralūs seni miškai atitinka klimaksines arba vėlyvųjų sukcesijos stadijų bendrijas, kuriose antropogeninis poveikis mažas arba jo visai nėra (bet kokia antropogeninė veikla, išskyrus atkuriamąsias gamtotvarkos priemones, neigiamai veikia buveinės formavimąsį ir raidą). Šie miškai dažniausiai įsikuria maisto medžiagų neturtinguose sausuose ir vidutinio drėkinimo jauriniuose smėlio dirvožemiuose. Geros būklės buveinėse medynų struktūra sudėtinga ir netolygi. Netolygus medyno susivėrimas (su aikštelėmis), mozaikiškas išsidėstymas pagal rūšinę ir amžinę sudėtį, ardus. Vakarų taigos medynuose vyrauja pušys, eglės, įsiterpia karpotųjų beržų ir drebulių, rečiau kitų rūšių lapuočių medžių. Dauguma vakarų taigos buveinių išsiskiria rūšių neturtinga žoline augalija ir gausia samanų danga. Krūmų, žolių ir samanų ardai įvairaus išsivystymo, priklausomai nuo augimvietės ir sukcesinės stadijos. Didelė įvairovė samanų, grybų ir bestuburių gyvūnų, kuriems reikalinga yranti ar apdegusi stambi mediena.

Pagal vyraujančias medžių rūšis ir augaviečių pobūdį išskiriami šie buveinių potipiai:

- Natūralūs seni eglynai – ūksmingi miškai su neturtinga rūšių žolių danga (*Vaccinio-Piceion abietis*: *Linnaeo-Piceetum abietis, Sphagno girgensohnii-Piceetum* p.p.).
- Natūralūs seni pušynai – sausi ir vidutinio drėgnumo, kai kada drėgnoki miškai ant neturtingų, dažnai rūgščių smėlio dirvožemių. Medynuose, be vyraujančių *Pinus sylvestris*, dažnai gana gausiai įsiterpia *Picea abies*. Sintaksonai: *Dicrano-Pinion* (*Peucedano-Pinetum, Leucobryo-Pinetum, Molinio-Pinetum*).
- Natūralūs seni mišrūs miškai – miškai, kuriuose dažniausiai vyrauja spygliuočiai medžiai, tačiau nuolat įvairiu santykiu įsiterpia lapuočių (*Betula pendula, Populus tremula, Quercus robur*).
- Miško gaisravietės – priskiriami tiek visiškai gaisro sunaikinti vakarų taigos plotai, tiek iš dalies ugnies pažeisti medynai su išlikusiais gyvais medžiais.
- Jaunuolynai, besiformuojantys išdegusiuose miško plotuose – miškai ir krūmynai, natūraliai atsikuriantys po gaisrų skurdžiose smėlingose augimvietėse. Juose vyrauja pionieriniai

lapuočiai medžiai (*Betula pendula, Populus tremula*), dažnai su įvairaus gausumo spygliuočių medžių ir krūmų priemaiša bei išlikusiais ankstesnių kartų medžiais.

Būdinga augalija (tipinės rūšys):

- Medžiai ir krūmai: *Alnus spp.* (tik žuvusių taiginių eglynų vietoje), *Betula pendula, Betula pubescens, Frangula alnus, Juniperus communis, Picea abies, Pinus sylvestris, Populus tremula, Sorbus aucuparia*.
- Žolės: *Arctostaphyllos uva-ursi, Astragalus arenarius, Carex globularis, Chimaphila umbellata, Diphasiastrum clavatum, Diphasiastrum complanatum, Goodyera repens, Huperzia selago, Linnaea borealis, Listera cordata, Lycopodium clavatum, Moneses uniflora, Phegopteris connectilis, Pulsatilla patens, Pyrola media.*
- Samanos: *Anastrophyllum hellerianum, Barbilophozia attenuata, Bazzania trilobata, Dicranum majus, Dicranum spurium, Funaria hygrometrica, Leucobrym glaucum* (išskyrus Vakarų Lietuvos pušynus su *Deschampsia flexuosa*), *Novellia curvifolia, Odontoschizma denudatum, Plagiothecium undulatum.*
- Kerpės: *Arthonia leucopellea, Bryoria nadvornikiana, Lecanactis abietina, Ramalina thraustа.*

20 pav. **Brukninis pušynas (1). Nepažeista gaisravietė (2). Žemupio sengirė (3)**

9050 Žolių turtingi eglynai (21 pav.) – tai įvairiaamžiai, dažniausiai dviardžiai mišrūs miškai, kurių medynuose vyrauja eglės, dažnai su gausia plačialapių medžių, ypač ąžuolo, priemaiša. Nesenuose medynuose eglės vyrauja tik antrame arde. Krūmų ardas paprastai vešlus, dominuoja *Corylus avellana*. Buveinės susiformuoja reljefo pažemėjimuose, griovose ir šlaituose su lengvos mechaninės sudėties, vidutinio drėgnumo ir apydrėgniais velėniniais jauriniais dirvožemiais, praturtintais švelniuoju humusu. Buveinėms būdingi ryškūs rūšių turtingi krūmų bei žolių ardai. Čia įsikuria daug plačialapių miškams būdingų augalų, veši aukštos žolės ir paparčiai, tuo pat metu buveinėms būdingi ir spygliuočių miškų elementai. Ypač vešli žolių danga susiformuoja augimvietėse, kur aukštas judraus gruntinio vandens lygis.

Būdinga augalija (paryškintos – tipinės rūšys): *Daphne mezereum, Picea abies.*

21 pav. **Žolių turtingas eglynas (1). Žolinis aliuvinis eglynas (2). Žolinis eglynas (3)**

9080 *Plačialapių ir mišrūs miškai (22 pav.) **–** tai perteklinio drėkinimo plačialapių medžių miškai ant nerūgščios ir rūgščios durpės (šiam tipui priklauso šlapi ąžuolynai ir juodalksnynai). Šio tipo buveinės formuojasi mažai nuotakiuose reljefo pažemėjimuose, paežerėse, apypelkiuose. Pelkėtus lapuočių miškus nuolat veikia paviršiuje telkšantis vanduo ir kasmet užlieja polaidžio vandenys. Medynai vienaardžiai arba dviardžiai; vyrauja *Alnus glutinosa* ir *Betula pubescens*, galima ir kitų medžių priemaiša. Aplink medžių kamienus formuojasi daugiau ar mažiau išreikšti kupstai. Krūmų ardas dažniausiai negausus. Ant kupstų dažniausiai auga plačialapių ir spygliuočių miškams būdingos žolės bei samanos, o tarpkupstėse – įvairios aukštosios viksvos ir kiti šlapynėms būdingi augalai. Labai užmirkusiose vietose su storu durpių sluoksniu formuojasi žemaūgių juodalksnių, beržiukų ir krūmų (*Salix spp., Frangula alnus, Betula humilis, Myrica gale*) bendrijos.

Būdinga augalija: *Alnus glutinosa, Betula pubescens, Frangula alnus, Fraxinus excelsior, Picea abies, Quercus robur, Pinus sylvestris, Ribes nigrum, Salix cinerea.*

22 pav. **Oligomezotrofinis raistas (1). Plynraistis (2). Viksvinis plynraistis (3). Viksvinis raistas (4)**

9180 *Griovių ir šlaitų miškai (23 pav.) **–** tai upių, upelių gilių slėnių ir ežerų stačiuose šlaituose bei griovose aptinkami rūšių turtingi *Acer platanoides, Ulmus glabra, Tilia cordata, Fraxinus excelsior* miškai, įsikuriantys vidutinio drėgnumo trąšiose ir vidutiniškai derlingose augimvietėse ant karbonatingų drėgmei laidžių priemolio ar molio, kartais žvyro dirvožemių. Medynai dažniausiai dviardžiai; jų viršutiniame aukšte dažniausiai vyrauja klevai, ąžuolai, uosiai, liepos, antrame – liepos,

klevai, guobinai medžiai, skroblai. Krūmų ardas labai vešlus, sudarytas iš lazdyno ir kitų plačialapių miškams būdingų rūšių. Žolių danga dažniausiai vešli, ištisinė, tik labai ūksmingose vietose retesnė. Samanų danga neišsivysčiusi. Statesniuose šlaituose pasitaiko nuošliaužų intarpų su pionierinėmis ir vėlesnėmis užaugimo stadijomis, kuriose pagausėja pusiau šviesiamėgių žolių ir krūmų.

Būdinga augalija (tipinės rūšys): *Ribes alpinum, Ulmus glabra.*

23 pav. **Bendras mišku apaugusios griovos vaizdas (1). Mišku apaugęs šlaitas (2). Vešlus žolių ardas griovos miške (3)**

91D0 *Pelkiniai miškai (24 pav.) – tai spygliuočių bei mišrūs miškai drėgnuose ir šlapiuose durpiniuose dirvožemiuose, kurių gruntinio vandens lygis nuolat aukštas. Medžių ardus sudaro *Picea abies, Pinus sylvestris,* kai kur gana gausu *Betula pubescens,* retkarčiais pasitaiko *Alnus glutinosa.* Šiam buveinių tipui priklauso visi aukštapelkių raistai (pasižymi ištisine samanų danga), buveinės įeina į apypelkio miškų kompleksus ir formuojasi rūgščios durpes prisipildžiusiuose lokaliuose reljefo pažemėjimuose.

Būdinga augalija: *Alnus glutinosa, Betula pubescens, Betula humilis, Frangula alnus, Picea abies, Pinus sylvestris, Salix cinerea.*

24 pav. **Gailinis beržynas (1). Gailinio pušyno sena gaisravietė (2). Pelkinis eglynas (3). Vaivorinis pušynas (4). Oligomezotrofinis raistas (5)**

91E0 *Aliuviniai miškai (25 pav.) – tai upių salpose, šaltiniuotose vietose, taip pat moreninio reljefo karbonatinguose periodiškai užmirkstančiuose pažemėjimuose įsikūrę plačialapių, dažniausiai uosių ir juodalksnių, miškai, užliejami kasmetinių pavasario potvynių, tačiau besiformuojantys laidžiuose vandeniui ir geros aeracijos dirvožemiuose. Tokie miškai neišsilaiko nuolat vandens apsemtose teritorijose. Medžių ardus sudaro *Alnus glutinosa* ir *Fraxinus excelsior*, tačiau vietomis pasitaiko *Ulmus glabra, Alnus incana, Salix fragilis.* Sausinant pelkinius lapuočių miškus dalis jų gali tapti aliuvinių miškų buveinėmis.

Būdinga augalija (tipinės rūšys): *Daphne mezereum, Fraxinus excelsior, Rhamnus catharctica, Ribes spicatum.*

25 pav. **Aliuvinis juodalksnynas (1). Aliuvinis miškas (2). Aliuvinis raistas (3). Aliuvinis gluosnynas (4)**

3.2.2.2. EB svarbos gamtinių buveinių tipų pasiskirstymas girininkijų miškuose

Lietuvoje saugomos jūros, pajūrio, gėlųjų vandenų, pievų, pelkių, atodangų, miškų ir saugomų gyvūnų ir augalų rūšių buveinės. Jos nustatomos atliekant mokslinius tyrimus, inventorizuojant saugomas buveines, kurios išskiriamos vadovaujantis Europos Komisijos parengtu Europos Sąjungos Buveinių interpretavimo vadovu, kaupiant ir analizuojant duomenis apie saugomų rūšių populiacijas. Sudarytas buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. Pagal šį sąrašą patvirtintose buveinių apsaugai svarbiose teritorijose (BAST) inventorizuotų EB svarbos gamtinių buveinių plotas regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pasiskirsto taip (8 lentelė):

- *BAST Užuraisčių kaimo apylinkės* EB svarbos gamtinės buveinės užima 6,0 ha (Troškūnų girininkija);
- *BAST Girelės miškas* EB svarbos gamtinės buveinės užima 0,9 ha (Pavarių girininkija);
- *BAST Baldono ežero apylinkės* EB svarbos gamtinės buveinės užima 10,8 ha (Kavarsko girininkija);
- *BAST Siesarties upė ties Valais* EB svarbos gamtinių buveinių valstybinės reikšmės miškuose nėra;

- *BAST Virintos upė* EB svarbos gamtinės buveinės užima 4,1 ha (Pavarių girininkija);
- *BAST Vyžuonų šilas* EB svarbos gamtinės buveinės užima 6,5 ha (Vyžuonų girininkija);
- *BAST Samanyčios pelkė* EB svarbos gamtinės buveinės užima 23,7 ha (Balčių girininkija);
- *BATS Anykščių šilelis* EB svarbos gamtinės buveinės užima 109,9 ha (Pavarių girininkija);
- *BAST Variaus upelio slėnis* EB svarbos gamtinės buveinės užima 5,4 ha (Pavarių girininkija);
- *BAST Vilkatėnų miškas* EB svarbos gamtinės buveinės užima 52,7 ha (Pavarių girininkija).

Šiose teritorijose esančių EB svarbos gamtinių buveinių ribų lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 13 priede. Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių užimamas plotas (pagal buveinės tipą) regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose, buveinių būklė bei apsaugos tikslai pateikiami 8 lentelėje.

Taip pat sudarytas vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašas patvirtintas aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“. Paskutinis pakeitimas priimtas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. D1-515. Pagal šį sąrašą regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose patvirtintos: BAST Žaliosios pievos (*EB svarbos gamtinės buveinės išsidėstę Troškūnų girininkijoje ir užima 4,9 ha plotą*) ir BAST Adomiškio pelkė (*EB svarbos gamtinių buveinių valstybinės reikšmės miškuose nėra*). Šiose teritorijose esančių EB svarbos gamtinių buveinių ribų lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 13 priede, o buveinių užimamas plotas (pagal buveinės tipą) regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose, buveinių būklė bei apsaugos tikslai pateikiami 8 lentelėje.

Bendras EB svarbos gamtinių buveinių plotas regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose – **224,9 ha.** Didžiausią plotą užima šios miško buveinės – *9010 *Vakarų taiga* (134,3 ha) ir *9050 Žolių turtingi eglynai* (23,1 ha). Iš pelkių buveinių didžiausią plotą užima *7120 Degradavusios aukštapelkės* (16,3 ha), iš pievų buveinių – *6270 *Rūšių turtingų smilgynai* (2,6 ha). Kitų tipų gamtinės buveinės regioninio padalinio BAST valstybinės reikšmės miškų teritorijoje išsidėsčiusios fragmentiškai ir užima mažesnius plotus (8 lentelė; 13 priedas).

Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės didžiausią plotą užima Pavarių girininkijoje – 173,0 ha (numatyti buveinių apsaugos tikslai: 112,8 ha siekti buveinės susiformavimo, 32,7 ha – išsaugoti palankią buveinės būklę ir 27,5 ha – atkurti palankią buveinės būklę). Regioninio padalinio BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtų EB svarbos gamtinių buveinių bendras plotas, kuriame numatoma (7-8 lentelės):

- atkurti palankią buvenės apsaugos būklę – 38,5 ha;
- siekti buveinės susiformavimo – 129,1 ha;
- išsaugoti palankią buveinės apsaugos būklę – 57,3 ha.

7 lentelė. *EB svarbos gamtinių buveinių pasiskirstymas girininkijų miškuose (pagal apsaugos tikslus)*

Eil. Nr.	Girininkija	EB svarbos gamtinių buveinių plotas, ha (pagal apsaugos tikslus)			
		atkurti palankią būklę (ha)	*siekti buveinės susiformavimo (ha)*	*išsaugoti palankią būklę (ha)*	*bendras plotas (ha)*
1.	*Troškūnų*	3,6	-	7,3	10,9
2.	*Pavarių*	27,5	112,8	32,7	173,0
3.	*Kavarsko*	-	-	10,8	10,8
4.	*Vyžuonų*	-	-	6,5	6,5
5.	*Balčių*	7,4	16,3	-	23,7
	Iš viso:	**38,5**	**129,1**	**57,3**	**224,9**

Gamtos tyrimų centro botanikos institutas pradėjo teikti į *Lietuvos erdvinės informacijos portalą* Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių erdvinius duomenis, kuriuos yra galimybė peržiūrėti geoportal.lt žemėlapių naršyklėje *www.geoportal.lt/map*. Remiantis šiais duomenimis regioninio padalinio BAST (*BAST Šimonių giria, Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Asvejos ežerynas, Labanoro regioninis parkas, Vilkaraisčio miškas, Ąžuolijos miškas, Gegužiakalnio miškas*) valstybinės reikšmės miškuose esančių EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ribų lokalizacija (išskyrimas pagal tipus) pateikiamas 15 priede.

8 lentelė. *EB svarbos gamtinės buveinės regioninio padalinio BAST valstybinės reikšmės miškuose, remiantis „BIOMON“ duomenų bazės duomenimis*

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Europos Bendrijos svarbos buveinės tipas	Europos Bendrijos svarbos buveinės pavadinimas	EB svarbos buveinės plotas, ha	EB svarbos buveinės būklė	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
Vyžuonų girininkija								
1.	57	20	7140	Tarpinės pelkės ir liūnai	1,5	Patenkinama	Išsaugoti palankią būklę	Vyžuonų šilas (LTUTE0011)
	65	4						
				Iš viso:	***1,5***			
2.	58	13d.	7230	Šarmingosios žemapelkės	0,3	Patenkinama	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,3***			
3.	58	13d.	9080	*Pelkėti lapuočių miškai	0,7	Patenkinama	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,7***			
4.	65	7, 8	91D0	*Pelkiniai miškai	4,0	Patenkinama	Išsaugoti palankią būklę	
	66	1						
				Iš viso:	***4,0***			
				IŠ VISO:	***6,5***			
Balčių girininkija								
1.	4	11d., 12d., 13d., 21d., 22	91D0	*Pelkiniai miškai	3,4	Bloga	Atkurti palankią būklę	Samanyčios pelkė (LTUTE0013)
2.	13	1, 2d., 4d., 5						
3.	4	10d., 11d., 21d.			1,0	Bloga	Atkurti palankią būklę	
4.	12	2d., 3d.						
5.	12	3d.			0,8	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	
6.	12	4d., 6d., 7d.			1,4	Bloga	Atkurti palankią būklę	
				Iš viso:	***6,6***			
7.	4	20d	7110	*Aktyvios aukštapelkės	0,8	Bloga	Atkurti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,8***			
8.	4	11d., 20d., 21d.	7120	Degradavusios aukštapelkės	16,3	Bloga	Siekti buveinės susiformavimo	
9.	12	3d., 4d., 7d.						
10.	13	2d., 4d.						
				Iš viso:	***16,3***			
				IŠ VISO:	***23,7***			
Troškūnų girininkija								
1.	444	2d., 26	7140	Tarpinės pelkės ir liūnai	3,6	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	Užuraisčių kaimo apylinkės (LTANY0016)
				Iš viso:	***3,6***			
2.	1105	24d., 25d., 34d., 36d.	9080	*Pelkėti lapuočių miškai	2,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Europos Bendrijos svarbos buveinės tipas	Europos Bendrijos svarbos buveinės pavadinimas	EB svarbos buveinės plotas, ha	EB svarbos buveinės būklė	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
				Iš viso:	***2,4***			
3.	1117	7d., 27d.	9080	*Pelkėti lapuočių miškai	2,3	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Žaliosios pievos (LTANY0014)
				Iš viso:	***2,3***			
4.	1117	37d.	6270	*Rūšių turtingi smilgynai	2,6	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***2,6***			
				IŠ VISO:	***10,9***			
Pavarių girininkija								
1.	615	6d.	9180	*Griovų ir šlaitų miškai	0,9	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	Virintos upė (LTANY0004)
2.	615	54d., 57d., 58d., 75d.			2,0	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
3.	1352	2d.			0,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
4.	1352	4d.			0,4	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	
				Iš viso:	***3,5***			
5.	1324	12d.	3260	Upių sraunumos su kurklių bendrijomis	0,04	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
6.	1351	4d.			0,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
7.	1351	15d.			0,02	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,3***			
8.	1324	14d.	6430	Eutrofiniai aukštieji žolynai	0,1	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
9.	1324	16d.			0,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,3***			
10.	861	1, 2d., 5, 6, 7, 9, 11, 14d.	9050	Žolių turtingi eglynai	5,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Variaus upelio slėnis (LTANY0009)
				Iš viso:	***5,4***			
11.	581	6d.	7160	Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės	0,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Anykščių šilelis (LTANY0012)
				Iš viso:	***0,4***			
12.	872	1, 2, 4, 6	9050	Žolių turtingi eglynai	8,8	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
13.	874	3d., 4d.			0,6	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
14.	874	11			1,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
15.	873	22d., 24d., 26, 31			3,8	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***14,4***			
16.	873	40	6210	Stepinės pievos	1,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***1,4***			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Europos Bendrijos svarbos buveinės tipas	Europos Bendrijos svarbos buveinės pavadinimas	EB svarbos buveinės plotas, ha	EB svarbos buveinės būklė	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
17.	874	19	9010	*Vakarų taiga	5,0	Bloga	Atkurti palankią būklę	
	875	1, 2						
18.	873	49d., 56			2,6	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	
19.	582	5, 6, 7d., 8			11,8	Potenciali	Siekti buveinės susiformavimo	
20.	887	5, 6d., 7, 8d., 11			15,0	Potenciali	Siekti buveinės susiformavimo	
21.	887	15, 17, 19, 20, 27d., 28d., 29d.			13,6	Potenciali	Siekti buveinės susiformavimo	
22.	892	2, 3			5,9	Bloga	Atkurti palankią būklę	
23.	894	4						
24.	893	4, 5, 6d.			33,0	Potenciali	Siekti buveinės susiformavimo	
25.	895	1, 2, 5d., 6d., 9d., 15d.						
				Iš viso:	***86,9***			
26.	887	23, 26d.	7140	Tarpinės pelkės ir liūnai	0,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
27.	887	26d., 30d.			0,8	Bloga	Atkurti palankią būklę	
28.	887	27d.			0,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***1,4***			
29.	887	27d., 29d.	91D0	*Pelkiniai miškai	2,8	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	
30.	894	3d.			1,3	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***4,1***			
31.	873	2d., 4d., 5d., 6, 9d.	91E0	*Aliuviniai miškai	1,0	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
32.	876	16			0,3	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***1,3***			
33.	898	1	9050	Žolių turtingi eglynai	0,9	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Girelės miškas (LTANY0011)
				Iš viso:	***0,9***			
34.	586	6, 8, 9, 10, 11, 12d., 13, 14d.	9010	*Vakarų taiga	8,0	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	Vilkatėnų miškas (LTANY0001)
35.	591	3d., 4d., 9, 11, 13d., 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23			39,4	Potenciali	Siekti buveinės susiformavimo	

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Europos Bendrijos svarbos buveinės tipas	Europos Bendrijos svarbos buveinės pavadinimas	EB svarbos buveinės plotas, ha	EB svarbos buveinės būklė	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
36.	595	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 18, 19, 20, 21						Vilkatėnų miškas (LTANY0001)
				Iš viso:	***47,4***			
37.	586	12d.	3150	Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis	0,7	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,7***			
38.	591	7d.	6530	*Miškapievės	1,1	Bloga	Atkurti palankią būklę	
				Iš viso:	***1,1***			
39.	591	4d., 5d., 6, 13d.	9050	Žolių turtingi eglynai	2,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***2,4***			
40.	591	3d., 24d.	9180	*Griovių ir šlaitų miškai	1,1	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***1,1***			
				IŠ VISO:	***173,0***			
Kavarsko girininkija								
1.	1359	14d.	9180	*Griovų ir šlaitų miškai	1,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Baldono ežero apylinkės (LTANY0021)
2.	1359	15d., 17d., 18d.			1,7	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
3.	1361	6d., 8d., 9d.			7,7	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***10,8***			
				IŠ VISO:	***10,8***			
				BENDRAS PLOTAS:	***224,9***			
				Iš viso 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis	*0,7*			
				Iš viso 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis:	*0,3*			
				Iš viso: 6210 Stepinės pievos:	*1,4*			
				*Iš viso 6270 *Rūšių turtingi smilgynai:*	*2,6*			
				Iš viso 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai:	*0,3*			
				Iš viso 6530 Miškapievės:*	*1,1*			
				*Iš viso 7110 *Aktyvios aukštapelkės:*	*0,8*			
				Iš viso 7120 Degradavusios aukštapelkės:	*16,3*			
				Iš viso 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai:	*6,5*			
				Iš viso 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės:	*0,4*			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Europos Bendrijos svarbos buveinės tipas	Europos Bendrijos svarbos buveinės pavadinimas	EB svarbos buveinės plotas, ha	EB svarbos buveinės būklė	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
				Iš viso 7230 Šarmingosios žemapelkės:	*0,3*			
				*Iš viso 9010*Vakarų taiga*	*134,3*			
				Iš viso 9050 Žolių turtingi eglynai:	*23,1*			
				*Iš viso 9080 *Pelkėti lapuočių miškai:*	*5,4*			
				*Iš viso 9180 *Griovių ir šlaitų miškai:*	*15,4*			
				*Iš viso 91D0 *Pelkiniai miškai:*	*14,7*			
				*Iš viso 91E0 *Aliuviniai miškai:*	*1,3*			

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

9 lentelė. *BAST valstybinės reikšmės miškuose identifikuotos saugomos augalų ir gyvūnų rūšys, remiantis BIOMON duomenų bazės duomenimis*

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
Dubingių girininkija								
1.	44	28 d., 29, 30, 31	Skiauterėtasis tritonas (*Triturus cristatus*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	1,5	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Asvejos ežerynas (LTMOL0011)
				Iš viso:	***1,5***			
Videniškių girininkija								
1.	1041	9d.	Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	0,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Adomiškio pelkė (LTUKM0010)
			Raudonpilvė kūmutė (*Bombina bombina*)	Veisimosi plotas		Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,4***			
Svėdasų girininkija								
1.	15	1-7 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	29,0	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
2.	16	1-8 (visi)			28,7			
3.	17	1-18(visi)			28,8			
4.	18	1-28 (visi)			27,7			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
5.	19	1-32 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	42,0	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
6.	38	1-4 (visi)			27,9			
7.	39	1-9 (visi)			27,9			
8.	40	1-31 (visi)			28,7			
9.	41	1-14 (visi)			27,9			
10.	42	1-30 (visi)			40,6			
11.	61	1-14 (visi)			28,7			
12.	62	1-12 (visi)			28,6			
13.	63	1-26 (visi)			21,2			
14.	84	1-9 (visi)			27,4			
15.	85	1-16 (visi)			29,7			
16.	86	1-15 (visi)			13,1			
17.	128	1-3 (visi)			3,7			
18.	129	1-23 (visi)			30,2			
19.	130	1-12 (visi)			15,7			
20.	131	1-23 (visi)			23,7			
21.	132	1-32 (visi)			29,2			
22.	133	1-15 (visi)			12,1			
23.	134	1-19 (visi)			21,2			
24.	135	1-19 (visi)			23,5			
25.	152	1-22 (visi)			24,5			
26.	153	1-22 (visi)			37,0			
27.	154	1-22 (visi)			34,6			
28.	155	1-23 (visi)			28,9			
29.	156	1-23 (visi)			26,7			
30.	158	1-26 (visi)			18,9			
31.	159	1-19 (visi)			20,1			
32.	165	1-2 (visi)			0,5			
33.	166	1-12 (visi)			15,9			
34.	167	1-13 (visi)			19,6			
35.	168	1-13 (visi)			25,9			
36.	169	1-13 (visi)			30,1			
37.	170	1-21 (visi)			37,1			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
38.	171	1-13 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	18,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
39.	172	1-19 (visi)			28,7			
40.	173	1-22 (visi)			25,7			
41.	174	1-19 (visi)			33,0			
42.	175	1-16 (visi)			19,6			
43.	176	1-15 (visi)			27,0			
44.	177	1-22 (visi)			30,1			
45.	178	1-19 (visi)			28,5			
46.	179	1-19 (visi)			34,4			
47.	180	1-15 (visi)			31,2			
48.	181	1-18 (visi)			16,0			
49.	182	1-21 (visi)			25,9			
50.	183	1-5 (visi)			3,8			
51.	184	1-14 (visi)			25,7			
52.	185	1-23 (visi)			31,4			
53.	186	1-16 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	26,1	Gera	Išsaugoti palankią bū klę	
54.	187	1-22 (visi)			43,2			
55.	188	1-27 (visi)			29,2			
56.	189	1-23 (visi)			27,1			
57.	190	1-31 (visi)			34,2			
58.	191	1-8 (visi)			13,0			
59.	192	1-20 (visi)			31,8			
60.	194	1-22 (visi)			23,4			
61.	195	1-20 (visi)			22,2			
62.	196	1-21 (visi)			26,7			
63.	197	1-32 (visi)			36,6			
64.	198	1-4, 10-13			7,3			
65.	199	2, 3, 5, 6, 8-17			35,5			
66.	200	1-22 (visas)			25,8			
67.	201	1-31 (visas)			34,3			
68.	202	1-24 (visas)			25,9			
69.	203	1-17 (visas)			21,7			
70.	205	1-19 (visas)			19,3			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
				Iš viso:	***1799,7***			
71.	15	1-7 (visas)	Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	29,0	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
72.	16	1-8 (visas)			28,7			
73.	17	1-3, 6-10, 14-16			18,7			
74.	38	1-4 (visas)			27,9			
75.	39	1-6, 8			25,7			
76.	40	1-4			6,9			
77.	61	1-14 (visas)			28,7			
78.	62	1-11			27,7			
79.	63	14			2,4			
80.	84	1-6			17,0			
81.	85	1-14			26,6			
				Iš viso:	***239,3***			
Mikierių girininkija								
1.	1	1-28 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	39,8	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
2.	2	1-19 (visi)			28,1			
3.	3	1-25 (visi)			29,1			
4.	4	1-17 (visi)			29,9			
5.	5	1-17 (visi)			30,6			
6.	6	1-23 (visi)			29,7			
7.	7	1-20 (visi)			30,3			
8.	8	1-19 (visi)			30,1			
9.	9	1-24 (visi)			29,3			
10.	10	1-20 (visi)			28,4			
11.	11	1-19 (visi)			26,0			
12.	12	1-9; 11-18			25,3			
13.	13	1-14 (visi)			29,6			
14.	14	1-8 (visi)			29,2			
15.	24	1-16 (visi)			21,9			
16.	25	1-17 (visi)			31,1			
17.	26	1-22 (visi)			29,5			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
18.	27	1-23 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	29,3	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
19.	28	1-19 (visi)			28,3			
20.	29	1-35 (visi)			28,4			
21.	30	1-19 (visi)			28,4			
22.	31	1-12 (visi)			28,9			
23.	32	1-9 (visi)			29,0			
24.	33	1-25 (visi)			29,0			
25.	34	1-19 (visi)			24,4			
26.	36	1-7 (visi)			28,4			
27.	37	1-14 (visi)			27,3			
28.	47	1-8 (visi)			8,7			
29.	48	1-19 (visi)			29,7			
30.	49	1-17 (visi)			28,4			
31.	50	1-15 (visi)			30,6			
32.	51	1-26 (visi)			27,8			
33.	52	1-22 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	28,8	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
34.	53	1-14 (visi)			27,4			
35.	54	1-15 (visi)			26,6			
36.	55	1-17 (visi)			27,6			
37.	56	1-17 (visi)			27,2			
38.	57	1-28 (visi)			27,8			
39.	58	1-5, 7-11			24,7			
40.	59	1-10 (visi)			29,0			
41.	60	1-12 (visi)			28,6			
42.	70	1-10 (visi)			13,4			
43.	71	1-15 (visi)			27,8			
44.	72	1-14 (visi)			26,4			
45.	73	1-14 (visi)			16,6			
46.	74	20-25			7,2			
47.	75	1-22 (visi)			27,6			
48.	76	1-20 (visi)			29,2			
49.	77	1-31 (visi)			28,7			
50.	78	1-23 (visi)			30,7			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
51.	79	1-20; 22-26	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	27,0	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
52.	80	1-26 (visi)			30,5			
53.	81	1-10 (visi)			29,5			
54.	82	1-14 (visi)			29,5			
55.	83	1-20 (visi)			29,0			
56.	96	1 (visi)			1,3			
57.	97	1-2 (visi)			9,3			
58.	98	1-4 (visi)			2,4			
59.	100	1-8 (visi)			2,8			
60.	101	1-28 (visi)			31,6			
61.	102	1-24; 26			26,7			
62.	103	1-29 (visi)			32,0			
63.	104	1-27 (visi)			29,4			
64.	120	1-27 (visi)			33,3			
65.	121	1-23 (visi)			34,0			
66.	122	1-33 (visi)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	37,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
67.	123	1-14 (visi)			20,9			
68.	126	1-10 (visi)			11,9			
69.	127	1-22 (visi)			29,0			
70.	141	1-2 (visi)			2,3			
71.	142	1-9 (visi)			13,8			
72.	146	1-24 (visi)			24,8			
73.	150	1 (visi)			2,2			
74.	151	1-24 (visi)			42,1			
75.	163	1-36 (visi)			32,9			
76.	459	1-18 (visi)			34,6			
77.	460	3-7			3,6			
78.	476	1-25 (visas)			32,9			
79.	477	1-31 (visas)			31,3			
80.	478	21, 22			3,6			
81.	479	22			1,6			
82.	480	27			2,9			
83.	481	18, 23, 28			2,8			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
84.	711	1-21 (visas)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	39,2	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
85.	712	1-12, 14-24			33,0			
86.	713	1-14 (visi)			18,1			
87.	714	1-6 (visas)			30,1			
88.	716	1-4 (visas)			9,0			
89.	803	1-3 (visas)			1,6			
				Iš viso:	***2169,5***			
90.	14	1-8 (visas)	Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	29,2	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	
91.	36	1-7 (visas)			28,4			
92.	37	1-14 (visas)			27,3			
93.	59	1-7, 9			27,3			
94.	60	1-12 (visas)			28,6			
95.	82	3, 4, 9			5,6			
96.	83	1-9			19,1			
				Iš viso:	***165,5***			
Troškūnų girininkija								
1.	1117	12d.	Auksuotoji šaškytė (*Euphydryas aurinia*)	Veisimosi plotas	0,7	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	Žaliosios pievos (LTANY0014)
2.	1117	55d., 56d., 57d., 58, 59			2,5	Bloga	Atkurti palankią būklę	
3.	1117	54, 55d., 56d., 57d., 63d., 66d., 67			4,9	Bloga	Atkurti palankią būklę	
4.	1117	62			0,4	Patenkinama	Atkurti palankią būklę	
5.	1117	65			0,6	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***9,1***			
6.	1117	41d.	Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	0,1	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,1***			
Pavarių girininkija								
1.	581	6d.	Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	0,2	Patenkinama	Išsaugoti palankią būklę	Anykščių šilelis (LTANY0012)
2.	582	36d.			0,1	Bloga	Atkurti palankią būklę	
3.	873	42d.			0,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,7***			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
4.	887	26d., 30d.	Dvilapis purvuolis (*Liparis loeselii*)	Buveinė	0,1	Gera	Atkurti palankią būklę	Anykščių šilelis (LTANY0012)
				Iš viso:	***0,1***			
5.	887	26d., 30d.	Žvilgančioji riestūnė (*Hamatocaulis vernicosus*)	Buveinė	0,2	Bloga	Atkurti palankią būklę	
				Iš viso:	***0,2***			
6.	887	7d.	Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*)	Buveinė	0,9	Potenciali	Atkurti palankią būklę	
7.	888	1d., 2, 3d., 4d.			7,8	Potenciali	Atkurti palankią būklę	
				Iš viso:	***8,7***			
8.	807	1-25	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	34,9	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
9.	808	1-23 (visas)			25,3			
10.	813	1-22 (visas)			39,7			
11.	817	1-25 (visas)			37,3			
12.	822	1-10 (visas)			14,6			
13.	823	1-17 (visas)			27,0			
14.	826	1-22 (visas)			26,6			
15.	827	1-15 (visas)			26,5			
				Iš viso:	***231,9***			
Mickūnų girininkija								
1.	701	1-10 (visas)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	11,9	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
2.	702	1-17 (visas)			25,3			
3.	703	1-15 (visas)			17,9			
4.	704	1-35 (visas)			33,2			
5.	705	1-15 (visas)			16,2			
6.	706	1-17 (visas)			18,1			
7.	707	1-3 (visas)			1,8			
8.	708	1-14 (visas)			38,2			
9.	709	1-22 (visas)			33,6			
10.	710	1-8 (visas)			8,1			
11.	718	1-8 (visas)			10,6			
12.	719	1-19 (visas)			40,5			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
13.	720	1-14 (visas)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	39,4	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
14.	721	1-30 (visas)			39,2			
15.	722	1-35 (visas)			50,5			
16.	723	1-30 (visas)			33,7			
17.	725	1 (visas)			0,1			
18.	726	1-14 (visas)			33,9			
19.	727	1-30 (visas)			49,8			
20.	728	1-57 (visas)			52,4			
21.	729	1-49 (visas)			58,0			
22.	730	1-28 (visas)			42,1			
23.	741	1 (visas)			0,1			
24.	742	1-13 (visas)			22,4			
25.	743	1-47 (visas)			37,2			
26.	744	1-40 (visas)			50,2			
27.	745	1-9 (visas)			11,2			
28.	746	1-20 (visas)			22,1			
29.	747	1-10 (visas)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	11,1	Gera	Išsaugoti palankią būklę	
30.	748	1-26 (visas)			24,7			
31.	749	1-34 (visas)			45,6			
32.	750	1-14 (visas)			43,5			
33.	751	1-12 (visas)			29,6			
34.	752	1-12 (visas)			13,7			
35.	753	1-18 (visas)			21,7			
36.	754	1-24 (visas)			24,4			
37.	755	1-34 (visas)			48,8			
38.	756	1-24 (visas)			47,6			
39.	757	1-24 (visas)			26,6			
40.	758	1-12 (visas)			11,7			
41.	759	1-36 (visas)			37,5			
42.	760	1-31 (visas)			46,2			
43.	761	1-28 (visas)			44,2			
44.	762	1-28 (visas)			38,4			
45.	765	1-14 (visas)			9,4			

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Saugomos rūšies pavadinimas	Paskirtis	Plotas, ha	Tinkamumas	Apsaugos tikslai	BAST pavadinimas (kodas)
46.	766	1-36 (visas)	Lūšis (*Lynx lynx*)	Veisimosi ir maitinimosi plotas	35,8	Gera	Išsaugoti palankią būklę	Šimonių giria (LTANY0013)
47.	767	1-39 (visas)			44,3			
48.	768	1-20 (visas)			44,7			
49.	769	1-23 (visas)			30,9			
50.	773	1-28 (visas)			32,9			
51.	774	1-35 (visas)			42,3			
52.	780	1-11 (visas)			13,4			
53.	781	1-4 (visas)			7,1			
54.	782	1-26 (visas)			29,3			
55.	783	1-34 (visas)			31,5			
56.	784	1-39 (visas)			38,0			
57.	786	47			1,7			
58.	787	28-31			3,6			
59.	790	1-23 (visas)			19,7			
60.	791	1-51 (visas)			45,8			
61.	1405	1-27 (visas)			21,2			
					1764,6			
				Iš viso lūšies veisimosi ir maitinimosi plotas:	*5965,7*			
				Iš viso skiauterėtojo tritono veisimosi ir maitinimosi plotas:	*1,5*			
				Iš viso raudonpilvės kūmutės veisimosi plotas:	*0,4*			
				Iš viso šarvuotosios skėtės veisimosi ir maitinimosi plotas:	*1,1*			
				Iš viso šneiderio kirmvabalio veisimosi ir maitinimosi plotas:	*404,8*			
				Iš viso auksuotosios šaškytės veisimosi plotas:	*9,1*			
				Iš viso didžiojo auksinuko veisimosi ir maitinimosi plotas:	*0,1*			
				Iš viso dvilapio purvuolio buveinės plotas:	*0,1*			
				Iš viso žvilgančiosios riestūnės buveinės plotas:	*0,2*			
				Iš viso vėjalandės šilagėlės buveinės plotas:	*8,7*			

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

3.2.2.3. EB svarbos gamtinių buveinių, saugomų augalų ir gyvūnų rūšių apsauga ir tvarkymas

Skatinama arba ribojama ūkinė veikla nustatoma atsižvelgiant į buveinės tipą ir saugomų rūšių poreikius, juos reglamentuoja LR saugomų teritorijų įstatymas ir Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ (paskutinė redakcija – 2011 m. gegužės 25 d. nutarimas Nr. 614). Šie nuostatai reglamentuoja buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ir būtinų jų apsaugos priemonių nustatymą, taip pat EB svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių, kurių apsaugai nustatytos buveinių ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos, blogėjimo ir rūšių reikšmingo trikdymo prevenciją. Pagal šį nutarimą:

1) siekiant užtikrinti <u>gėlųjų vandenų buveinių apsaugą ir tvarkymą</u>:

- *3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis buveinėse:* negali būti naudojamas upės, jos intakų, maitinančių šaltinių arba požeminis vanduo, kitaip keičiamas hidrologinis režimas, jeigu tai pablogintų buveinės būklę; negali būti tiesinamos ir gilinamos saugomos upės atkarpos bei jos intakų vagos; užliejamoje upės slėnio dalyje negali būti suariamos pievos, natūralios pievos paverčiamos kultūrinėmis, tręšiamos; negali būti plynai kertamas miškas, augantis stačiuose (nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių) upės pakrantės šlaituose; vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje negali būti įrengiamos poilsiavietės ir stovyklavietės, vandens telkinio apsaugos zonoje įrengiami naftos produktų, trąšų, kitokių cheminių medžiagų sandėliai ar aikštelės, statomi kiti statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais; negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos.
- *3150 Natūralių eutrofinių ežerų su plūdžių ir aštrių bendrijomis buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje negali būti įrengiamos kultūrinės pievos, tręšiamos natūralios pievos; negali būti įveisiamos nevietinės, invazinės žuvys; negali būti vykdoma verslinė žvejyba, išskyrus žvejybą statomaisiais tinklais nuo spalio 15 d. iki gegužės 15 d.; negali būti plaukiojama motorinėmis plaukiojimo priemonėmis gegužės–rugsėjo mėn.; į ežerą negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.

2) siekiant užtikrinti <u>pievų buveinių apsaugą ir tvarkymą</u>:

- *6210 Stepinių pievų, 6270 *Rūšių turtingų smilgynų, 6430 Eutrofinių aukštųjų žolynų buveinėse:* negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos; negali būti įveisiamas miškas ar sodinami pavieniai medžiai ir krūmai, keičiamos natūralios pievos, įsėjamos kultūrinės žolės, tręšiama, nupjaunami kupstai, suariami ar kitaip keičiami žolynai; negali būti keičiamas hidrologinis

režimas, tiesinamos upelių vagos, įrengiami tvenkiniai, dambos, polderiai; skatinama šienauti, ganyti gyvulius saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

3) siekiant užtikrinti <u>pelkių buveinių apsaugą ir tvarkymą</u>:

- *7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7120 Degradavusių aukštapelkių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinėse:* negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos, sausinamas apypelkis, vykdoma kita veikla, kuri pažeistų durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką, pakeistų hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; 100 m atstumu nuo pelkės negali būti plynai kertamas apypelkio miškas neįšalus gruntui; į pelkę negali būti išleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.
- *7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 7210 *Žemapelkių su šakotosiomis ratainytėmis buveinėse:* negali būti intensyviai naudojami pelkę maitinančių šaltinių ir požeminiai vandenys; negali būti keičiamas pelkės ir su ja susijusių vandens telkinių hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti statomi statiniai, nesusiję su buveinės išsaugojimo darbais; negali būti tręšiama ir naudojami pesticidai teritorijose, hidrologiniais ryšiais susijusiose su saugoma buveine; į pelkę ar su ja susijusius vandens telkinius negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys.
- *7230 Šarmingų žemapelkių buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas su pelke susijusiose teritorijose ir vandens telkiniuose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; į susijusius su pelke vandens telkinius negali būti nuleidžiami nutekamieji ar drenažo vandenys; skatinama šienauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

4) siekiant užtikrinti <u>miškų buveinių apsaugą ir tvarkymą</u>:

- *9010 *Vakarų taigos, 9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9160 Skroblynų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų, 91D0 *Pelkinių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų, 91T0 Kerpinių pušynų buveinėse:* negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą);
- negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos; negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti tręšiama; skatinama nenaudoti pesticidų; skatinamos priemonės, skirtos būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir medynų vertikaliajai struktūrai palaikyti.

- *9010 *Vakarų taigos buveinėse* negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva mediena, vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius kirtimus, siekiant sukurti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną.
- *9010 *Vakarų taigos ir 91T0 Kerpinių pušynų buveinėse* negali būti sodinamas miškas išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechaniškai ruošiamas kirtaviečių ir gaisraviečių dirvožemis.
- *9160 Skroblynuose* galima iškirsti dalį eglių, augančių pirmajame arde.
- *9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų buveinėse* negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė. Taip pat negali būti kertami brandūs plačialapių rūšių medžiai, šalinama buveinėse susidaranti negyva (stambesnė kaip 30 cm skersmens) mediena.
- *9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9160 Skroblynų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų, 91D0 *Pelkinių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų buveinėse, 91T0 Kerpinių pušynų buveinėse* negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė.
- *9070 Medžiais apaugusių ganyklų ir 6530 *Miškapievių buveinėse:* negali būti suariamos ir sausinamos pievos bei ganyklos; negali būti iškertami pavieniai medžiai ir krūmai, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, taip pat negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva (stambesnė kaip 30 cm skersmens plačialapių medžių) mediena; negali būti įveisiamas miškas; negali būti keičiamos natūralios pievos, įsėjamos kultūrinės žolės, tręšiama; skatinama šienauti, ganyti gyvulius, reguliuoti savaiminį medžių ir krūmų plitimą.

5) Siekiant užtikrinti <u>augalų buveinių apsaugą ir tvarkymą</u>:

- *Dvilapio purvuolio (Liparis loeselii) buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos; skatinama šalinti savaime plintančią sumedėjusią augaliją.

  <u>Anykščių šilelis BAST</u> valstybinės reikšmės miškuose identifikuota dvilapio purvuolio buveinė (Pavarių girininkija, 887 kv. 26 (dalis), 30 (dalis) skl.), kuri užima 0,1 ha plotą. Nustatytas apsaugos tikslas – atkurti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).
- *Vėjalandės šilagėlės (Pulsatilla patens) buveinėse:* negali būti įveisiamas miškas esamose retmėse, miško aikštėse, žemyniniuose smėlynuose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, skirtas būdingai gretimų medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

Anykščių šilelis BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtos dvi vėjalandės šilagėlės potencialios buveinės (Pavarių girininkija, 887 kv. 7 (dalis) skl. (plotas – 0,9 ha) ir 888 kv. 1 (dalis), 2, 3 (dalis), 4 (dalis) skl. (plotas – 7,8 ha)), kurių bendras užimamas plotas – 8,7 ha. Nustatytas apsaugos tikslas – atkurti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

- *Žvilgančiosios riestūnės (Hamatocaulis vernicosus) buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas; negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos.

  Anykščių šilelis BAST valstybinės reikšmės miškuose nustatyta žvilgančiosios riestūnės buveinė (Pavarių girininkija, 887 kv. 26 (dalis), 30 (dalis) skl.; plotas – 0,2 ha), kuri užima 0,2 ha plotą. Buveinės būklė bloga dėl apaugimo krūmais. Nustatytas apsaugos tikslas – atkurti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

6) Siekiant užtikrinti žinduolių buveinių apsaugą ir tvarkymą:

- *Lūšies (Lynx lynx) buveinėse:* nustatytose lūšių veisimosi vietose visus metus ribojamas žmonių lankymasis, miško kirtimai (išskyrus sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė, kitus būtinus sanitarinius kirtimus), kiškių ir stirnų medžiojimas, nemedžiojama su varovais ir šunimis; skatinama koncentruoti miško kirtimų ir kitus miško darbus pagal laiką ir teritorijas, kad žvėrys būtų kuo mažiau trikdomi; skatinama reguliuoti bešeimininkių šunų gausą; skatinama riboti transporto eismą; skatinama įgyvendinti biotechnines priemones, kurios padidintų kiškių ir stirnų gausą.

  Šimonių giria BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtas lūšies veisimosi ir maitinimosi plotas (Svėdasų girininkijoje apima 1799,7 ha plotą; Mikierių girininkijoje – 2169,5 ha; Pavarių girininkijoje – 231,9 ha; Mickūnų girininkijoje – 1764,6 ha), kuris iš viso užima 5965,7 ha plotą (apima Šimonių girios biosferos poligoną). Nustatytas apsaugos tikslas – išsaugoti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

7) Siekiant užtikrinti roplių ir varliagyvių buveinių apsaugą ir tvarkymą:

- *Raudonpilvės kūmutės (Bombina bombina) buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti gilinami vandens telkiniai; negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai; skatinama išsaugoti perspektyvias bebravietes ir šalinti dalį sumedėjusios augalijos vandens telkinių pakrantėse; skatinama įrengti pralaidas, apsaugines tvoreles ir kitas apsaugos priemones automobilių keliuose, kur pastebėtos raudonpilvių kūmučių migracijos vietos.

  Adomiškio pelkė BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtas raudonpilvės kūmutės veisimosi plotas (Videniškių girininkija, 1041 kv. 9 (dalis) skl.), užimantis 0,4 ha plotą. Nustatytas apsaugos tikslas – išsaugoti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

- *Skiauterėtojo tritono (Triturus cristatus) buveinėse:* negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai; negali būti įveisiamos žuvys vandens telkiniuose; negali būti šalinami kelmai ir išvirtę medžiai vandens telkinių pakrantėse; negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; skatinama iš dalies apželdinti vandens telkinių pakrantes arba retinti per tankią sumedėjusią augaliją; skatinama įrengti dirbtinius vandens telkinius; skatinama įrengti pralaidas, apsauginės tvoreles ir kitas apsaugos priemones automobilių keliuose, kur pastebėtos tritonų migracijos vietos; skatinama atkurti pažeistą hidrologinį režimą.

  Asvejos ežerynas BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtas skiauterėtojo tritono veisimosi ir maitinimosi plotas (Dubingių girininkija, 44 kv. 28 (dalis), 29-31 skl.), užimantis 1,5 ha plotą. Nustatytas apsaugos tikslas – išsaugoti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

8) Siekiant užtikrinti bestuburių gyvūnų buveinių apsaugą ir tvarkymą:

- *Šarvuotosios skėtės (Leucorrhinia pectoralis) buveinėse:* negali būti keičiamas vandens telkinių hidrologinis režimas, vandens telkinių negalima valyti ar keisti kranto linijos; skatinama reguliuoti vandens telkinių pakrančių užžėlimą medžiais ir krūmais.

  Adomiškio pelkė BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtas šarvuotosios skėtės veisimosi ir maitinimosi plotas (Videniškių girininkija, 1041 kv. 9 (dalis) skl.), užimantis 0,4 ha plotą. Nustatytas apsaugos tikslas – išsaugoti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

  Anykščių šilelis BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirti šarvuotosios skėtės veisimosi ir maitinimosi plotai (Pavarių girininkija, 581 kv. 6 (dalis) skl.; 582 kv. 36 (dalis) skl.; 873 kv. 42 (dalis) skl.), užimantys 0,7 ha. Numatyti apsaugos tikslai – 0,6 ha plote išsaugoti palankią būklę ir 0,1 ha – atkurti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

  Bendras šarvuotosios skėtės veisimosi ir maitinimosi plotas regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose užima – 1,1 ha (9 lentelė; 14 priedas).

- *Auksuotosios šaškytės (Euphydryas aurinia) buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti suariamos natūralios pievos, tręšiama, įveisiamas miškas; negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai arčiau kaip 150–200 m iki buveinės; skatinama ekstensyviai ganyti gyvulius pievose (1 ha plote – 0,5 sutartinio gyvulio); skatinama šienauti mozaikiniu būdu vėlyvuoju laikotarpiu (rugpjūčio mėn.) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu; skatinama šalinti plintančią sumedėjusią augaliją.

  Žaliosios pievos BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirti auksuotosios šaškytės veisimosi plotai (Troškūnų girininkija, 1117 kv. 12 (dalis), 54, 55 (dalis), 56 (dalis), 57 (dalis), 58, 59,

62, 63 (dalis), 65, 66 (dalis), 67 skl.), užimantys 9,1 ha. Nustatyti apsaugos tikslai – 0,6 ha išsaugoti palankią būklę ir 8,5 ha – atkurti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

- *Didžiojo auksinuko (Lycaena dispar) buveinėse:* negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti naudojamos trąšos ir pesticidai arčiau kaip 150–200 m iki buveinės; skatinama šienauti ir šalinti savaime plintančius medžius ir krūmus paupių pievose.

  Žaliosios pievos BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtas didžiojo auksinuko veisimosi ir maitinimosi plotas (Troškūnų girininkija, 1117 kv. 41 (dalis) skl.), užimantis 0,1 ha plotą. Nustatytas apsaugos tikslas – išsaugoti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).
- *Šneiderio kirmvabalio (Boros schneideri) buveinėse:* skatinama palikti neiškirstas džiūvančias ir sausas su žieve pušis; skatinama palikti 1 ha plyno kirtimo ne mažiau kaip 8–10 sausų su žieve pušų ir ne mažiau kaip 4–5 žalias, fizinio poveikio susilpnintas pušis.

  Šimonių giria BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtas šneiderio kirmvabalio veisimosi ir maitinimosi plotas (Svėdasų girininkijoje apima 239,3 ha plotą; Mikierių girininkijoje – 165,5 ha), kuris iš viso užima 404,8 ha plotą. Nustatytas apsaugos tikslas – atkurti palankią būklę (9 lentelė; 14 priedas).

Regioninio padalinio BAST valstybinės reikšmės miškuose esančių saugomų augalų rūšių plotų bei gyvūnų veisimosi/veisimosi ir maitinimosi plotų lokalizacija pateikiama 14 priede.

3.3. Saugomi objektai regioninio padalinio administruojamuose miškuose

Švari ir sveika aplinka, neužteršta gamta, augalų, gyvūnų, gamtos paminklų ir kitų saugomų objektų rūšių įvairovė – tai pats didžiausias žmonijos turtas, būtina sąlyga žmonijai išlikti ir egzistuoti. Nuo to kaip mes saugome gamtą, naudojamės jos teikiamomis gėrybėmis, priklauso mūsų visų ateitis. Todėl gamtinės aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdant ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius, yra mūsų Lietuvos aplinkos apsaugos esminis tikslas ir uždavinys. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje yra įtvirtinta nuostata, kad valstybės ir kiekvieno Lietuvos Respublikos teritorijoje esančio subjekto pareiga – saugoti aplinką.

3.3.1. Gamtos paveldo objektai

Gamtos paveldo objektai skelbiami saugomais vadovaujantis gamtos paveldo objektų vertinimo ir reikšmingumo nustatymo kriterijų aprašu, patvirtintu 2009 m. liepos 8 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-393 „Dėl gamtos paveldo objektų vertinimo ir reikšmingumo nustatymo kriterijų aprašo patvirtinimo“. Gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato saugomų teritorijų įstatymas ir gamtos paveldo objektų nuostatai.

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose yra 11 saugomų gamtos paveldo objektų: 4 geologiniai, 6 botaniniai (Alkūnų ąžuolas pavaizduotas 26 pav.) bei 1 hidrogeologinis gamtos paveldo objektas (10 lentelė). Gamtos paveldo objekto vieta pažymėta regioninio padalinio ir girininkijų gamtosauginiuose žemėlapiuose.

10 lentelė. *Saugomi gamtos paveldo objektai*

Eil. Nr.	Pavadinimas (*rūšis*)	Girininkija	Miško kvartalas	Taksacinis miško sklypas	Statusas
Geologiniai objektai					
1.	Barboros akmuo	Kavarsko	516	18	Valstybės saugomas
2.	Vildžiūnų atodanga	Pavarių	584	17d.*	Valstybės saugomas
3.	Pavarių akmuo	Pavarių	861	50	Valstybės saugomas
4.	Šlavės atodanga	Pavarių	874	7d., 12d.*	Valstybės saugomas
Botaniniai objektai					
1.	Alkūnų ąžuolas	Dubingių	19	11	Valstybės saugomas
2.	Alkūnų pušis	Dubingių	19	19	Valstybės saugomas
3.	Dvikamienė pušis	Dubingių	357	13	Valstybės saugomas
4.	Pavarių liepa	Pavarių	861	35	Valstybės saugomas
5.	Uoksinė pušis	Pavarių	871	9	Savivaldybės saugomas
6.	Pušis Šventosios gamtiniame – rekreaciniame take	Pavarių	873	20	Savivaldybės saugomas
Hidrogeologiniai objektai					
1.	Šaltinis Karalienės liūnas	Pavarių	581	5d., 7d., 9d., 30d.*	Valstybės saugomas

** – taksacinio miško sklypo ploto dalis*

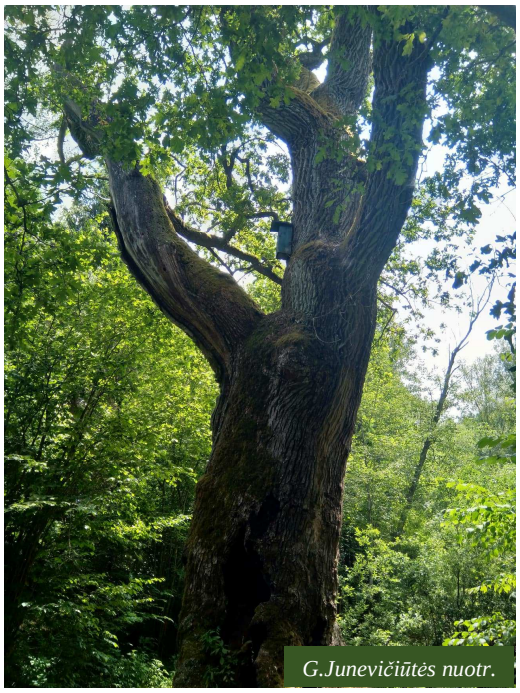

26 pav. **Valstybės saugomas gamtos paveldo objektas – Alkūnų ąžuolas (Dubingių girininkija)**

3.3.2. Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys

Lietuvos Respublikos saugomomis gyvūnų, augalų, kerpių, samanų ir grybų rūšimis skelbiamos nykstančios, pažeidžiamos, retos arba endeminės rūšys, kurios tokiomis pripažįstamos vadovaujantis mokslinių tyrimų duomenimis apie jų natūralius arealus, rūšių buveines, populiacijų dydžius ir jų kaitos tendencijas. Iš saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo yra išskiriamos griežtai saugomos rūšys, kurių išlikimo tendencijos yra nepalankiausios ir šių rūšių radviečių ar augaviečių išsaugojimo poreikis yra didžiausias. Lietuvos raudonosios knygos komisijos siūlymu sudaromą Lietuvos Respublikos griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą tvirtina Lietuvos Aplinkos ministerija.

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, kerpių ir grybų rūšių, įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą, radviečių pasiskirstymas regioninio padalinio girininkijų teritorijose pateikiamas 11 lentelėje. Apibendrinti duomenys apie saugomus objektus gauti iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos (SRIS) bei Anykščių, Asvejos ir Labanoro regioninių parkų direkcijų.

Informacija apie Lietuvos Respublikos saugomas gyvūnų, augalų, kerpių, samanų ir grybų rūšių radvietes daugiau atspindi jų ištirtumo lygį, o ne faktinę šių objektų padėtį. Detalūs tyrimai atlikti ne visose girininkijų teritorijose.

11 lentelė. *Saugomų gyvūnų, augalų, samanų, kerpių ir grybų rūšių radviečių (vnt.) pasiskirstymas regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose*

Girininkija	**Augalai** (*samanos*)	**Grybai** (*kerpės*)	**Gyvūnai**				**Iš viso:**
			paukščių lizdavietės	*paukščių perimvietės*	*vabzdžiai*	*žinduoliai*	
Svėdasų	-	-	2	1	-	3	**6**
Troškūnų	-	3 (2)	2	1	6	-	**12**
Pavarių	5 (1)	-	1	-	3	-	**9**
Mickūnų	4 (1)	3 (3)	14	-	-	-	**21**
Kavarsko	2	1	4	1	5	-	**13**
Mikierių	8 (6)	1	4	-	-	-	**13**
Vyžuonų	5 (1)	-	2	-	-	-	**7**
Balčių	1	-	1	-	-	-	**2**
Utenos	11 (5)	4	6	-	6	-	**27**
Kuktiškių	7	-	8	5	-	1	**21**
Videniškių	1 (1)	2 (1)	8	-	1	-	**12**
Dubingių	8	6 (2)	10	-	6	-	**30**
Iš viso:	**52 (15)**	**20 (8)**	**62**	**8**	**27**	**4**	**173**

Remiantis 11 lentelės duomenimis, matome, kad iš viso regioninio padalinio administruojamuose miškuose užfiksuotos **173 saugomų rūšių radvietės**, kurios lokalizuotos iki taksacinių miško sklypų ribų. Sklypų su radvietėmis daugiausia nustatyta Dubingių (30 vnt.) ir Utenos (27 vnt.) girininkijose. Visų šių objektų išsidėstymas pagal girininkijas pateiktas gamtosauginių priemonių plano 4 priede, girininkijų aiškinamuosiuose raštuose ir žemėlapiuose.

Dauguma Lietuvos raudonosios knygos gyvūnų ir augalų radviečių yra valstybinės reikšmės miškuose, o už jų apsaugą yra atsakingas regioninis padalinys ir valstybinių parkų direkcijos.

Į svarbiausių griežtai saugomų rūšių radviečių ir augaviečių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. D1-76 „Dėl svarbiausių griežtai saugomų rūšių radviečių ir augaviečių sąrašo patvirtinimo“, įrašytos šios saugomų augalų ir kerpių rūšys:

- Utenos rajone aptikta saugomos augalų (samanų) rūšies – ***žaliosios dvyndantės*** (*Dicranum viride* (Sull. Et Lesq.) Lindb.) – radvietė (Ąžuolijos miškas; Utenos girininkija);
- Anykščių rajone nustatyta saugomos augalų rūšies – ***miškinės plikaplaiskės*** *(Neottianthe cuculata)* – radvietė (Puntuko miškas; Pavarių girininkija);
- Molėtų rajone identifikuota saugomos kerpių rūšies – ***miltuotosios nefromos*** (*Nephroma parile*) **–** radvietė (Šakymo miškas, Dubingių girininkija).

Žalioji dvyndantė (*Dicranum viride*) (27 pav.) – dvyndantinių (*Dicranaceae*) šeimos samana, įrašyta į Europos Sąjungos Buveinių direktyvos II priedą, į Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos II priedą, į Europos samanų raudonąją knygą (VU – *Vulnerable*), į Lietuvos Respublikos saugomų augalų, gyvūnų ir grybų sąrašą, kuriame priskiriama prie 1 (E) kategorijos, įtraukta į Lietuvos Respublikos griežtai saugomų augalų, gyvūnų ir grybų sąrašą.

Žalioji dvyndantė – ūksmamėgė sengirių samana. Dažniausiai auga kaip epifitas ant plačialapių medžių kamienų. Auga vidutinio drėgnumo plačialapių miškuose, dažniausiai ant senų ąžuolų kamienų, jų šviežių kelmų. Rečiau aptinkama ir ant kitų medžių (juodalksnių, klevų, liepų) kamienų.

27 pav. **Žalioji dvyndantė (*Dicranum viride*)**

Žaliajai dvyndantei svarbu ilgesnį laiką egzistuojantys seni miškai, kur tinkamos apšviestumo sąlygos ir galima aptikti pakankamai tinkamų substratų, t. y., senų plačialapių

medžių kamienų. Todėl augavietėms labai pavojingi tiek plyni kirtimai, tiek per didelis senų medynų retinimas, keičiantis apšviestumo sąlygoms.

Pagrindinės grėsmės šiai samanai – miškų kirtimas, kai sunaikinami medžiai šeimininkai, pakeičiamos miško apšviestumo ir mikroklimato sąlygos. Senų miškų plotai, kur ši samana aptinkama, turėtų būti tvarkomi su minimalia intervencija. Miškų kirtimas tuose sklypuose, kur auga *žalioji dvyndantė*, gali labai pakeisti miško drėgmės ir apšviestumo sąlygas.

Miškinė plikaplaiskė (*Neottianthe cuculata* (L.) Schltr.) (28 pav.) – gegužraibinių (*Orchidaceae*) šeimos augalas, įrašytas į Lietuvoje saugomų augalų sąrašą nuo 1962 m., o nuo 1992 m. įtrauktas į Raudonąją knygą. Miškinė plikaplaiskė priskirta prie išnykstančių rūšių grupės. Iš visų dabar žinomų rūšies populiacijų tik trys – Dzūkijos nacionaliniame parke, Anykščių regioniniame parke ir Ukmergės apylinkėse – yra palyginti gausios ir gyvybingos. Kitas populiacijas sudaro pavieniai individai ir jų būklė nuolat blogėja.

28 pav. **Miškinė plikaplaiskė (*Neottianthe cuculata*)** (http://www.macrogamta.lt/lt/comment/13298)

Miškinės plikaplaiskės auga spygliuočių miškuose, dažniausiai karbonatinio smėlio dirvožemyje. Geriausiai auga menkos erozijos veikiamose vietose. Beveik visos populiacijos įsikūrusios šlaituose, plotuose su reta žolių danga. *Plikaplaiskės* yra jautrios kitų augalų konkurencijai ir buveinės apšviestumo pokyčiams, todėl viena iš nykimo priežasčių gali būti buveinių pokyčiai, vykstantys tiek savaime, tiek ir dėl intensyvaus miškų naudojimo. Susidarius ūksmei, sutankėjus krūmų ardui ir medžių, ypač eglių, lajoms, *miškinės plikaplaiskės* skursta, retai žydi ir per kelerius metus sunyksta. Jos taip pat išnyksta staiga smarkiai padidėjus buveinės apšviestumui, pvz., iškirtus medžius. Siekiant apsaugoti *miškinės plikaplaiskės* populiacijas, būtina griežtai riboti ūkinę veiklą jų buveinėse. Labai svarbu inventorizuoti visas rūšies

populiacijas, atlikti išsamius tyrimus, parengti apsaugos planą, o kai kurioms populiacijoms parengti ir įgyvendinti apsaugos veiksmų planus.

Miltuotoji nefroma (*Nephroma parile* (Ach.) Ach.) – sengirių kerpių rūšis (fotobiontas melsvadumlis), įrašyta į Lietuvos respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, kuriame priskiriama prie 1 (E) kategorijos, įtraukta į Lietuvos Respublikos griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą.

Miltuotoji nefroma (29 pav.) auga ant apsamanojusių medžių kamienų ir akmenų drėgnose ir pavėsingose vietose, senuose mišriuose ir lapuočių miškuose, paprastai ant senų, stambių plačialapių medžių. Neauga vidutinio amžiaus ir jaunuose miškuose, daugelyje Europos šalių laikoma sengirių indikatore. Neretai aptinkama kartu su kita Raudonosios knygos kerpe – *plačiąja platuže* (*Lobaria pulmonaria*). Nefroma ypač jautri aplinkos pokyčiams ir oro taršai. Kaip ir daugelis fotobiontą melsvadumblį turinčių miško kerpių, ji sunkiai plinta ir įsikuria, yra reikli augavietės mikroklimatui ir substrato kokybei bei amžiui.

29 pav. **Miltuotoji nefroma (*Nephroma parile*)** (http://www.freenatureimages.eu/Plants/Lichenes,%20Korstmossen,%20Lichens/Nephroma%20parile/index.html)

Paplitimas Lietuvoje: labai reta, žinomos 3 radvietės Asvejos, Biržų ir Verkių regioniniuose parkuose. Šiuo metu žinomos trys populiacijos, visas sudaro negausūs gniužulai, augantys ant vieno ar kelių medžių. Rūšies būklė grėsminga net ir nepaisant to, kad dvi radvietės yra gamtiniuose rezervatuose (Verkių ir Asvejos regioniniuose parkuose), kur pagrindinės žmogaus keliamos grėsmės – miškų kirtimas, sausinimas, džiūstančių ir nudžiūvusių medžių šalinimas – yra menkos. Pagrindinė kliūtis *miltuotajai nefromai* plisti ir išsilaikyti Lietuvoje yra senų miškų plotų išskaidymas.

Apsaugos priemonės: išsaugoti nepaliestas dabartines rūšies buveines – jose nevykdyti jokių miško tvarkymo darbų; didinti senų miškų plotų tinklą.

3.3.3. Vaistinių augalų genetiniai sklypai

Vaistiniai augalai – tai biologiškai veiklias medžiagas kaupiantys ir gydomosiomis savybėmis pasižymintys augalai. Augalai, sintetinantys eterinius aliejus ir kitas kvapias medžiagas, vadinami aromatiniais. Šie augalai pagerina maisto kvapą ir skonį, žadina apetitą, dauguma yra dekoratyvūs, medingi, vaistiniai, o jų eteriniai aliejai vartojami parfumerijos, kosmetikos, konditerijos, farmacijos pramonėje. Vaistinių ir aromatinių augalų genetinių išteklių išsaugojimui išskiriami genetiniai sklypai (Baliuckienė ir kt., 2009).

Gamtos tyrimų centras 2019 m. spalio 21 d. raštu Nr. SR-629 „Dėl vaistinių augalų genetinių sklypų inventorizavimo miškotvarkos darbų metu“ informavo Aplinkos ministeriją, kad atliko tyrimus ir įvertino tinkamais ilgalaikiam saugojimui 28 vaistinių augalų genetinius sklypus, kuriuos aplinkos ministras patvirtino 2019 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-388 „Dėl augalų nacionalinių genetinių išteklių sąrašų patvirtinimo“. Į Aplinkos ministro patvirtintų vaistinių augalų genetinių sklypų sąrašą patenka *Mikierių vaistinių augalų genetinis sklypas* (Mikierių girininkija, 163 kv. 31 skl., užimamas plotas – 3,8 ha), esantis Anykščių raj. savivaldybėje, Andrioniškio seniūnijoje. Šiame sklype nustatytos šios vaistinių ir aromatinių augalų rūšys: *paprastoji kraujažolė, vaistinė dirvuolė, pelkinė ir pievinė vingiorykštės, šlaitinė ir paprastoji žemuogės, dygioji šunobelė, purpurinis karklas, mažalapė liepa, paprastasis erškėtis, šliaužiančioji tramažolė, paprastoji jonažolė, vaistinė baltašaknė, dirvinis asiūklis, paprastoji gervuogė, paprastoji avietė, keturbriaunis ir bukalapis čiobreliai, paprastoji rykštenė, didžioji dilgėlė.*

Augalų nacionaliniams genetiniams ištekliams priskirtų vaistinių ir aromatinių augalų sėklinių (genetinių) sklypų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose miškuose pateikiama 18 priede.

4. REGIONINIO PADALINIO ĮSIPAREIGOJIMU SAUGOMI PLOTAI

4.1. Kertinės miško buveinės

Miško vystymosi ypatumai ir kitos priežastys lemia tai, kad ypač svarbios biologinės įvairovės vertybės telkiasi fragmentiškuose, daugeliu atvejų labai nedideliuose miško plotuose, vadinamuosiuose „karštuose taškuose“. Šiuose plotuose (arba buveinėse) biologinė įvairovė yra nepaprastai didelė. Specialaus tarptautinio Lietuvos ir Švedijos vykdyto projekto metu buvo inventorizuotos tokios buveinės, Lietuvoje pavadintos kertinėmis miško buveinėmis (toliau – KMB), kurios užima tik nedidelę visų miškų dalį, tačiau jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių organizmų rūšių. Potencialios kertinės miško buveinės (toliau – PKMB) tai buveinės, kurios per artimiausius kelis dešimtmečius taps KMB, jei per tą laiką bus tvarkomos arba saugomos pagal bendrąsias KMB nuostatų rekomendacijas (6 priedas). Žinant, kur yra tokios buveinės, galima didelių išlaidų nereikalaujančiais metodais išsaugoti didelę biologinės įvairovės dalį.

Po pakartotinės KMB inventorizacijos, kurią 2013 m. atliko Aleksandro Stulginskio universiteto specialistai, regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose buvo išskirta ir su regioniniu padaliniu suderintos ***213 KMB (iš jų – 183 KMB (803 ha) ir 30 PKMB (82,5 ha)), kurių bendras užimamas plotas – 885,5 ha*** (12 lentelė, 5 priedas). Po pakartotinės inventorizacijos buvo aktualizuotas KMB ir PKMB sąrašas bei patikslintos jų ribos, atsižvelgiant į atnaujintų taksacinių miško sklypų ribas.

12 lentelė. *Kertinės miško buveinės regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose*

Eil. Nr.	Girininkija	KMB plotas, ha		PKMB plotas, ha		Bendras KMB ir PKM	
		skaičius, vnt.	*plotas, ha*	*skaičius, vnt.*	*plotas, ha*	*skaičius, vnt.*	*plotas, ha*
1.	*Svėdasų*	3	3,5	1	4,4	***4***	***7,9***
2.	*Troškūnų*	15	28,2	1	0,7	***16***	***28,9***
3.	*Pavarių*	4	4,8	1	0,8	***5***	***5,6***
4.	*Mickūnų*	23	65,9	8	15,3	***31***	***81,2***
5.	*Kavarsko*	9	25,8	-	-	***9***	***25,8***
6.	*Mikierių*	9	11,2	3	1,8	***12***	***13,0***
7.	*Vyžuonų*	5	38,6	-	-	***5***	***38,6***
8.	*Balčių*	5	16,3	1	0,5	***6***	***16,8***
9.	*Utenos*	29	137,8	3	11,8	***32***	***149,6***
10.	*Kuktiškių*	7	19,9	1	1,1	***8***	***21,0***
11.	*Videniškių*	28	67,0	5	12,1	***33***	***79,1***
12.	*Dubingių*	46	384,0	6	34,0	***52***	***418,0***
	Iš viso:	**183**	**803**	**30**	**82,5**	***213***	***885,5***
	Iš viso KMB ir PKMB:213; ***Bendras KMB ir PKMB plotas: 885,5 ha***						

4.2. Miško plotai saugomi pagal miškų sertifikavimo reikalavimus

Nepriklausomas miškų ūkio sertifikavimas – sistema, pasauliniu mastu užtikrinanti miškų išsaugojimą ir sveikų bei vientisų ekosistemų atkūrimą. Tarptautinis miškų tvarkymo sertifikatas – dokumentas, įrodantis, jog miškų valdytojas miškuose ūkininkauja atsakingai pagal tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, derindamas socialines, aplinkosaugines ir ekonomines miškų funkcijas.

Vykdydamas miškų sertifikavimo (FSC) keliamus reikalavimus, regioninis padalinys identifikuoja ir palieka natūraliai miško sukcesijai pavyzdinius ekosistemų plotus jų natūralioje būklėje. Natūraliai miško sukcesijai paliekamų ekosistemų plotas turi sudaryti ne mažiau 5% bendro miškų ploto.

*Miškų ūkinė veikla nevykdoma regioninio padalinio saugomose **213 KMB**, kurių bendras užimamas plotas yra **885,5 ha**. Jokia ūkinė veikla taip pat nevykdoma ekologiniu požiūriu reikšmingose medynuose, kurie bus saugomi, paliekant juos natūraliai raidai ir biologinei įvairovei. Šių medynų užimamas bendras valstybinės reikšmės miškų plotas yra **1080,5 ha*** (13 lentelė).

13 lentelė. *Natūraliai miško sukcesijai paliekamų ekosistemų plotas*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
Vyžuonų girininkija			
1.	19	8-12, 15	7,6
2.	22	14*	2,1
3.	22	16, 28	2,6
4.	24	1, 2	3,6
5.	32	2*	4,1
6.	41	5, 12, 18	4,7
7.	54	8, 13, 14*	4,0
8.	69	3, 5*	0,8
9.	74	11*	27,6
	75	4, 5, 7*	
		Iš viso:	***57,1***
		Iš jų KMB:	***38,6***
		Plotas be KMB:	***18,5***
Balčių girininkija			
1.	12	1, 2, 6, 8*	1,4
2.	13	1*	0,5
3.	50	2	2,4
4.	51	5-7, 10, 11	6,3
5.	57	17	2,5
6.	111	11*	2,6
7.	117	13*	0,8
8.	124	2, 12, 13	6,3
9.	125	10, 16	6,1
10.	128	7*	1,9
11.	143	6, 7, 9, 10* dalis KMB	8,6
12.	143	8	1,6
13.	145	9, 10, 12, 13	5,6
14.	151	17	2,1
		Iš viso:	***48,7***
		Iš jų KMB:	***15,8***
		Plotas be KMB:	***32,9***

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
		Utenos girininkija	
1.	5	2-4	3,2
2.	10	1*	0,3
3.	35	6* dalis KMB	0,6
4.	41	12	1,5
5.	41	13, 14*	5,1
6.	43	17*	0,3
7.	44	3, 4, 8	1,8
8.	44	1, 2, 7, 11, 13-15, 18*	26,1
	45	1*	
9.	44	10*	2,7
10.	45	10, 14	0,8
11.	46	1*	5,4
12.	46	4, 8, 9	1,3
13.	46	5, 12*	7,5
14.	46	20, 21*	3,5
15.	46	35*	2,1
16.	48	24, 25*	2,5
17.	48	31, 32*	3,3
	49	13*	
18.	48	42, 43*	11,9
	51	2, 3, 8, 11, 12*	
19.	49	11, 12, 16, 17	1,6
20.	49	14, 15, 18*	5,9
21.	50	26, 27, 36, 38*	6,3
22.	51	1, 4, 5, 9, 10, 13, 14	4,4
23.	51	18-20, 24*	7,5
24.	52	1*	3,9
25.	54	30*	1,7
	55	17*	
26.	54	31, 32	0,4
27.	55	9*	3,7
	56	13*	
28.	55	18	0,5
29.	56	9*	2,4
30.	58	3	1,0
31.	59	4*	1,3
32.	60	1-5, 7*	9,8
33.	60	8*	6,0
34.	60	11-16, 19-21, 28	9,6
35.	61	3-6, 17, 19	9,4
36.	61	11-16, 18, 20*	12,1
37.	73	13, 15	0,9
38.	76	1	1,9
39.	82	8*	0,8
40.	82	24*	3,5
41.	91	14, 16*	2,6
42.	105	5, 6*	2,0
43.	108	16*	0,4
44.	127	2, 3*	1,5
45.	177	3-8, 10	5,1
		Iš viso:	***186,1***
		Iš jų KMB:	***142,7***
		Plotas be KMB:	***43,4***
		Kuktiškių girininkija	
1.	15	2-4, 7	3,6
2.	15	5*	0,4
3.	17	2, 4	4,4
4.	23	7*	0,9
5.	23	17	1,6
6.	24	1-4, 7, 11, 12, 42, 43	10,8
7.	36	20, 21*	3,3
8.	40	16, 19-22	5,0
9.	62	6*	3,0

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
10.	62	15	0,4
11.	62	16, 17*	2,9
	63	16*	
12.	63	1-5*	5,3
13.	63	20	0,8
14.	180	4-7	3,2
15.	184	1	0,3
16.	213	3-6	4,4
17.	307	15	3,2
18.	307	18*	1,1
19.	314	1-7, 9, 10, 23-26, 29, 30, 32-36, 38	43,6
20.	315	1-3	2,5
		Iš viso:	***100,7***
		Iš jų KMB:	***16,9***
		Plotas be KMB:	***83,8***
Videniškių girininkija			
1.	9	46*	0,4
2.	10	25*	3,9
3.	13	20*	0,3
4.	14	3*	3,9
5.	21	22*	0,8
6.	25	24*	2,4
7.	28	16*	1,2
8.	29	47*	1,4
9.	39	21*	2,7
10.	43	25, 26*	2,1
11.	50	1*	2,3
12.	50	3	2,5
13.	53	16, 17, 18*	1,6
14.	54	10	0,9
15.	54	13*	0,3
16.	67	1-3*	5,0
17.	67	6*	0,9
18.	74	25*	1,8
19.	75	6, 10, 11, 14, 15*	12,8
20.	304	17-22	7,2
21.	316	16, 17*	5,7
	317	5*	
22.	317	1-3*	2,8
23.	318	1, 2*	2,9
24.	318	9*	3,0
	319	14*	
25.	320	1*	3,3
26.	333	17*	1,4
27.	335	4, 7* dalis KMB	2,2
28.	387	6, 18*	2,5
29.	389	11*	1,7
30.	390	14*	1,7
31.	390	19*	2,0
32.	390	30*	1,0
33.	391	1*	0,9
34.	393	26*	0,6
35.	395	12, 13*	2,1
	396	18, 19*	
36.	396	10, 11*	1,1
37.	399	1-6, 8-10	10,6
38.	400	1-6, 10	19,2
39.	401	8, 11, 16-20, 24, 26	10,3
40.	402	1-8	9,4
		Iš viso:	***138,8***
		Iš jų KMB:	***78,7***
		Plotas be KMB:	***60,1***

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
Dubingių girininkija			
1.	2	25, 26*	2,2
2.	9	1, 2	1,0
3.	9	3, 7, 9-14*	15,8
4.	9	18, 19, 22*	3,9
5.	13	10, 23* dalis KMB	1,5
6.	17	18*	3,1
7.	31	28-30, 38-42*	16,7
	33	1, 4*	
8.	33	7*	0,8
9.	33	8, 39, 40*	2,8
10.	33	14, 16-19, 26, 28, 29, 31, 32* dalis KMB	15,3
11.	44	13, 15, 16*	2,7
12.	45	5-7*	2,7
13.	47	1* dalis KMB	0,8
14.	51	6	4,3
15.	51	7, 9-14, 16*	14,1
16.	64	8*	1,7
	65	24, 27*	
17.	65	1-3, 5-7*	28,2
	66	1-9*	
18.	65	4, 8-10, 17, 20-22, 29-32, 34, 35, 38	16,0
19.	65	11-16, 18, 19, 23, 33, 36, 37*	28,8
	70	4-8*	
20.	70	14-17, 19*	43,3
	71	1-3, 6-8, 14, 16, 17*	
21.	70	1-3, 9-13, 18	8,3
22.	71	4	0,6
23.	71	5, 9-13, 15*	13,6
24.	86	19*	0,7
25.	91	3*	1,7
26.	91	26*	1,5
27.	93	17, 18, 22*	5,9
28.	96	4, 7*	4,0
29.	99	11*	4,1
30.	351	22, 23	2,6
31.	357	4, 14-16*	15,9
	358	1, 2* dalis KMB	
	365	1, 3, 6*	
32.	359	9*	0,9
33.	359	15, 17, 19, 21*	9,1
34.	359	16, 20*	1,9
35.	359	18, 28	0,7
36.	360	14-16* dalis KMB	3,0
37	367	12*	3,0
	368	4, 19*	
38.	368	25*	1,1
39.	369	1*	2,2
40.	370	1*	0,5
41.	370	14*	0,6
42.	376	8* dalis KMB	0,6
43.	378	1, 2	3,4
44.	378	3-13, 15, 16*	36,5
45.	379	1, 8, 9, 12, 20, 21	10,8
46.	379	2*	1,0
47.	379	3-5*	3,8
48.	379	6, 7, 10, 11, 14, 18, 19*	29,8
49.	379	15, 16*	1,3
50.	379	13*	17,4
	380	15-18, 22, 23*	
51.	380	8-11*	4,5
52.	380	12-14, 19, 20*	18,7
53.	380	21, 25*	8,7
54.	381	1, 7, 8, 18* dalis KMB	7,7

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
55.	383	1-12	14,5
56.	384	1-7	6,1
57.	385	3, 4*	5,2
58.	385	1, 2, 5-14	14,2
59.	403	1-3, 10-16, 21, 22	8,7
		Iš viso:	***480,5***
		Iš jų KMB:	***389,3***
		Plotas be KMB:	***91,2***
Svėdasų girininkija			
1.	17	5, 11-13, 17	5,9
2.	18	1-5, 13-15, 21-25	16,7
3.	19	22	0,8
4.	20	1, 7	5,6
5.	21	3-6, 12, 14	14,9
6.	22	1	0,4
7.	40	12, 13, 18	1,7
8.	41	5-10	3,4
9.	42	12	0,5
10.	43	10, 11, 14, 15, 17, 18	11,7
11.	44	1, 2, 6, 8-14	13,9
12.	63	20*	0,6
13.	64	18	0,4
14.	66	25	4,3
15.	84	7, 8	9,5
16.	89	19, 23	4,1
17.	90	2-5	2,0
18.	91	5, 6	2,7
19.	92	16d., 19d.	0,1
20.	109	1, 3, 4	6,7
21.	113	17	0,5
22.	114	8-10	3,2
23.	115	8* dalis KMB	0,5
24.	115	28, 29, 34, 36, 37	2,4
25.	116	12, 13* dalis KMB	0,8
26.	116	14	1,0
27.	131	18, 19, 22, 23	8,3
28.	132	10	6,3
29.	134	1, 10, 11	5,5
30.	135	1, 5, 8	0,9
31.	155	3*	1,1
32.	155	4	2,0
33.	156	17	0,4
34.	158	22	1,4
35.	159	12	1,1
36.	162	6-8	2,4
37.	168	6, 10	1,3
38.	171	2	3,3
39.	172	10-12	1,3
40.	173	1, 9, 19, 20	4,3
41.	174	15	1,8
42.	177	2, 6, 12, 22	4,9
43.	178	11, 13	1,6
44.	181	5-7, 13	2,1
45.	182	4	1,9
46.	186	5	7,7
47.	189	7	0,4
48.	192	2	0,8
49.	194	18	0,9
50.	195	9	1,5
51.	197	12, 14, 19, 25, 26	3,7
52.	201	5	2,9
52.	202	16	0,6
54.	202	19*	4,4

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
55.	215	3, 29	1,0
		Iš viso:	***190,1***
		Iš jų KMB:	***7,4***
		Plotas be KMB:	***182,7***
Troškūnų girininkija			
1.	316	4, 9, 10*	3,0
2.	317	32*	0,7
3.	319	16	7,7
4.	320	7, 11	5,6
5.	324	22	4,8
6.	325	3, 7, 12	11,9
7.	330	2, 3	5,4
8.	340	29	1,0
9.	358	15d.	0,3
10.	360	17	0,7
11.	363	14*	7,3
	364	5*	
12.	364	8*	0,7
13.	364	18*	1,4
14.	365	2	5,1
15.	366	1*	4,4
16.	373	10*	2,2
17.	375	19	2,3
18.	388	19, 24*	2,7
19.	389	1	1,1
20.	393	22*	0,9
21.	394	6*	0,9
22.	405	1*	0,6
23.	406	6*	2,1
24.	406	11d., 12d.* dalis KMB	0,03
25.	409	6*	1,7
26.	409	9	1,4
27.	413	8, 10, 13	2,2
28.	442	1	0,2
29.	442	2d.* dalis KMB	0,31
		Iš viso:	***78,6***
		Iš jų KMB:	***28,9***
		Plotas be KMB:	***49,7***
Pavarių girininkija			
1.	581	38	0,8
2.	582	23, 24, 28-31, 33, 35, 36, 41	5,2
3.	584	7	0,4
4.	586	12	1,0
5.	591	2, 24*	0,8
6.	591	9	6,5
7.	615	6, 12, 13, 16, 17, 24-26, 29, 32, 36, 38, 40, 41, 44, 47, 52, 54, 57-59, 61-64, 75, 77, 80, 88-90, 95, 99, 100, 108, 110, 113, 114, 119, 128, 129, 132, 138	31,3
8.	616	1, 2, 6	1,1
9.	617	1, 2, 5, 6, 9, 30, 38	7,5
10.	618	1, 2, 6, 16, 17	3,4
11.	619	3	0,5
12.	807	2, 3, 17, 18, 20	8,0
13.	813	20	1,5
14.	814	21	1,8
15.	817	10-12, 18, 20-24	11,4
16.	822	1, 9, 10	3,3
17.	823	14	1,5
18.	826	8, 14, 16, 17	4,2
19.	827	1, 5, 6, 14	6,0
20.	828	16-18	3,1
21.	829	2	1,0
22.	830	2, 4, 16d., 23*	1,3
23.	830	3	0,3

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
24.	842	9-11, 27, 43	6,5
25.	852	18	1,2
26.	857	8, 9, 16	7,1
27.	861	1, 6, 11*	3,7
28.	861	43	1,1
29.	868	35, 47, 50, 61	2,7
30.	873	21, 42	1,2
31.	876	5, 6, 9, 10, 15	2,5
32.	876	17*	0,3
33.	887	1-8, 10-34	59,1
34.	887	9*	0,5
35.	888	6	4,1
36.	894	3	1,3
37.	911	14	0,3
38.	912	2, 4, 9, 11, 13, 39	4,2
		Iš viso:	***197,7***
		Iš jų KMB:	***6,6***
		Plotas be KMB:	***191,1***
Mickūnų girininkija			
1.	701	6*	2,8
2.	723	21-24	4,4
3.	728	10, 21, 27, 42-46, 49-52, 54, 55	10,7
4.	728	47, 48*	1,4
5.	728	53*	2,8
	743	4*	
	744	2, 3*	
6.	743	2, 3, 5	1,6
7.	744	1, 4-8, 12, 15	10,4
8.	745	1, 5-7	4,4
9.	754	12, 22, 23	2,0
10.	755	9, 15-17, 20, 22, 23, 27, 28	7,0
11.	755	19, 21*	1,4
12.	756	22, 23*	2,9
	757	15*	
	761	7*	
	762	1*	
13.	757	10, 11, 13, 16-22	9,2
14.	759	8, 9, 21, 25, 26, 30-33	9,4
15.	760	1	1,1
16.	760	2*	2,8
17.	761	8-10, 15-20	15,7
18.	762	2, 5, 7	5,8
19.	766	3, 5, 14, 21	5,7
20.	767	6	0,7
21.	768	4, 5*	2,8
22.	770	39-42	2,4
23.	773	19	3,1
24.	774	27*	0,6
25.	776	6, 16, 17	8,1
26.	778	2, 3	2,1
27.	781	4*	5,4
	782	15*	
28.	782	18	2,4
29.	783	9, 10	0,8
30.	784	5-7, 13*	3,3
31.	786	4	1,9
32.	797	23*	3,7
	799	1*	
33.	798	1-6, 12-15, 19, 20, 21, 23, 26-28	14,5
34.	798	7*	3,2
35.	798	8*	1,2
36.	798	11, 20*	2,8
37.	798	9*	4,1
38.	798	16*	1,5

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
39.	798	17*	2,7
40.	798	18*	0,8
41.	798	22, 24, 25, 29*	5,2
42.	799	3*	3,0
43.	799	4*	1,4
44.	799	19*	2,8
45.	799	21*	2,8
46.	799	2, 5-18, 20, 22	20,0
47.	899	18*	5,0
	900	10-12*	
48.	900	1*	1,6
49.	900	8*	2,0
50.	900	16*	1,6
51.	900	26*	1,9
52.	906	15, 16*	0,9
53.	910	12, 13* dalis KMB	6,3
54.	910	28	0,1
55.	910	30	1,3
		Iš viso:	***225,5***
		Iš jų KMB:	***80,7***
		Plotas be KMB:	***144,8***
Kavarsko girininkija			
1.	401	13*	3,5
2.	401	14	0,4
3.	418	13d., 17d.	0,05
4.	447	11	0,4
5.	450	12	2,3
6.	452	11	0,6
7.	508	10*	2,1
8.	520	19, 21-25, 27, 28	6,5
9.	522	1, 5-10, 12, 15-17	27,1
10.	533	13	0,8
11.	537	9*	0,004
12.	540	34*	2,0
13.	557	16	0,5
14.	569	3*	0,9
15.	575	12	2,0
16.	576	1, 18, 23	1,7
17.	603	6, 7, 23	4,8
18.	603	9, 24-26*	7,4
19.	606	2, 5*	6,2
	1343	49, 50*	
20.	607	4	1,3
21.	610	12	0,6
22.	612	4*	0,4
23.	612	10*	3,3
24.	612	22	0,7
25.	620	3, 6, 18, 20, 29	10,6
26.	622	24	1,1
		Iš viso:	***~87,3***
		Iš jų KMB:	***25,8***
		Plotas be KMB:	***~61,5***
Mikierių girininkija			
1.	1	6, 8, 9, 12, 14	4,6
2.	3	1-3, 5, 9	7,1
3.	3	4*	0,7
4.	4	17	2,2
5.	5	12-17	11,6
6.	30	17	0,9
7.	33	12, 17, 20-22	3,9
8.	48	10, 11	1,4
9.	53	14	0,4
10.	56	2-4, 8, 9, 11, 12, 14-17	16,8
11.	74	23	0,8

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha
12.	75	15	0,3
13.	77	14, 23, 27, 29	3,4
14.	77	26*	1,4
15.	78	4, 5, 8, 11, 12, 16	7,7
16.	79	1*	0,2
17.	79	3, 12, 13, 20, 22	5,9
18.	79	21*	0,8
19.	101	1*	0,6
20.	101	23*	0,9
21.	101	28	2,4
22.	102	8	0,6
23.	103	22*	0,4
24.	108	8	0,2
25.	120	4*	1,3
26.	120	5, 8	4,4
27.	123	2	0,3
28.	146	15-23	10,8
29.	151	17*	0,7
30.	163	2, 3, 21, 27	3,2
31.	395	15, 16, 18*	4,8
32.	395	19*	1,2
33.	396	35	2,2
34.	459	4, 5, 9, 10, 12	5,6
35.	476	19d., 21d.* KMB	0,02
36.	501	3, 4, 6, 7, 12, 18	17,3
37.	711	1, 2, 4	2,2
38.	712	5, 10	4,6
		Iš viso:	***133,8***
		Iš jų KMB:	***13,0***
		Plotas be KMB:	***120,8***
		IŠ VISO EPP (be KMB):	***1080,5***
		IŠ VISO KMB:	***885,5***
		VISO SAUGOMŲ PLOTŲ:	***1966,0***
		% BENDRO REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ PLOTO	***5,3%***

Iš viso regioninio padalinio teritorijoje natūraliai miško sukcesijai paliekamas 1966,0 ha miškų teritorijos plotas, kuris sudaro 5,3% bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto (pagal FSC reikalavimus turi būti ne mažiau 5%).

5. EKOLOGIŠKAI VERTINGI MIŠKO PLOTAI

Vykdant miškotvarkos suprojektuotas ūkines priemones, didelis dėmesys skiriamas teritorijoms, kuriose siekiama palaikyti, gausinti bei išsaugoti biologinę įvairovę. Ekologiškai vertingiems miško sklypams šiame darbe buvo priskirti naujai nustatyti miškuose esantys žemės plotai, turintys didelę vertę biologinės įvairovės išsaugojimui, pagausinimui ir praturtinimui – tai miško slypai su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais) ir saugotinos nuo apaugimo medžiais ir krūmais miško laukymės. Miško laukymės ypač svarbios didesniuose miško masyvuose, nes jose kaip salelėse prieglobstį randa atvirų vietų augalai ir juos apdulkinantys vabzdžiai, kiti gyvūnai, kurie vengia tankių miško sklypų.

5.1. Miško laukymės saugotinos nuo apaugimo medžiais ir krūmais

Miško laukymės – natūralios miško pievos, buvusios šienaujamos pievos ir ganyklos, upių, upelių ir ežerų pakrančių pievos (30 pav.). Miško laukymes, kurios sparčiai apželia medžiais ir krūmais, tikslinga reguliariai valyti bei šienauti, norint išsaugoti ir palaikyti atvirus vertingus biotopus ir juose įsikūrusias retai aptinkamas rūšis.

Regioninio padalinio miškų teritorijoje iš viso nustatyta 37,5 ha saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais miško laukymių, kurios sudaro 0,1% bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto. *Daugiausia miško laukymių, saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais, nustatyta Mikierių girininkijos miškuose (18,0 ha arba 0,6% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto)* (14 lentelė, 7 priedas).

14 lentelė. *Miško laukymių, saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija, pasiskirstymas regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Eil. Nr.	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha	Miško laukymės, saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija, iš viso	
			plotas, ha	*% bendro miškų ploto*
1.	***Svėdasų***	3112,5	3,3	0,1
2.	***Troškūnų***	3840,8	2,9	0,1
3.	***Pavarių***	3174,9	4,5	0,1
4.	***Mickūnų***	3113,1	-	-
5.	***Kavarsko***	3422,9	0,9	0,03
6.	***Mikierių***	3200,9	18,0	0,6
7.	***Vyžuonų***	2019,7	5,7	0,3
8.	***Balčių***	2489,0	-	-
9.	***Utenos***	2597,7	2,2	0,1
10.	***Kuktiškių***	2942,3	-	-
11.	***Videniškių***	3388,9	-	-
12.	***Dubingių***	3828,8	-	-
Iš viso:		**37131,5**	**37,5**	**0,1**

30 pav. **Natūrali miško laukymė**

Miško laukymių tvarkymas ir išsaugojimas:

Natūralios miško laukymės, apaugdamos sumedėjusia augalija, praranda savo išskirtinę reikšmę bei tinkamumą atviras miško erdves besirenkančioms augalijos ir gyvūnijos rūšims. Išlikusios atviros miško laukymės, kaip ir miško pievos, padidina miškų masyvų mozaikiškumą ir jų dėka kompaktiškuose miškų masyvuose padaugėja vietų, pasižyminčių pamiškės efektu. Šiose pamiškių vietose medžių struktūra yra ypatinga, pamiškės ekotonas ryškesnis, jose kuriasi specifinės, retos rūšys. Panašų vaidmenį atlieka ir atviros miško pelkės, kuriose miško mozaikiškumas didėja dėl specifinių pelkinių augaviečių.

Svarbu palaikyti atvirą plotą, neįrengti pašarinių aikštelių. Miško laukymių apaugimas suintensyvėjo paskutiniais dešimtmečiais, kada didelė dalis buvusių žemės ūkio naudmenų liko dirvonuoti, pievos, o vietomis ir pelkės tapo nebešienaujamos, nebeganomos. Kad buvusios atviros pelkės, pievos, miško laukymės ir toliau išliktų atviros, neužaugtų medžiais ir krūmais bei nesuvešėtų tankia žoline augalija, užtenka vieną kartą per sezoną nušienauti žolę, nendres, išpjauti krūmų ir medžių atžalas. Geriausia tai daryti antroje vasaros pusėje – rugpjūčio mėn., kada jau būna pabaigę žydėti reti žoliniai augalai ir kada nupjautos medžių bei krūmų atžalos turi mažiausiai potencialo ataugti ir atlaikyti žiemos šalčius.

Netikslinga ir nerekomenduotina keisti šių ekologiškai vertingų teritorijų natūralų hidrologinį režimą arba užsodinti jas mišku. Sumedėjusia augalija apaugančiose miško laukymėse gali būti vykdomos specialios gamtosauginės priemonės (reguliarus šienavimas, ganymas siekiant palaikyti atviras buveines) įgyvendinant suderintuose ir patvirtintuose gamtotvarkos planuose numatytas veiklas.

Saugomose teritorijose ir Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijose esančios miško laukymės turi būti valomos, įgyvendinant gamtotvarkos planuose numatytas priemones bei vykdant įvairias kitas programas.

Miško laukymėse išskirtų EB svarbos pievų buveinių lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 8 priede.

5.2. Miško sklypai su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais)

Bioįvairovei ypač svarbūs yra plynose kirtavietėse paliekami pavieniai medžiai bei išlikę seni antros ar net trečios kartos medžiai. Dažniausiai tai ąžuolai, uosiai ir kiti medžiai, kurie yra labai vertingi daugeliui su jais susijusių retųjų augalų ir gyvūnų rūšių egzistavimui. Tokie ekologiškai vertingi pavieniai medžiai yra visose regioninio padalinio girininkijose. Bioįvairovei svarbūs yra seni – antros, trečios kartos miško medžiai, kurių kiekvienas gali būti atskira buveine daugumai retųjų augalų ir gyvūnų rūšių. Šiame skyriuje tokie medžiai pavadinti senmedžiais ir duomenys apie juos pateikiami pagal girininkijas, nurodant tik sklypus, kuriuose jie surasti.

Regioninio padalinio miškuose seniausieji miško medžiai (senmedžiai) ar jų grupės, išlikę nuo buvusių sengirių laikų, buvo inventorizuoti kaip kertinės miško buveinės, priskiriant jas KMB tipams: pavienis medis milžinas ir medžių milžinų grupė. Jei senmedžiai dėl įvairių priežasčių nebuvo aptikti ir nepateko į KMB, jie gali būti išsaugomi miško kirtimų metu. Svarbu išsaugoti ne tik senmedį, bet ir jam būdingą aplinką. Jei senmedis pasižymi plačia, neaukštai nuo žemės išsišakojusia laja ir auga vietoje, kuri anksčiau buvo atvira, reikalinga palaipsniui atidengti tokį medį, nepaliekant kitų augančių medžių nei po laja, nei lajoje, nei kelių metrų (iki 5 m) spinduliu apie lają. Miške augusio senmedžio, turinčio aukštutinę lają, negalima atidengti pilnai – apie jį turi būti palikta nenukirsta apsauginė miško juosta, kurią sudaro bent du tokių medžių aukščiai.

Svarbiausias biologinei įvairovei yra paprastasis ąžuolas (31 pav.), su kuriuo yra susijusios 284 bestuburių, 324 kerpių bei daugelis paukščių ir žinduolių rūšių. Ąžuolai natūraliai gali sulaukti 600 ir daugiau metų, todėl svarbu palikti seniausius šiuos medžius nenukirstus. Su paprastąją pušimi susiję apie 90 rūšių bestuburių ir 130 kerpių rūšių. Pušys gali sulaukti iki 400 metų. Su beržu susijusios 229 bestuburių ir 126 kerpių rūšys. Beržai gali sulaukti virš 100 metų, juodalksniai – virš 200 metų amžiaus. Spygliuočių medynuose biologinei įvairovei ypatingai svarbios yra drebulės. Su drebule susijusios 97 bestuburių rūšys, dalis miško paukščių ir žinduolių. Pavienės drebulės gali sulaukti 150 ir daugiau metų.

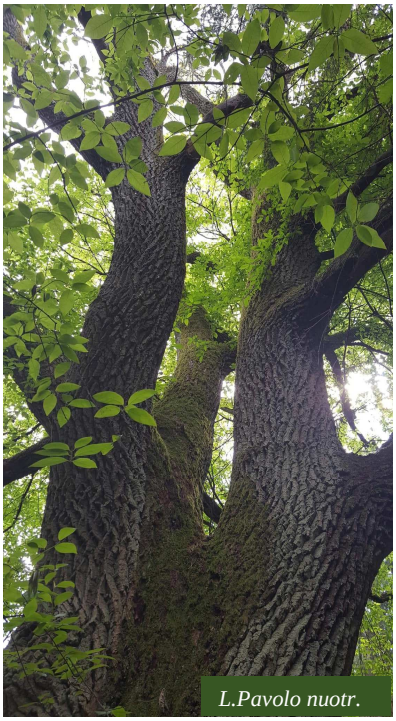

31 pav. **Vertingas pavienis senmedis – paprastasis ąžuolas *(Quercus robur)***

Medynuose augantys senmedžiai turi likti nenukirsti ir neišgabenti iki visiško savo nudžiūvimo ir nuvirtimo bei natūralaus sunykimo, nes visose irimo stadijose šių senųjų medžių mediena būna labai svarbi vis kitoms retosioms organizmų rūšims.

Svarba biologinei įvairovei. Svarba biologinei įvairovei gali būti nustatoma įvairiai, tačiau rekomenduojama naudoti paprasčiausią skalę – vertę nustatyti pagal vertingus medžio elementus (Read H., 2000, 32 pav):

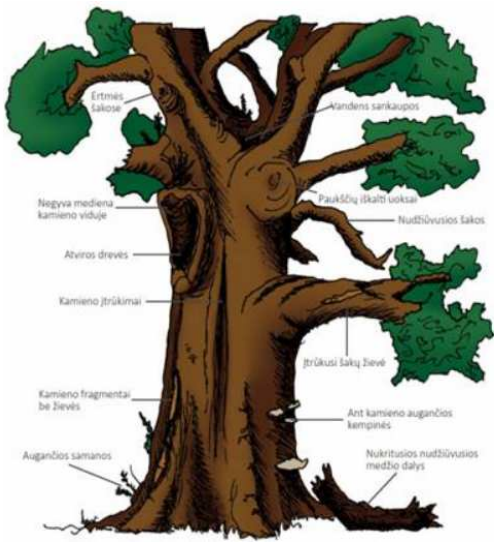

- Ertmės šakose,
- Negyva mediena kamieno viduje,
- Nudžiuvusios šakos,
- Nukritusios nudžiūvusios medžio dalys,
- Drevės,
- Paukščių iškalti uoksai,
- Kamieno įtrūkimai,
- Žievės įtrūkimai ant šakų,
- Bežievės kamieno dalys,
- Vandens sankaupos,
- Samanos ir kempinės ant kamieno

32 pav. **Bioįvairovei svarbūs medžio elementai (Read H., 2000)**

Nustačius bent 4 elementus galima teigti, kad medis yra vertingas biologinės įvairovės požiūriu, o kuo daugiau elementų nustatoma – tuo vertingesnis medis yra.

Regioninio padalinio teritorijoje nustatyti biologinės įvairovės požiūriu vertingi **273** ***sklypai su pavieniais senmedžiais*** (15 lentelė, 9 priedas).

15 lentelė. *Miško sklypai su pavieniais senmedžiais*

Eil. Nr.	Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha	Sklypų su senmedžiais skaičius, vnt.
1.	***Svėdasų***	3112,5	13
2.	***Troškūnų***	3840,8	26
3.	***Pavarių***	3174,9	42
4.	***Mickūnų***	3113,1	37
5.	***Kavarsko***	3422,9	21
6.	***Mikierių***	3200,9	10
7.	***Vyžuonų***	2019,7	5
8.	***Balčių***	2489,0	1
9.	***Utenos***	2597,7	14
10.	***Kuktiškių***	2942,3	1
11.	***Videniškių***	3388,9	64
12.	***Dubingių***	3828,8	39
Iš viso:		**37131,5**	**273**

Daugiausia pavienių ekologiškai vertingų medžių (senmedžių) yra Videniškių (64 sklypai), Pavarių (42 sklypai) ir Dubingių (39 sklypai) girininkijose.

Pagal senmedžių rūšis taksacinių sklypų skaičius pasiskirsto taip:

- sklypai su ąžuolu – 79;
- sklypai su klevu – 64;
- sklypai su uosiu – 48;
- sklypai su egle – 43;
- sklypai su pušimi – 36;
- sklypai su juodalksniu – 13.

Atskirai nepateikiami plotiniai duomenys apie miško sklypus su pavieniais bioįvairovės medžiais ir saugotinais senmedžiais, taip pat nenurodomas vertingų medžių tikslus skaičius. Siūloma saugoti bioįvairovės medžius ir senmedžius, o duomenys apie tokius sklypus neįtraukiami į bendrą ekologiškai vertingų teritorijų sąrašą.

6. MIŠKŲ ŪKINIS REŽIMAS

Miškų ūkinis režimas miško žemėse apibūdinamas miškus suskirstant į miškų grupes. Regioninio padalinio administruojami miškai didesne dalimi priskirti IVA miškų grupei (normalaus kirtimo ūkiniai miškai – **28584,1 ha**), kuri sudaro **77,1%** visų regioninio padalinio administruojamų miškų ploto. Specialios paskirties miškai (II miškų grupės miškai – **4026,9 ha**) sudaro **10,8%** bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto: ekosistemų apsaugos (IIA grupės) miškai užima **2906,2 ha** ir tai sudaro **7,8%** ir rekreaciniai miškai (IIB grupės) – **1120,7 ha** ir tai sudaro **3,0%** bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto. Apsauginiai (III grupės) miškai užima **4319,5 ha** ir tai sudaro **11,6%** bendro miškų teritorijos ploto. Regioninio padalinio teritorijoje gamtinių rezervatų (I miškų grupės) miškai užima **201,0 ha** plotą ir tai sudaro **0,5%** bendro administruojamų miškų ploto.

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radvietėms atskiros miškų grupės ar pogrupiai neišskiriami, o miško sklypai su saugomais objektais lieka priskirti toms miškų grupėms, kuriose jie buvo aptikti. Tokiems nedideliems objektams gali būti nustatomas specialus apsaugos režimas, kurio reikalavimai yra griežtesni, nei aplink esančios miškų grupės. Tokiais gali būti nekertamo miško spinduliai aplink retųjų paukščių lizdus, kuriuose draudžiami pagrindinio naudojimo miško kirtimai, retųjų augalų augaviečių sklypai, kuriuose nerekomenduojami pagrindinio naudojimo arba kiti miško kirtimai.

Jei toje pačioje saugomoje teritorijoje nustatyti skirtingi ūkinio režimo reikalavimai, galioja to vienodo lygmens teisinio akto reikalavimai, kuriame nurodyti griežtesni apribojimai.

Regioninio padalinio įsipareigojimu saugomose kertinėse miško buveinėse ūkinio režimo reikalavimai turėtų būti tokie, kokie taikomi I arba II grupių miškams. Šie reikalavimai kiekvienai KMB skiriasi ir yra nurodyti KMB kortelėse, valstybinės miškų tarnybos (VMT) duomenų bazėje bei KMB sąrašuose. Taikytino ūkinio režimo skirtumai nėra esminiai: KMB apsaugai dažniausiai rekomenduotinas rezervatinis režimas (arba I miškų grupė), siekiant kad paliekami medynai ir senieji medžiai natūraliai suirtų. Net ir tuomet, kai senmedžiai lūžta ar išvirsta, jie turi likti gulėti, nešalinant negyvos medienos iš KMB. Nustatyta, kad išvirtęs beržas suyra per 20 metų, o ąžuolas – per 50 metų ir daugiau. Atskirais atvejais kertinėse miško buveinėse reikalingi trako ir pomiškio kirtimai, kai reikia iškirsti menkavertes medžių ir krūmų rūšis arba kirtimai apie pavienius senmedžius, siekiant pašalinti medžius, augančius po šių senmedžių lajomis ir šalia jų. KMB apsaugai ir palaikymui reikalingos gamtosauginės priemonės ir rekomendacijos pagal atskirus KMB tipus pateiktos 6 priede.

7. GAMTOSAUGINĖS ŪKINĖS PRIEMONĖS MIŠKUOSE

7.1. Miško kirtimų ribojimas prie saugomų paukščių lizdaviečių

Saugomų paukščių rūšių lizdų duomenų aktualizacija regioninio padalinio teritorijoje vykdyta kartu su miškotvarkos lauko darbais. Visa informacija apie naujai aptiktus lizdus įtraukiama į SRIS duomenų bazę ir perduodama valstybinei miškų tarnybai. Visiems nustatytiems saugomų paukščių lizdams pritaikomi nekertamo miško apie juos spinduliai, remiantis miško kirtimų taisyklėmis patvirtintomis 2010 m. sausio 27 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-79 „Dėl miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ (16 lentelė).

Norint užtikrinti geresnę saugomų paukščių lizdaviečių apsaugą, reikia kasmet vykdyti žinomų šių paukščių lizdų apžiūrą, nustatant lizdų užimtumą ir juose perinčių paukščių rūšis. Lizdai turi būti tikrinami vieną kartą pavasarį – balandžio, gegužės mėn. ir vieną kartą vasarą – birželio, liepos mėn. Pirmą kartą patikrinus, galima nustatyti, ar lizdas užimtas, antrą kartą patikrinus galima nustatyti kokios rūšies paukštis perėjo ir ar užaugo jaunikliai. Apžiūrėti reikėtų ne tik žinomus lizdus, bet ir biržių atvedimo metu aptiktus naujus lizdus. Jei neaiški perinčio paukščio rūšis arba reikia patikslinti naujų lizdų apsaugos spindulį bei kitas apsaugos priemones, galima kreiptis į vietos nacionalinio parko arba regioninio parko specialistus, ornitologus. Atlikus lizdų vertinimą natūroje, patikslinama kokios paukščių rūšys peri naujai rastuose lizduose ir kokios reikalingos jų apsaugos priemonės.

Labai svarbu prieš atrėžiant biržes įvertinti ar nėra numatytose kirtavietėse ir jų aplinkoje retųjų paukščių lizdų ar veisimosi vietų. Norint sumažinti galimą trikdymą prie lizdų, reikia vasarą numatytas kirsti biržes rinktis kiek didesniu atstumu nei numatyta pagrindinių miško kirtimų taisyklėse – nuo žinomų saugomų plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų lizdų bent 300 metrų atstumu. Miško sodinimo darbų pavasario metu nevykdyti kirtavietėse, esančiose šalia lizdų apsauginių spindulių ribos, jas užsodinant rudenį.

16 lentelė. *Miško kirtimų apribojimai aplink retųjų paukščių lizdavietes*

Spindulys nuo lizdavietės, m	Saugomos paukščių lizdavietės
200	Kilniojo ir jūrinio erelių, žuvininko, juodojo gandro, didžiojo apuoko
150	Gyvatėdžio, didžiojo erelio rėksnio, sakalo keleivio, žalvarnio
100	Juodojo ir rudojo peslio, vapsvaėdžio, vištvanagio, uralinės pelėdos, mažojo erelio rėksnio
50	Startsakalio, pelėsakalio, sketsakalio, lututės

** Šaltinis: Miško kirtimų taisyklės, 2015*

Miško sklypuose, kuriuose naujai randamos retųjų pelėdų lizdavietės, reikalinga riboti miško kirtimo darbus vasario – gegužės mėnesiais.

7.2. Rekomenduojamos retųjų augalų apsaugos priemonės

Saugomų augalų ir grybų rūšių konkrečios apsaugos priemonės nėra numatytos miško kirtimų taisyklėse. Minėtų grupių augavietėse pagal galimybes turi būti taikomos jų apsaugos priemonės vadovaujantis Raudonojoje knygoje pateiktomis rekomendacijomis. Viena iš pasirinktų apsaugos priemonių yra retųjų rūšių augaviečių lokalizavimas nurodytuose miško sklypuose pagal galimybes neprojektuojant miško kirtimo ir atkūrimo darbų, nepažeidžiant nei šių augaviečių nei pačių augalų. Miško sklypuose su augalijos rūšių, kurioms optimalus medyno skalsumas yra 0,5, gali būti vykdomi miško retinimo darbai, atliekant juos žiemos metu, įšalus gruntui. Prie tokių rūšių priskiriamas meškinis česnakas, rūteniai ir k.t., kartais gali būti paliekami ir seni pavieniai medžiai, formuojamos tokių paliekamų medžių biogrupės su ant jų augančiais retų rūšių individais (pvz., plunksninė pliusnė).

Regioninio padalinio girininkijų miškų teritorijose nustatytų retų augalijos rūšių radviečių ir jų apsaugos priemonių detalūs žiniaraščiai pateikiami 4 priede.

7.3. Paliekamų bioįvairovės medžių atranka ir išdėstymas

Remiantis miško kirtimų taisyklių nuostatomis, plynose ir kitose kirtavietėse turi būti paliekami pavieniai medžiai (33 pav.), ypatingai svarbūs bioįvairovės apsaugai. Tai gali būti įvairūs stuobriai, uoksiniai medžiai, potencialūs plėšriųjų paukščių lizdiniai medžiai su patogia lizdui krauti laja bei medžiai iš buvusio medyno pagrindinio ardo. Mišriuose spygliuočių-lapuočių medynuose labai svarbūs yra lapuočiai medžiai, kuriuos pirmiausia reikia palikti. Bioįvairovei svarbūs yra ąžuolai, klevai, uosiai, liepos, guobiniai medžiai.

33 pav. **Pavienis bioįvairovės medis (paprastoji drebulė) plynoje kirtavietėje**

Rėžiant biržes atrenkami paliekami bioįvairovės medžiai, turi atitikti šiuos kriterijus:

1. Sengirių biologinei įvairovei svarbūs medžiai – augantys su natūraliomis drevėmis ir paukščių iškaltais uoksais, medžiai milžinai, nudžiūvę medžiai ir jų liekanos (stuobriai; 34 pav.);

2. Būsimų sengirių biologinei įvairovei vertingi medžiai – augantys vidutinio ir brandaus amžiaus, ilgaamžiai ir lėtai bręstantys medžiai (pušis, ąžuolas, uosis), vidutinio amžiaus ir senesni trumpaamžiai greitai bręstantys medžiai (beržas, drebulė, liepa, juodalksnis, baltalksnis);

3. Biologinės įvairovės didinimui vertingi medžiai: eglė, klevas, guobiniai medžiai, taip pat šermukšnis ir kiti.

34 pav. **Paprastojo buko (*Fagus sylvatica*) stuobrys (mokomoji praktika; Vokietija)**

Vadovaujantis miško kirtimų taisyklėmis, regioninio padalinio administruojamuose ūkiniuose III ir IV miškų grupės miškuose kertant mišką plynai, 1 ha turi būti paliekama ne mažiau 7-10 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinės įvairovės palaikymui skirtų medžių, jei miškų sertifikavimo standartas nenurodo kitaip.

Bioįvairovės medžiai įprastai paliekami, stengiantis juos tolygiai išdėstyti kirtavietėse (35 pav.). Bioįvairovės medžiai turėtų būti paliekami tiek pavieniui, tiek ir biogrupėmis – po kelis ar net keliolika medžių (36 pav.). Vienoje didesnėje biogrupėje gali būti palikti visi toje biržėje esantys nekertami medžiai. Biogrupėse turėtų būti palikti ne tik pagrindinio ardo medžiai, bet ir senesni medžiai bei jauni plačialapiai medžiai, o taip pat ir trakas bei žolinė augalija. Grupėmis paliktus medžius mažiau verčia vėjas, jie auga gyvybingesni ir galės sudaryti ateities medyno seniausiųjų medžių pagrindą. Suformuotoje biogrupėje gali perėti paprastasis suopis, kranklys ir sketsakalis, jei medžiai su šių paukščių lizdais po plyno kirtimo bus palikti kartu su kitais biržėje paliekamais bioįvairovės medžiais. Perėjimui tokias vietas rinksis ir uoksiniai paukščiai – įvairūs geniai, meletos bei smulkieji paukščiai. Tokiose miško salelėse telksis ir žinduoliai.

35 pav. **Tolygus bioįvairovės medžių (paprastosios pušies) išdėstymas kirtavietėje**

36 pav. **Bioįvairovės medžiai palikti biogrupėje**

Paliekamų bioįvairovės medžių negalima nužievinti, nes tada jie greitai nudžiūsta ir nebetinka nei uoksiniams, nei kitiems miško paukščiams ar gyvūnams.

7.4. Kertinių miško buveinių tvarkymas ir apsauga

Regioninio padalinio administruojamoje teritorijoje saugomos kertinės miško buveinės turėtų būti tvarkomos, remiantis „Bendraisiais kertinių miško buveinių nuostatais“, parengtais pagal „KMB inventorizavimo metodiką“ (10 priedas). Kiekvienai KMB tipų grupei ir atskirai kiekvienam KMB tipui yra numatytos skirtingos priemonės, kurių reikia laikytis, norint kuo ilgiau išsaugoti šias kertines miško buveines nepakitusias. Esant reikalui, specifinės apsaugos ir galimo tvarkymo priemonės gali būti pateikiamos iš Valstybinės miškų tarnybos duomenų bazės atskirai kiekvienai KMB.

Kertinės miško buveinės gali būti saugomos tiesiogiai, nevykdant jose jokių ūkinių priemonių arba vykdant numatytas specialias ūkines priemones. KMB gali būti saugomos, nustatant jose I arba II miškų grupę, KMB koncentracijų vietose įsteigiant draustinius arba “NATURA 2000” teritorijas, skirtas buveinių apsaugai, bet tai jau ne vidinės miškotvarkos projekto kompetencija.

7.5. Biotechninės priemonės

Inkilų gamyba, kėlimas ir priežiūra. Įvairių tipų inkilai yra labai svarbi biotechninė priemonė. Inkilus reikia kelti vietose, kur trūksta uoksinių medžių – jaunuolynuose bei pusamžiuose medynuose. Tradiciškai nemažai inkilų keliama smulkiesiems uoksiniams paukščiams: zylėms, musinukėms, taip pritraukiant juos į pageidaujamas perėti vietas. Dalį inkilų reikėtų iškelti ir pelėdoms – retosioms žvirblinėms pelėdoms, lututėms bei įprastoms mūsų miškuose naminėms pelėdoms. Į pelėdoms keliamų inkilų vidų svarbu įberti stambių lapuočių medžių pjuvenų, nes kitaip pelėdos neperės. Pelėdų pritraukimas yra biologinė kovos priemonė su peliniais graužikais, ypatingai naujai pasodintose miško želdiniuose ir jau augančiuose jaunuolynuose. Keliant inkilus, ypač stambesniems paukščiams, svarbu taikyti apsaugos priemones nuo kiaunių (arba paties inkilo viduje, arba apie medį, kuriame iškeltas inkilas).

Paukščių inkilus užima retieji žinduoliai – miegapelės, įvairių rūšių šikšnosparniai ir vabzdžiai – širšės, vapsvos, kamanės. Šie gyvūnai yra ne tik naudingi miškui, bet daugelis jų yra reti ir saugomi.

Tikslinga kiekvienoje girininkijoje kasmet iškelti vidutiniškai bent po 20 – 30 inkilų smulkiesiems uoksiniams paukščiams ir iki 5 inkilų pelėdoms. Prieš inkilų kėlimą labai svarbu surasti, atrinkti ir pažymėti natūralius uoksinius medžius bei medžius su drevėmis. Tokių medžių su paukščių natūraliais uoksais ir drevėmis atrinkimas labai svarbus išsaugant natūralią šių paukščių ir kitų gyvūnų gyvenamąją aplinką.

Dar iki paukščių perėjimo sezono pradžios reikia apžiūrėti ir išvalyti bei suremontuoti anksčiau iškeltus inkilus.

Tupėjimo vietų plėšriesiems paukščiams ir pelėdoms įrengimas. Tai svarbi biotechninė priemonė, pritraukianti daugumą plėšriųjų paukščių, ypatingai paprastuosius suopius bei didžiąsias pelėdas. Specialios tupėjimo vietos turėtų būti įrengiamos pamiškėse, šalia laukymių ir naujai iškirstose plynose kirtavietėse. Įrengta tupėjimo vieta yra "T" formos dviguba kartis, kurios vienas galas įkasamas į žemę, kad būtų nuo 1,5 iki 3 m aukščio. Tokių tupėjimo vietų įrengimas labai nesudėtingas, tačiau labai efektyvus, nes iš karto pritraukia paukščius, kurie medžioja pelinius graužikus. Tokiu būdu tupėjimo vietos kartu su netoliese iškeltais inkilais veikia kaip biologinių kovos priemonių su peliniais graužikais kompleksas. Tikslinga įrengti tokias tupyklas daugelyje plynų kirtaviečių, o sklypuose netoli jų iškelti inkilų pelėdoms. Jei kirtavietėse bus įrengtos tupyklos, didesnė tikimybė, kad greta jų perės suopiai ir kiti plėšrieji paukščiai.

Kiekvienoje plynoje kirtavietėje, jei joje trūksta natūralių tupyklų, reikia įrengti bent po 2-3 tokias tupėjimo vietas.

Kiaunių, mangutų, lapių, kanadinių audinių ir varninių paukščių sezoninis skaičiaus reguliavimas. Sugriežtintos šių plėšrūnų medžioklės regioninio padalinio teritorijoje nenumatytos. Kranklių medžioklės Lietuvoje yra uždraustos, tačiau jų gausos reguliavimas ne veisimosi metu galimas, gavus Aplinkos apsaugos agentūros išduotą leidimą.

Skruzdėlynų aptvėrimas. Biotechninė priemonė, skirta biologinei kovai su miško kultūras, jaunuolynus ir kitus medynus puolančių vabzdžių rūšių invazijomis. Skruzdėlynai gali būti tveriami nuo šernų (37 pav.). Toks sprendimas priklauso nuo teritorijoje esamų skruzdėlynų kiekio, medynų struktūros, metų sezono bei invazinių vabzdžių rūšių aktyvumo.

37 pav. **Biotechninė priemonė – skruzdėlynų aptvėrimas**

Anykščių regioninio padalinio (iki 2018 m. sausio 8 d. buvusių Anykščių ir Utenos miškų urėdijų) administruojamuose miškuose įgyvendintos biotechninės priemonės (laikotarpyje nuo 2009 m. iki 2014 m.) pateikiamos 17 lentelėje.

17 lentelė. *Laikotarpyje nuo 2009 m. iki 2014 m. įgyvendintos biotechninės priemonės*

Eil. Nr.	Biotechninės priemonės pavadinimas	Metai	Kiekis (Vnt.	Plotas, ha
Iki 2018 m. sausio 8 d. buvusioje Anykščių miškų urėdijoje:				
1.	Pagaminta ir iškabinta inkilų	2009	165	175
		2010	165	220
		2011	130	186
		2012	220	292
		2013	220	118
		2014	196	138
		Iš viso:	**1096**	**1129**
2.	Išvalyta, suremontuota inkilų	2009	30	50
		2010	80	70
		2011	45	91
		2012	25	35
		2013	-	-
		2014	-	-
		Iš viso:	**180**	**246**
3.	Aptverta skruzdėlynų	2009	10	22
		2010	30	35
		2011	15	40
		2012	8	24
		2013	8	24
		2014	26	31
		Iš viso:	**97**	**176**
4.	Atrinkta ir paženklinta uoksinių medžių miške	2009	78	480
		2010	81	270
		2011	64	302
		2012	85	500
		2013	121	194
		2014	81	298
		Iš viso:	**510**	**2044**
Iki 2018 m. sausio 8 d. buvusioje Utenos miškų urėdijoje:				
1.	Pagaminta ir iškabinta inkilų	2009	200	90
		2010	140	60
		2011	170	70
		2012	195	150
		2013	158	150
		2014	158	100
		Iš viso:	**1021**	**620**
2.	Išvalyta, suremontuota inkilų	2009	90	60
		2010	100	120
		2011	100	120
		2012	80	100
		2013	80	100
		2014	75	50
		Iš viso:	**525**	**550**
3.	Aptverta skruzdėlynų	2009	100	140
		2010	100	120
		2011	100	130
		2012	100	120
		2013	100	130
		2014	75	100
		Iš viso:	**575**	**740**
4.	Atrinkta ir paženklinta uoksinių medžių miške	2009	100	137
		2010	100	157
		2011	100	191
		2012	110	156
		2013	120	182
		2014	110	187
		Iš viso:	**640**	**1010**

Anykščių regioninio padalinio administruojamuose miškuose įgyvendintų biotechninių priemonių bendra suvestinė (laikotarpyje nuo 2015 m. iki 2018 m.) pateikiama 18 lentelėje.

18 lentelė. *Anykščių regioninio padalinio administruojamuose miškuose įgyvendintos biotechninės priemonės (2015-2018 m.)*

Eil. Nr.	Biotechninės priemonės pavadinimas	Metai	Kiekis (Vnt./Ktm.)
1.	Pagaminta ir iškabinta inkilų	2015	348
		2016	305
		2017	310
		2018	325
		Iš viso:	**1288**
2.	Išvalyta, suremontuota inkilų	2015	125
		2016	150
		2017	185
		2018	136
		Iš viso:	**596**
3.	Aptverta skruzdėlynų	2015	60
		2016	101
		2017	99
		2018	105
		Iš viso:	**365**
4.	Atrinkta ir paženklinta uoksinių medžių miške	2015	89
		2016	181
		2017	175
		2018	189
		Iš viso:	**634**

Pastaruoju metu atrėžiant pagrindinių miško kirtimų biržes ypač didelis dėmesys skiriamas senų, storų, plačiašakių (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims) lizdams krauti tinkamų medžių bei uoksinių medžių atrinkimui ir išsaugojimui miško masyvuose.

8. PROJEKTUOJAMOS GAMTOSAUGINĖS TVARKYMO PRIEMONĖS VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE

Gamtotvarkos planai rengiami, siekiant išsaugoti retas, nykstančias augalų bei gyvūnų rūšis, augalų bendrijas, natūralias tipiškas buveines. Nutrūkus tradicinei žmogaus veiklai (ganymui, šienavimui) kinta natūralių pievų augalija, atviri plotai apželia medžiais bei krūmais, dėl melioracijos džiūva pelkės, todėl būtina numatyti priemones, galinčias padėti atkurti saugomų rūšių populiacijas, gerinti buveinių būklę. Gamtotvarkos darbus (kur yra suplanuoti gamtotvarkos plotai, kokios priemonės numatytos, kokie darbai atlikti) galima stebėti viešai interaktyviame *https://biomon.lt/* žemėlapyje.

Gamtotvarkos planas – strateginio planavimo dokumentas, kuriame įvertinta ir apibūdinta saugomos teritorijos arba jos dalies ekologinė būklė, kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo problemos ir galimybės, saugomos nykstančių gyvūnų, augalų ir grybų rūšys, jų buveinės ir natūralios buveinės, nustatyti teritorijos tvarkymo tikslai, tvarkymo ir apsaugos priemonės, joms įgyvendinti reikalingos lėšos ir vykdytojai.

Regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose numatytos gamtotvarkos priemonės vykdomos, kai gamtotvarkos planą patvirtina Lietuvos Respublikos aplinkos ministras ir gavus numatytų tvarkymo priemonių vykdymui reikalingą finansavimą.

Regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijai yra parengti 9 gamtotvarkos planai – ***Ąžuolijos miško (patenka Ąžuolijos botaninis–zoologinis draustinis)*** *(nepatvirtintas),* ***Pavirinčių–Pakalnių pelkės (Pakalnių telmologinio draustinio)*** *(patvirtintas; gamtotvarkos plano teritorijoje valstybinės reikšmės miškų nėra, todėl šis planas toliau nenagrinėjamas),* ***Anykščių šilelio*** *(nepatvirtintas; baigęs galioti),* ***Šventosios sengirių*** *(patvirtintas; gamtotvarkos plano teritorijoje valstybinės reikšmės miškų nėra, todėl šis planas toliau nenagrinėjamas),* ***Žaliosios girios*** *(patvirtintas; gamtotvarkos plano teritorijoje valstybinės reikšmės miškų nėra, todėl šis planas toliau nenagrinėjamas),* ***Urkio telmologinio draustinio*** *(nepatvirtintas),* ***Labanoro regioninio parko Kertuojų hidrografinio draustinio*** *(nepatvirtintas),* ***Labanoro regioninio parko Vadokšno telmologinio draustinio*** *(nepatvirtintas) ir* ***Užuraisčių kaimo apylinkių*** *(nepatvirtintas).*

Pagal ***Ąžuolijos miškas gamtotvarkos planą****,* suprojektuotos gamtosauginės priemonės gamtinių buveinių (20,3 ha) ir paprastojo kardelio buveinių (0,2 ha) išsaugojimui apima *20,5 ha plotą, iš jų 19,9 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (bendras iškertamas tūris – 696 m^3).* Utenos girininkijos 44 kv. 12 skl. ir 46 kv. 9 skl. (0,6 ha plote) numatyta nevykdyti kirtimų (išskyrus sanitarinius, kurie leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju) – šiame plote išskirta *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* prioritetinė EB svarbos buveinė (žr. 8.1 skyrelį).

Pagal ***Urkio telmologinio draustinio gamtotvarkos planą****, Dubingių girininkijos 351 kv. 26 skl. dalyje (užima 0,4 ha),* siekiant palaikyti ir pagerinti *7140 Tarpinių pelkių ir liūnų* buveinės su *dvilapio purvuolio* ir *auksuotosios šaškytės* populiacijomis struktūrą, numatytas pelkės buveinės šienavimas (šienauti kas 3 metus nuo liepos 20 d. iki rugsėjo 20 d.), kartu nupjaunat ataugančias nepageidaujamų medžių ir krūmų atžalas (žr. 8.2 skyrelį).

Pagal ***Labanoro regioninio parko Kertuojų hidrografinio draustinio gamtotvarkos planą,*** bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės – 1,5 ha (iš jų ~ 0,3 ha plote numatyta naikinti svetimžemes augalų rūšis (smulkiažiedes spriges (~ 0,1 ha plote), raudonuogius šeivamedžius (0,1 ha plote) ir šluotinius sausakrūmius (~ 0,1 ha plote)) ir 1,2 ha plote, siekiant palaikyti atviras pelkių buveines, *suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas; bendras iškertamas tūris – 5 m^3).* Vėliau šiame plote (1,2 ha) numatomi palaikomieji gamtotvarkos darbai – *sumedėjusių augalų atžalų šalinimas* (pirmus 3 m. iš eilės, o vėliau pagal poreikį) bei reguliarus (kas 2 m.) žolinės augalijos šienavimas (žr. 8.3 skyrelį).

Pagal ***Labanoro regioninio parkoVadokšno telmologinio draustinio gamtotvarkos planą****,* siekiant atkurti ir geroje apsaugos būklėje palaikyti EB svarbos buveinei 7140 *Tarpinės pelkės ir liūnai* būdingą struktūrą bei į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų vabzdžių rūšių – *juodmargio pelkinuko* ir *mažosios nehalenijos* – buveines, *suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – medžių ir krūmų šalinimas, apimantys 3,0 ha plotą (bendras iškertamas tūris – 11 m^3).* Vėliau šiame plote (3,0 ha) numatomi palaikomieji gamtotvarkos darbai – *sumedėjusių augalų atžalų šalinimas* (pirmus tris metus iš eilės, o vėliau po penkerių metų).

Siekiant atkurti ir geroje apsaugos būklėje palaikyti natūralią pelkiapievę, kuri yra potenciali buveinė Buveinių direktyva saugomoms rūšims – *auksuotąjai šaškytei ir didžiąjam auksinukui* – numatomas *reguliarus (kas 3 metai) žolinės augalijos šalinimas (bendras plotas ~ 0,3 ha).* Neužsodintą pievos dalį būtina reguliariai mozaikiškai šienauti į tą patį plotą sugrįžtant ne rečiau kaip kas trečius metus (žr. 8.4 skyrelį).

Pagal ***Užuraisčių kaimo apylinkių gamtotvarkos planą,*** siekiant *atkurti ir išsaugoti 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų mozaikoje su 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių* buveines kartu su *baltijinės* ir *raudonosios gegūnių* populiacijomis, *suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas, biomasės šalinimas), apimantys 4,1 ha (bendras iškertamas tūris – 20 m^3).* Vėliau šiame plote (4,1 ha) numatomi palaikomieji gamtotvarkos darbai – *periodiškas sumedėjusių augalų atžalų šalinimas* (pirmus du metus iš eilės, o vėliau pagal poreikį) ir pelkės buveinės *šienavimas, biomasės šalinimas*.

Siekiant palaikyti palankią *9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų* buveinių apsaugos būklę, numatoma šiose buveinėse esančiose valstybinės reikšmės miškuose

(20,6 ha plote) *nevykdyti miško kirtimų* (išskyrus sanitarinius, kurie leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju), *palikti negyvą medieną* (žr. 8.5 skyrelį).

Pagal ***Anykščių šilelio gamtotvarkos planą***, siekiant užtikrinti palankią gamtinių vertybių (miškinės plikaplaiskės, pievų buveinių) apsaugos būklę, bendras plotas kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės ~ 17,7 ha (iš jų *4,6 ha plote esančias pievų buveines numatoma saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais; 13,6 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)* (žr. 8.6 skyrelį).

Remiantis ***Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio apsaugos veiksmų planu (2018–2020 m.),*** bendras plotas, kuriame suprojektuoti *specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 1,5 ha; bendras plotas, kuriame numatoma vykdyti nendrių pjovimo ir šalinimo darbus – 0,6 ha; bendras plotas, kuriame numatoma vykdyti pelkinių žolinių augalų pjovimo ir šalinimo darbus – 0,9 ha* (žr. 9 skyrių).

Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 43,3 ha, bendras iškertamas tūris – 2594 m^3. Bendras plotas, kuriame numatoma palaikyti atviras pelkių ir pievų buveines, jas šienaujant, – 12,1 ha (iš jų pelkių buveinių šienavimas ir nendrių pjovimas (0,6 ha) – 7,5 ha; pievų buveinių saugojimas nuo apaugimo medžiais ir krūmais – 4,6 ha). Bendras plotas, kuriame numatoma naikinti svetimžemes augalų rūšis – 0,3 ha.

8.1. Ąžuolijos miško gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas

Gamtotvarkos planas parengtas 2014 m. (galioja 10 metų) buveinių apsaugai svarbiai teritorijai (toliau – BAST) – **Ąžuolijos miškas** (kodas – LTUTE0010). Teritorija įsteigta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. D1-654, siekiant užtikrinti Europinės svarbos buveinės – *9020 Plačialapių ir mišrūs miškai* – apsaugą.

Teritorija, kuriai parengtas gamtotvarkos planas, yra Utenos apskrityje, Utenos rajone, Leliūnų seniūnijoje (*Utenos girininkijoje*). Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą BAST Ąžuolijos miškas koordinuoja Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų direkcija. Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų EB svarbos natūralių buveinių ir rūšių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą. Regioninis padalinys atsako už Ąžuolijos miško BAST valstybinių miškų išteklių tvarkymą ir naudojimą.

Ąžuolijos miško BAST valstybinės reikšmės miškuose aptiktos 3 tipų Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės: *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai*, *9080 *Pelkėti lapuočių miškai* ir *9050 Žolių turtingi eglynai*, kurių bendras užimamas plotas – **80,7 ha** (19 lentelė). Didžiausią plotą užima *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* (**77,0 ha**) gamtinė buveinė (*EB svarbos prioritetinis buveinių tipas*). Ąžuolijos miško BAST valstybinės reikšmės miškuose esančių Europinės svarbos buveinių lokalizacija pateikiama 11 priede.

19 lentelė. *Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose (Utenos girininkija)*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės kodas, tipas	Buveinės plotas, ha	Buveinės būklė
Ąžuolijos miškas BAST pietinis masyvas					
1.	48	25, 42, 43	*9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai*	37,2	Gera
2.	49	14, 15, 17, 18			
3.	51	2, 7, 11, 15, 16, 17, 19			
4.	50	22, 26, 27, 36, 38			
Ąžuolijos miškas BAST šiaurinis masyvas					
5.	44	1, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18	*9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai*	39,8	Gera
6.	45	1			
7.	46	1, 2, 9, 12			
8.	44	9 d.	*9080 *Pelkėti lapuočių miškai*	0,7	Gera
9.	44	6d., 9 d., 10	*9050 Žolių turtingi eglynai*	3,0	Gera
			IŠ VISO:	**80,7**	

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo dalis

Nustatant buveinių ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms būtinas apsaugos priemones buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimas Nr. 276 *„Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“*. Pagal šiuos nuostatus yra numatomi veiklos apribojimai bei skatintinos veiklos miškų buveinėse:

- *9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų* buveinėse: negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą);
- *9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų* buveinėje negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė. Taip pat negali būti kertami brandūs plačialapių rūšių medžiai, šalinama buveinėse susidaranti negyva (stambesnė kaip 30 cm skersmens) mediena;
- *9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų* buveinėse buveinėse negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė; negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti tręšiama; skatinama nenaudoti pesticidų; skatinamos priemonės, skirtos būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir medynų vertikaliajai struktūrai palaikyti.

Gamtotvarkos plano tikslas – siekti atkurti ir išsaugoti EB svarbos gamtines buveines: *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai, 91E0*Aliuviniai miškai* bei paprastojo kardelio (*Gladiolus imbricatus*) populiaciją, pagerinti juodojo gandro (*Ciconia nigra*), mažojo erelio rėksnio (*Clanga pomarina*), o taip pat šikšnosparnių (*Chiroptera*), lazdyninės miegapelės (*Muscardinus avellanarius*) veisimosi sąlygas BAST Ąžuolijos miškas.

<u>Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi 5 uždaviniai:</u>

1 uždavinys. Inicijuoti BAST Ąžuolijos miškas (pietinio masyvo) ribų keitimą jas praplečiant.

Šiuo metu už BAST ribų yra išlikusi nemažą plotą (9,6 ha; Utenos girininkijos 50 kv. 22 skl.; 51 kv. 7, 15, 16, 17 skl.) užimanti *9020 *Plačialapių ir mišrių miškų* buveinė (medyną formuoja brandūs ąžuolai bei liepos ir šie plotai priskiriami IV miškų grupei). Tuo tarpu į BAST patenka sklypų dalys kuriuose yra įveisti eglynai su lapuočių priemaiša. Šiauriniame BAST masyve siekiant sumažinti buveinių fragmentaciją yra vykdomi *mišraus medyno su plačialapiais*

lapuočiais formavimo darbai (pagal Utenos raj. savivaldybės Ąžuolijos botaninio-zoologinio draustinio gamtotvarkos planą). Analogiškas priemones taikyti pietiniame masyve yra sudėtinga, nes BAST riba netaisyklinga zigzagine linija kerta sklypus, kuriuose yra įveisti eglių jaunuolynai (3,5 ha; Utenos girininkijos 51 kv. 9, 10, 21 skl.).

Siūloma keisti BAST Ąžuolijos miškas pietinio masyvo ribas, į BAST įjungiant už ribų esančius *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinės plotus bei gretimai esančius eglių jaunuolynus. BAST Ąžuolijos miškas ribų koregavimo atveju, teritorijos plotas padidėtų 14,8 ha, kur visa žemė yra valstybinė (Utenos girininkija, 50 kv. 22 skl.; 51 kv. 6, 7, 9, 10, 15, 16, 17 ir 21 skl. (20 lentelė; 11 priedas).

20 lentelė. *Prijungiami taksaciniai miško sklypai BAST Ąžuolijos miškas ribų keitimo atveju*

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Sklypo plotas, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skal-sumas	Auga-vietė	Tūris, m^3		Miškų grupė
								1 ha	sklype	
Utenos girininkija										
1.	50	22	2,3	7E8Ą1L Pavieniai medžiai: 10Ą (85) Auga 10B(3) 0,5 m, 500/ha; Trakas: Lz, Št, Šm, retas	3	0,8	Nds	10	24	
2.	51	6	1,7	7J3B Pavieniai medžiai: 10J (80) Trakas: Št, Kr, retas	6	0,6	Pc^n	25	42	
3.	51	7	0,7	5L 1L 2D 1Ą 1E Pom.: 10E(25), 2 m., 500/ha Trakas: Lz, Št, Šm, retas	70 90 70 100 90	0,8	Nds	350	245	IVA
4.	51	9	0,4	7E3Ą Pavieniai medžiai: 10Ą (120) Auga 7B3L(3), 1,5 m, 3000/ha Trakas: Lz, Šm, Kr, vid. tankumo	9	0,6	Nds			
5.	51	10	1,9	5E 1Ą 2L 1B 1D Auga 7B3D(3) 1 m, 1500/ha Trakas: Lz, Kr, Št, retas	16 16 15 15 15	0,5	Nds		76	III
6.	51	15	2,8	I 4B 2D 1L 1Ą 2E II 10E Trakas: Lz, Šm, Iv, vid. tankumo	90 70 90 150 90 65	0,8 0,1	Nds		924	
7.	15	16	0,4	6J 3B 1E Pom.: 10E(40), 6m, 500/ha Trakas: Št, retas	80 80 100	0,8	Pc^n		144	IVA

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Sklypo plotas, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skal-sumas	Auga-vietė	Tūris, m^3		Miškų grupė
								1 ha	sklype	
8.	51	17	3,4	I 3L 3D 1B 2Ą 1E II 10E Trakas: Lz, Iv, Šm, retas	75 85 85 95 95 60	0,9 0,2	Nds			
9.	51	21	1,2	7E 1Ą 2B Pavieniai medžiai: 10Ą(90) Auga 10B(2), 1 m, 2000/ha Trakas: Lz, Št, Kr, retas	15 15 10	0,7	Nds		60	
Iš viso:			***14,8***							

Šių taksacinių miško sklypų (20 lentelė) prijungimo atveju būtų išlaikytos natūralios gamtinių kompleksų ribos. Taikant analogiškas tvarkymo priemones (mišrių medynų atkūrimas, kirtimų ribojimas) kaip ir šiaurinėje BAST Ąžuolijos miškas dalyje (pagal parengtą Utenos savivaldybės *Ąžuolijos miško botaninio-zoologinio draustinio* gamtotvarkos planą), būtų pasiekta minėtų buveinių palanki apsaugos būklė, sumažinta buveinių fragmentacija.

2 uždavinys. Atkurti ir išsaugoti 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai natūralias gamtines buveines.

- *Suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai* ***tvarkymo plotuose Nr.1*** (*Utenos girininkija, 44 kv. 4, 5, 6 (dalis), 8, 9 (dalis), 12 skl.; plotas – 6,0 ha*), ***Nr.2*** *(Utenos girininkija, 44 kv. 17 skl. ir 45 kv. 2 skl.; plotas – 0,9 ha),* ***Nr.3*** *(Utenos girininkija, 46 kv. 6, 7, 9, 10 skl.; plotas – 4,8 ha),* ***Nr.4*** *(Utenos girininkija, 51 kv. 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12 ir 14 skl.; plotas – 4,8 ha) bei* ***Nr.5*** *(Utenos girininkija, 51 kv. 21 ir 25 skl.; plotas – 3,8 ha).* Šiuose tvarkymo plotuose turi būti vykdomi mišrių medynų su plačialapiais lapuočiais formavimo darbai (***iš viso 20,3 ha plote***), kurių metu numatoma kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką, formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai (21 lentelė; 10 priedas).
- EB svarbos miško buveinėse *(*Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai*) nevykdyti kirtimų, išskyrus sanitarinius, kurie leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju.

3 uždavinys. Pagerinti veisimosi sąlygas stambiesiems miško paukščiams – pagaminti ir įkelti dirbtinius lizdus juodajam gandrui bei mažajam ereliui rėksniui.

- *Pagaminti ir įkelti 3 dirbtinius lizdus juodajam gandrui.* Dirbtinius lizdus kelti žiemos ir rudens laikotarpiais. Lizdų įkėlimo darbai turi būti baigti iki kovo 1 d. Kadangi gandrai (kaip

ir plėšrieji paukščiai) dažnai keičia lizdavietes, kiekviena pora savo gyvenamoje teritorijoje turi ne mažiau kaip 2–3 rezervinius lizdus. Siūloma 1 dirbtinį lizdą iškelti šiaurinėje BAST Ąžuolijos miškas dalyje bei renovuoti seną lizdą, kuriame 2014 m buvo sėkmingai perėta. Pietinėje BAST Ąžuolijos miškas dalyje siūloma iškelti 2 dirbtinius lizdus.

- *Pagaminti ir įkelti 3 dirbtinius lizdus mažajam ereliui rėksniui.* Dirbtinius lizdus kelti žiemos ir rudens laikotarpiais. Lizdų įkėlimo darbai turi būti baigti iki kovo 1 d. Ąžuolijos miškas BAST pastoviai stebima viena mažųjų erelių rėksnių pora (besimaitinanti). Teritorija dėl neaktyvios ūkinės veiklos (bei gretimybėje esančių tinkamų mitybos buveinių) yra tinkama mažajam ereliui rėksniui veistis.

4 uždavinys. Padidinti slėptuvių skaičių (pagaminti ir iškelti inkilus) lazdyninėms miegapelėms ir šikšnosparniams.

- Tinkamuose biotopuose (medynuose su gausiu lazdynų, ievų traku) geriausiai 3-4 m aukštyje *iškelti inkilus lazdyninėms miegapelėms su nukeliamu stogeliu* (100 vnt., t.y. po 50 inkilų šiaurinėje ir pietinėje BAST Ąžuolijos miškas dalyse). Geriausia inkilus kelti kovo – balandžio mėn. Kasmet turi būti vykdoma iškeltų inkilų priežiūra: ekskrementų išvalymas, sutaisymas, jeigu prakalti genių – pakeitimas naujais.
- Siekiant pagerinti šikšnosparnių veisimosi bei migracijos sąlygas, *tinkamose buveinėse numatoma pagaminti ir iškelti 10 daugiakamerinių ir 30 standartinių inkilų šikšnosparniams.* Inkilus siūloma iškabinti šiauriniame ir pietiniame BAST Ąžuolijos miško masyvuose palei geležinkelį. Atsižvelgiant į vietovės sąlygas inkilų skaičius ir iškabinimo vietos gali būti koreguojamos. Kasmet turi būti vykdoma iškeltų inkilų priežiūra: ekskrementų išvalymas, sutaisymas, jeigu prakalti genių – pakeisti naujais.

5 uždavinys. Atkurti ir išsaugoti paprastojo kardelio populiaciją 0,2 ha plote.

- *Suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai.* Kirsti sumedėjusią augaliją **tvarkymo plote Nr.6** (*Utenos girininkija, 51 kv. 11 (dalis), 13 (dalis) skl.;* ***0,17 ha plotas***), palei rytinį miško keliuko pakraštį (plotas yra 200 m ilgio, 7 m pločio) (21 lentelė; 10 priedas). Tvarkymo plote medžiai paliekami, kertami krūmai ir krūmų ardo medeliai. Darbus pradėti rugsėjį ir užbaigti iki kovo mėnesio. Biomasę pašalinti iš BAST Ąžuolijos miškas.
- *Siekiant išnaikinti nendrių sąžalynus bei sustabdyti sumedėjusios augalijos atžėlimą tvarkymo plotą Nr.6* (*Utenos girininkija; 51 kv. 11 (dalis), 13 (dalis) skl.;* ***0,17 ha plotas***) numatoma šienauti du kartus per sezoną. Pietrytinėje tvarkymo ploto dalyje (0,03 ha plote), kur *paprastojo kardelio* augavietėje yra įsigalėję nendrynai, šienavimo intensyvumas skiriasi (21 lentelė). Po sumedėjusios augalijos iškirtimo, visa teritorija nušienaujama rugpjūčio

pabaigoje. Sekančiais metais liepos pradžioje nušienaujami plotai, kuriuose auga nendrės (abejose keliuko pusėse), o rugsėjo pradžioje – nušienaujama visa teritorija. Šios priemonės tęstinumas priklauso nuo nendrynų atžėlimo. Priemonė gali būti tęsiama, kol paprastojo kardelio augavietėje nendrės nebeatžels. Sprendimą, ar reikalingas priemonės tęstinumas priima Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų direkcija. Biomasė turi būti pašalinama iš tvarkomo ploto.

- *Atitvarų įrengimas, 2 informacinių ženklų pastatymas.* Paprastojo kardelio radvietę nuo miško kelio atriboti atitvarais (200 m ilgio) **tvarkymo plote Nr.6** (*Utenos girininkija; 51 kv. 11 (dalis) skl. ir 51 kv. 13 (dalis) skl.*). Prie kelio ties paprastojo kardelio augavietės riba (Utenos girininkija; 51 kv. 11 (*dalis*) ir 51 kv. 13 (*dalis*) skl.) pastatyti 2 informacinius ženklus, kuriuose būtų pateikta informacija apie vietovėje esančias gamtines vertybes ir taikomas gamtosaugines priemones (10 priedas).

Gamtotvarkos plane yra numatyta, kad jis gali būti peržiūrimas ar tikslinamas periodiškai pagal planą arba jeigu pradeda blogėti buveinių ir rūšių apsaugos būklė, atsiranda naujų svarbių aplinkybių arba surandama efektyvesnių būdų užtikrinti palankią jų apsaugos būklę. Atsižvelgiant į stebėsenos rezultatus gali būti tikslinamos ir gamtotvarkos plano priemonės ir jų lokalizacija, o taip pat ir šiame projekte pateiktų tvarkymo priemonių lokalizacija ir pobūdis.

Regioninis padalinys atsako už gamtotvarkos plane numatytų priemonių įgyvendinimą valstybinės reikšmės miškuose. ***Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės gamtinių buveinių (20,3 ha) ir paprastojo kardelio buveinių (0,2 ha) išsaugojimui – 20,5 ha, iš jų 19,9 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (bendras iškertamas tūris – 696 m^3); 0,6 ha (Utenos girininkija, 44 kv. 12 skl. ir 46 kv. 9 skl.) numatyta nevykdyti kirtimų (išskyrus sanitarinius, kurie leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju) – šiame plote išskirta 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai gamtinė buveinė.***

Tvarkymo plotų išdėstymo schema Ąžuolijos miško BAST valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 10 priede.

21 lentelė. *Suprojektuotos tvarkymo priemonės regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose (pagal Ąžuolijos miško gamtotvarkos planą)*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
Utenos girininkija																
Tvarkymo plotas Nr. 1																
44	4	0,5	0,5	5D 2Ą 2B 1L Trakas: Lz, Št, Iv, tankus	90 150 90 70	32 31 29 25	38 48 34 34	0,6	Nds	**Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai *(sumedėjusios augalijos kirtimas)*.** Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų plačialapių medžių rūšys. Kirsti medžius, kurie stelbia plačialapes medžių rūšis (Ą, L).	II A	0,6	17	58	29	350
44	5	1,0	1,0	10E Pavieniai medžiai: 10Ą(95) Trakas: Lz, Št, Šm, retas	22	10	12	0,6	Lds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	II A	0,4	33	34	34	102
44	6d.	1,3	0,8	6E 1Ą 2D 1B Trakas: Lz, Št, Iv, vid. tankumo	95 95 95 95	28 28 30 28	38 42 40 32	0,8	Nds		II A	0,5	38	158	126	420

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
44	8	1,0	1,0	7E 1Ą 1B 1D Auga: 10B(2) 0,5 m., 1500/ha Trakas: Lz, Št, Šm, vid. tankumo	18 20 15 20	7 8 11 17	6 10 10 16	0,6	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	II A	0,4	33	27	27	80
44	9d.	1,2	0,5	4J 2D 1B 2Ą 1E Trakas: Lz, Št, Šm, vid. tankumo	85 85 85 95 95	24 29 25 28 28	30 40 30 40 38	0,8	Pd	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	II A	0,7	13	49	24	390
44	12	0,3	0,3	I 4Ą 2U 2D 2B II 10G Trakas: Lz, Iv, Šm, tankus	170 70 80 80 30	29 22 29 27 12	58 26 38 30 12	0,3 0,1	Nds	**EB svarbos natūrali buveinė – *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai.*** Nevykdyti kirtimų, išskyrus sanitarinius, kurie leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju.	II A	0,4	0	0	0	145
Iš viso:			**6,0**											**326**	**240**	
Tvarkymo plotas Nr. 2																
44	17	0,5	0,5	6E 2Ą 1B 1D	18 20 20 20	9 7 14 16	10 8 12 14	0,6	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai*	II A	0,4	33	33	17	100

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
				Trakas: Lz, Iv, Št, vid. tankumo						buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.						
45	2	0,4	0,4	10E Pavieniai medžiai: 10Ą(170) Trakas: Lz, Št, Šm, retas	21	9	14	0,6	Nds		II A	0,4	33	28	11	85
Iš viso:			**0,9**											**61**	**28**	
Tvarkymo plotas Nr. 3																
46	6	1,6	1,6	6E 1Ą 2B 1D	22 20 20 20	9 7 12 15	12 6 12 16	0,6	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	II A	0,4	33	33	53	100
46	7	0,6	0,6	7J 2B 1D Trakas: Št, retas	35 35 35	16 16 22	18 16 22	0,8	Pd^n	**Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai *(sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų plačialapių medžių rūšys.	II A	0,7	13	25	15	200
46	9	0,3	0,3	8Ą 1B 1L Trakas: Lz, Šm, Št, tankus	170 90 90	29 28 28	50 34 38	0,6	Nds	**EB svarbos natūrali būveinė – 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai.** Nevykdyti kirtimų, išskyrus sanitarinius, kurie leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju.	II A	0,6	0	0	0	280
46	10	2,3	2,3	9E 1D Pavieniai medžiai:	35 25	14 17	18 18	0,8	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai*	II A	0,4	50	103	236	205

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
				10Ą(110) Trakas: Lz, Št, Šm, retas						buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.						
Iš viso:			**4,8**											**161**	**304**	
Tvarkymo plotas Nr. 4																
51	3	0,2	0,2	4L 2B 2Bl 2E Trakas: Kr, Št, Šm, retas	15 10 15 16	7 6 7 3	8 4 6 2	0,6	Lds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	III	0,5	17	5	1	30
51	4	0,3	0,3	6E 1Ą 2L 1B Trakas: Lz, Kr, Št, retas	16 16 15 15	4 3 5 6	4 2 4 4	0,6	Nds		III	0,4	33	7	2	20
51	5	0,5	0,5	6J 1B 1L 2E	15 15 15 16	9 7 6 4	8 6 6 4	0,6	Lds		III	0,4	33	13	7	40
51	8	0,3	0,3	7E 3Ą Pavieniai medžiai: 10Ą(120) Auga 7B3L(3), 1,5 m, 3000/ha Trakas: Lz, Šm,	9 9	2 1	2	0,6	Nds		III	0,4	33	5	2	15

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
				Kr, vid. tankumo						***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.						
51	9	0,4	0,4	7E 3Ą Pavieniai medžiai: 10Ą(120) Auga 7B3L(3), 1,5 m, 3000/ha Trakas: Lz, Šm, Kr, vid. tankumo	9 9	2 1	2	0,6	Nds		III	0,4	33	5	2	15
51	10	1,9	1,9	5E 1Ą 2L 1B 1D Auga 7B3D(3) 1 m, 1500/ha Trakas: Lz, Kr, Št, retas	16 16 15 15 15	5 3 5 8 11	4 2 6 6 10	0,5	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	III	0,4	20	8	15	40
51	12	0,3	0,3	3E 3Bl 2L 1D 1B Trakas: Kr, Lz, Šm, vid. tankumo	16 15 15 15 15	4 5 5 12 8	4 4 6 10 6	0,6	Lds		III	0,4	33	15	5	45

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
51	14	0,9	0,9	3E 1Ą 3B 2L 1Bl Trakas: Kr, Šm, Lz, vid. tankumo	16 16 15 15 15	3 2 6 5 5	2 2 4 6 4	0,6	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	III	0,4	33	8	8	25
Iš viso:			**4,8**											**66**	**42**	
Tvarkymo plotas Nr. 5																
51	21	1,2	1,2	7E 1Ą 2B Pavieniai medžiai: 10Ą(90) Auga 10B(2) 1m, 2000/ha Trakas: Lz, Št, Kr, retas	15 15 10	5 2 7	4 2 6	0,7	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti dalį eglių (grupėmis), formuoti atviras aikšteles, kuriose savaime atsikurtų lapuočių medžių rūšys. Pagal poreikį šalinti traką. Formuoti *9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai* buveinei būdingą įvairiaamžį medyną, kuriame dominuotų lapuočiai.	IV A	0,4	43	21	26	50
51	25	2,6	2,6	7E 1Ą 2B Pavieniai medžiai: 10Ą(90) Auga 10B(2) 1m, 2000/ha Trakas: Lz, Št, Kr, retas	15 15 10	5 2 7	4 2 6	0,7	Nds		IV A	0,4	43	21	56	50

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
														Iš 1 ha	sklype	
Iš viso:			**3,8**											**42**	**82**	
Tvarkymo plotas Nr. 6																
51	11d.	1,4	0,17	I 4D 3Ą 1L 1B 1E II 10E Trakas: Lz, Iv, Šm, vid. tankumo	90 170 90 90 110 70	30 29 26 28 28 16	42 36 32 30 40 16	0,6 0,1 	Nds	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (krūmų ir krūmų ardo medelių kirtimas).*** Darbų pradžia – rugsėjo mėn., pabaiga – iki kovo mėn. Biomasė turi būti pašalinama iš tvarkomo ploto. ***Nendrių ir atželiančių krūmų bei medžių atžalų šienavimas*** (biomasė turi būti pašalinama iš tvarkomo ploto). ***Atitvarų įrengimas.*** Paprastojo kardelio radavietę nuo miško kelio atriboti atitvarais (200 m ilgio). Prie kelio ties paprastojo kardelio augavietės riba pastatyti 2 informacinius ženklus.	III	0,7	0	0	0	34 0
51	13d.	0,3	0,03	5Ą 5D Trakas: Lz, Št, Šm, retas	170 90	29 30	60 40	0,5	Nds		III	0,5	0	0	0	24 0
Iš viso:			**0,2**											0	0	
IŠ VISO:			**20,5**											**656**	**696**	

Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės: 20,5 ha;
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai: 19,9 ha (bendras iškertamas tūris – 696 m^3)

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

8.2. Urkio telmologinio draustinio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas

Gamtotvarkos planas parengtas 2011 m. (galioja 10 metų) Urkio telmologinio draustinio teritorijai, kuri yra Europos Sąjungos saugomų teritorijų „NATURA 2000“ tinklo dalis – jis yra buveinių apsaugai svarbios teritorijos (Labanoro regioninio parko; kodas – LTMOL0010) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (Labanoro girios; kodas – LTSVEB002) dalis. Teritorija, kuriai parengtas gamtotvarkos planas, yra rytų Lietuvoje, Utenos apskrities Molėtų rajono savivaldybės Inturkės seniūnijoje ir apima Urkio pelkinį kompleksą (*Dubingių girininkija*). Remiantis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“ Urkio telmologinis draustinis priskirtas Labanoro regioniniam parkui.

Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą Urkio telmologiniame draustinyje koordinuoja Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija. Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų EB svarbos natūralių buveinių ir rūšių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą. Anykščių regioninis padalinys atsakingas už valstybinių miškų, augančių Urkio telmologinio draustinio teritorijoje, naudojimą, atkūrimą ir tvarkymą.

Labanoro regioninio parko BAST valstybinės reikšmės miškuose aptiktos 5 tipų saugomos EB svarbos gamtinės buveinės: *7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7230 Šarmingos žemapelkės, 9010 *Vakarų taiga, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai,* kurių bendras užimamas plotas – **24,6 ha** (22 lentelė). Didžiausią plotą užima *9010 *Vakarų taiga* (**14,7 ha**) ir *9080 *Pelkėti lapuočių miškai* (**4,1 ha**) (*tai EB svarbos prioritetiniai buveinių tipai*). Labanoro regioninio parko BAST valstybinės reikšmės miškuose esančių EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija pateikiama 11 priede.

22 lentelė. *Europinės svarbos natūralios buveinės regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės kodas, tipas	Buveinės plotas, ha	Buveinės būklė
Dubingių girininkija					
1.	383	1, 2, 3	*9080 *Pelkėti lapuočių miškai*	4,1	Gera
2.	384	3d., 4d.	*7140 Tarpinės pelkės ir liūnai*	1,4	Patenkinama
3.	351	26d.			
4.	351	26d.	*7230 Šarmingos žemapelkės*	1,7	Patenkinama
5.	351	21d., 24, 25d., 28d.	*9010 *Vakarų taiga*	14,7	Gera
6.	351	27d., 29d., 30	*9050 Žolių turtingi eglynai*	2,7	Gera
			IŠ VISO:	**24,6**	

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

Nustatant buveinių ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms būtinas apsaugos priemones buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimas Nr. 276 *„Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“*. Pagal šiuos nuostatus numatomi veiklos apribojimai bei skatintinos veiklos miškų ir pelkių buveinėse:

- *7140 Tarpinių pelkių ir liūnų* buveinėse: negali būti sausinamas apypelkis, vykdoma kita veikla, kuri pažeistų durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką, pakeistų hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; 100 m atstumu nuo pelkės negali būti plynai kertamas apypelkio miškas neįšalus gruntui.
- *7230 Šarmingų žemapelkių* buveinėse: negali būti keičiamas hidrologinis režimas su pelke susijusiose teritorijose ir vandens telkiniuose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; skatinama šienauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.
- *9010 *Vakarų taigos, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų* buveinėse: negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą).
- *9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų* buveinėse: negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė;
- *9010 *Vakarų taigos* buveinėse negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva mediena, vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius kirtimus, siekiant sukurti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną; negali būti sodinamas miškas išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechaniškai ruošiamas kirtaviečių ir gaisraviečių dirvožemis; negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti tręšiama; skatinama nenaudoti pesticidų; skatinamos priemonės, skirtos būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir medynų vertikaliajai struktūrai palaikyti.

Gamtotvarkos plano tikslas – užtikrinti palankią Europos Bendrijos svarbos buveinės *7140 Tarpinės pelkės ir liūnai* apsaugos būklę su joms būdinga struktūra ir rūšine sudėtimi; išsaugoti juodojo peslio ir žuvininko populiacijas teritorijoje.

Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi 2 uždaviniai:

1 uždavinys. Palaikyti ir pagerinti 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinės su dvilapio purvuolio ir auksuotosios šaškytės populiacijomis struktūrą.

Tvarkymo plotas Nr. 1 (*Dubingių girininkijos 351 kv. 26 sklypo dalyje (užima 0,4 ha) esanti pelkė (Pc augavietė)*). Tvarkymo plotą šienauti (laikotarpyje nuo liepos 20 d. iki rugsėjo 20 d.) kartu nupjaunant ataugančias nepageidaujamų medžių ir krūmų atžalas (10 priedas). Priemonę kartoti kas 3 metus, siekiant kuo mažiau pažeisti *auksuotosios šaškytės* populiaciją. Žolę pjauti rankiniu būdu (naudojant žoliapjoves ir krūmapjoves) kuo arčiau žemės paviršiaus, tačiau negali būti ardomas pats dirvožemio paviršius. Nupjautą augaliją sugrėbti ir pašalinti iš teritorijos. Esant lietingam orui tai padaryti ne vėliau kaip per 2 savaites nuo nupjovimo, kol žolė nepriplakta prie žemės.

Nupjautą augaliją pašalinti iš pelkinės buveinės ją išvežant arba sukraunant ant įrengiamų dirbtinių salų Urkio ežero akvatorijoje ir specialių medinių karkasų ežero priekrantės juostoje. Šienavimui ir nušienautos augalijos pašalinimui gali būti naudojama ir moderni, lengva savaeigė technika specialiai pritaikyta gamtotvarkos darbams vykdyti.

2 uždavinys. Sudaryti palankias perėjimo sąlygas žuvininkui ir juodajam pesliui (pagaminti ir iškelti 5 dirbtinius lizdus tinkamose perėjimui vietose).

Iškelti 5 dirbtinius lizdus (3 dirbtinius lizdus žuvininkui ir 2 juodajam pesliui) Urkio telmologinio draustinio pietinės dalies miškuose, atokiau nuo gyvenviečių bei intensyviai naudojamų kelių. Lizdų kėlimo darbai turi būti vykdomi rudenį. Būsimų lizdų vietos parinkimą, pačių dirbtinių lizdų gamybos bei kėlimo darbus turi vykdyti tokios veiklos patirtį turintys specialistai. Visi iškelti lizdai kasmet turi būti tikrinami, nustatant jų būklę ir/ar perinčią paukščių rūšį. Lizdo iškritimo arba išvirtimo kartu su lizdiniu medžiu atveju būtina iškelti naują dirbtinį lizdą šalia buvusio.

Regioninis padalinys atsako už gamtotvarkos plane numatytų priemonių įgyvendinimą valstybinės reikšmės miškuose. ***Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės (pelkės šienavimas) gamtinių buveinių (7140 Tarpinės pelkės ir liūnai) išsaugojimui – 0,4 ha.***

Tvarkymo plotų išdėstymo schema Urkio telmologinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 10 priede.

**2012 m. gegužės 18 d. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijos vyr. specialistas A. Aliukonis parengė „Urkio telmologinio draustinio tvarkymo programą“. Programoje suprojektuotų gamtotvarkinių priemonių tęstinumą užtikrina parengtas anksčiau minėtas Urkio telmologinio draustinio gamtotvarkos planas, kuriuo vadovaujamasi toliau vykdant numatytus teritorijos tvarkymo darbus.*

8.3. Labanoro regioninio parko Kertuojų hidrografinio draustinio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas

Gamtotvarkos planas parengtas 2014 m. (galioja 10 metų) Kertuojų hidrografinio draustinio teritorijai (38 pav.), kuri yra Europos Sąjungos saugomų teritorijų „NATURA 2000“ tinklo dalis – buveinių apsaugai svarbios teritorijos (Labanoro regioninio parko; kodas – LTMOL0010) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (Labanoro girios; kodas – LTSVEB002) dalis. Teritorija, kuriai parengtas gamtotvarkos planas, yra Utenos apskrities Molėtų rajono savivaldybės rytinėje dalyje, Inturkės seniūnijos teritorijoje ir apima Kertuojų ir Išnarų ežerų duburius (*Dubingių girininkija*). Labanoro regioninio parko Kertuojų hidrografinis draustinis įsteigtas siekiant išsaugoti ir eksponuoti didžiausių Lietuvoje ledyninio guolio tipo ežerų hidrografinį pobūdį su apyežerio pelkynais ir miškais. Jis taip pat yra konservacinio prioriteto funkcinė parko zona. Visi Kertuojų hidrografinio draustinio teritorijos miškai priskiriami II (specialios paskirties miškai) A (ekosistemų apsaugos miškai) grupei su visais to sąlygotais miškų ūkio apribojimais. Dėl to pastaruoju metu jokia intensyvi ūkinė veikla teritorijos miškuose nebuvo vykdoma (išskyrus Kertuojos piliakalnio atvėrimą naudojant kraštovaizdžio formavimo kirtimus).

38 pav. **Kertuojų hidrografinis draustinis (Dubingių girininkija)**

Kertuojų hidrografinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose išskirti 6 EB svarbos gamtinių buveinių tipai: pelkinės buveinės – *7110 *Aktyvios aukštapelkės, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai* ir miškų buveinės – *9010 *Vakarų taiga, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai ir 91D0 *Pelkiniai miškai,* kurių bendras užimamas plotas – **249,5 ha** (23 lentelė). Teritorijoje didžiausią plotą užima buveinė *9080 *Pelkėti lapuočių miškai*. Ji Kertuojų hidrografinio draustinio teritorijoje užima **110,5 ha** plotą ir atskirais fragmentais išsidėsčiusi draustinio rytinėje ir vakarinėje

dalyse. Antra pagal teritorijoje užimamą plotą EB svarbos buveinė yra 91D0 **Pelkiniai miškai* – iš viso ji užima **110,2 ha** plotą (23 lentelė), iš kurio didžiausia dalis yra centrinėje teritorijos dalyje, tarp Kertuojų ir Išnarų ežerų. Kitos buveinės užima žymiai mažesnius plotus ir yra fragmentiškai išsibarsčiusios po visą teritoriją. Duomenys apie visų Duomenys apie visų Labanoro regioninio parko BAST Kertuojų hidrografinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose išskirtų EB svarbos buveinių užimamą plotą bei jų būklę pateikiami 23 lentelėje, o EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 11 priede.

Kertuojų hidrografinio draustinio teritorijoje išskirtos miškų, pelkinių miškų ir keleto tipų pelkių buveinės užima didelius plotus ir pasižymi labai didele saugomų augalų rūšių įvairove, todėl jų apsaugai ir tvarkymui turi būti skiriamas išskirtinis dėmesys. Teritorijos apsaugos nuostatos apibrėžtos Bendruosiuose buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatuose (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 25 d. nutarimu Nr. 614 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“). Pagal šį nutarimą:

- *7110* Aktyvių aukštapelkių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų* buveinėse draudžiama sausinti apypelkį, vykdyti kitą veiklą, kuri pažeistų durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką, pakeistų hidrologinį režimą; 100 m atstumu nuo pelkės plynai kirsti apypelkio mišką, neįšalus gruntui.
- *9010 *Vakarų taigos, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91D0 *Pelkinių miškų* buveinėse negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą).
- *9050 Žolių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91D0 *Pelkinių miškų* buveinėse negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė.
- *9010 *Vakarų taigos* buveinėse negali būti šalinama negyva mediena, vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius kirtimus, siekiant sukurti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną; negali būti sodinamas miškas išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechaniškai ruošiamas kirtaviečių ir gaisraviečių dirvožemis; negali būti keičiamas hidrologinis režimas; negali būti tręšiama; skatinama nenaudoti pesticidų; skatinamos priemonės, skirtos būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir medynų vertikaliajai struktūrai palaikyti.

23 lentelė. *Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Eil. Nr.	Kv. Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės kodas, tipas	Buveinės plotas, ha	Buveinės būklė
Dubingių girininkija					
1.	380	15d., 22d.	*7110 *Aktyvios aukštapelkės*	0,4	Gera
2.	375	12d.	*7140 Tarpinės pelkės ir liūnai*	2,2	Blogėjanti dėl užaugimo medžiais, krūmais bei aukšta žole
3.	376	9d., 11d., 12d.			
4.	377	9d.			
5.	379	16			
6.	366	2	*9010 *Vakarų taiga*	22,2	Blogėjanti dėl negyvos medienos trūkumo ir invazinių augalų plitimo
7.	367	6, 11, 12			
8.	368	18, 19, 21, 24, 25			
9.	374	9, 10, 30, 32, 36, 38, 42			
10.	376	1d., 3d., 7d., 8			
11.	381	6,7, 11, 12, 13, 22d.			
12.	373	12	*9050 Žolių turtingi eglynai*	4,0	Blogėjanti dėl negyvos medienos trūkumo ir invazinių augalų plitimo
13.	374	8, 29			
14.	367	8	*9080 *Pelkėti lapuočių miškai*	110,5	Gera
15.	368	22, 26			
16.	373	3, 7, 8, 10, 11			
17.	374	35			
18.	375	2, 13d.			
19.	376	6, 15			
20.	377	12, 13, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36			
21.	378	3, 4d., 5, 6, 11, 13d., 15d.			
22.	379	2			
23.	380	4, 5, 7d., 8d., 12d., 13			
24.	381	1, 2d., 3d., 8, 15d., 16d, 17, 18, 19, 20, 22d., 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30d.			
25.	382	1, 2, 6d., 10d., 15d., 11d., 12, 13, 16, 17d., 18d.			
26.	374	40	*91D0 *Pelkiniai miškai*	110,2	Gera
27.	376	1d., 3d.			
28.	378	4d., 15d., 16			
29.	379	6d., 7, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21			
30.	380	10, 11, 12, 14, 15d., 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22d., 23, 25			
31.	381	2, 3d., 4, 5, 9, 10			
32.	382	8			
			IŠ VISO:	**249,5**	

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo dalis

Gamtotvarkos plano tikslas – atkurti ir geroje apsaugos būklėje išsaugoti EB svarbos natūralias gamtines buveines su joms būdinga struktūra bei rūšine sudėtimi: 9010 **Vakarų taiga*, 9050 *Žolių turtingi eglynai*, 9080 **Pelkėti lapuočių miškai*, 91D0 **Pelkiniai miškai*, 7140 *Tarpinės pelkės ir liūnai*, 7110 **Aktyvios aukštapelkės*.

<u>Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi 3 uždaviniai:</u>

1 uždavinys. Atkurti ir geroje apsaugos būklėje išsaugoti EB svarbos buveines 9010 **Vakarų taiga*, 9050 *Žolių turtingi eglynai*, 9080 **Pelkėti lapuočių miškai*, 91D0 **Pelkiniai miškai*, 7140 *Tarpinės pelkės ir liūnai*.

Siekiant įgyvendinti 1-ąjį uždavinį numatomos šios gamtosauginės priemonės:

- *<u>vykdyti ekspertinę teritorijos apžiūrą</u>*, kurios metu specialiais aerozoliniais dažais pažymėti tuos lapuočių medžių bei pušų sausuolius ir virtuolius, kuriuos būtų tikslinga palikti miške sanitarinių ir kitų kirtimų metu.
- *<u>Suprojektuoti biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas).</u>* Išskirtas tvarkymo plotas Nr. 4 (*Dubingių girininkija, 375 kv. 12 (dalis) skl., 377 kv. 9 (dalis) skl., bendras plotas – 1,2 ha*) (25 lentelė, 10 priedas), kuriame pirmaisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais numatoma kirsti menkaverčius medžius ir krūmus. Kirtimo darbus vykdyti nuo rugsėjo 1 d. ir pabaigti iki kovo 1 d. (rekomenduotina vykdyti šaltuoju metų laiku, esant pašalui). Palikti ne aukštesnius kaip 5 cm nuo žemės paviršiaus kelmelius. Tvarkymo darbai turi būti atliekami rankomis, naudojant kirvius, benzopjūklus, krūmapjoves (esant būtinybei ratinę techniką galima naudoti tik esant didesniam negu 10 cm dirvos paviršiaus įšalimui). Biomasę išvežti iš tvarkomo ploto esant ledo ir sniego dangai, naudojant lengvą plačiaratę techniką. Esant tinkamoms gamtinėms sąlygoms, likvidinę medieną, kurios plongalys ne mažesnis kaip 8 cm, iš tvarkymo plotų ištraukti ir išgabenti į medienos sandėlius. Likusi nukirstų medžių ir krūmų biomasė, o taip pat ir likvidinė mediena, jei dėl gamtinių sąlygų jos neįmanoma ištraukti iš tvarkomo ploto iki transportavimo vietos nepakenkiant tos vietos gamtinėms vertybėms, turi būti sukraunama į krūvas Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD darbuotojo iš anksto parinktose ir nurodytose vietose už tvarkomo ploto ir tvarkomos buveinės ribų, kur neauga saugomi augalai ir paliekama pūti. Tik šlapiausiose vietose, kur nėra retų rūšių, leistinas šakų deginimas žiemą, esant ledo ir sniego dangai.
- *<u>Šalinti sumedėjusių augalų atžalas</u>* ***tvarkymo plote Nr. 4*** (*Dubingių girininkija, 375 kv. 12 (dalis) skl., 377 kv. 9 (dalis) skl., bendras plotas – 1,2 ha*) (25 lentelė, 10 priedas). Pirmus tris metus iš eilės (pradedant antraisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais), o vėliau pagal poreikį, kirsti sumedėjusių augalų atžalas. Atžalų šalinimo darbai vykdomi esant pašalui (arba pradedami ne anksčiau rugsėjo 1 d. ir baigiami iki kovo 1 d.) rankiniu būdu:

gausesnių bei didesnių atžalų šalinimui naudoti kirvius bei krūmapjoves, o mažesnėms ir plonesnėms atžaloms šalinti – trimerius. Atžalų biomasė, jei dėl gamtinių sąlygų jos neįmanoma ištraukti iš tvarkymo plotų iki transportavimo vietos nepakenkiant tos vietos gamtinėms vertybėms, turi būti sukraunama į krūvas Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD darbuotojo iš anksto parinktose ir nurodytose vietose už tvarkymo ploto ir tvarkomos buveinės ribų, kur neauga saugomi augalai ir paliekama pūti. Tik šlapiausiose vietose, kur nėra retų rūšių, leistinas šakų deginimas žiemą, esant ledo ir sniego dangai.

- *Reguliariai šalinti žolinę augaliją (kas 2 metus)* ***tvarkymo plote Nr. 4*** (*Dubingių girininkija, 375 kv. 12 (dalis) skl., 377 kv. 9 (dalis) skl., bendras plotas – 1,2 ha*) (25 lentelė, 10 priedas). Žolinės augalijos šalinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip kas du metai (pradedant antraisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais). Dėl pelkių buveinių šlapumo ir pažeidžiamumo, jos turi būti šienaujamos tik rankiniu būdu dalgiais arba benzininėmis žoliapjovėmis – trimeriais. Šienavimą rekomenduojama pradėti ne anksčiau kaip nuo rugpjūčio 15 dienos ar net rudens pradžioje, kai jau subręsta saugomų augalų sėklos. Išdžiūvusi arba žalia žolės masė iš tvarkymo ploto turi būti pašalinama.

2 uždavinys. Stabdyti svetimžemių augalų – ***smulkiažiedės sprigės, šluotinio sausakrūmio*** **ir** ***raudonuogio šeivamedžio*** **skverbimąsi į EB svarbos buveines** ***9010 *Vakarų taiga, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai.***

Teritorijoje aptiktos 3 svetimžemių žolinių ir sumedėjusių augalų rūšys, kurioms naikinti išskirti tvarkymo plotai (25 lentelė; 10 priedas):

- **Tvarkymo plotas Nr. 1** (Dubingių girininkijos 373 kv. 12 (dalis) ir 33 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,1 ha) išskirtas, *siekiant išnaikinti* ***smulkiažiedės sprigės*** *(Impatiens parviflora) židinius*, išraunant augalus su šaknimis vasaros pradžioje – birželio mėn. (prieš subrandinant sėklas). Išrautus augalus pašalinti iš tvarkomo ploto. Priemonę kartoti pirmus du metus iš eilės, vėliau – kas dvejus metus. Išrauti augalai turi būti pašalinti – jie gali būti sukraunami į krūvas Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų direkcijos darbuotojo, atsakingo už gamtotvarkos plano įgyvendinimą, iš anksto parinktose ir nurodytose vietose, už tvarkymo ploto ir EB svarbos buveinių ribų, kur neauga saugomi augalai, ir paliekami pūti.
- Raudonuogio šeivamedžio (*Sambucus racemosa)* naikinimo plotas **Nr. 2** (Dubingių girininkijos 373 kv. 12 (dalis) skl. ir 374 kv. 8 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,1 ha). Pirmaisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais raudoniuogius šeivamedžius išrauti su šaknimis (stambius, kurių išrauti nepavyksta, nukirsti ir, esant galimybei, kelmelius patepti koncentruotu glifosatu) rankiniu būdu (birželio mėn., prieš subrandinant sėklas). Sekančiais metais ir po 2 metų pakartotinai – naikinti šių augalų atžalas. Išrautus arba nukirstus

raudonuogius šeivamedžius būtina išgabenti iš tvarkomo ploto ir sunaikinti. Išvežimui galima naudoti techniką, nes prie tvarkymo ploto galima privažiuoti kvartaline linija.

- **Tvarkymo plote Nr. 3** (Dubingių girininkijos 381 kv. 26 (dalis), 28 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,1 ha) *naikinti (iškirsti ar su šaknimis išrauti)* ***šluotinius sausakrūmius*** *(Sarothamnus scoparius)*, juos išraunant su šaknimis (25 lentelė; 10 priedas). Priemonę kartoti pirmuosius keturis metus iš eilės gegužės–birželio mėn. (jų žydėjimo laikotarpiu). Jeigu neįmanoma išrauti, juos būtina iškirsti žemiau šaknies kaklelio – svarbiausia neleisti augalams subrandinti sėklų. Iškirstus augalus pašalinti iš tvarkomo ploto ir sunaikinti. Dėl vietos šlapumo iki šio tvarkomo ploto transportas privažiuoti negali, tad nukirstų augalų biomasę rankomis išnešti iki artimiausios vietos, kur nepažeisdamas dangos gali privažiuoti transportas arba sukrauti į krūvą Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų direkcijos darbuotojo, atsakingo už gamtotvarkos plano įgyvendinimą, iš anksto parinktoje ir nurodytoje vietoje nuošaliau nuo gamtinių vertybių ir išvežti žiemą, kuomet pašalus gali privažiuoti plačiaratė technika.

3 uždavinys. Sumažinti lankytojų daromą neigiamą poveikį gamtinei buveinei *9080 *Pelkėti lapuočių miškai.*

- Pirmaisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais tvarkymo priemonių lokalizacijos žemėlapyje nurodytose vietose *surinkti ir išvežti šiukšles bei pašalinti nelegalių laužaviečių ir stovyklaviečių likučius* (24 lentelė, 10 priedas).
- *Pastatyti informacinius šiukšlinimo prevenciją skatinančius ženklus* (iš viso 10 vnt.) gausiausiai poilsiautojų lankomose vietose.

24 lentelė. *Žmonių veiklos „pėdsakai“ ir jų lokalizacija Kertuojų hidrografinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose*

Eil. Nr.	Objektas	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.
Dubingių girininkija			
1.	***Laužavietė***	373	3d.
		374	1d.
2.	***Poilsiavietė***	374	32d.
3.	***Šiukšlynas***	368	8d.
		377	4d.

Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą Kertuojų hidrografiniame draustinyje koordinuoja Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų direkcija (toliau – Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD). Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų EB svarbos gamtinių buveinių ir rūšių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą. Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD turi būti paskirtas atsakingas asmuo, kuris tiesiogiai koordinuos gamtotvarkos plane numatytus veiksmus.

Gamtotvarkos planas gali būti peržiūrimas ar tikslinamas ir kitu laiku, jeigu blogėja saugomų buveinių būklė, mažėja saugomų rūšių ir blogėja jų buveinių būklė, surandami efektyvesni būdai palankesnei jų apsaugos būklei užtikrinti, atsirado kitų nenumatytų aplinkybių, dėl kurių Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimas tampa netikslingas ar neįmanomas.

Anykščių regioninis padalinys atsako už gamtotvarkos plane numatytų priemonių įgyvendinimą valstybinės reikšmės miškuose. ***Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės – 1,5 ha (apie 0,3 ha plote numatomas svetimžemių augalų rūšių naikinimas ir 1,2 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (bendras iškertamas tūris – 5 m^3), siekiant atkurti bei geroje būklėje palaikyti EB svarbos gamtines pelkių buveines).***

Tvarkymo plotų išdėstymo schema Kertuojų hidrografinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 11 priede.

**VSTT prie AM direktoriaus 2010 rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-218 „Dėl „NATURA 2000“ teritorijų tvarkymo programų patvirtinimo“ patvirtinta „Dalies Labanoro regioninio parko (LTMOL0010) ir Labanoro girios (LTSVEB002) – dalies Lakajų kraštovaizdžio draustinio ir Kertuojų hidrografinio draustinio tvarkymo programa“. Šios tvarkymo programos sprendiniai sutampa su dalimi Teritorijos Gamtotvarkos plane numatytų priemonių ir prisideda prie Teritorijos gamtinių vertybių geros apsaugos būklės atkūrimo ir išsaugojimo.*

25 lentelė. *Suprojektuotos tvarkymo priemonės valstybinės reikšmės miškuose (pagal Labanoro regioninio parko Kertuojų hidrografinio draustinio gamtotvarkos planą)*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Tvarkymo priemonės pavadinimas ir aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
												Iš 1 ha	sklype	
Dubingių girininkija														
Tvarkymo plotas Nr. 1														
373	12d.	1,0	0,06	9E1B Pavieniai medžiai: 10B(80) Trakas: Št, Šm, vidutinio tankumo	5	0,7	Ncl	***Smulkiažiedės sprigės naikinimo plotas.*** Naikinti augalo židinius, išraunant juos su šaknimis vasaros pradžioje – birželio mėn. Išrautus augalus pašalinti iš tvarkomo ploto. Priemonę kartoti pirmus du metus iš eilės, vėliau – kas dvejus metus.	III					8
373	33d.	0,2	0,03	Elektros trasa, plotis 15 m.										
Iš viso:			**0,09**											
Tvarkymo plotas Nr. 2														
373	12d.	1,0	0,05	9E1B Pavieniai medžiai: 10B(80) Trakas: Št, Šm, vidutinio tankumo	5	0,7	Ncl	***Raudonuogio šeivamedžio naikinimo plotas.*** Pirmaisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais birželio mėn. raudoniuogius šeivamedžius išrauti su šaknimis (stambius, kurių išrauti nepavyksta, nukirsti ir, esant galimybei, kelmelius patepti koncentruotu glifosatu). Sekančiais metais ir po 2 metų pakartotinai – naikinti šių augalų atžalas. Biomasę būtina išgabenti iš tvarkomo ploto ir sunaikinti.	III					8
374	8d.	1,4	0,05	6E4B Paveniai medžiai: 10P(180) Trakas: Št, Šm, Lz, vidutinio tankumo	5	0,7	Ncl		IIA					10
Iš viso:			**0,1**											
Tvarkymo plotas Nr. 3														
381	26d.	3,8	0,07	6J2B 1E 1E Pom.: 10E(20), 4 m, 1000/ha Trakas: Št, vidutinio tankumo	65 75 95	0,8	Pc	***Šluotinio sausakrūmio naikinimo plotas.*** Augalus išrauti su šaknimis arba iškirsti žemiau šaknies kaklelio. Priemonę kartoti pirmuosius keturis metus iš eilės gegužės–birželio mėn. Biomasę pašalinti iš tvarkomo ploto ir sunaikinti.	IIA					330

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Tvarkymo priemonės pavadinimas ir aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
												Iš 1 ha	sklype	
381	28d.	0,4	0,02	I 7J 3B II 10E Trakas: Št, retas	70 40	0,7 0,1	Pc		IIA					265
Iš viso:			**0,09**											
Tvarkymo plotas Nr. 4														
375	12d.	2,6	0,9	Pelkė Pavieniai medžiai: 10J (55) Trakas: Kr, vidutinio tankumo			Pc	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas).*** Kirsti menkaverčius medžius ir krūmus. Kirtimo darbus pradėti vykdyti nuo rugsėjo 1 d. ir baigti iki kovo 1 d. (rekomenduotina vykdyti šaltuoju metų laiku, esant pašalui). Likvidinę medieną, nukirstą biomasę išvežti iš tvarkomo ploto. ***Sumedėjusių augalų atžalų šalinimas.*** Kirsti sumedėjusių augalų atžalas pirmus 3 metus iš eilės (pradedant antraisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais), o vėliau pagal poreikį. Atžalų šalinimo darbus pradėti ne anksčiau rugsėjo 1 d. ir baigti iki kovo 1 d. (rekomenduotina vykdyti šaltuoju metų laiku, esant pašalui). Atžalų biomasę pašalinti iš tvarkomo ploto. ***Reguliarus (kas 2 metus) žolinės augalijos šalinimas.*** Šienavimą rekomenduojama pradėti ne anksčiau kaip nuo rugpjūčio 15 dienos ar net rudens pradžioje, kai jau subręsta saugomų augalų sėklos. Biomasę pašalinti iš tvarkomo ploto.			100	10	4	10
377	9d.	1,1	0,3	Žuvęs medynas Pavieniai medžiai: 10B(25) Trakas: Št, Kr, retas			Pb		IIA		100	5	1	5
Iš viso:			**1,2**									**15**	**5**	
IŠ VISO:			**~1,5**									**15**	**5**	

Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės: 1,5 ha;
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai: 1,2 ha (bendras iškertamas tūris – 5 m^3);
Bendras plotas, kuriame numatoma naikinti svetimžemes augalų rūšis: ~0,3 ha.

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

8.4. Labanoro regioninio parko Vadokšno telmologinio draustinio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas

Gamtotvarkos planas parengtas 2012 m. (galioja 10 metų) Vadokšno telmologinio draustinio teritorijai, kuri yra Europos Sąjungos saugomų teritorijų „NATURA 2000“ tinklo dalis – buveinių apsaugai svarbios teritorijos (Labanoro regioninio parko; kodas – LTMOL0010) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (Labanoro girios; kodas – LTSVEB002) dalis. Teritorija, kuriai parengtas gamtotvarkos planas, yra Utenos apskrities Molėtų rajono savivaldybės šiaurės rytuose, Suginčių seniūnijos teritorijoje (*Utenos girininkija*). Labanoro regioninio parko Vadokšno telmologinis draustinis įsteigtas siekiant išsaugoti unikaliais gamtiniais požymiais išsiskiriantį pelkėtą ežeruotą duburinį kompleksą ir jo biocenozes, teritorijoje vykdant reguliuojamą vandens bei miškų ir pažintinę rekreacinę veiklą.

Vadokšno telmologinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose išskirti 4 EB svarbos gamtinių buveinių tipai: pelkinės buveinės – *7110 *Aktyvios aukštapelkės, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai* ir miškų buveinės – *9010 *Vakarų taiga ir 91D0 *Pelkiniai miškai,* kurių bendras užimamas plotas – **59,2 ha** (26 lentelė). Teritorijoje didžiausią plotą užima EB svarbos gamtinė miškų buveinė *9010 *Vakarų taiga* (**41,6 ha**). Kitos buveinės užima žymiai mažesnius plotus ir yra fragmentiškai išsibarsčiusios po visą teritoriją. Europos Bendrijos svarbos gamtinė buveinė 3*160 Natūralūs distrofiniai ežerai* apima Lydekio (*Utenos girininkija, 88 kv.; bendras plotas – 2,2 ha*) ir Miruolio ežerus (*Utenos girininkija, 90 kv. ir 112 kv.; bendras plotas – 7,1 ha*) (žr. 11 priedą). Duomenys apie visų Labanoro regioninio parko BAST Vadokšno telmologinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose išskirtų EB svarbos buveinių užimamą plotą bei jų būklę pateikiami 26 lentelėje, o EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 11 priede.

26 lentelė. *EB svarbos gamtinės buveinės, saugomos Labanoro regioninio parko Vadokšno telmologinio draustinio BAST valstybinės reikšmės miškuose*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės kodas, tipas	Buveinės plotas, ha	Buveinės būklė
Utenos girininkija					
1.	88	4, 5	*7110 *Aktyvios aukštapelkės*	2,0	Gera
2.	88	2	*7140 Tarpinės pelkės ir liūnai*	4,0	Blogėjanti dėl užaugimo
3.	92	24, 25, 26			
	89	1, 2, 4d., 5d., 6	*9010 *Vakarų taiga*	41,6	Gera
	90	5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21			
	91	4, 5, 7d., 8, 9, 10d., 13d.			
	92	1, 2, 6, 7			
	112	5			
	88	3	*91D0 *Pelkiniai miškai*	11,6	Gera
	91	3, 7d., 10d., 11, 12, 14			
			IŠ VISO:	**59,2**	

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo dalis

Teritorijos apsaugos nuostatos apibrėžtos Bendruosiuose buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatuose (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 25 d. nutarimu Nr. 614 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“). Pagal šį nutarimą:

- 7110* *Aktyvių aukštapelkių*, 7140 *Tarpinių pelkių ir liūnų* buveinėse draudžiama: sausinti apypelkį, vykdyti kitą veiklą, kuri pažeistų durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką, pakeistų hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; 100 m atstumu nuo pelkės plynai kirsti apypelkio mišką, neįšalus gruntui.
- 9010* *Vakarų taigos*, 91D0* *Pelkinių miškų* buveinėse: negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą).
- 91D0 **Pelkinių miškų* buveinėse: negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė.
- 9010* *Vakarų taigos* buveinėse: negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva mediena, vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius kirtimus, siekiant sukurti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną; negali būti sodinamas miškas išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechaniškai ruošiamas kirtaviečių ir gaisraviečių dirvožemis; negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti tręšiama; skatinama nenaudoti pesticidų; skatinamos priemonės, skirtos būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir medynų vertikaliajai struktūrai palaikyti.

Gamtotvarkos plano tikslas – atkurti ir geroje apsaugos būklėje išsaugoti EB svarbos natūralias gamtines buveines su joms būdinga struktūra bei rūšine sudėtimi: 9010 **Vakarų taiga*, 91D0 **Pelkiniai miškai*, 7140 *Tarpinės pelkės ir liūnai*, 7110 **Aktyvios aukštapelkės*. Geroje apsaugos būklėje palaikyti saugomų augalų (*liekninio beržo*) ir vabzdžių (*juodmargio pelkinuko, mažosios nehalenijos, auksuotosios šaškytės, didžiojo auksinuko*) rūšių buveines.

Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi 2 uždaviniai:

1 uždavinys. Atkurti ir geroje apsaugos būklėje palaikyti EB svarbos buveinei 7140 *Tarpinės pelkės ir liūnai* būdingą struktūrą bei į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų vabzdžių rūšių – *juodmargio pelkinuko* ir *mažosios nehalenijos* – buveines.

Siekiant įgyvendinti 1-ąjį uždavinį numatomos šios gamtosauginės priemonės:

- *suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – medžių ir krūmų šalinimas* ***tvarkymo plote Nr. 1*** (*Utenos girininkija, 92 kv. 24, 25, 26 skl.; bendras plotas – 3,0 ha*) (28 lentelė, 10 priedas). Tvarkymo plote Nr. 1 turi būti kertami juodalksniai (*Alnus glutinosa*), beržai (*Betula pubescens. Betula pendula, Alnus glutinosa*), krūmai (*Salix* sp.) ir pelkei nebūdingų ekologinių formų pušys. Kirtimo darbus atlikti pirmais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais šaltuoju metų laiku, esant pašalui arba ne anksčiau kaip spalio 1 d ir baigti iki kovo 1 d. Palikti kelmeliai turi būti ne aukštesni kaip 5 cm nuo žemės paviršiaus. Tvarkymo darbai teritorijoje dėl šlapumo ir sunkaus pasiekiamumo atliekami rankomis, naudojant kirvius, benzopjūklus, krūmapjoves. Esant būtinybei ratinę techniką galima naudoti tik esant didesniam negu 10 cm dirvos paviršiaus įšalimui. Biomasės išvežimas iš tvarkymo plotų turi būti vykdomas esant ledo ir sniego dangai naudojant lengvą plačiaratę techniką. Esant tinkamoms gamtinėms sąlygoms, likvidinė mediena, kurios plongalys ne mažesnis kaip 8 cm, turi būti iš tvarkymo plotų ištraukta ir išgabenta į medienos sandėlius. Likusi nukirstų medžių ir krūmų biomasė, o taip pat ir likvidinė mediena, jei dėl gamtinių sąlygų jos neįmanoma ištraukti iš tvarkymo plotų iki transportavimo vietos nepakenkiant tos vietos gamtinėms vertybėms, turi būti sukraunama į krūvas Labanoro regioninio parko direkcijos darbuotojo, atsakingo už gamtotvarkos plano įgyvendinimą, iš anksto parinktose ir nurodytose vietose ir paliekama pūti. Tik šlapiausiose vietose, kur nėra retų rūšių, leistinas šakų deginimas žiemą, esant ledo ir sniego dangai.
- *Šalinti sumedėjusių augalų atžalas* ***tvarkymo plote Nr. 1*** (*Utenos girininkija, 92 kv. 24, 25, 26 skl.; bendras plotas – 3,0 ha*) (28 lentelė, 10 priedas). Pirmus tris metus iš eilės (pradedant antraisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais), o vėliau po 5-erių metų, kirsti sumedėjusių lapuočių medžių bei krūmų atžalas. Atžalų šalinimo darbai, siekiant nepažeisti pelkės ekosistemos, turi būti atliekami esant pašalui arba turi būti pradedami ne anksčiau spalio 1 d. ir baigiami iki kovo 1 d. Dėl šlapumo ir pelkės pažeidžiamumo negalima naudoti technikos, todėl turi būti vykdomi rankiniu būdu – gausesnių bei didesnių atžalų šalinimui patogiausia naudoti kirvius bei krūmapjoves, o mažesnėms ir plonesnėms atžaloms šalinti – trimerius. Nukirstų atžalų biomasė iš tvarkymo plotų turi būti išnešama arba išvežama naudojant lengvą plačiaratę techniką esant didesniam negu 10 cm dirvos paviršiaus įšalimui. Nesant galimybės išvežti, ji gali būti sukraunama į krūvas Aukštaitijos nacionalinio ir

Labanoro regioninio parkų direkcijos darbuotojo, atsakingo už gamtotvarkos plano įgyvendinimą, iš anksto parinktose ir nurodytose vietose ir paliekama pūti. Šlapiausiose vietose, kur nėra retų rūšių, leistinas šakų deginimas žiemą, esant ledo ir sniego dangai.

2 uždavinys. Atkurti ir geroje apsaugos būklėje palaikyti natūralią pelkiapievę, kuri yra potenciali buveinė Buveinių direktyva saugomoms rūšims – *auksuotąjai šaškytei ir didžiąjam auksinukui*.

Siekiant įgyvendinti 2-ąjį uždavinį numatomos šios gamtosauginės priemonės:

- *Reguliarus (kas 3 metai) žolinės augalijos šalinimas* ***tvarkymo plotuose Nr. 2 – 7*** (*Utenos girininkija, 92 kv. 20 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,27 ha*). Neužsodintą pievos dalį būtina reguliariai mozaikiškai šienauti į tą patį plotą sugrįžtant ne rečiau kaip kas trečius metus. Šiam tikslui visas pievos plotas padalintas į 6 tvarkymo plotus (Nr. 1 – 7) (28 lentelė; 10 priedas). Šienavimo darbus atlikti tik rankiniu būdu dalgiais arba benzininėmis žoliapjovėmis – trimeriais. Šienauti antroje vasaros pusėje, ne anksčiau liepos 15 d. Išdžiūvusi arba žalia žolės masė iš tvarkymo ploto turi būti pašalinta. Pirmais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais nušienaujami plotai – Nr. 2 ir 7, antrais metais – Nr. 3 ir 4, trečiais – Nr. 5 ir 6, o ketvirtais ciklas vėl pradedamas iš pradžių. Tvarkymo plotų šienavimo periodiškumas pateikiamas 27 lentelėje.

27 lentelė. *Šienavimo periodiškumas tvarkymo plotuose Nr. 2-7 (pagal Labanoro regioninio parko Vadokšno telmologinio draustinio gamtotvarkos planą)*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas, ha	Gamtotvarkos plano įgyvendinimo metai	Šienaujamų tvarkymo plotų Nr.
Utenos girininkija					
1.	92	20 (dalis)	1,0	I	2, 7
2.	92	20 (dalis)	0,09	II	3, 4
3.	92	20 (dalis)	0,08	III	5, 6
4.	92	20 (dalis)	1,0	IV	2, 7
5.	92	20 (dalis)	0,09	V	3, 4
6.	92	20 (dalis)	0,08	VI	5, 6
7.	92	20 (dalis)	1,0	VII	2, 7
8.	92	20 (dalis)	0,09	VIII	3, 4
9.	92	20 (dalis)	0,08	IX	5, 6
10.	92	20 (dalis)	1,0	X	2, 7

Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą Vadokšno telmologiniame draustinyje koordinuoja Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD. Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų EB svarbos gamtinių buveinių ir rūšių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą. Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD turi būti paskirtas atsakingas asmuo, kuris tiesiogiai koordinuos gamtotvarkos plane numatytus veiksmus. Jeigu įgyvendinant gamtotvarkos planą paaiškėja, kad mažėja saugomų rūšių gausa, blogėja buveinių būklė arba surandama efektyvesnių būdų užtikrinti palankią jų apsaugos būklę, atsiranda naujų aplinkybių, organizatorius arba vykdytojas gali inicijuoti patvirtinto dokumento keitimą.

Anykščių regioninis padalinys atsako už gamtotvarkos plane numatytų priemonių įgyvendinimą valstybinės reikšmės miškuose. ***Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės – 3,3 ha (iš jų 0,3 ha plote numatomas pelkiapievių šienavimas; siekiant atkurti ir geroje būklėje palaikyti EB svarbos gamtines pelkių buveines 3,0 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (bendras iškertamas tūris – 11 m^3)).***

Tvarkymo plotų išdėstymo schema Labanoro regioninio parko BAST Vadokšno telmologinio draustinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 10 priede.

28 lentelė. *Suprojektuotos tvarkymo priemonės valstybinės reikšmės miškuose (pagal Labanoro regioninio parko Vadokšno telmologinio draustinio gamtotvarkos planą)*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Tvarkymo priemonės pavadinimas ir aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
												Iš 1 ha	sklype	
Utenos girininkija														
Tvarkymo plotas Nr. 1														
92	24	1,3	1,3	Pelkė Liekninio beržo augavietė			Pc	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai* (*medžių ir krūmų šalinimas).*** Kirsti J, B, krūmus ir pelkei nebūdingų ekologinių formų pušis. Kirtimo darbus atlikti šaltuoju metų laiku, esant pašalui arba ne anksčiau kaip spalio 1 d ir baigti iki kovo 1 d. Palikti kelmeliai turi būti ne aukštesni kaip 5 cm nuo žemės paviršiaus. ***Šalinti sumedėjusių augalų atžalas.*** Pirmus 3 metus iš eilės (pradedant antraisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais), o vėliau po 5-erių metų, kirsti sumedėjusių lapuočių medžių bei krūmų atžalas. Atžalų šalinimo darbus atlikti esant pašalui arba pradėti ne anksčiau spalio 1 d. ir baigti iki kovo 1 d.	IIA					
92	25	0,7	0,7	10J Trakas: Št, vid. tankumo; Liekninio beržo augavietė	30	0,5	Pc		IIA	0	100	15	11	15
92	26	1,0	1,0	Pelkė Liekninio beržo augavietė			Pc		IIA					
Iš viso:			**3,0**									**15**	**11**	
Tvarkymo plotas Nr. 2														
92	20d.	1,9	0,05	9J1E Trakas: Št, Kr, retas; Int. 0,1 ha aikštelė	8	0,9	Ncl	***Reguliarus (kas 3 m.) mozaikiškas žolinės augalijos šalinimas.*** Darbus atlikti rankiniu būdu dalgiais arba benzininėmis žoliapjovėmis – trimeriais. Šienauti antroje vasaros pusėje, ne anksčiau liepos 15 d. Išdžiūvusi arba žalia žolės masė iš tvarkymo ploto turi būti pašalinta.	IIA	0,9	0	0	0	45
Iš viso:			**0,05**									**0**	**0**	
Tvarkymo plotas Nr. 3														
92	20d.	1,9	0,06	9J1E Trakas: Št, Kr, retas; Int. 0,1 ha aikštelė	8	0,9	Ncl	*Tas pats*	IIA	0,9	0	0	0	45
Iš viso:			**0,06**									**0**	**0**	
Tvarkymo plotas Nr. 4														
92	20d.	1,9	0,03	9J1E Trakas: Št, Kr, retas; Int. 0,1 ha aikštelė	8	0,9	Ncl	*Tas pats*	IIA	0,9	0	0	0	45
Iš viso:			**0,03**									**0**	**0**	

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Tvarkymo priemonės pavadinimas ir aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
												Iš 1 ha	sklype	
Tvarkymo plotas Nr. 5														
92	20d.	1,9	0,03	9J1E Trakas: Št, Kr, retas; Int. 0,1 ha aikštelė	8	0,9	Ncl	*Tas pats*	IIA	0,9	0	0	0	45
Iš viso:			**0,03**									**0**	**0**	
Tvarkymo plotas Nr. 6														
92	20d.	1,9	0,05	9J1E Trakas: Št, Kr, retas; Int. 0,1 ha aikštelė	8	0,9	Ncl	*Tas pats*	IIA	0,9	0	0	0	45
Iš viso:			**0,05**									**0**	**0**	
Tvarkymo plotas Nr. 7														
92	20d.	1,9	0,05	9J1E Trakas: Št, Kr, retas; Int. 0,1 ha aikštelė	8	0,9	Ncl	*Tas pats*	IIA	0,9	0	0	0	45
Iš viso:			**0,05**									**0**	**0**	
IŠ VISO:			**~3,3**									**15**	**11**	

Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės: 3,3 ha;
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai: 3,0 ha (bendras iškertamas tūris – 11 m^3);
Bendras plotas, kuriame suprojektuota gamtosauginė priemonė – šienavimas – 0,3 ha.

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

8.5. Užuraisčių kaimo apylinkių gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas

Gamtotvarkos planas parengtas 2014 m. (galioja 10 metų) gamtinių buveinių apsaugai svarbiai teritorijai – Užuraisčių kaimo apylinkės (kodas LTANY0016). Teritorija, kuriai parengtas gamtotvarkos planas, yra Utenos apskrityje, Anykščių rajono savivaldybėje, Traupio seniūnijoje, Levaniškių kadastro vietoje (*Troškūnų girininkija*).

Užuraisčių kaimo apylinkės BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirti 3 EB svarbos gamtinių buveinių tipai: *7140 Tarpinės pelkės ir liūnai (80%) ir 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės (20%), 9080 *Pelkėti lapuočių miškai* ir *91E0 *Aliuviniai miškai,* kurių bendras užimamas plotas – **24,7 ha** (29 lentelė). Teritorijoje didžiausią plotą užima EB svarbos prioritetinis gamtinių buveinių tipas – *9080 *Pelkėti lapuočių miškai* (**14,2 ha**). Kitos buveinės užima žymiai mažesnius plotus ir yra fragmentiškai išsibarsčiusios po visą teritoriją. Duomenys apie visų Užuraisčių kaimo apylinkės BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtų EB svarbos buveinių užimamą plotą bei jų būklę pateikiami xx lentelėje, o EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 11 priede.

Pagrindinė Užuraisčių kaimo apylinkių BAST gamtosaugos problema kyla dėl savaiminio buveinių užaugimo sumedėjusia augalija bei dėl nendrynų ir aukštųjų viksvų (pelkėse) suvešėjimo. Dėl šių priežasčių nyksta saugomos pelkių buveinės, blogėja jose augančių retų augalų rūšių populiacijų būklė. Pelkinės buveinės (*7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės*) buvo pažeistos iškasus sausinamuosius kanalus. Sausinimo sistema daugiau nei kelis dešimtmečius yra neprižiūrima. Sausinamiesiems kanalams užsikimšus, drenuojamasis poveikis yra sumažėjęs. Turi būti palaikomas dabartiniu metu pelkėje esantis hidrologinis režimas ir sausinimo sistema neturi būti atkuriama. Tačiau atsikurianti pelkinė buveinė nyksta dėl vykstančių sukcesinių pokyčių – nendrių (aukštųjų viksvų) ir karklų krūmų ekspansijos. Sukcesiją (dėl eutrofikacijos) skatina besikaupiantis apmirusios biomasės sluoksnis. Taikant intensyvias gamtotvarkos priemones – iškertant medžius, krūmus bei periodiškai šalinant atžalas, pjaunant žolinius augalus ir išgabenant visą biomasę, būtų atkurtos saugomos buveinės bei palaikoma gera jų apsaugos būklė.

29 lentelė. *Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, saugomos Užuraisčių kaimo apylinkės BAST valstybinės reikšmės miškuose*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės kodas, tipas	Buveinės plotas, ha	Buveinės būklė
Troškūnų girininkija					
1.	444	2d.	*Kompleksas: 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai (80%) ir 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės (20%)*	4,1	Patenkinama dėl krūmų ir nendrių ekspancijos
2.	1105	24d., 26d.			
3.	444	1, 2d., 3d., 26d., 27d.	*9080 *Pelkėti lapuočių miškai*	14,2	Gera
4.	1105	23, 24d., 25			
5.	1106	2d., 3, 5, 34d., 36d., 37d., 39d.			
6.	1105	20d., 21, 22	*91E0 *Aliuviniai miškai*	6,4	Gera
7.	1106	4d., 34d., 35d., 36d., 37d., 38d., 39d.			
			IŠ VISO:	**24,7**	

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo dalis

Nustatant buveinių ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms būtinas apsaugos priemones buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimas Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, pagal kurį numatomi veiklos apribojimai bei skatintinos veiklos pelkių ir miškų buveinėse:

- *7140 Tarpinių pelkių ir liūnų* buveinėse: negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos, sausinamas apypelkis, vykdoma kita veikla, kuri pažeistų durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką, pakeistų hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; 100 m atstumu nuo pelkės negali būti plynai kertamas apypelkio miškas neįšalus gruntui.
- *7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių* buveinėse: negali būti intensyviai naudojami pelkę maitinančių šaltinių ir požeminiai vandenys; negali būti keičiamas pelkės ir su ja susijusių vandens telkinių hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti tręšiama ir naudojami pesticidai teritorijose, hidrologiniais ryšiais susijusiose su saugoma buveine.
- *9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų* buveinėse: negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą); negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė; negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones; negali būti tręšiama; skatinama nenaudoti pesticidų; skatinamos priemonės, skirtos būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir medynų vertikaliajai struktūrai palaikyti.

Gamtotvarkos plano tikslas – atkurti ir geroje apsaugos būklėje išsaugoti EB svarbos natūralias gamtines buveines su joms būdinga struktūra bei rūšine sudėtimi: *7140 Tarpinės pelkės ir liūnai* mozaikoje su *7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės* (kartu su baltijinės ir raudonosios gegūnių populiacijomis), *9080 *Pelkėti lapuočių miškai* ir *91E0 *Aliuviniai miškai*.

Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi 2 uždaviniai:

1 uždavinys. ***Atkurti ir išsaugoti 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų mozaikoje su 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių buveines kartu su baltijinės ir raudonosios gegūnių populiacijomis.***

Siekiant įgyvendinti šį uždavinį numatomos gamtosauginės priemonės:

- *suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas, biomasės šalinimas)* ***tvarkymo plotuose Nr. 1*** (*Troškūnų girininkija, 444 kv. 2 (dalis) skl.; bendras plotas – 3,9 ha)* ir ***Nr. 2*** *(Troškūnų girininkija, 1105 kv. 26 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,2 ha)* (30 lentelė, 10 priedas). Šiuose tvarkymo plotuose (***bendras tvarkomas plotas – 4,1 ha***) kirsti medžius, krūmus ir krūmų ardo medžius. Krūmai ir medžiai pjaunami motorpjūklu, krūmapjove arba kertami kirviu kuo arčiau žemės paviršiaus (turi likti ne aukštesni kaip 5 cm kelmeliai). Gali būti paliekami pavieniai stambūs medžiai ir dalis krūmų, tačiau krūmų projekcinis padengimas turi būti ne didesnis nei 5%. Kirtimo darbus galima pradėti rugsėjo – spalio mėn., tačiau geriausiai žiemos metu, esant pastoviam įšalui ir menkai sniego dangai, ir užbaigti iki kovo 1d. Nukirsta biomasė turi būti pašalinama iš teritorijos. Įvažiuoti į tvarkymo plotus ir iš jų išgabenti biomasę įmanoma tik specialiai pelkėse ir šlapynėse dirbti pritaikytomis transporto priemonėmis. Jei nėra techninių galimybių panaudoti specialias transporto priemones, nukirsta biomasė iš teritorijos turi būti išnešama rankomis. Nupjautą biomasę galima panaudoti biokurui arba – galimas jos sudeginimas greta BAST esančiuose plotuose ir deginimui skirtuose specialiuose įrenginiuose. Nukirstos biomasės deginamo darbai turi būti atliekami ant skardos lakštų, deginant nedidelius kiekius, o pelenai turi būti pašalinami iš teritorijos. Dėl didelės darbų apimties priemonė dali būti vykdoma pirmais ir antrais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais.
- *Periodiškas sumedėjusios augalijos atžalų šalinimas* ***tvarkymo plotuose Nr. 1*** (*Troškūnų girininkija, 444 kv. 2 (dalis) skl.; bendras plotas – 3,9 ha)* ir ***Nr. 2*** *(Troškūnų girininkija, 1105 kv. 26 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,2 ha)* (30 lentelė, 10 priedas). Šiuose tvarkymo plotuose (***bendras tvarkomas plotas – 4,1 ha***) atžalos pjaunamos krūmapjove, trimeriu arba kertamos kirviu, kuo arčiau žemės paviršiaus. Jei pelkėje pakankamai sausa, darbus galima pradėti rugsėjo-spalio mėn. ir užbaigti iki kovo 1d. Nukirsta biomasė turi būti pašalinama iš teritorijos. Įvažiuoti į tvarkymo plotus ir iš jų išgabenti biomasę įmanoma tik specialiai pelkėse ir kitokiose šlapynėse dirbti pritaikytomis transporto priemonėmis. Nupjauta biomasė gali būti panaudota biokurui ar sudeginta. Deginimas įmanomas tik greta BAST esančiuose plotuose ir tik deginimui skirtuose specialiuose įrenginiuose. Nukirstos biomasės deginamo darbai turi būti atliekami ant

skardos lakštų, deginant nedidelius kiekius, o pelenai turi būti pašalinami iš teritorijos. Priemonę pradėti vykdyti sekančiais metais, tuose plotuose, kuriuose buvo įvykdyti biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos šalinimo darbai). Priemonę vykdyti du metus iš eilės, vėliau – pagal poreikį.

- *Šienavimas, biomasės šalinimas* ***tvarkymo plotuose Nr. 1*** (*Troškūnų girininkija, 444 kv. 2 (dalis) skl.; bendras plotas – 3,9 ha)* ir ***Nr. 2*** *(Troškūnų girininkija, 1105 kv. 26 (dalis) skl.; bendras plotas – 0,2 ha)* (30 lentelė, 10 priedas). Šiuose tvarkymo plotuose (***bendras tvarkomas plotas – 4,1 ha***) pirmą kartą sausi nendrių ir kitų pelkių augalų stiebai pjaunami ankstyvą pavasarį (kovo mėn.), vos nutirpus sniegui ir neprasidėjus augalų vegetacijai (tuose plotuose, kuriuose jau įvykdyti biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai). Sausi nendrių stiebai ir kiti pelkių augalai pjaunami žoliapjove – trimeriu, tačiau jų negalima smulkinti. Antrą kartą tais pačiais metais nendrės ir kiti pelkių žoliniai augalai pjaunami rudenį, geriausia nuo rugsėjo vidurio iki spalio vidurio. Sekančiais tvarkymo metais pelkės šienaujamos tik vieną kartą rudenį (nuo rugsėjo vidurio iki spalio vidurio). Pradėjus šienauti, pelkės šienaujamos penkerius metus kasmet, vėliau – kas antri metai. Nupjauta biomasė turi būti sugrėbiama (nepažeidžiant dirvožemio paviršiaus) ir pašalinama iš tvarkomo ploto. Nupjauta biomasė gali būti panaudojama biokurui arba sudeginama specialiai tam paruoštose vietose taip kaip aprašyta ankstesnėse priemonėse (žr. biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai ir atžalų šalinimas). Deginimas galimas tik greta BAST esančiuose plotuose. Į tvarkymo plotus įvažiuoti įprastomis transporto priemonėmis neįmanoma (dėl labai šlapio, klampaus grunto bei paviršiaus kupstuotumo), todėl darbams atlikti turi būti naudojamos tik specialiai pelkėse ir kitokiose šlapynėse dirbti pritaikytos transporto priemonės.
- *Esamo hidrologinio režimo palaikymas pelkių buveinėse.* Teritorijoje praeityje įrengtą ir dabartiniu metu beveik nebefunkcionuojančią sausinimo sistemą, esančią Troškūnų girininkijos 444 kvartalo 1, 2 ir 3 sklypuose, palikti esamoje būklėje – neatkurti sausinimo sistemos. Melioracijos griovių nevalant, vyks savaiminis pelkinės buveinės renatūralizacijos procesas.

2 uždavinys. Palaikyti palankią 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų buveinių apsaugos būklę.

Siekiant įgyvendinti šį uždavinį numatomos šios gamtosauginės priemonės:

- Užuraisčių kaimo apylinkių BAST valstybinės reikšmės miškuose esančiose miškų buveinėse (*9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų*), kurių bendras užimamas plotas **20,6 ha** (29 lentelė; 11 priedas), ***nevykdyti miško kirtimų (išskyrus sanitarinius,*** kurie

leidžiami tik masinio ligų ir kenkėjų išplitimo atveju), ***palikti negyvą medieną***. Priemonė pradedama taikyti pirmaisiais gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais.

Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą BAST Užuraisčių kaimo apylinkės koordinuoja Anykščių regioninio parko direkcija (toliau – RPD). Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų EB svarbos gamtinių buveinių ir rūšių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą. Anykščių RPD turi būti paskirtas atsakingas asmuo, kuris tiesiogiai koordinuos gamtotvarkos plane numatytus veiksmus.

Anykščių regioninis padalinys atsako už gamtotvarkos plane numatytų priemonių įgyvendinimą valstybinės reikšmės miškuose. ***Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės – 4,1 ha (siekiant atkurti ir geroje būklėje palaikyti EB svarbos gamtines pelkių buveines 4,1 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (bendras iškertamas tūris – 20 m^3)).***

Tvarkymo plotų išdėstymo schema BAST Užuraisčių kaimo apylinkės valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 10 priede.

30 lentelė. *Suprojektuotos gamtosauginės priemonės regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pagal Užuraisčių kaimo apylinkių gamtotvarkos planą*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Augavietė	Tvarkymo priemonės pavadinimas ir aprašymas	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
							Iš 1 ha	sklype	
Troškūnų girininkija									
Tvarkymo plotas Nr. 1									
444	2d.	4,3	3,9	Pelkė Pavieniai medžiai: 8B2Bl (45) Trakas: Kr, tankus; Nusausinta nepakankamai	Pc	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios augalijos kirtimas).*** Kirsti medžius, krūmus ir krūmų ardo medžius. Krūmai ir medžiai pjaunami motopjūklu, krūmapjove arba kertami kirviu kuo arčiau žemės paviršiaus (turi likti ne aukštesni kaip 5 cm kelmeliai). Gali būti paliekami pavieniai stambūs medžiai ir dalis krūmų, tačiau krūmų projekcinis padengimas turi būti ne didesnis nei 5%. Kirtimo darbus galima pradėti rugsėjo – spalio mėn. (geriausia žiemos metu, esant pastoviam įšalui ir menkai sniego dangai) ir užbaigti iki kovo 1d. Nukirsta biomasė turi būti pašalinama iš teritorijos. ***Periodiškas sumedėjusios augalijos atžalų šalinimas.*** Atžalas pjauti krūmapjove, trimeriu arba kirsti kirviu kuo arčiau žemės paviršiaus. Darbus pradėti rugsėjo-spalio mėn. ir užbaigti iki kovo 1d. Nukirsta biomasė turi būti pašalinama iš teritorijos. Priemonę pradėti vykdyti sekančiais metais, tuose plotuose, kuriuose buvo įvykdyti biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai. Priemonę vykdyti du metus iš eilės, vėliau – pagal poreikį. ***Šienavimas, biomasės šalinimas***. Pirmą kartą nendrių ir kitų pelkių augalų stiebai pjaunami kovo mėn. tuose plotuose, kuriuose jau įvykdyti biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai. Nendrių stiebai ir kiti pelkių augalai pjaunami žoliapjove – trimeriu (jų negalima smulkinti). Antrą kartą tais pačiais metais nendrės ir kiti pelkių žoliniai augalai pjaunami rudenį – nuo rugsėjo vidurio iki spalio vidurio. Sekančiais tvarkymo metais pelkės šienaujamos tik vieną kartą rudenį (nuo rugsėjo vidurio iki spalio vidurio). Pradėjus šienauti, pelkės šienaujamos 5 metus kasmet, vėliau – kas antri metai. Nupjauta biomasė turi būti pašalinama iš tvarkomo ploto.	5	20	5
Iš viso:			**3,9**				**5**	**20**	
Tvarkymo plotas Nr. 2									
1105	26d.	0,4	0,2	Pelkė Trakas: Kr, Št, tankus Nusausinta nepakankamai	Pc	*Tas pats*	0	0	0
Iš viso:			**0,2**				**0**	**0**	
IŠ VISO:			**4,1**				**5**	**20**	

Bendras plotas, kuriame suprojektuotos gamtosauginės priemonės: 4,1 ha;
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai: 4,1 ha (bendras iškertamas tūris – 20 m^3)

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

8.6. Anykščių šilelio gamtotvarkos plane numatytų gamtosauginių priemonių projektavimas

Gamtotvarkos planas parengtas 2008 m. buveinių apsaugai svarbiai teritorijai (toliau – BAST) – **Anykščių šilelis** (kodas LTANY0012), kurio ribos sutampa su Anykščių regioninio parko Anykščių šilelio kraštovaizdžio draustinio ribomis. Teritorija įsteigta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. D1-302 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“, siekiant užtikrinti EB svarbos gamtinių buveinių ir saugomų augalų rūšių apsaugą. Teritorija, kuriai parengtas gamtotvarkos planas, yra Utenos apskrityje, Anykščių rajone, Anykščių seniūnijoje (*Pavarių girininkijoje*).

Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą BAST Anykščių šilelis koordinuoja Anykščių regioninio parko direkcija (toliau – ARPD). Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų EB svarbos gamtinių buveinių ir rūšių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą, gamtotvarkos priemonių įgyvendinimą. Regioninis padalinys atsako už Anykščių šilelis BAST valstybinių miškų išteklių tvarkymą ir naudojimą.

Sudarytas buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. Pagal šį sąrašą Alykščių šilelis BAST valstybinės reikšmės miškuose (Pavarių girininkijoje) inventorizuotos 7 tipų EB svarbos gamtinės buveinės (*remiantis „BIOMON“ duomenų bazės duomenimis*): *7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės (0,4 ha), 9050 Žolių turtingi eglynai (14,4 ha), 6210 Stepinės pievos (1,4 ha), 9010 *Vakarų taiga (86,9 ha), 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai (1,4 ha), 91D0 *Pelkiniai miškai (4,1 ha) ir 91E0 *Aliuviniai miškai (1,3 ha),* kurių bendras užimamas plotas – **109,9 ha**. Duomenys apie visų Anykščių šilelis BAST valstybinės reikšmės miškuose išskirtų EB svarbos buveinių užimamą plotą, jų būklę bei apsaugos tikslus pateikiami 3.2.2.2. skyrelio „*EB svarbos gamtinių buveinių tipų pasiskirstymas girininkijų miškuose*“ 8 lentelėje, o EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 13 priede.

Gamtotvarkos plano tikslas – užtikrinti, o kur reikia atkurti, palankią apsaugos būklę EB svarbos gamtinėms buveinėms: *6210 *Stepinės pievos* (svarbios gegužraibinių augalų buveinės), *6450 Aliuvinės pievos, 9010 *Vakarų taiga*.

Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi šie uždaviniai:

1 uždavinys. Užtikrinti palankią gamtinių vertybių (saugomų rūšių, pievų buveinių) apsaugos būklę.

Siekiant įgyvendinti 1-ąjį uždavinį išskirti **tvarkymo plotai Nr. 1** (*Pavarių girininkija, 871 kv. 3, 4, 6 (dalis) skl.; bendras plotas – 1,1 ha*); **Nr. 2** (*Pavarių girininkija, 873 kv. 39, 40, 32 (dalis) skl.; bendras plotas – 2,7 ha*); **Nr. 3** (*Pavarių girininkija, 873 kv. 54 skl.; 876 kv. 5 skl. bendras plotas – 0,8 ha*), kuriuose *numatoma pievų buveines saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais* (31 lentelė; 10 priedas).

Tvarkymo ploto Nr. 2 dalyje (*Pavarių girininkija, 871 kv. 3 skl., 873 kv. 32 (dalis) skl.; bendras užimamas plotas – 0,6 ha; bendras iškertamas tūris – 48 m^3*) *suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)* (31 lentelė; 10 priedas).

2 uždavinys. Užtikrinti arba atkurti palankią apsaugos būklę miškinei plikaplaiskei.

Pavarių girininkijos 873 kv. 34 (dalis) sklype (užima 0,05 ha plotą) išskirtas **tvarkymo plotas Nr. 4** (31 lentelė; 10 priedas), kuriame numatoma įrengti:

- medinį informacinį stendą apie stovyklavimą ir miškinės plikaplaiskės apsaugą;
- į žemę įkastus medinius stulpelius (aukštis virš žemės iki 0,5 m.) šalia miškinės plikaplaiskės augavietės (apie 10 vnt.) siekiant sumažinti mechaninį dirvožemio ištrypimą.

3 uždavinys. Užtikrinti palankią apsaugos būklę vėjalandei šilagėlei.

Tvarkymo plote Nr. 5 (Pavarių girininkija, 888 kv. 1, 2, 3 skl.; bendras plotas – 13,0 ha) suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas). Bendras iškertamas tūris – 1766 m^3 (31 lentelė; 10 priedas).

Gamtotvarkos plane yra numatyta, kad jis gali būti peržiūrimas ar tikslinamas periodiškai pagal planą arba jeigu pradeda blogėti buveinių ir rūšių apsaugos būklė, atsiranda naujų svarbių aplinkybių arba surandama efektyvesnių būdų užtikrinti palankią jų apsaugos būklę. Atsižvelgiant į stebėsenos rezultatus gali būti tikslinamos ir gamtotvarkos plano priemonės ir jų lokalizacija, o taip pat ir šiame projekte pateiktų tvarkymo priemonių lokalizacija ir pobūdis.

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose numatytos gamtotvarkos priemonės vykdomos gavus numatytų tvarkymo priemonių vykdymui reikalingą finansavimą. ***Bendras plotas, kuriame suprojektuotos tvarkymo priemonės gamtinių buveinių (4,6 ha; tvarkymo plotai Nr. 1-3), miškinės plikaplaiskės (0,05 ha; tvarkymo plotas Nr. 4) bei vėjalandės šilagėlės (13,0 ha; tvarkymo plotas Nr. 5) išsaugojimui ~ 17,7 ha (iš jų 13,6 ha suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (bendras iškertamas tūris – 1814 m^3); 4,6 ha plote esančiais miško laukymes numatoma saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais) (30 lentelė). Tvarkymo plotų išdėstymo schema Anykščių šilelis BAST valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 10 priede.***

31 lentelė. *Suprojektuotos gamtosauginės priemonės Pavarių girininkijos valstybinės reikšmės miškuose (remiantis Anykščių šilelio gamtotvarkos planu)*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Priemonės pavadinimas (aprašymas)	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
													Iš 1 ha	sklype	
Tvarkymo plotas Nr. 1															
871	4	0,5	0,5	Miško laukymė					Ncl	***Saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais***				0	
871	3	0,3	0,3	Miško laukymė Pavieniai medžiai: 8Bt2K(30)					Ncl	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas);***			20	6	20
871	6d.	0,5	0,3	6Bt 3Bt 1K	30 60 30	16 19 14	14 20 12	0,6	Lds	***Saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais***	0	100	140	42	140
Iš viso:			**1,1**											**48**	
Tvarkymo plotas Nr. 2															
873	32d.	0,6	0,1	Miško poilsiavietė Pavieniai medžiai: 10P Juodojo apolono, miškinės plikaplaiskės radvietė	70				Ncl	***Saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais***				0	10
873	39	1,1	1,1	Miško laukymė Juodojo apolono radvietė					Ncl					0	
873	40	1,5	1,5	Miško laukymė Juodojo apolono radvietė					Ncl					0	
Iš viso:			**2,7**											**0**	
Tvarkymo plotas Nr. 3															
873	54	0,5	0,5	Miško laukymė					Ncl	***Saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais***				0	
*876	5	0,3	0,3	Miško laukymė					Ncl					0	
Iš viso:			**0,8**											**0**	

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Aukštis, m	Skersmuo, cm	Skalsumas	Augavietė	Priemonės pavadinimas (aprašymas)	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas %	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
													Iš 1 ha	sklype	
Tvarkymo plotas Nr. 4															
*873	34d.	0,2	0,05	10P Miškinės plikaplaiskės radvietė	60	23	26	0,8	Ncl	***Įrengti medinį informacinį stendą; Į žemę įkasti medinius stulpelius šalia miškinės plikaplaiskės augavietės (apie 10 vnt.)***	0,8	0	0	0	310
Iš viso:			**0,05**											**0**	
Tvarkymo plotas Nr. 5															
*888	1	11,6	11,6	10P Trakas: Št, Kd, tankus	70	26	24	0,9	Nbl	***Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas),*** *siekiant palaikyti palankią vėjalandės šilagėlės buveinės būklę*	0,6	33	140	1624	420
*888	2	0,1	0,1	I 10B II 10E Pavieniai medžiai: 10P Trakas: Št, Kr, vidutinio tankumo	30 35 75	14 8 1/8	12 8 20	0,7 0,1	Pc		0,6	25	33	3	130
*888	3	1,3	1,3	I 10P II 10E	65 65	24 13	22 12	0,6 0,3	Nbl		0,6	33	107	139	320
Iš viso:			**13,0**											**1766**	
IŠ VISO:			**~17,7**											**1814**	

Bendras plotas, kuriame suprojektuotos tvarkymo priemonės: ~ 17,7 ha;
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai: 13,6 ha (bendras iškertamas tūris – 1814 m^3);
Bendras plotas, kuriame numatomas pievų buveinių palaikymas – 4,6 ha.

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

**Anykščių RPD siūlymu suprojektuotos gamtotvarkinės priemonės*

9. RŪŠIŲ APSAUGOS VEIKSMŲ PLANAI

Regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijai parengtas ***Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio (Lyparis loeselii) apsaugos 2018–2020 m. veiksmų planas*** (toliau – Veiksmų planas). Veiksmų planas patvirtintas 2017 m. gegužės 15 d. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VSTT) prie aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-75 „Dėl Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio (*Liparis loeselii*) apsaugos 2018-2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“. Teritorija išsidėsčiusi Utenos rajono savivaldybėje, Vyžuonų botaniniame draustinyje (ribos sutampa su buveinių apsaugai svarbia teritorija – Vyžuonų šilas), Vyžuonų girininkijoje (57 kv. 20 skl. ir 65 kv. 4 skl.). Teritorijos plotas – 1,5 ha (32 lentelė; 12 priedas). Rūšiai tinkama buveinė sudaro nedidelę Vyžuonų botaniniame draustinyje esančios pelkės dalį, dėl kurios apaugimo nendrėmis ir krūmais tinkamų dvilapiui purvuoliui buveinių plotas sparčiai mažėja. Teritorijoje esanti pelkė priskiriama EB svarbos *7140 Tarpinės pelkės ir liūnai* buveinėms su *7230 Šarmingų žemapelkių* fragmentais.

32 lentelė. *Dvilapio purvuolio apsaugos veiksmų plane numatomos tvarkymo priemonės regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkomas plotas, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Augavietė	Priemonių sąrašas
Vyžuonų girininkija						
Tvarkymo plotas Nr. 1						
57	20d.	0,5	0,49	Pelkė	Pa	**Biologinės įvairovės miško kirtimai** (gruodžio–vasario mėn.). Krūmų ir jaunų medelių kirtimas ir šalinimas pirmaisiais Veiksmų plano įgyvendinimo metais. **Nendrių pjovimas ir šalinimas** (liepos–rugpjūčio mėn.). Priemonę kartoti 3 m. iš eilės.
65	4d.	1,0	0,15	Pelkė	Pa	
Iš viso:		***1,5***	***~ 0,6***			
Tvarkymo plotas Nr. 2						
57	20d.	0,5	0,01	Pelkė	Pa	**Biologinės įvairovės miško kirtimai** (gruodžio–vasario mėn.). Krūmų ir jaunų medelių kirtimas ir šalinimas pirmaisiais Veiksmų plano įgyvendinimo metais. **Pelkinių žolinių augalų pjovimas ir šalinimas** (spalio–lapkričio mėn.). Priemonę kartoti 3 m. iš eilės.
65	4d.	1,0	0,85	Pelkė	Pa	
Iš viso:		***1,5***	***~ 0,9***			
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 1,5 ha; ***Bendras plotas, kuriame numatoma vykdyti nendrių pjovimo ir šalinimo darbus – 0,6 ha;*** ***Bendras plotas, kuriame numatoma vykdyti pelkinių žolinių augalų pjovimo ir šalinimo darbus – 0,9 ha.***						

d – taksacinio miško sklypo ploto dalis

Veiksmų plano tikslas – išsaugoti dvilapio purvuolio populiacijos palankią apsaugos būklę teritorijoje.

<u>Veiksmų plano tikslui pasiekti keliami uždaviniai:</u>

1) **Biotechninėmis priemonėmis atkurti dvilapiui purvuoliui palankią buveinės būklę:**

- <u>*Krūmų ir jaunų medelių kirtimas ir šalinimas.*</u> Palanki *dvilapio purvuolio* buveinės būklė turi būti palaikoma išsaugant atviras, krūmais neapaugusias tarpinių pelkių ir liūnų bei šarmingų žemapelkių buveines. Teritorijoje turi būti pašalinti visi krūmai (projekcinis padengimas turi likti ne didesnis kaip 5%). Krūmai teritorijoje turi būti pjaunami motopjūklu arba kertami kirviu žiemą (gruodžio – vasario mėn.), tik susidarius ilgalaikei sniego dangai ir (arba) nuolatiniam įšalui (išskyrus, kai tokios sąlygos priemonės įgyvendinimo metais nesusidaro), sulig žemės paviršiumi (ypač alksnių, beržų, karklų, šaltekšnių), kad liktų ne aukštesni kaip 5 cm kelmeliai (biomasę pašalinti iš tvarkomo ploto). Nupjautus krūmus laikinai (ne ilgiau kaip 1 mėn.) galima sandėliuoti už teritorijos ribų esančioje miško kvartalinėje (66 kv. 4 skl. šiaurinėje dalyje). Vėliau turi būti vykdomas periodiškas krūmų atžalų šalinimas (atžalos pjaunamos kartu su žoliniais augalais). Tvarkymo plote Nr. 1 (*Vyžuonų girininkijos 57 kv. 20 (dalis) skl. ir 65 kv. 4 (dalis) skl.*), kuris užima 0,64 ha (32 lentelė; 12 priedas), turi būti kertami krūmai (daugiausia beržai), kurių aukštis yra 2–2,5 m, bei pavienės pušys – iki 3 m aukščio**.** Tvarkymo plote Nr. 2 (*Vyžuonų girininkijos 57 kv. 20 (dalis) skl. ir 65 kv. 4 (dalis) skl.*), kuris užima 0,86 ha (32 lentelė; 12 priedas), turi būti kertami krūmai (daugiausia beržai, pušys ir juodalksniai), kurių aukštis yra apie 2 m.

- <u>*Nendrių pjovimas ir šalinimas.*</u> Nendres pjauti nuo liepos mėn. vidurio iki rugpjūčio mėn. vidurio (kai dvilapiai purvuoliai jau būna subrandinę sėklas, o nendrės antžeminėje dalyje sukaupusios daugiausia maisto medžiagų). Nendres pjauti dalge arba žoliapjove, tačiau jų negalima smulkinti. Nupjautos nendrės turi būti pašalintos iš Vyžuonų botaninio draustinio teritorijos ribų. Nupjautas nendres laikinai (ne ilgiau kaip 1 mėn.) galima sandėliuoti už teritorijos ribų esančioje miško kvartalinėje (66 kv. 4 skl. šiaurinėje dalyje). Priemonę kartoti tris metus iš eilės (liepos–rugpjūčio mėn.) tvarkymo plote Nr. 1 (*Vyžuonų girininkijos 57 kv. 20 (dalis) skl. ir 65 kv. 4 (dalis) skl.*), kuris užima 0,64 ha (32 lentelė; 12 priedas).

- <u>*Pelkinių žolinių augalų pjovimas ir šalinimas.*</u> Žolinius augalus pjauti dalge arba žoliapjove, tačiau jų negalima smulkinti. Nupjauta žolė turi būti pašalinta iš Vyžuonų botaninio draustinio teritorijos ribų. Nupjautą žolę laikinai (ne ilgiau kaip 1 mėn.) galima sandėliuoti už teritorijos ribų esančioje miško kvartalinėje (66 kv. 4 skl. šiaurinėje dalyje). Priemonę vykdyti tris metus iš eilės (spalio–lapkričio mėn.) tvarkymo plote Nr. 2 (*Vyžuonų girininkijos 57 kv. 20 (dalis) skl.* ir *65 kv. 4 (dalis) skl.*), kuris užima 0,86 ha (32 lentelė; 12 priedas).

2) **Stebėti taikytų veiksmų plano priemonių poveikį dvilapio purvuolio populiacijos būklei.**

Įvertinti dvilapio purvuolio populiacijos dydžio ir struktūros pokyčius (vertinimas turi būti atliekamas (pradedant nuo antrųjų veiksmų plano metų) kartą per metus liepos mėn.).

Veiksmų plano priemones įgyvendina viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo pagal Veiksmų planą ir viešųjų pirkimų sutartį dėl Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo. Viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo metu, atsižvelgdamas į numatytų priemonių įgyvendinimo kliūtis, atsiradusius naujus veiksnius ir grėsmes, teikia pasiūlymus dėl Veiksmų plano priemonių tikslinimo Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos. VSTT sprendžia klausimą dėl Veiksmų plano priemonių pakeitimo. Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos Veiksmų plano priemonės įgyvendinimo termino pabaigos viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo teikia priemonės įgyvendinimo ataskaitą VSTT ir Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai. Remdamasi šiomis ataskaitomis ir, esant reikalui, faktiniais priemonių vykdymo patikrinimais, VSTT organizuoja Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo stebėseną.

Remiantis Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio apsaugos veiksmų planu (2018–2020 m.), bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 1,5 ha; bendras plotas, kuriame numatoma vykdyti nendrių pjovimo ir šalinimo darbus – 0,6 ha; bendras plotas, kuriame numatoma vykdyti pelkinių žolinių augalų pjovimo ir šalinimo darbus – 0,9 ha.

Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio apsaugos veiksmų plane (2018–2020 m.) numatytų tvarkymo plotų išdėstymo schema Vyžuonų šilas BAST valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 12 priede.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Bennett G. A. European approach to nature conservation. Conserving Europe´s natural heritage towards a European ecological network. Cornvall, 1994.
2. EUCC (Europian Union Coastal Conservation). European Ecological Network: South East Baltic. 1997.
3. KURLAVIČIUS P. Biologinės įvairovės apsauga valstybiniuose miškuose. Lietuvos ornitologų draugija, 2006.
4. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija (2007). Lietuvos saugomos teritorijos ir Natura 2000//Bendra informacija apie Europos ekologinį tinklą Natura 2000 [interaktyvus].
5. Lietuvos miškų ūkio statistika. Aplinkos ministerija, Valstybinė miršKotvarkos tarnyba, 2009. RAŠOMAVIČIUS V. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių inventorizavimo vadovas. Gamtos tyrimų centras. Vilnius, 2012.
6. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (2012). Regioniniai parkai. Anykščių regioninis parkas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/124*
7. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Saugomų teritorijų sistema. Dėl nacionalinių saugomų teritorijų „NATURA 2000“ tinklo teritorijų priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms (2016 m. spalio 26 d. įsakymo Nr. V-180 priedas). [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#a/143*
8. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (2017). Apie Lietuvos gamtos paveldo objektus [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-28]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/159*
9. Valstybės saugomų gamtos paveldo objektų sąrašas (2017). Patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio mėn. 20d. įsakymu Nr. 652 [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8D1886F9EC8B/zflUHinFrH*
10. Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo (2005). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. D1-214. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.255354*
11. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Draustiniai (2017). [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-28]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/10*
12. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) (2011). [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/55*

13. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) (2011). Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašas skirtas pateikti Europos Komisijai. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/55*
14. Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo (2015 suvestinė redakcija). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. patvirtintas įsakymas Nr. D1-281. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b7b0bdd0e59811e39ea8c7e1dfdc4b5c/gOzcpDdvxz*
15. Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo (1992). Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimas Nr. I–2913. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.521C168AE507*
16. Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo (1999). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 490. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą*:* *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.47E403AE007A*
17. Dėl Anykščių regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo (2008). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 31 d. patvirtintas įsakymas Nr. D1-699. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.74103E871429*
18. Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo (2002). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. patvirtintas įsakymas Nr. 410. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.A168434DD9A3*
19. Dėl Anykščių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo (2009). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1292 [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.2450C3344692*
20. Dėl Asvejos regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo (2009). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gegužės 21 d. įsakymas Nr. D1-278. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.809BBD293475*
21. Dėl Asvejos regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo (2002). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 411. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.17D753C3B86B*

22. Dėl Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo (2009). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 6 d. nutarimas Nr. 375. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5BF1751D64B5*
23. Dėl Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio (*Liparis loeselii*) apsaugos 2018–2020 m. veiksmų plano patvirtinimo (2017). Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2017 m. gegužės 15 d. įsakymas Nr. V-75. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5f9100003a3711e7b66ae890e1368363*
24. Dėl Labanoro regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo (2013). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. D1-219. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.87B7A32F8A23*
25. Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo (2002). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 419. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.6C8A25F8B15D*
26. Dėl Labanoro regioninio parko ir jo zonų ribų plano patvirtinimo (2002). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimas Nr. 1530. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.DC235F66F081*
27. Dėl griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo (2010). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 1 d. įsakymas Nr. D1-263. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-26. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.E866AA0A696C*
28. Dėl Svarbiausių griežtai saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių sąrašo patvirtinimo (2015). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. D1-76. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1006125&p_tr2=2*
29. Dėl miško kirtimų taisyklių patvirtinimo (2010). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. D1 – 79. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9903de00674511e58e1ab2c84776483b*
30. Saugomų teritorijų įstatymas (1993). Lietuvos Respublikos Prezidento 1993 m. lapkričio 9 d. nutarimas Nr. I – 301. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-07-10]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.FF1083B528B7*

31. Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo (2007). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymas Nr. D1-96. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-08-14]. Prieiga per internetą*: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.06D8BEFFEE32*
32. Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo (1992). Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimas Nr. I-2913. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-08-14]. Prieiga:*https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.521C168AE507*
33. Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo (1999). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 490. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-08-14]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.47E403AE007A*
34. Dėl reikalavimų gamtotvarkos plano turiniui aprašo patvirtinimo (2004). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. D1-645. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-08-14]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5B6470AA46A6*
35. Dėl Vyžuonų botaninio draustinio dvilapio purvuolio (*Liparis loeselii*) apsaugos 2018–2020 m. veiksmų plano patvirtinimo (2017). Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2017 m. gegužės 15 d. įsakymas Nr. V-75. [interaktyvus]. [žiūrėta 2019-08-19]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5f9100003a3711e7b66ae890e1368363*
36. Lietuvos augalų nacionaliniai ištekliai (*in situ*) (2009). [žiūrėta 2019-11-18]. Prieiga per internetą: http://www.agb.lt/leidiniai/in%20situ/In%20situ.pdf

PRIEDAI

1 PRIEDAS

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
022 Kamastos kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
05 Videniškių girininkija							
67(14, 15, 20), 68(3-25), 69, 70(1-33, 35-39), 71(1-12), 72-75, 76(4-30), 386, 1053(2, 3), 1054(32, 36), 1056	348,2	348,2		345,5			2,7
022 Kamastos kraštovaizdžio draustinis iš viso:	**348,2**	**348,2**		**345,5**			**2,7**
049 Šventosios kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
01 Svėdasų girininkija							
165(2), 183(4, 5), 184(10-13), 191(1, 2, 4-8), 192(6, 8, 10, 14-18), 198, 199(1, 4, 5, 7-15, 17), 201(21, 23), 205(5-8, 14, 16, 17, 19)	91,5	91,5		61,4		6,4	23,7
04 Mickūnų girininkija							
701, 702, 704(3-14, 16-21, 28, 29, 34), 705	69,3	69		53,1			15,9
06 Mikierių girininkija							
141, 142, 146, 163	74	73,6		73,6			
049 Šventosios kraštovaizdžio draustinis iš viso:	**234,8**	**234,1**		**188,1**		**6,4**	**39,6**
057 Žiezdrių kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
667(1-36), 738, 740(6-13)	64,6	64,6		13,7		44,4	6,5
057 Žiezdrių kraštovaizdžio draustinis iš viso:	**64,6**	**64,6**		**13,7**		**44,4**	**6,5**
071 Baldono geomorfologinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
05 Kavarsko girininkija							
620(3, 6), 1359(12, 14-18), 1361(2-4, 6-9, 11-13)	23,8	22,5		12,4		8,2	1,9
071 Baldono geomorfologinis draustinis iš viso:	**23,8**	**22,5**		**12,4**		**8,2**	**1,9**
089 Pakalnių geomorfologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							
75(1-12, 15-38), 570, 586(1-7, 26)	81,2	74,3		1,6		67,3	5,4
089 Pakalnių geomorfologinis draustinis iš viso:	**81,2**	**74,3**		**1,6**		**67,3**	**5,4**

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
103 Vaiskūnų geomorfologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
01 Vyžuonų girininkija							
234	9,9	9,9		2,2		7,7	
103 Vaiskūnų geomorfologinis draustinis iš viso:	**9,9**	**9,9**		**2,2**		**7,7**	
142 Virintos hidrografinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
615(12-19, 21, 24-33, 36-54, 57-75, 77-90, 93-103, 105-136, 138), 616(2, 9-11, 14, 16), 617(1-18, 29-40, 46, 48, 49), 618(1-18), 619(3, 9, 10), 1348, 1350, 1351(1, 4-18), 1352	175,1	169,1		14,4		153,1	1,6
142 Virintos hidrografinis draustinis iš viso:	**175,1**	**169,1**		**14,4**		**153,1**	**1,6**
150 Balčių telmologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
02 Balčių girininkija							
4(1-3, 8, 10-13, 20-22, 26), 12(2-4, 6-8, 10, 11), 13(1, 2, 4, 5)	40	38,6		20			18,6
150 Balčių telmologinis draustinis iš viso:	**40**	**38,6**		**20**			**18,6**
260 Šventosios ichtiologinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
05 Kavarsko girininkija							
603(8, 11, 26, 27), 606(1, 6, 13), 607(1, 10, 15), 1329(7, 21, 22, 28), 1340(1-6, 12)	16,4	16,4		13,9		2,5	
260 Šventosios ichtiologinis draustinis iš viso:	**16,4**	**16,4**		**13,9**		**2,5**	
275 Anykščių regioninis parkas							
01-Budragaidžio gamtinis rezervatas							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
887(1-34)	61	53,7	53,7				
01-Budragaidžio gamtinis rezervatas iš viso:	61	53,7	53,7				
02-Elmės kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
1497	1,6	1,6		1,6			
02-Elmės kraštovaizdžio draustinis iš viso:	1,6	1,6		1,6			
03-Storių kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
898	1,9	1,9		1,9			
03-Storių kraštovaizdžio draustinis iš viso:	1,9	1,9		1,9			
04-Anykščių šilelio kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
580-582, 871-876, 887(35), 888, 889, 892-895	377,1	372,5		368,4		3,7	0,4
04-Anykščių šilelio kraštovaizdžio draustinis iš viso:	377,1	372,5		368,4		3,7	0,4
05-Virintos kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
584, 614, 1309(1-17), 1324	53,8	53,8		36		17,8	
05-Virintos kraštovaizdžio draustinis iš viso:	53,8	53,8		36		17,8	
06-Vilkatėnų botaninis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
586, 591(1-14, 16-24), 595	98,3	97,3		97,3			
06-Vilkatėnų botaninis draustinis iš viso:	98,3	97,3		97,3			
07-Gečionių botaninis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
04 Mickūnų girininkija							
797, 798(1-26, 28, 29), 799	115,8	115,8		115,8			
07-Gečionių botaninis draustinis iš viso:	115,8	115,8		115,8			
10-Judinio geomorfologinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
03 Pavarių girininkija							
600, 601(1-6), 602, 1316(1-4, 9), 1321	22,8	22,8				22,8	
10-Judinio geomorfologinis draustinis iš viso:	22,8	22,8				22,8	
11-Janydžių geomorfologinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
869(11, 12, 20-27, 37, 38), 1508	19	19		19			
11-Janydžių geomorfologinis draustinis iš viso:	19	19		19			
13-Variaus hidrografinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
861(1-16, 50, 51)	16,9	15,9		7,9		8	
13-Variaus hidrografinis draustinis iš viso:	16,9	15,9		7,9		8	
14-Šventosios senvagių hidrografinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
06 Mikierių girininkija							
487	24,7	24,7				24,7	
14-Šventosios senvagių hidrografinis draustinis iš viso:	24,7	24,7				24,7	
15-Anykštos hidrografinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
897(1-26)	34,4	34		0,7		33,3	
15-Anykštos hidrografinis draustinis iš viso:	34,4	34		0,7		33,3	
20-Ekologinės apsaugos zona							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
585, 587-589, 590(1-9), 591(15), 594, 601(7-15), 861(18-22, 24-49, 52), 865(1-8, 14-20), 866(7, 9), 868(1-59, 61), 1306, 1316(5-8)	334	331,3		3,5	59,3	268,3	0,2
04 Mickūnų girininkija							
899-910, 1541, 1542	501,5	497,8				266,3	231,5
06 Mikierių girininkija							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
485, 486, 1062(13, 14, 19), 1064(20, 45-47)	90,1	89,8				20,1	69,7
20-Ekologinės apsaugos zona iš viso:	925,6	918,9		3,5	59,3	554,7	301,4
21-Rekreacinė zona							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
870, 991(1, 14-22), 1308	27,1	27			25,3		1,7
04 Mickūnų girininkija							
798(27, 30)	0,6	0,6			0,6		
21-Rekreacinė zona iš viso:	27,7	27,6			25,9		1,7
22-Ūkinė zona							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
592, 593	22,1	22,1					22,1
22-Ūkinė zona iš viso:	22,1	22,1					22,1
23-Gyvenamoji zona							
Anykščių regioninis padalinys							
03 Pavarių girininkija							
869(1-10, 13-19, 39, 40), 990, 991(2-13, 23-34)	62	61,2			61,2		
23-Gyvenamoji zona iš viso:	62	61,2			61,2		
275 Anykščių regioninis parkas iš viso:	**1864,7**	**1842,8**	**53,7**	**652,1**	**146,4**	**665**	**325,6**
276 Asvejos regioninis parkas							
01-Šakymo gamtinis rezervatas							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
65(1-23, 29-38), 66, 70, 71	140	139,5	139,5				
01-Šakymo gamtinis rezervatas iš viso:	140	139,5	139,5				
02-Baluošų kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
30(7-26), 32, 33(14-38, 41, 42), 34(18-21), 35(11-22), 36, 43, 44, 45(1-13, 15-21), 47-50	362,4	357		106,1		250,9	
02-Baluošų kraštovaizdžio draustinis iš viso:	362,4	357		106,1		250,9	
03-Beržos kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
85(4-26), 96(3-9), 97, 1124(8-12)	47,9	37,4		14,9		15,3	7,2
03-Beržos kraštovaizdžio draustinis iš viso:	47,9	37,4		14,9		15,3	7,2
04-Žalktynės kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
64, 65(24-28)	23,8	22,1		18,7		2,9	0,5
04-Žalktynės kraštovaizdžio draustinis iš viso:	23,8	22,1		18,7		2,9	0,5
06-Žvernos hidrografinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
22(28, 29), 24(8, 11, 18-25, 29), 29(1-9), 30(1-6), 31, 33(1-13, 39, 40)	94,2	87,1		27,6		57,3	2,2
06-Žvernos hidrografinis draustinis iš viso:	94,2	87,1		27,6		57,3	2,2
07-Dubingių urbanistinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
38(1), 60	22,3	21,9		12,9			9
07-Dubingių urbanistinis draustinis iš viso:	22,3	21,9		12,9			9
12-Ekologinės apsaugos prioriteto zona							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
22(12-27, 30, 31), 23, 24(1, 2, 4-7, 9, 10, 12-17, 26-28), 25, 26, 28(17-39), 29(10-27), 34(1-17), 35(1-10), 52-54, 84, 85(1-3), 98, 1076(1-4, 9-14, 17-22), 1124(1-7), 1134	362,2	346,6				237,5	109,1
12-Ekologinės apsaugos prioriteto zona iš viso:	362,2	346,6				237,5	109,1
13-Rekreacinio prioriteto zona							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
27, 28(1-16), 39-42	135,8	134,6		4,1	101,2	29,3	
13-Rekreacinio prioriteto zona iš viso:	135,8	134,6		4,1	101,2	29,3	
14-Ūkinio prioriteto zona							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
1128(1-6)	5	5				5	
14-Ūkinio prioriteto zona iš viso:	5	5				5	
15-Gyvenamojo prioriteto zona							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
38(2-5)	1,5	1,5			1,5		
15-Gyvenamojo prioriteto zona iš viso:	1,5	1,5			1,5		
16-Asvejos kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
37, 45(14), 51, 59, 61, 99, 1076(5-8, 15, 16)	61	60,5		51,3		9,2	
16-Asvejos kraštovaizdžio draustinis iš viso:	61	60,5		51,3		9,2	
276 Asvejos regioninis parkas iš viso:	**1256,1**	**1213,2**	**139,5**	**235,6**	**102,7**	**607,4**	**128**
285 Labanoro regioninis parkas							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
125()	0,2	0,2			0,2		
18-Alsuodžio telmologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
175(4-10), 180, 184, 185, 189	18,8	18,8		18,8			
18-Alsuodžio telmologinis draustinis iš viso:	18,8	18,8		18,8			

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
19-Aiseto kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
51(13-16), 52(22-25), 102, 103(19-22), 104(4), 123, 124, 125(1-7), 153	57,6	47,4		33,4		6,1	7,9
19-Aiseto kraštovaizdžio draustinis iš viso:	57,6	47,4		33,4		6,1	7,9
20-Alnio hidrografinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
482	7,8	7,8				7,8	
20-Alnio hidrografinis draustinis iš viso:	7,8	7,8				7,8	
21-Stirnių hidrografinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
301, 496, 497, 504(1-9, 18-21), 506	103,4	91,9		18,6		63,1	10,2
21-Stirnių hidrografinis draustinis iš viso:	103,4	91,9		18,6		63,1	10,2
22-Tramių telmologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
314, 315	83,5	71,6		41,8			29,8
22-Tramių telmologinis draustinis iš viso:	83,5	71,6		41,8			29,8
23-Plėšiškių geomorfologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
95, 119(1-4)	7	7				7	
23-Plėšiškių geomorfologinis draustinis iš viso:	7	7				7	
28-Lakajų kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
05 Videniškių girininkija							
329(1-8), 330-335, 339, 340, 349	250	250		53,6	10,5	185,4	0,5
08 Dubingių girininkija							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
353-359, 360(4-24), 361, 364, 365, 367(1-5), 368(1-16), 369(1-20), 371, 373(13-32), 374(11-25), 376(4)	465,1	451,5		263,3	2,7	185,5	
28-Lakajų kraštovaizdžio draustinis iš viso:	715,1	701,5		316,9	13,2	370,9	0,5
29-Kertuojų hidrografinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
366(2-4), 367(6-12), 368(17-27), 369(21, 22), 373(2-12, 33), 374(1-10, 26-49), 375, 376(1-3, 5-18), 377-382	331,9	315,9		304,2		11,7	
29-Kertuojų hidrografinis draustinis iš viso:	331,9	315,9		304,2		11,7	
32-Kulionių kraštovaizdžio draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							
82, 83(1, 6), 84-86, 105, 106(1-22), 107(1-10), 127, 128	264,8	264,2		107,2		151,4	5,6
32-Kulionių kraštovaizdžio draustinis iš viso:	264,8	264,2		107,2		151,4	5,6
34-Vadokšno telmologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							
88, 89, 90(5-30), 91(2-35), 92, 110(2), 112(4, 5)	124,2	121,9		121,9			
04 Kuktiškių girininkija							
705(33, 36)	0,5	0,5					0,5
34-Vadokšno telmologinis draustinis iš viso:	124,7	122,4		121,9			0,5
35-Urkio telmologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
08 Dubingių girininkija							
351(17-33), 352(15), 383, 384, 385(1-12, 14)	82,2	78,9		78,9			
35-Urkio telmologinis draustinis iš viso:	82,2	78,9		78,9			
36-Dumblio telmologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
99, 100, 103(1-10, 12-18), 104(1-3)	66,6	53,1		53,1			
36-Dumblio telmologinis draustinis iš viso:	66,6	53,1		53,1			

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
37-Siesarties hidrografinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
05 Videniškių girininkija							
313, 316(1-5), 319(1-12, 22), 320-322	95,6	95,6		7,3		87,4	0,9
37-Siesarties hidrografinis draustinis iš viso:	95,6	95,6		7,3		87,4	0,9
38-Mekšrinio botaninis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
36(8-10, 19-22, 29-36), 37(1-7), 42	36,7	36,7		36,7			
38-Mekšrinio botaninis draustinis iš viso:	36,7	36,7		36,7			
39-Panatryčio geomorfologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
04 Kuktiškių girininkija							
22(12-21), 23(32), 31(1-9), 32(9-27), 33(21-23), 39, 40(11-30), 44, 45(1-12), 48(1-4), 49(1-4)	172,3	172,3				172,3	
39-Panatryčio geomorfologinis draustinis iš viso:	172,3	172,3				172,3	
41-Ekologinės apsaugos prioriteto zona							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							
90(1-3), 91(1), 108(15, 20-23, 26, 27, 32, 33), 109(5-15), 132, 175, 176, 177(1-4, 6)	43	34,1			0,2	33,9	
04 Kuktiškių girininkija							
22(1-11), 23(1-31, 33-37), 24(32-41), 25(24-29), 32(1-8), 33(1-20), 34(4-24), 40(1-10), 41(1-16), 213(22-41), 214, 305, 505(1), 705(4-13, 15), 706(6-10, 12-29), 898	307,6	295,8				258	37,8
05 Videniškių girininkija							
316(6, 7, 9-15, 21-29), 318(6-11), 319(13-21, 23), 328(1, 2)	60	60			1,5	50,5	8
08 Dubingių girininkija							
351(1-16, 34), 352(1-14), 360(1-3, 25-30), 362, 363, 366(1), 1035	94,2	94,2		2,3		91,9	
41-Ekologinės apsaugos prioriteto zona iš viso:	504,8	484,1		2,3	1,7	434,3	45,8
42-Rekreacinio prioriteto zona							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
109(1-4, 16-27), 110(1, 3-24), 111(11, 15, 16, 19), 133, 134, 135(1, 2, 6), 156, 158	99,1	99,1			98,1	0,9	0,1
04 Kuktiškių girininkija							
47, 48(5-7), 52(18-21, 27), 69(2-8), 77(15-22), 125(8-11), 149, 307-309, 324, 336, 504(10-17), 505(2-11)	163,6	163,6			162,3		1,3
05 Videniškių girininkija							
316(16-20), 317, 318(1-5, 12, 13)	34,1	34,1			33,4	0,7	
08 Dubingių girininkija							
370, 373(1)	24,2	24,2			24,2		
42-Rekreacinio prioriteto zona iš viso:	321	321			318	1,6	1,4
43-Ūkinio prioriteto zona							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							
83(2-5, 7-11), 87, 106(23-35), 107(11-37), 108(1-14, 16-19, 24, 25, 28-31, 34), 111(1-10, 12-14, 17, 18), 112(1-3, 6-13), 129-131, 135(3-5), 136, 177(5, 7-11), 878	217,8	217,8		3		33,2	181,6
04 Kuktiškių girininkija							
31(10-17), 36(1-7, 11-18, 23-28, 37-39), 37(8), 38, 40(31), 41(17-19), 43, 45(13), 46, 49(5-23), 51(1-12, 17), 52(1-17, 28), 69(1), 73, 74(5-12), 75(3-34), 76, 77(1-14), 96, 97, 118, 119(5-12), 120, 158, 175(1-3), 479, 480, 493-495, 502, 705(14, 16-32, 34, 35, 37-39), 781	391,9	390,8		15,8	0,4	26,3	348,3
08 Dubingių girininkija							
102	13	13					13
43-Ūkinio prioriteto zona iš viso:	622,7	621,6		18,8	0,4	59,5	542,9
285 Labanoro regioninis parkas iš viso:	**3616,7**	**3512**		**1159,9**	**333,5**	**1373,1**	**645,5**
314 Šimonių girios biosferos poligonas							
Anykščių regioninis padalinys							
01 Svėdasų girininkija							
15-19, 38-42, 61-63, 84-86, 109-116, 128-135, 152-156, 158, 159, 165(1), 166-182, 183(1-3), 184(1-9, 14), 185-190, 191(3), 192(1-5, 7, 9, 11-13, 19, 20), 194-197, 199(2, 3, 6, 16), 200, 201(1-20, 22, 24-32), 202, 203, 205(1-4, 9-13, 15, 18)	1970,2	1954,3		6		1,9	1946,4
03 Pavarių girininkija							
807(1-25), 808, 813, 817, 822, 823, 826, 827	233,2	230,3		1,8			228,5
04 Mickūnų girininkija							
703, 704(1, 2, 15, 22-27, 30-33), 706-710, 718-723, 725-730, 739, 741-762, 765-769, 773, 774, 780-784, 786(47), 787(28-31), 790, 791, 1405	1710,1	1698				46,3	1651,7
06 Mikierių girininkija							
1-14, 24-37, 47-60, 70-83, 96-98, 100-108, 120-123, 126, 127, 150, 151, 459, 460, 476, 477, 478(21, 22), 479(22), 480(27), 481(18, 23, 28),	2214,1	2212,5				61,1	2151,4

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
711-714, 716, 803							
314 Šimonių girios biosferos poligonas iš viso:	**6127,6**	**6095,1**		**7,8**		**109,3**	**5978**
3401 Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
02 Troškūnų girininkija							
1117(10-12, 23, 24, 54-67)	21,5	21,5		21,5			
3401 Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	**21,5**	**21,5**		**21,5**			
712 Troškūnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis							
Anykščių regioninis padalinys							
02 Troškūnų girininkija							
368(10)	4,3	4,3				4,3	
712 Troškūnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis iš viso:	**4,3**	**4,3**				**4,3**	
8201 Ąžuolijos botaninis-zoologinis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
03 Utenos girininkija							
44, 45(1-4), 46(1-13)	57,6	56,7		50,8			5,9
8201 Ąžuolijos botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	**57,6**	**56,7**		**50,8**			**5,9**
8202 Vyžuonų botaninis draustinis							
Anykščių reg. padalinys							
01 Vyžuonų girininkija							
57(20), 58(13), 65(4, 7, 8), 66(1)	6,7	5,2		5,2			
8202 Vyžuonų botaninis draustinis iš viso:	**6,7**	**5,2**		**5,2**			
Iš viso regioniniuose parkuose:	**6737,5**	**6568**	**193,2**	**2047,6**	**582,6**	**2645,5**	**1099,1**
Iš jų:							
gamtinis rezervatas	565	551,8	193,2	107,7		250,9	
kraštovaizdžio draustinis	1621,8	1580,1		967,5	13,2	577,3	22,1
botaninis draustinis	250,8	249,8		249,8			
geomorfologinis draustinis	221,1	221,1		19		202,1	
hidrografinis draustinis	708,9	672,9		366,3		293,3	13,3

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
ekologinės apsaugos zona	925,6	918,9		3,5	59,3	554,7	301,4
rekreacinė zona	27,7	27,6			25,9		1,7
ūkinė zona	22,1	22,1					22,1
gyvenamoji zona	62	61,2			61,2		
urbanistinis draustinis	22,3	21,9		12,9			9
ekologinės apsaugos prioriteto zona	362,2	346,6				237,5	109,1
rekreacinio prioriteto zona	456,8	455,6		4,1	419,2	30,9	1,4
ūkinio prioriteto zona	627,7	626,6		18,8	0,4	64,5	542,9
gyvenamojo prioriteto zona	1,5	1,5			1,5		
regioninis parkas	0,2	0,2			0,2		
telmologinis draustinis	357	326		295,7			30,3
apsaugos prioriteto zona	504,8	484,1		2,3	1,7	434,3	45,8
Iš viso valstybiniuose draustiniuose:	**1084,1**	**1065,4**		**689,3**		**293,9**	**82,2**
Iš jų:							
kraštovaizdžio draustinis	647,6	646,9		547,3		50,8	48,8
geomorfologinis draustinis	114,9	106,7		16,2		83,2	7,3
hidrografinis draustinis	175,1	169,1		14,4		153,1	1,6
telmologinis draustinis	40	38,6		20			18,6
ichtiologinis draustinis	16,4	16,4		13,9		2,5	
botaninis-zoologinis draustinis	79,1	78,2		72,3			5,9
valstybinis genetinis draustinis	4,3	4,3				4,3	
botaninis draustinis	6,7	5,2		5,2			
Iš viso saugomose teritorijose:	**7821,6**	**7633,4**	**193,2**	**2736,9**	**582,6**	**2939,4**	**1181,3**
Iš viso biosferos poligonuose:	**6127,6**	**6095,1**		**7,8**		**109,3**	**5978**

2 PRIEDAS

Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
PAST											
Asvejos ežerynas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Dubingių girininkija, 22d,23d,24d,25d,26d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,37,38d,43d,44d,47d,48d,49d,51d,52d,53d,54d,59,60d,61,64d,65d,66d,70d,71d,84,85d,96d,97d,98d,99d,1076,1124d,1128d,1134d											
	3	1019,5	981,9	921,6	983,7	35,8	138,4	206,4		540,7	134
Asvejos ežerynas, Švenčionių r. sav., Anykščių reg. padalinys, Dubingių girininkija, 36d,45d,50d											
	3	76,1	76,1	75,9	76,1			28		48,1	
	Iš viso Asvejos ežerynas: 1095,6	**1058**	**997,5**	**1059,8**	**35,8**	**138,4**	**234,4**		**588,8**	**134**	

Labanoro giria, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Utenos girininkija, 82d,83d,84d,85d,86d,87d,88d,89d,90d,91d,92d,105d,106d,107d,108d,109d,110d,111d,112d,127d,128d,129d,130d,131d,132,135d,136d,175,176d,177,878d											
	34	634,1	622,6	599,5	617,6	16,5		229,8	0,2	221,8	182,3
Labanoro giria, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Kuktiškių girininkija, 22d,23d,24d,31d,32d,33d,36d,37d,38d,39d,40d,42,43d,44d,45d,46d,48d,49d,51d,52d,95,96d,97d,99d,100d,102,103d,104,118,119d,120,123d,124d,125d,301,305d,314d,315d,479d,480d,482d,493d,494d,495d,496d,497d,502d,504d,505d,506d,705d,706d,898d											
	34	1011,7	952,6	933,7	976,8	34,9		200,6	0,2	434,2	376,7
Labanoro giria, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Videniškių girininkija, 313,316d,318d,319d,320d,321d,322d,328d,329d,330d,331d,332d,333d,334d,335d,339,340d,349											
	34	395,9	395,9	392,9	395,9			60	11,8	314,7	9,4
Labanoro giria, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Dubingių girininkija, 102d,351d,352d,353d,354d,355d,356d,357d,358d,359d,360d,361d,362d,363d,364d,365d,366,367d,368d,369d,371,373d,374d,375d,376d,377d,378d,379d,380d,381d,382d,383d,384d,385d,1035d											
	34	971,4	939,1	918,9	926,7	44,7		672,1	2,6	284	12,7
Labanoro giria, Utenos r. sav., Anykščių reg. padalinys, Kuktiškių girininkija, 25d,34d,41d,69d,73,74d,75d,76d,77d,153d,158d,175d,180d,184,185d,189d,213d,214d,781d											
	34	215,8	215,4	210,5	210,5	5,3		18,3	0,4	99,1	98
	Iš viso Labanoro giria: 3228,9	**3125,6**	**3055,5**	**3127,5**	**101,4**		**1180,8**	**15,2**	**1353,8**	**679,1**	

Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Svėdasų girininkija, 15d,16d,17d,18d,19d,38d,39d,40d,41d,42d,61d,62d,63d,84d,85d,86d,109d,110d,111d,112d,113d,114d,115d,116d,128d,129d,130d,131d,132d,133d,134d,135d,152d,153d,154d,155d,156d,158d,159d,165,166d,167d,168d,169d,170d,171d,172d,173d,174d,175d,176d,177d,178d,179d,180d,181d,182d,183d,184d,185d,186d,187d,188d,189d,190d,191d,192d,194d,195d,196d,197d,198d,199d,200d,201d,20											

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
2d,203d,205d											
	66	1999,7	1984	1944,7	1999,7			65,5		8	1926,2
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 807d,808d,813d,817d,822d,823d,826d,827d											
	66	228,5	225,6	223,3	228,5			1,7			226,8
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Mickūnų girininkija, 701d,702d,703d,704d,705d,706d,707d,708d,709d,710d,718d,719d,720d,721d,722d,723d,725,726d,727d,728d,729d,730d,739d,741,742d,743d,744d,745d,746d,747d,748d,749d,750d,751d,752d,753d,754d,755d,756d,757d,758d,759d,760d,761d,762d,765d,766d,767d,768d,769d,773d,774d,780d,781d,782d,783d,784d,786d,787d,790d,791d,1405d											
	66	1730,6	1718,9	1688,6	1708,6	22		51,5		45,6	1633,5
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Mikierių girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,47d,48d,49d,50d,51d,52d,53d,54d,55d,56d,57d,58d,59d,60d,70d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,77d,78d,79d,80d,81d,82d,83d,96d,97d,98d,100d,101d,102d,103d,104d,105d,106d,107d,108d,120d,121d,122d,123d,126d,127d,141d,142d,146d,150d,151d,163d,459d,460d,476d,477d,478d,479d,480d,481d,711d,712d,713d,714d,716d,803											
	66	2235,4	2234,4	2161,5	2227,9	7,5		72,3		59,8	2103,3
	Iš viso Šimonių giria: 6194,2	**6162,9**	**6018,1**	**6164,7**	**29,5**			**191**		**113,4**	**5889,8**

	Iš viso grupėje PAST: 10518,7										
BAST											
Adomiškio pelkė, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Videniškių girininkija, 1041d,580											
	2	0,5	0,5			0,5					0,5
	Iš viso Adomiškio pelkė: 0,5	**0,5**			**0,5**						**0,5**

Anykščių šilelis, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 580d,581d,582d,871d,872d,873d,874d,875d,876d,887d,888d,889d,892d,893d,894d,895d											
	10	402,8	391,2	368,8	402,8		59,3	341,6		1,5	0,4
	Iš viso Anykščių šilelis: 402,8	**391,2**	**368,8**	**402,8**			**59,3**	**341,6**		**1,5**	**0,4**

Asvejos ežerynas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Dubingių girininkija, 22d,23d,24d,25d,26d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,37,38d,43d,44d,47d,48d,49d,51d,52d,53d,54d,59,60d,61,64d,65d,66d,70d,71d,84,85d,96d,97d,98d,99d,1076,1124d,1128d,1134d											

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
	17	1019,5	981,9	921,6	983,7	35,8	138,4	206,4		540,7	134
Asvejos ežerynas, Švenčionių r. sav., Anykščių reg. padalinys, Dubingių girininkija, 36d,45d,50d											
	17	76,1	76,1	75,9	76,1			28		48,1	
Iš viso Asvejos ežerynas: 1095,6		**1058**	**997,5**	**1059,8**	**35,8**		**138,4**	**234,4**		**588,8**	**134**
Girelės miškas, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 898d,82											
	66	0,8	0,8	0,8	0,8			0,8			
Iš viso Girelės miškas: 0,8		**0,8**	**0,8**	**0,8**				**0,8**			
Labanoro regioninis parkas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Utenos girininkija, 82d,83d,84d,85d,86d,87d,88d,89d,90d,91d,92d,105d,106d,107d,108d,109d,110d,111d,112d,127d,128d,129d,130d,131d,132,135d,136d,175,176d,177,878d											
	102	634,1	622,6	599,5	617,6	16,5		229,8	0,2	221,8	182,3
Labanoro regioninis parkas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Kuktiškių girininkija, 22d,23d,24d,31d,32d,33d,36d,37d,38d,39d,40d,42,43d,44d,45d,46d,48d,49d,51d,52d,95,96d,97d,99d,100d,102,103d,104,118,119d,120,123d,124d,125d,301,305d,314d,315d,479d,480d,482d,493d,494d,495d,496d,497d,502d,504d,505d,506d,705d,706d,898d											
	102	1011,7	952,6	933,7	976,8	34,9		200,6	0,2	434,2	376,7
Labanoro regioninis parkas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Videniškių girininkija, 313,316d,318d,319d,320d,321d,322d,328d,329d,330d,331d,332d,333d,334d,335d,339,340d,349											
	102	395,9	395,9	392,9	395,9			60	11,8	314,7	9,4
Labanoro regioninis parkas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Dubingių girininkija, 102d,351d,352d,353d,354d,355d,356d,357d,358d,359d,360d,361d,362d,363d,364d,365d,366,367d,368d,369d,371,373d,374d,375d,376d,377d,378d,379d,380d,381d,382d,383d,384d,385d,1035d											
	102	971,4	939,1	918,9	926,7	44,7		672,1	2,6	284	12,7
Labanoro regioninis parkas, Utenos r. sav., Anykščių reg. padalinys, Kuktiškių girininkija, 25d,34d,41d,69d,73,74d,75d,76d,77d,153d,158d,175d,180d,184,185d,189d,213d,214d,781d											
	102	215,8	215,4	210,5	210,5	5,3		18,3	0,4	99,1	98
Iš viso Labanoro regioninis parkas: 3228,9		**3125,6**	**3055,5**	**3127,5**	**101,4**			**1180,8**	**15,2**	**1353,8**	**679,1**
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Svėdasų girininkija, 15d,16d,17d,18d,19d,38d,39d,40d,41d,42d,61d,62d,63d,84d,85d,86d,109d,110d,111d,112d,113d,114d,115d,116d,128d,129d,130d,131d,132d,133d,134d,135d,152d,153d,154d,155d,156d,158d,159d,16											

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
5,166d,167d,168d,169d,170d,171d,172d,173d,174d,175d,176d,177d,178d,179d,180d,181d,182d,183d,184d,185d,186d,187d,188d,189d,190d,191d,192d,194d,195d,196d,197d,198d,199d,200d,201d,202d,203d,205d											
	216	1999,7	1984	1944,7	1999,7			65,5		8	1926,2
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 807d,808d,813d,817d,822d,823d,826d,827d											
	216	228,5	225,6	223,3	228,5			1,7			226,8
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Mickūnų girininkija, 701d,702d,703d,704d,705d,706d,707d,708d,709d,710d,718d,719d,720d,721d,722d,723d,725,726d,727d,728d,729d,730d,739d,741,742d,743d,744d,745d,746d,747d,748d,749d,750d,751d,752d,753d,754d,755d,756d,757d,758d,759d,760d,761d,762d,765d,766d,767d,768d,769d,773d,774d,780d,781d,782d,783d,784d,786d,787d,790d,791d,1405d											
	216	1730,6	1718,9	1688,6	1708,6	22		51,5		45,6	1633,5
Šimonių giria, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Mikierių girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,47d,48d,49d,50d,51d,52d,53d,54d,55d,56d,57d,58d,59d,60d,70d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,77d,78d,79d,80d,81d,82d,83d,96d,97d,98d,100d,101d,102d,103d,104d,105d,106d,107d,108d,120d,121d,122d,123d,126d,127d,141d,142d,146d,150d,151d,163d,459d,460d,476d,477d,478d,479d,480d,481d,711d,712d,713d,714d,716d,803											
	216	2235,4	2234,4	2161,5	2227,9	7,5		72,3		59,8	2103,3
Iš viso Šimonių giria: 6194,2		**6162,9**	**6018,1**	**6164,7**	**29,5**			**191**		**113,4**	**5889,8**
Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 581d,582d,584d,585d,587d,588d,868d,869d,870d,871d,873d,876d,1497d											
	224	47,4	47,4	37,4	47,4			26,3	12,5	8,6	
Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Kavarsko girininkija, 603d,606d,607d,1329d,1340d											
	224	16,3	16,3	13,1	9	7,3		13,8		2,5	
Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Mikierių girininkija, 487d,861											
	224	2,6	2,6	2,6	2,6					2,6	
Iš viso Šventosios upė žemiau Andrioniškio: 66,3		**66,3**	**53,1**	**59**	**7,3**			**40,1**	**12,5**	**13,7**	
Variaus upelio slėnis, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 861d,67											
	234	16,8	15,8	10,3	15,8	1		7,9		8,9	
Iš viso Variaus upelio slėnis: 16,8		**15,8**	**10,3**	**15,8**	**1**			**7,9**		**8,9**	

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
Vilkaraisčio miškas, Molėtų r. sav., Anykščių reg. padalinys, Videniškių girininkija, 67d,68d,69d,70d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,386d,1053d,1054d,1056d											
	250	341,7	341,7	336,3	333,3	8,4		339,1			2,6
Iš viso Vilkaraisčio miškas: 341,7			**341,7**	**336,3**	**333,3**	**8,4**		**339,1**			**2,6**
Vilkatėnų miškas, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 586d,591d,595d											
	251	96,8	95,8	93,9	96,8			96,5		0,3	
Iš viso Vilkatėnų miškas: 96,8			**95,8**	**93,9**	**96,8**			**96,5**		**0,3**	
Virintos upė, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Pavarių girininkija, 584d,615d,616d,617d,618d,619d,1324d,1348,1350,1351d,1352d											
	254	181	175,2	133,8	143,7	37,3		22,6		155,5	2,9
Iš viso Virintos upė: 181			**175,2**	**133,8**	**143,7**	**37,3**		**22,6**		**155,5**	**2,9**
Žaliosios pievos, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Troškūnų girininkija, 1117d,444											
	262	26,1	26,1	22,2		26,1		21			5,1
Iš viso Žaliosios pievos: 26,1			**26,1**	**22,2**		**26,1**		**21**			**5,1**
Užuraisčių kaimo apylinkės, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Troškūnų girininkija, 444d,1105d,1106d											
	278	44,6	39,9	37,4	7,9	36,7					44,6
Iš viso Užuraisčių kaimo apylinkės: 44,6			**39,9**	**37,4**	**7,9**	**36,7**					**44,6**
Ąžuolijos miškas, Utenos r. sav., Anykščių reg. padalinys, Utenos girininkija, 44d,45d,46d,48d,49d,50d,51d											
	303	103,7	102,2	101,7	103,7			50,3		23	30,4
Iš viso Ąžuolijos miškas: 103,7			**102,2**	**101,7**	**103,7**			**50,3**		**23**	**30,4**

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
Vyžuonų šilas, Utenos r. sav., Anykščių reg. padalinys, Vyžuonų girininkija, 57d,58d,65d,66d											
	412	6,6	5,1	5,1	6,6			6,6			
	Iš viso Vyžuonų šilas: 6,6		**5,1**	**5,1**	**6,6**			**6,6**			
Samanyčios pelkė, Utenos r. sav., Anykščių reg. padalinys, Balčių girininkija, 4d,12d,13d											
	534	38,8	37,4	37,4	38,8			20,7			18,1
	Iš viso Samanyčios pelkė: 38,8		**37,4**	**37,4**	**38,8**			**20,7**			**18,1**
Gegužiakalnio miškas, Utenos r. sav., Anykščių reg. padalinys, Kuktiškių girininkija, 667d,738,740d											
	535	64,1	64,1	57,7	20	44,1		13,6		44	6,5
	Iš viso Gegužiakalnio miškas: 64,1		**64,1**	**57,7**	**20**	**44,1**		**13,6**		**44**	**6,5**
Baldono ežero apylinkės, Anykščių r. sav., Anykščių regioninis padalinys, Kavarsko girininkija, 620d,1359d,1361d											
	540	23,5	22,4	21,5	1,4	22,1		12,3		9,3	1,9
	Iš viso Baldono ežero apylinkės: 23,5		**22,4**	**21,5**	**1,4**	**22,1**		**12,3**		**9,3**	**1,9**
	Iš viso grupėje BAST: 11932,8										

3 PRIEDAS

Nacionalinių saugomų teritorijų ir „NATURA 2000“ tinklo teritorijų priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms sąrašas

PATVIRTINTA
Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus
2019 m. sausio21 d. įsakymo Nr. V-9
(2019 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. V-81 redakcija)

Valstybės įsteigtų saugomų teritorijų, neturinčių direkcijų, ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų, nepatenkančių į valstybinius parkus, rezervatus ar biosferos rezervatą, priskirtų saugomų teritorijų direkcijoms, sąrašas

Eil. Nr.	Atsakinga institucija	Saugomos teritorijos pavadinimas	PAST / BAST pavadinimas ir kodas
1.	Asvejos RPD	Adomiškio botaninis-zoologinis draustinis	Adomiškio pelkė BAST, LTUKM0010
2.	Asvejos RPD	Kamastos kraštovaizdžio draustinis	Vilkaraisčio miškas BAST, LTMOL0012
3.	Krekenavos RPD	Žaliosios girios biosferos poligonas (įskaitant Žaliosios girios botaninį-zoologinį draustinį)	Žalioji giria PAST, LTPANB001; Žalioji giria BAST, LTPAN0006
4.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD		Ąžuolijos miškas BAST, LTUTE0010
5.	Anykščių RPD	Šimonių girios biosferos poligonas (įskaitant Iženo telmologinį, Pelyšos geologinį, Šventosios kraštovaizdžio draustinius)	Šimonių giria PAST, LTANYB001; Šimonių giria BAST, LTANY0013
6.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Alių telmologinis draustinis	Alių pelkė BAST, LTUTE0006
7.	Anykščių RPD	Baldono geomorfologinis draustinis	Baldono ežero apylinkės BAST, LTANY0021
8.	Anykščių RPD		Viešinto ežeras BAST, LTANY0023
9.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Žiezdrių kraštovaizdžio draustinis	Gegužiakalnio miškas BAST, LTUTE0012
10.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Balčių telmologinis draustinis	Samanyčios pelkė BAST, LTUTE0013
11.	Anykščių RPD	Gykių botaninis draustinis	Gykių Vaitkūnų pelkė BAST, LTANY0022
12.	Anykščių RPD	Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis	Žaliosios pievos BAST, LTANY0014
13.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD		Vyžuonų šilas BAST, LTUTE0011
14.	Anykščių RPD	Plaštakos hidrografinis draustinis	Siesarties upė ties Valais BAST, LTUKM0012
15.	Anykščių RPD	Šventosios ichtiologinis draustinis (dalis aukščiau Širvintos upės žiočių)	Šventiosios upė žemiau Andrioniškio BAST, LTUKM0002 (dalis aukščiau Širvintos upės žiočių)
16.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Virintos upė BAST, LTANY0004
17.	Asvejos RPD	Asvejos RP	Asvejos ežerynas BAST, LTMOL0011
18.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Labanoro RP	Labanoro regioninis parkas BAST, LTMOL0010
19.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Pavirinčių-Pakalnių pelkė BAST, LTANY0002
20.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Aukštaitijos NP	Aukštaitijos nacionalinis parkas BAST, LTIGN0018
21.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Anykščių šilelis BAST, LTANY0012

Eil. Nr.	Atsakinga institucija	Saugomos teritorijos pavadinimas	PAST / BAST pavadinimas ir kodas
22.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Girelės miškas BAST, LTANY0011
23.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Rubikių ežeras ir jo apyežerės BAST, LTANY0019
24.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Šventosios senvagės BAST, LTANY0020
25.	Anykščių RPD		Užuraisčių kaimo apylinkės BAST, LTANY0016
26.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Variaus upelio slėnis BAST, LTANY0009
27.	Anykščių RPD	Anykščių RP	Vilkatėnų miškas BAST, LTANY0001
28.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Labanoro RP	Labanoro giria PAST, LTSVEB002
29.	Anykščių RPD	Šimonių girios biosferos poligonas (įskaitant Iženo telmologinį, Pelyšos geologinį, Šventosios kraštovaizdžio draustinius)	Šimonių giria PAST, LTANYB001
30.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Aukštaitija NP	Vakarinė Aukštaitijos nacionalinio parko dalis PAST, LTIGNB003
31.	Asvejos RPD	Asvejos RP	Asvejos ežerynas PAST, LTSVEB005
32.	Anykščių RPD	Virintos hidrografinis draustinis	
33.	Sartų ir Gražutės RPD	Vaiskūnų geomorfologinis draustinis	
34.	Anykščių RPD	Stabulankių geologinis draustinis	
35.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Pakalnių geomorfologinis draustinis	
36.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Malkestaičio hidrografinis draustinis	
37.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Alių telmologinis draustinis	Alių pelkė, LTUTE0006
38.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Vajelių geologinis draustinis	
39.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Indubakių geologinis draustinis	
40.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Žalvarių geologinis draustinis	
41.	Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD	Balčių telmologinis draustinis	

SANTRUPŲ IR SUTARTINIŲ ŽENKLŲ REIKŠMĖS:

BAST – Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija, svarbi buveinių apsaugai;
PAST – Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija, svarbi paukščių apsaugai;
NP – nacionalinis parkas;
RPD – regioninio parko direkcija.

4 PRIEDAS

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radaviečių žiniaraščiai

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radaviečių žiniaraščiai

Saugomų paukščių lizdaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
Vyžuonų girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM098462	2018.06.13	75	5	100	
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			75	6	100	
Balčių girininkija							
1.	Jūrinis erelis (*Heliaetus albicilla*)			113	3	200	
Utenos girininkija							
1.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG070858	2015.06.25	51	2	200	
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM098946	2018.07.21	52	8	100	
3.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			48	42	100	dirbtinis
4.	Paprastasis suopis (Buteo buteo)			44	10	Medžių grupė su lizdu	
5.	Paprastasis suopis (Buteo buteo)			44	13	Medžių grupė su lizdu	
6.	Paprastasis suopis (Buteo buteo)			51	19	Medžių grupė su lizdu	
Kuktiškių girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM004553	2014.07.31	28	34	100	
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM001894	2012.06.29	61	11	100	dirbtinis
3.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060515	2014.03.09	166	4	100	
4.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM001715	2013.07.28	166	4	100	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
5.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000513	2011.07.12	166	4	100	
6.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM098945	2018.07.14	166	4	100	
7.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			63	2	100	
8.	Juodasis peslys (Milvus migrans)			36	20	100	
Videniškių girininkija							
1.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG099212	2018.10.25	13	16	200	
2.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG085562	2015.06.10	74	26	200	Dirbtinis
3.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			75	10	200	Dirbtinis
4.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			75	10	200	Dirbtinis
5.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			73	2	200	Dirbtinis
6.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM070056	2014.08.07	73	2	100	
7.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM087050	2016.08.25	74	3	100	
8.	Vištvanagis (Accipiter gentilis)			43	15	100	
Dubingių girininkija							
1.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG099211	2018.10.25	11	2	200	
2.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG099210	2018.10.25	92	32	200	
3.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG096000	2017.05.13	98	22	200	
4.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000536	2011.06.26	99	4	100	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
5.	Žuvininkas (*Pandion haliaetus*)	RAD-PANHAL085387	2015.07.08	369	3	200	
6.	Žuvininkas (*Pandion haliaetus*)	RAD-PANHAL003302	2010.06.30	369	4	200	
7.	Jūrinis erelis (*Heliaetus albicilla*)	RAD-HELALB085415	2016.05.31	380	12	200	
8.	Juodasis peslys (Milvus migrans)			71	3	100	
9.	Juodasis peslys (Milvus migrans)			71	3	100	
10.	Paprastasis suopis (Buteo buteo)			71	10	Medžių grupė su lizdu	
Svėdasų girininkija							
1.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG085497	2015.06.15	134	10	200	dirbtinis
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060271	2012.06.18	191	5	100	dirbtinis
Pavarių girininkija							
1.	Vištvanagis (*Accipiter gentilis*)	RAD-ACCGEN096632	2017.07.29	817	6	100	
Mickūnų girininkija							
1.	Vištvanagis (*Accipiter gentilis*)	RAD-ACCGEN097021	2017.07.29	780	10	100	
2.	Jūrinis erelis (*Heliaetus albicilla*)	RAD-HELALB096080	2017.05.27	799	3	200	
3.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			799	19	200	
4.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060328	2012.11.11	782	15	100	dirbtinis
5.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			781	4	100	
6.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM096174	2017.07.16	908	16	100	
7.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM096178	2017.07.16	909	1	100	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
8.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM096177	2017.07.16	909	1	100	
9.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			901	20	100	
10.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			905	18	100	
11.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			907	5	100	
12.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			910	12		
13.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)	RAD-CICNIG080142		910	24	200	dirbtinis
14.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			910	25	200	
Kavarsko girininkija							
1.	Jūrinis erelis (*Heliaetus albicilla*)	RAD-HELALB072745	2015.06.11	553	18	200	
2.	Jūrinis erelis (*Heliaetus albicilla*)			540	27	200	
3.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			609	12	200	
4.	Paprastasis suopis *(Buteo buteo)*			532	12	Mrdžių grupė su lizdu	
Mikierių girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060260	2012.06.18	1	4	100	
2.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			3	3	200	Dirbtinis, gyvena
3.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			3	1	200	dirbtinis
4.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			3	1	200	dirbtinis
Troškūnų girininkija							
1.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			388	19	200	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
2.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra*)			366	1	200	

Saugomų paukščių rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
Kuktiškių girininkija						
1.	Tripirštis genys (*Picoides tridactylus*)	RAD-PICTRI099824	2009.04.07	24	41	Nekirsti sanitarinių kirtimų
2.		RAD-PICTRI099822	2013.04.25	33	1	
3.		RAD-PICTRI099821	2016.03.16	32	8	
4.	Balinė pelėda (*Asio flammeus*)	RAD-ASIFLA099940	2019.02.17	688	24	Reguliuoti plėšrūnų populiacijos gausą veisimosi vietoje
5.	Tetervinas (*Tetrao tetrix*)	RAD-TETTET099941	2019.02.17	688	24	Pavasarį nevykdyti kirtimų
Svėdasų girininkija						
1.	*Lututė (Aegolius funereus)*	RAD-AEGFUN068806	2014.04.29	119	1	50 m apsaugos spindulys
Troškūnų girininkija						
1.	*Pilkoji meleta (Picus canus)*	RAD-PICCAN088077	2016.05.18	329	2	Nekirsti sanitarinių kirtimų, palikti stuobrius
Kavarsko girininkija						
1.	*Pilkoji meleta (Picus canus)*	RAD-PICCAN089680	2016.05.11	401	13	Nekirsti sanitarinių kirtimų, palikti stuobrius

Saugomų žinduolių rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Apsaugos priemonės
Kuktiškių girininkija						
1.	Baltasis kiškis (*Lepus timidus*)	RAD-LEPTIM065717	2014.12.14	667	9	Nesausinti pelkių
Svėdasų girininkija						
1.	*Baltasis kiškis (Lepus timidus)*	RAD-LEPTIM068821	2014.05.01	156	16	Nesausinti pelkių
2.		RAD-LEPTIM068817	2014.05.01	182	15	
3.	*Lūšis (Lynx lynx)*	RAD-LYNLYN068810	2014.04.30	190	1	Svarbiausiose lūšių gyvenamose vietose būtina riboti miško kirtimus, medžioklę su varovais, lankymąsi; reguliuoti vilkų populiaciją

Saugomų vabzdžių rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Apsaugos priemonės
Utenos girininkija						
1.	Baltakaktė skėtė (*Leucorrhinia albifrons*)	RAD-LEUALI006968	2011.05.30	90	24	Neleisti apaugti pakrantėms, nekeisti hidrologinio režimo
2.	Machaonas (*Papilio machaon*)	RAD-PAPMAC054386	2011.05.09	88	2	Neleisti apaugti krūmais ir medžiais, formuoti miško aikšteles
3.	Mažoji nehalenija (*Nehalennia speciosa*)	RAD-NEHSPE006965	2011.05.30	90	27	Nekeisti hidrologinių sąlygų, nesausinti pelkių ir šlapžemių
4.	Mažoji nehalenija (*Nehalennia speciosa*)	RAD-NEHSPE006959	2011.05.30	88	2	Nekeisti hidrologinių sąlygų, nesausinti pelkių ir šlapžemių
5.	Niūriaspalvis auksavabalis (*Osmoderma eremita*)	RAD-OSMERE099617	2018.06.28	44	2-10; 12; 13	Nekirsti senų drevėtų lapuočių, ypač ąžuolų, klevų, liepų (aplink juos šalinti pomiškį)
6.	*Šarvuotoji skėtė (Leucorrhinia pectoralis)*	RAD-LEUPEC006963	2011.05.30	88	2	Nekeisti hidrologinio režimo
Videniškių girininkija						
1.	Machaonas (*Papilio machaon*)	RAD-PAPMAC042990	2014.08.09	396	2	Neleisti apaugti krūmais ir medžiais, formuoti miško aikšteles

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Apsaugos priemonės
Dubingių girininkija						
1.	Machaonas (*Papilio machaon*)	RAD-PAPMAC040123	2012.04.27	60	5	Neleisti apaugti krūmais ir medžiais, formuoti miško aikšteles
2.	Niūriaspalvis auksavabalis (*Osmoderma eremita*)	RAD-OSMERE098741	2017.07.24	60	3	Nekirsti senų drevėtų lapuočių, ypač ąžuolų, klevų, liepų (aplink juos šalinti pomiškį)
3.		RAD-OSMERE098742	2018.07.27	60	3	
4.		RAD-OSMERE099008	2018.07.27	60	3	
5.		RAD-OSMERE098740	2017.07.18	60	5	
6.	Niūriaspalvis auksavabalis (*Osmoderma eremita*)	RAD-OSMERE099607	2018.06.28	60	7; 9; 11	Nekirsti senų drevėtų lapuočių, ypač ąžuolų, klevų, liepų (aplink juos šalinti pomiškį)
Troškūnų girininkija						
1.	*Akiuotasis satyras (Lopinga achine)*	RAD-LOPACH012378	2010.06.09	410	12	Nekirsti plynai, išsaugoti brandžius lapuočių ir mišrius miškus
2.	*Ąžuolinis skaptukas (Xestobium rufovillosum)*	RAD-XESRUF088911	2016.05.25	364	3	Nešalinti senų nudžiūvusių ąžuolų; brandžiuose lapuočių ir mišriuose miškuose būtina palikti pavienių nudžiūvusių ąžuolų
3.	*Didysis skydvabalis (Peltis grossa)*	RAD-PELGRO088079	2016.10.19	341	5	Išsaugoti brandžius medynus, palikti nudžiūvusius medžius
4.	*Mažoji nehalenija (Nehalennia speciosa)*	RAD-NEHSPE028237	2010.06.25	1105	26	Nekeisti hidrologinių sąlygų, nesausinti pelkių ir šlapžemių
5.	*Rudmargė hesperija (Carterocephalus palaemon)*	RAD-CARPAL082452	2013.05.29	373	18	Nekeisti vandens režimo; nekirsti plynai
6.	*Tamsioji šaškytė (Melitaea diamina)*	RAD-MELDIA053208	2010.06.09	410	12	Neužsodinti pievų; neleisti užželti krūmais
Pavarių girininkija						
1.	*Didysis skydvabalis (Peltis grossa)*	RAD-PELGRO052590	2013.07.26	817	7	Nekirsti senų eglynų; nešalinti nudžiūvusių medžių
2.	Juodasis apolonas *(Parnassius mnemosyne)*	RAD-PARMNE098619	2018.05.16	873	32; 39; 40	Neleisti suvešėti krūmams.
3.	*Šarvuotoji skėtė (Leucorrhinia pectoralis)*	RAD-LEUPEC098620	2018.05.16	873	42	Nekeisti hidrologinio režimo
Kavarsko girininkija						
1.	*Akiuotasis satyras (Lopinga achine)*	RAD-LOPACH012379	2010.06.09	521	18	Nekirsti medynų

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Apsaugos priemonės
2.	*Ąžuolinis skaptukas (Xestobium rufovillosum)*	RAD-XESRUF088068	2016.05.11	568	30	Nešalinti senų nudžiūvusių ąžuolų
3.	*Didysis skydvabalis (Peltis grossa)*	RAD-PELGRO088069	2016.05.11	542	7	Nekirsti senų eglynų; nešalinti nudžiūvusių medžių
4.	*Didysis skydvabalis (Peltis grossa)*	RAD-PELGRO089682	2016.05.11	401	20	Nekirsti senų eglynų; nešalinti nudžiūvusių medžių
5.	*Šarvuotoji skėtė (Leucorrhinia pectoralis)*	RAD-LEUPEC006958	2014.06.10	1361	15	Nekeisti hidrologinio režimo

Saugomų augalų rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo vieta	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
Vyžuonų girininkija						
1.	Dėmėtoji gegūnė (*Dactylorhiza maculata*)	AUG-DACMAC015058	2013.06.13	65	4	Reikalingos atviros vietos, vengti eutrofikacijos, nesausinti
2.	Nariuotoji ilgalūpė (*Corallorhiza trifida*)	AUG-CORTRI008754	2013.06.14	52	12	Nekeisti hidrologinio režimo
3.	Pūkuotoji apuokė (*Trichocolea tomentella*)	AUG-TRITOM022357	2013.06.14	58	4	Nevykdyti kirtimų (apšvietimo pokyčiams jautri), nesausinti
4.	Siauralapė gegūnė (*Dactylorhiza traunsteineri*)	AUG-DACTRA015781	2013.06.13	58	13	Nesausinti pelkių, neleisti užželti krūmams ir medžiams
5.	Vienalapis gedutis (*Malaxis monophyllos*)	AUG-MALMON031452	2013.06.27	69	4	Neretinti medynų, nesausinti
Balčių girininkija						
1.	Pelkinė laksva (*Hammarbya paludosa*)	AUG-HAMPAL025387	2013.08.15	122	7	Nesausinti, vengti eutrofikacijos
Utenos girininkija						
1.	Dėmėtoji gegūnė (*Dactylorhiza maculata*)	AUG-DACMAC037584	2011.05.30	90	27	Reikalingos atviros vietos, vengti eutrofikacijos, nesausinti

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo vieta	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
2.	Lieknasis švylys (*Eriophorum gracile*)	AUG-ERIGRA045844	2013.06.30	88	2	Nesausinti pelkių . Naudingas samanų dangos praardymas. Vengti eutrofikacijos
3.	Liekninis beržas (*Betula humilis*)	AUG-BETHUM023014	2013.09.25	92	24	Nekeisti hidrologinio režimo, nesausinti pelkių
4.	Liekninis beržas (*Betula humilis*)	AUG-BETHUM031674	2011-05-30	92	24-26	Nekeisti hidrologinio režimo, nesausinti pelkių
5.	Pelkinė uolaskėlė (*Saxifraga hirculus*)	AUG-SAXHIR001694	2013.08.30	78	17	Nesausinti. Neleisti apaugti krūmynais ir mišku
6.	Pūkuotoji apuokė (*Trichocolea tomentella*)	AUG-TRITOM022356	2013.07.18	37	6	Nevykdyti kirtimų (apšvietimo pokyčiams jautri), nesausinti
7.	Tamsialapis skiautalūpis (*Epipactis atrorubens*)	AUG-EPIATR045944	2014.07.08	82	13	Neleisti medynui susiverti; nesodinti spygliuočių medžių rūšių
8.	Žalioji dvyndantė (*Dicranum viride*)	AUG-DICVIR061997	2009.08.19	44	18	Nekirsti senų medžių; nevykdyti retinimo kirtimų ir vandens lygio reguliavimo darbų (būtinas rezervatinis arba draustinio režimas)
9.		AUG-DICVIR061998	2009.08.19	46	12	
10.	Žvilgančioji riestūnė (*Hamatocaulis vernicosus*)	AUG-HAMVER001680	2013.06.19	78	11	Nekeisti hidrologinio režimo
11.	Žalioji dvyndantė (Dicranum viride)	AUG-DICVIR002955	2010.07.01	44	13; 16; 18	Nevykdyti kirtimų
Kuktiškių girininkija						
1.	Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*)	AUG-PULPAT002761	2012.04.27	31	7	Neleisti sutankėti medynui, šalinti pomiškį, naikinti invazinius augalus (sausakrūmius, lubinus)
2.		AUG-PULPAT002762	2012.04.27	31	8	
3.	Laplandinis karklas (*Salix lapponum*)	AUG-SALLAP025889	2014.07.15	497	18	Nekeisti hidrologinio režimo
4.	Lieknasis švylys (*Eriophorum gracile*)	AUG-ERIGRA021893	2014.07.16	314	1	Nesausinti pelkių . Naudingas samanų dangos praardymas. Vengti eutrofikacijos
5.	Raudonoji gegūnė *(Dactylorhiza incarnata)*	AUG-DACINC011216	2014.07.16	314	12; 13; 22	Reikalingos atviros vietos, neleisti užželti sumedėjusia augalija

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo vieta	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
6.	Šakotoji ratainytė *(Cladium mariscus)*	AUG-CLAMAR033783	2014.07.16	314	1; 12; 22	Nekeisti hidrologinio režimo, nesausinti.
7.	Šakotoji ratainytė *(Cladium mariscus)*	AUG-CLAMAR033741	2014.05.21	504	2; 3; 6	Nekeisti hidrologinio režimo, nesausinti.
Videniškių girininkija						
1.	Tridantė bazanija (*Bazzania trilobata*)	AUG-BAZTRI030721	2013.08.31	54	15	Nevykdyti kirtimų; nesausinti
Dubingių girininkija						
1.	Lieknasis švylys (*Eriophorum gracile*)	AUG-ERIGRA021695	2013.06.16	24	15	Nesausinti pelkių . Naudingas samanų dangos praardymas. Vengti eutrofikacijos
2.	Laplandinis karklas (*Salix lapponum*)	AUG-SALLAP025959	2014.07.21	360	11	Nekeisti hidrologinio režimo
3.	Paprastasis kardelis (*Gladiolus imbricatus*)	AUG-GLAIMB046981	2013.07.14	91	17	Nekeisti hidrologinio režimo; neleisti buveinėms užželti medžiais ir krūmais; neapsodinti mišku
4.	Siauralapė gegūnė (*Dactylorhiza traunsteineri*)	AUG-DACTRA015776	2013.06.16	24	15	Nesausinti pelkių, neleisti užželti krūmams ir medžiams
5.	Smiltyninis gvazdikas (*Dianthus arenarius*)	AUG-DIAARE024797	2012.08.14	40	8	Neleisti užželti sumedėjusia augalija miško aikštelėms
6.		AUG-DIAARE024804	2013.06.16	48	10	
7.	Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*)	AUG-PULPAT030668	2012.08.11	40	5	Neleisti sutankėti medynui, šalinti pomiškį, naikinti invazinius augalus (sausakrūmius, lubinus)
8.		AUG-PULPAT030679	2012.08.28	42	16	
Pavarių girininkija						
1.	*Gebenė lipikė (Hedera helix)*	AUG-HEDHEL032687	2013.09.03	876	6	Nekirsti plynai; neišretinti medyno
2.	*Gebenė lipikė (Hedera helix)*	AUG-HEDHEL032837	2014.05.07	615	54	Nekirsti plynai; neišretinti medyno
3.	*Miškinė plikaplaiskė (Neottianthe cuculata)*	AUG-NEOCUC099101	2018.07.23	873	32	Nekirsti plynai, neleisti sutankėti trakui ir pomiškiui
4.	*Žvilgančioji riestūnė (Hamatocaulis vernicosus)*	AUG-HAMVER072611	2013.07.14	887	30	Nesausinti

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo vieta	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
5.	*Vėjalandė šilagėlė (Pulsatilla patens)*	AUG-PULPAT096204	2017.04.23	887	7	Neleisti sutankėti medynui, šalinti pomiškį, naikinti invazinius augalus (sausakrūmius, lubinus)
Mickūnų girininkija						
1.	*Paprastoji plojenė (Lejeunea cavifolia)*	AUG-LEJCAV022137	2013.05.25	799	3	Neretinti medynų; neardyti dirvožemio
2.	*Vėjalandė šilagėlė (Pulsatilla patens)*	AUG-PULPAT001387	2013.05.10	719	19	Neleisti sutankėti medynui, šalinti pomiškį, naikinti invazinius augalus (sausakrūmius, lubinus)
3.	*Vėjalandė šilagėlė (Pulsatilla patens)*	AUG-PULPAT096202	2015-04-25	719	8; 12; 13; 19	Neleisti sutankėti medynui, šalinti pomiškį, naikinti invazinius augalus (sausakrūmius, lubinus)
		AUG-PULPAT096202	2015-04-25	720	12-14	
		AUG-PULPAT096202	2015-04-25	727	1; 2	
4.	*Tridantė bazanija (Bazzania trilobata)*	AUG-BAZTRI022849	2013.10.12	900	22	Nesausinti; neretinti medynų
Kavarsko girininkija						
1.	*Plačialapė klumpaitė (Cypripedium calceolus)*	AUG-CYPCAL001688	2013.08.31	540	29	Nekirsti plynai; neleisti užželti miško aikštelėms
2.	*Virgininis varpenis (Botrychium virginianum)*	AUG-BOTVIR010962	2013.05.16	569	3	Nekirsti plynai; nesausinti; nepertvarkyti augaviečių
Mikierių girininkija						
1.	*Plačialapis begalis (Laserpitium latifolium)*	AUG-LASLAT033640	2014.05.23	163	31	Nekirsti plynai; retinti medynus; kirsti krūmus; ekstensyviai ganyti
2.	*Pūkuotoji apuokė (Trichocolea tomentella)*	AUG-TRITOM022284	2013.08.02	28	15	Nevykdyti kirtimų (apšvietimo pokyčiams jautri), nesausinti
3.		AUG-TRITOM022287	2013.08.01	55	14	
4.		AUG-TRITOM022286	2013.08.01	77	27	
5.		AUG-TRITOM022288	2013.08.01	78	15	
6.		AUG-TRITOM022285	2013.08.21	100	4	
7.		AUG-TRITOM022289	2013.08.21	101	22	
8.	Liekninis beržas (*Betula humilis*)	AUG-BETHUM023021	2013.07.14	501	2; 4; 7; 12	Nekeisti hidrologinio režimo, nesausinti pelkių

Saugomų grybų ir kerpių rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
Utenos girininkija						
1.	Dėmėtasis baravykas (*Boletus erythropus*)	AUG-BOLERY085020	2016.09.13	45	1	Nekirsti plynai
2.	Kurapkinis storplutis (*Xylobolus frustulatus*)	AUG-XYLFRU029444	2013.09.10	48	25	Nekirsti ąžuolynų; nešalinti negyvos ąžuolų medienos
3.	Rausvoji pintainė (*Fomitopsis rosea*)	AUG-FOMROS081505	2009.07.31	50	22	Nekirsti eglynų; nesausinti
4.	Piestinis pirštūnis (*Clavariadelphus pistillaris*)	AUG-CLAPIS085069	2016.09.13	45	1	Nekirsti medynų; neretinti medynų
Videniškių girininkija						
1.	Ąžuolinė kepena (*Fistulina hepatica*)	AUG-FISHEP032541	2013.08.30	391	1	Nekirsti senų ir brandžių eglių
2.	Plačioji platužė (*Lobaria pulmonaria*)	AUG-LOBPUL030742	2013.07.27	389	11	Nekirsti plynai, nekirsti senų medžių
Dubingių girininkija						
1.	Korališkasis trapiadyglis (*Hericium coralloides*)	AUG-HERCOR030664	2011.09.19	33	7	Nešalinti stambių lapuočių nuokritų; nekeisti dirvožemio hidrologinio režimo (nesausinti)
2.		AUG-HERCOR029885	2011.09.19	33	8	
3.		AUG-HERCOR062008	2009.10.21	65	36	
4.	Plačioji platužė (*Lobaria pulmonaria*)	AUG-LOBPUL029431	2013.09.07	33	19	Nekirsti plynai, nekirsti senų medžių
5.		AUG-LOBPUL062006	2009.10.21	65	36	
6.	Rausvoji pintainė (*Fomitopsis rosea*)	AUG-FOMROS081743	2012.09.18	50	6	Nekirsti eglynų; nesausinti
Troškūnų girininkija						
1.	*Baltakraštė artonija (Arthonia leucopellaea)*	AUG-ARTLEU070940	2014.07.13	364	5	Nekirsti plynai; nešalinti negyvos medienos; nesausinti miškų
2.	*Šakotoji skylėtbudė (Polyporus umbellatus)*	AUG-POLUMB070937	2014.07.13	375	7	Nekirsti ąžuolynų; neardyti dirvožemio
3.	*Žalsvoji kežytė (Cetrelia olivetorum)*	AUG-CETOLI070941	2014.07.13	364	5	Nekirsti plynai; nešalinti negyvos medienos; nesausinti miškų
Mickūnų girininkija						
1.	*Alksninė hipotrachina (Hypotrachyna revoluta)*	AUG-HYPREV022858	2013.10.14	791	7	Nekirsti plynai; nešalinti negyvos medienos; nesausinti miškų

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
2.	*Plačioji platužė (Lobaria pulmonaria)*	AUG-LOBPUL021865	2013.05.25	798	9	Nekirsti plynai, nekirsti senų medžių
3.		AUG-LOBPUL021873	2013.05.25	799	3	
Kavarsko girininkija						
1.	*Plunksninis raukšliagrybis (Phlebia centrifuga)*	AUG-PHLCEN089683	2016.05.11	401	20	Nekirsti eglynų; nešalinti negyvos eglių medienos; nesausinti
Mikierių girininkija						
1.	*Krateriškasis taurūnis (Urnula craterium)*	AUG-URNCRA012669	2009.04.13	71	2	Nekirsti lapuočių; neardyti miško paklotės

5 PRIEDAS
Kertinių miško buveinių sąrašas valstybinės reikšmės miškuose

Saugomų kertinių ir potencialių kertinių miško buveinių žiniaraštis valstybinės reikšmės miškuose

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
Vyžuonų girininkija					
22	14	785301	Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	C2	2,1
32	2	785302	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	4,1
54	8, 13, 14	795201	Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	C2	4,0
69	3, 5	795202	Šlaitas	H1	0,8
74	11	775201	Kiti lapuočių miškai	B2	27,6
75	4, 5, 7				
			Iš viso:	**5**	**38,6**
Balčių girininkija					
12	1, 2, 6, 8	845102	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	1,4
13	1	845103*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	0,5
111	11	815303	Plačialapių miškai	B1	2,6
117	13	825201	Plačialapių miškai	B1	0,8
128	7	815101	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,9
143	6, 7, 9, 10, 11	835102	Bebravietė	F4	9,6
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**6** *5* *1*	**16,8** *16,3* *0,5*
Utenos girininkija					
10	1	805102	Nedidelės salos ir pusiasaliai vandens telkiniuose bei šlapžemėse	G	0,3
33	20	805101	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,8
35	6				
41	13, 14	795003	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	5,1
43	17	795002	Upelio šlaitas	D3	0,3
44	10	804902	Kiti lapuočių miškai	B2	2,7
44	1, 2, 7, 11, 13, 14, 15, 18	804901	Upelio šlaitas	D3	26,3
45	1				
46	1	804903	Plačialapių miškai	B1	5,4
46	5, 12	804904	Upelio šlaitas	D3	7,5
46	20, 21	794903	Plačialapių miškai	B1	3,5
46	35	794904*	Ežero krantas	E3	2,1
48	24, 25	794905	Plačialapių miškai	B1	2,5

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
48	31, 32	794906	Šlapieji juodalksnynai	C1	3,3
49	13				
48	42, 43	794907	Plačialapių miškai	B1	11,9
51	2, 3, 8, 11, 12				
49	14, 15, 18	794908	Plačialapių miškai	B1	5,9
50	26, 27, 36, 38	794910	Plačialapių miškai	B1	6,3
51	18, 19, 20, 24	794909	Plačialapių miškai	B1	7,5
52	1	784904	Plačialapių miškai	B1	3,9
54	30	784908	Plačialapių miškai	B1	1,7
55	17				
55	9	784907*	Plačialapių miškai	B1	3,7
56	13				
56	9	784906	Plačialapių miškai	B1	2,4
59	4	784909	Plačialapių miškai	B1	1,3
60	1-5, 7	794805	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	9,8
60	8	794804*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	6,0
61	11-16, 18, 20	794806	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	12,1
73	1	784702	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,2
82	8	794601	Medžių milžinų grupė	K2	0,8
82	24	794602	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	3,5
91	14, 16	804603	Šlapieji juodalksnynai	C1	2,6
105	5, 6	794604	Šlapieji juodalksnynai	C1	2,0
108	16	804601	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,4
127	2, 3	794603	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	1,5
490	16, 18, 21-23	775002	Bebravietė	F4	6,3
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**32** *29* *3*	**149,6** *137,8* *11,8*
Kuktiškių girininkija					
15	5	814704	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,4
23	7	824702	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,9
36	6-10	814705	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	4,1
36	20, 21	814703	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	3,3
62	6	834801	Kiti lapuočių miškai	B2	3,0
62	16, 17	834703	Raguva	H2	2,9
63	16				

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
63	1-5	834701	Kiti lapuočių miškai	B2	5,3
307	18	784401*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	1,1
			Iš viso: *KMB:* *PKMB:*	**8** *7* *1*	**21,0** *19,9* *1,1*
Dubingių girininkija					
2	25, 26	794201	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	2,2
7	3d.	794203	Medžių milžinų grupė	K2	0,16
9	3, 7, 9-15, 17, 23	794207	Šlapieji juodalksnynai ir beržynai	C1	20,8
9	18, 19, 22	794205	Plačialapių miškai	B1	3,9
13	10, 23	794204	Plačialapių miškai	B1	1,5
17	18	794102	Šlapieji juodalksnynai ir beržynai	C1	3,1
30	19	794024	Gaisravietės	I	0,2
31	7d.	794021	Pavienis medis milžinas	K1	0,02
31	28-30, 38-42	794030	Plačialapių miškai	B1	16,7
33	1, 4				
33	8, 39, 40	794022	Šlapieji juodalksnynai	C1	2,8
33	7	794028	Bebravietė	F4	0,8
33	14-19, 26-29, 31, 32	794031	Plačialapių miškai	B1	16,5
47	1				
44	13, 15, 16	794025	Plačialapių miškai	B1	2,7
44	26-28, 30, 31	794029	Ežero krantas	E3	4,0
45	5-7	794026	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	2,7
51	7, 9-14, 16	774003	Šlaitas	H1	14,1
60	3, 4	784011	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	2,9
64	8	784007	Plačialapių miškai	B1	1,7
65	24, 27				
65	1-3, 5-7	784014	Plačialapių miškai	B1	28,2
66	1-9				
65	11-16, 18, 19, 23, 33, 36, 37	784015	Plačialapių miškai	B1	28,8
70	4-8				
70	9, 14-17, 19	784006	Plačialapių miškai	B1	43,3
71	1-3, 6-8, 14, 16, 17				
71	5, 9-13, 15	784013	Plačialapių miškai	B1	13,6

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
86	19	774210*	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,7
91	3	784101	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	1,7
91	26	784102	Plačialapių miškai	B1	1,5
92	9d.	784103	Pavienis medis milžinas	K1	0,04
93	17, 18, 22	784104	Medžių milžinų grupė	K2	5,9
96	4, 7	784105	Upelio šlaitas	D3	4,0
99	11	774001	Upelio šlaitas	D3	4,1
357	4, 14, 15, 16	804301	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	16,1
358	1, 2, 7				
365	1, 3, 6				
360	14-16, 23	804316	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	3,1
359	9	804403	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,9
359	15, 17, 19, 21	804325*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	9,1
359	16, 20	804326	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	1,9
367	12	804303	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	3,0
368	4, 19				
368	25	804304	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	1,1
369	1	804313	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	2,2
370	1	804305	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,5
370	14	804306	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,6
376	7, 8, 9d., 10	804312	Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	C2	1,4
376	16	804307	Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	C2	16,0
381	1-9, 18				
378	3-13, 15, 16	804315	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	36,5
379	2	804318*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	1,0
379	3, 4, 5	804317	Ežero krantas	E3	3,8
379	6, 7, 10, 11, 14, 18, 19, 21	804308	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	31,9
379	8, 9, 20	804319*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	4,5
379	15, 16	804321*	Ežero krantas	E3	1,3
379	13	804324*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	17,4
380	15-18, 22, 23				
380	8-11	804323	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	4,5

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
380	12-14, 19, 20	804309	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	18,7
380	21, 25	804310	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	8,7
385	3, 4	794304	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	5,2
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**52** *46* *6*	**418,0** *384,0* *34,0*
Videniškių girininkija					
9	46	764602	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,4
10	25	774604	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	3,9
13	20	764603	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,3
14	3	764609	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	3,9
21	22	764501	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	0,8
25	24	754502	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	2,4
28	16	764503	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	1,2
29	47	764502	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	1,4
39	21	754402	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	2,7
43	25; 26	754401	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	2,1
50	1	764301	Plačialapių miškai	B1	2,3
53	16; 17; 18	764302	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,7
54	13	764303	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,3
67	1; 2; 3	764201	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	5,0
67	6	764202	Plačialapių miškai	B1	0,9
74	25	764204	Plačialapių miškai	B1	1,8
75	6; 10; 11; 14; 15	774201	Plačialapių miškai	B1	12,8
316	16; 17	794408	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	5,7
317	5				
317	1-3	794406	Ežero krantas	E3	2,8
318	1; 2	794403*	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	2,9
318	9	794407	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	3,0
319	14				
320	1	794404*	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	3,3
333	17	794409*	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	1,4
335	4; 7; 8	794410*	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	2,5
387	6; 18	774202	Plačialapių miškai	B1	2,5

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
389	11	774203	Plačialapių miškai	B1	1,7
390	14	774205	Kiti lapuočių miškai	B2	1,7
390	19	774204*	Bebravietė	F4	2,0
390	30	774207	Medžių milžinų grupė	K2	1,0
391	1	774208	Ežero salpa arba šlapynės šlaitas	D2	0,9
393	26	774211	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,6
395	12; 13	774209	Plačialapių miškai	B1	2,1
396	18; 19				
396	10; 11	774206	Plačialapių miškai	B1	1,1
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**33** *28* *5*	**79,1** *67,0* *12,1*
Svėdasų girininkija					
63	20	755401	Ežero krantas	E3	0,6
115	8	755402	Upelio šlaitas	D3	1,8
116	12, 13, 14				
155	3	755404	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	1,1
202	19	765401*	Šlapieji juodalksnynai	C1	4,4
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**4** *3* *1*	***7,9*** *3,5* *4,4*
Troškūnų girininkija					
316	4, 9, 10	695305	Plačialapių miškai	B1	3,0
317	32	695306	Plačialapių miškai	B1	0,7
363	14	705101	Plačialapių miškai	B1	7,3
364	5				
364	8	705203*	Kiti lapuočių miškai	B2	0,7
364	18	705102	Plačialapių miškai	B1	1,4
366	1	705204	Plačialapių miškai	B1	4,4
373	10	705103	Plačialapių miškai	B1	2,2
388	19, 24	715103	Plačialapių miškai	B1	2,7
393	22	715109	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	0,9
394	6	715111	Kiti lapuočių miškai	B2	0,9
405	1	715106	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,6
406	6	715107	Kiti lapuočių miškai	B2	2,1
406	11 d., 12 d.	715116	Pavienis medis milžinas	K1	0,03
409	6	715110	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,7

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
418	13 d., 17 d.	705109	Pavienis medis milžinas	K1	0,05
442	2 d.	695102	Plačialapių miškai	B1	0,2
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**16** *15* *1*	**28,9** *28,2* *0,7*
Pavarių girininkija					
830	2, 4	745202	Upelio šlaitas	D3	0,3
861	1, 6, 11	735104	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	3,7
876	17	735003	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,3
887	9	734902	Gaisravietės	I	0,5
591	2, 24	724904*	Medžių milžinų grupė	K2	0,8
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**5** *4* *1*	**5,6** *4,8* *0,8*
Mickūnų girininkija					
701	6	755301	Kiti lapuočių miškai	B2	2,8
728	47, 48	755302	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,4
728	53	755303	Upelio šlaitas	D3	2,8
743	4				
744	2, 3				
755	19, 21	755304*	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,4
756	22, 23	755306	Šlapieji juodalksnynai	C1	2,9
757	15				
761	7				
762	1				
760	2	755305*	Šlapieji juodalksnynai	C1	2,8
768	4, 5	755201*	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	2,8
774	27	745201	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,6
781	4	745203	Šlapieji juodalksnynai	C1	5,4
782	15				
784	5, 6, 7, 13	745204	Kiti lapuočių miškai	B2	3,3
797	23	765013*	Kiti lapuočių miškai	B2	3,7
799	1				
798	7	765018	Kiti lapuočių miškai	B2	3,2
798	8	765019	Plačialapių miškai	B1	1,2
798	11, 20	765017	Kiti lapuočių miškai	B2	2,8
798	9	765012	Plačialapių miškai	B1	4,1

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
798	16	765003*	Plačialapių miškai	B1	1,5
798	17	765002	Kiti lapuočių miškai	B2	2,7
798	18	765001*	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,8
798	22, 24, 25, 29	765004	Plačialapių miškai	B1	5,2
799	3	765014	Plačialapių miškai	B1	3,0
799	4	765015*	Plačialapių miškai	B1	1,4
799	19	765016	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	2,8
799	21	765011	Plačialapių miškai	B1	2,8
899	18	745001	Kiti lapuočių miškai	B2	5,0
900	10, 11, 12				
900	1	745003	Plačialapių miškai	B1	1,6
900	8	745004	Kiti lapuočių miškai	B2	2,0
900	16	745005	Plačialapių miškai	B1	1,6
900	26	744903	Plačialapių miškai	B1	1,9
906	15, 16	755002*	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,9
910	12, 13	754902	Kiti lapuočių miškai	B2	6,3
910	26	754901	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,5
1541	85, 86				
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**31** *23* *8*	**81,2** *65,9* *15,3*
Kavarsko girininkija					
401	13	705105	Kiti lapuočių miškai	B2	3,5
508	10	705111	Kiti lapuočių miškai	B2	2,1
537	9 d.	705001	Pavienis medis milžinas	K1	0,004
540	34	715001	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	2,0
569	3	715002	Medžių milžinų grupė	K2	0,9
603	9, 24, 25, 26	714801	Šlaitas	H1	7,4
606	2, 5	714701	Raguva	H2	6,2
1343	49, 50				
612	4	724701	Plačialapių miškai	B1	0,4
612	10	724702	Plačialapių miškai	B1	3,3
			Iš viso:	**9**	**25,8**
Mikierių girininkija					
3	4	735401*	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,7
77	26	745403	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,4
79	1	745401	Neseniai užžėlusi medžiais	J2	0,2

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
			apaugusi pieva arba ganykla		
79	21	745402	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,8
101	1	745404	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,6
101	23	745405	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,9
103	22	745407*	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	0,4
120	4	745406	Kiti lapuočių miškai	B2	1,3
151	17	755403*	Upelio šlaitas	D3	0,7
395	15, 16, 18	715114	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	4,8
395	19	715115	Kiti lapuočių miškai	B2	1,2
476	19 d., 21 d.	735302	Pavienis medis milžinas	K1	0,02
			Iš viso: *KMB* *PKMB*	**12** *9* *3*	**13,0** *11,2* *1,8*
			IŠ VISO: ***KMB*** ***PKMB***	***213*** ***183*** ***30***	***885,5*** ***803,0*** ***82,5***

**- pažymėtos potencialios kertinės miško buveinės (PKMB)*

6 PRIEDAS

Bendrieji kertinių miško buveinių nuostatai

BENDRIEJI KERTINIŲ MIŠKO BUVEINIŲ NUOSTATAI

(pagal „KMB inventorizavimo metodiką“, 2002)

Miško pramonės produktai ir miško gėrybės turi ypatingai didelę socialinę ir ekonominę reikšmę Lietuvai. Pastaraisiais metais miškų sektoriaus reikšmė nuolat augo, o jo įnašas kasmet siekė 2,6–3% Lietuvos bendrojo vidaus produkto.

Lietuvos miškų valdymo institucijos prisiėmė vykdyti įsipareigojimus, kurie suformuluoti Helsinkio proceso dokumentuose, Europos kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės strategijoje, ES Buveinių direktyvoje, „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklo kūrimo dokumentuose, 21-ojo amžiaus darbotvarkėje Baltijos jūros regionui, kituose tarptautiniuose teisės aktuose. Biologinės įvairovės palaikymas ir didinimas yra svarbi subalansuoto miškų ūkio plėtros Lietuvoje dalis. Dalijimasis žiniomis ir patirtimi yra vienas iš svarbiausių būdų, padedančių išskirti ypatingą reikšmę aplinkai turinčias kertines buveines, taikyti jose apsaugos ir/arba specialias tvarkymo priemones.

Nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyse yra kuriamos miško produktų ekologinio sertifikavimo sistemos, kurių pagrindinis tikslas – biologinės įvairovės išsaugojimas. Vertingų biologinės įvairovės atžvilgiu teritorijų inventorizacija turėtų padėti patenkinti rinkos poreikį ekologiškai sertifikuotiems („žaliesiems“) miško produktams.

Centrinėje Europoje, taip pat ir Lietuvoje, pavojus išnykti gresia daugeliui miškuose gyvenančių organizmų rūšių, nes nyksta šios joms reikalingos gyvenamosios vietos:

1. Seni ir džiūstantys įvairių rūšių medžiai;
2. Įvairaus stambumo, amžiaus, apšvietimo, skirtingų rūšių medžių medienos liekanos (stovintys nudžiūvę medžiai, virtuoliai, stuobriai ir kt.);
3. Ilgai tam tikroje vietoje išliekantys miško elementai, pavyzdžiui, ilgai toje pačioje vietoje augantys nuolat drėgni šlapieji eglynai.

Saugomos teritorijos užima 11,5% visos Lietuvos teritorijos. Miškai užima 62% nacionalinių parkų ir 48% regioninių parkų teritorijos. Apie 28,6% Lietuvos miškų (I–III kategorijų miškai) saugoma arba juose taikomi tam tikri ūkininkavimo apribojimai. Daugumoje šių miškų leidžiami atrankiniai ir sanitariniai kirtimai, šalinami seni ir džiūstantys medžiai bei stambios medienos liekanos.

Miško vystymosi ypatumai ir kitos priežastys lemia tai, kad ypač svarbios biologinės įvairovės vertybės telkiasi fragmentiškuose, daugeliu atvejų labai nedideliuose miško plotuose, vadinamuosiuose „karštuose taškuose“. Šiuose plotuose, arba buveinėse, biologinė įvairovė yra nepaprastai didelė. Tai Kertinės Miško Buveinės (toliau – KMB), kurios, kaip žinoma, sudaro tik nedidelę dalį visų miškų, tačiau jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių rūšių. Žinant, kur yra tokios buveinės, galima didelių išlaidų nereikalaujančiais metodais išsaugoti didelę biologinės įvairovės dalį.

Būtina pabrėžti, kad biologinės įvairovės apsauga kertinėse miško buveinėse neturėtų būti laikoma galutine ir vienintele priemone, reikalinga nykstančiai miškingo kraštovaizdžio biologinei įvairovei išsaugoti.

Visų pirma, įvairių tipų KMB skaičius gali būti nepakankamas užtikrintai apsaugoti biologinės įvairovės elementams, kuriems išlikti būtinos įvairios aukštos kokybės buveinės.

Daugelis specializuotųjų rūšių priklausomos nuo ilgai toje pačioje vietoje išliekančių buveinių; kai kurioms jų yra būtinos tam tikros miško savybės, nesusijusios su pastoviomis konkrečiomis teritorijomis arba buveinėmis. Daugelį šių rūšių galima išsaugoti adaptuojant tradicinius miško ūkininkavimo metodus, pavyzdžiui, nykstančių rūšių vabalus, kuriems gyventi

reikalingos saulės atokaitoje augančios biologiškai senos pušys ir stambios medienos liekanos, būtų galima lengviausiai išsaugoti paliekant šiuos kertinius elementus tradiciniuose plynuosiuose kirtimuose. Tokių organizmų kategorijai taip pat priklauso daugelio rūšių paukščiai, kurie tik iš dalies apsaugomi sukuriant platų KMB tinklą.

Būtina pabrėžti, kad kertinės miško buveinės yra plotai, skirti nykstančiai biologinei įvairovei išsaugoti. Šiame projekte vietoves arba teritorijas su ekologiniame gradiente kintančiu rūšių gausumu (beta-įvairove).

Kertinės miško buveinės – tarsi salos erdvėje, kurioje negali gyventi daugelio specializuotųjų buveinių rūšių organizmai. Siekiant išsaugoti atsinaujinančias šių rūšių populiacijas, ateityje gali tekti suformuoti didesnių ar mažesnių kompensuojančių teritorijų tinklą bei plitimo koridorius arba tarpines plitimo salas tarp kertinių miško buveinių.

Kertinių miško buveinių inventorizacijos tikslas – suteikti informacijos nustatant teritorijų planavimo strategiją ir sprendžiant miškų tvarkymo problemas.

Galima paminėti sritis, kuriose ateityje būtų galima panaudoti kertinių miško buveinių inventorizacijos rezultatus:

- Didelės biologinės įvairovės miškų apsaugos planavimas. Pagrindas kuriant saugomų miškų tinklą;
- Nacionalinių ir regioninių parkų, valstybinių rezervatų ir kitų saugomų teritorijų ribų ir zonavimo tikslinimas bei tvarkymo planų rengimas.
- Kertinių miško buveinių inventorizacija būtina miškų sertifikavimui, siekiant subalansuoto miškų ūkio.
- Projekto rezultatai leidžia pagrįsti poreikį miškų apsaugai ir tolesniam jų atkūrimui, siekiant išsaugoti biologinę įvairovę nacionaliniame lygmenyje.
- Inventorizacija suteikia informacijos apie faunos ir floros turtingą miško buveinių lokalizaciją visiems besidomintiems fiziniams ir juridiniams asmenims.
- Inventorizacija ir jos loginis pagrindas suteikia žinių apie miško ekologijos ir miškų ūkio veiklos tarpusavio ryšius.
- Inventorizacija pagrindžia tolesnį tam tikrų biologinių vertybių monitoringą miškuose.

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS IR JŲ APSAUGA

Kertinių miško buveinių svarbą apibrėžia Lietuvos Respublikos biologinės įvairovės apsaugos strategija ir veiksmų planas:

„3.1.2. Miško ekosistemų apsauga

Tiksliam miško biologinės įvairovės apsaugos priemonių nustatymui būtina sudaryti tikslius miško buveinių žemėlapius, taip pat vykdyti specializuotą miškų būklės pokyčių monitoringą“.

Buveinė yra pakankamai homogeniška teritorija, kurioje gyvena specifiniai gyvūnai, grybai ir augalai.

Šiame projekte kertinė miško buveinė apibrėžiama kaip:

„Nepažeistas miško plotas, kuriame šiuo metu didelė tikimybė neatsitiktinai aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinų buveinių specializuotųjų rūšių“.

Buveinių specializuotosios rūšys dažniausiai įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą (saugomos buveinių specializuotosios rūšys). Šiame projekte rūšys, kurios atitinka saugomų rūšių kriterijus, tačiau dėl praktinių priežasčių nėra įtrauktos į Raudonąją knygą (pavyzdžiui,

daugelio rūšių grybai ir krūmiškos kerpės), prilyginamos saugomoms. Buveinių specializuotosios rūšys negali ilgą laiką išlikti miškuose, kuriuose vykdoma intensyvi ūkinė veikla. *Didelė tikimybė* jas aptikti yra pakankama išskirti tam tikrą miško plotą kaip kertinę miško buveinę.

Kertinės miško buveinės išskiriamos iš kitų miško buveinių pagal jų biologiškai vertingas savybes, pavyzdžiui: labai senus medžius, gausias stambios medienos liekanas arba pagal tam tikrus miško raidos pobūdžio nulemiamus požymius.

Kertinių miško buveinių plotas nėra ribojamas; *jos tik pažymi, kad tam tikra miško buveinė yra biologiškai vertinga*. Kertinė miško buveinė gali būti tiek pavienis labai stambus medis (pavyzdžiui, ąžuolas), tiek miško sklypas, užimantis daugelį hektarų.

Teritorija, kuri greitai (kelių dešimtmečių bėgyje) turėtų tapti kertine miško buveine, jeigu joje bus ūkininkaujama palaikant esančias biologinės įvairovės vertybes, vadinama *Potencialia kertine miško buveine* (PKMB).

Kas nėra kertinė miško buveinė?

Pasitaiko teritorijų, kuriose aptinkami saugomų rūšių organizmai, tačiau tai nėra buveinių specializuotosios rūšys, jos nepriklauso nuo ypatingų miško savybių ar nuo jo raidos ypatumų, o tik atsitiktinai gyvena toje vietoje. Tokia teritorija neturėtų būti laikoma kertine miško buveine. Tokie atvejai dažni, kai susiduriama su kai kurių saugomų rūšių induočiais augalais arba netoli rūšies arealo ribos esančiomis populiacijomis.

Išskiriant kertines miško buveines, negalima remtis nykstančiomis rūšimis, susijusiomis su miškuose išsibarsčiusiais elementais, tačiau nepriklausomomis nuo konkrečių vientisų teritorijų arba buveinių. Pavyzdžiui, baltnugariams geniams (*Dendrocopus leucotus*) maitintis reikalingas pakankamas džiūstančių ar negyvų lapuočių medžių kiekis jų teritorijos ribose. Lapuočiai nebūtinai turi telktis vienoje vietoje (kertinėje miško buveinėje), bet gali būti išsisklaidę visoje miško teritorijoje. Gyvenantys baltnugariai geniai dažniausiai rodo, kad kai kurie miško sklypai jų gyvenamosios teritorijos ribose pasižymi kertinių miško buveinių savybėmis, bet apskritai paliekant miške pakankamą džiūstančių lapuočių medžių ir negyvos medienos kiekį. Šiai kategorijai priskiriama daugelio rūšių gyvūnai, turintys dideles gyvenamąsias teritorijas.

Ekosistemų stabilumas ir ekologinis pastovumas

Ekosistemų stabilumas ir ekologinis pastovumas gali būti nagrinėjamas tiek laiko, tiek teritorijos atžvilgiu. Vienas iš ekosistemų pastovumo laike pavyzdžių gali būti ekosistemų migracija, nulemta besiplečiančių kontinentinių ledynų. Šiuo atveju klimato sąlygų kaita yra gana lėta, lyginant su rūšių kartų kaita, todėl buveinių specializuotosios rūšys migruoja kartu su savo gyvenamąja aplinka. Pavyzdžiui, šlapiesiems eglynams būdingas toks ekologinis pastovumas laike, nors ledynmečiu jie augo Vidurio Europoje, o tarp ledynmetyje – Šiaurės Europoje. Teritorinis šlapiųjų eglynų pastovumas suprantamas kaip bendrijos stabilumas tiek toje pačioje buveinėje, tiek geografinėje teritorijoje. Kitaip tariant, kertinės miško buveinės erdvinis pastovumas dažniausiai suprantamas kaip ekosistemų stabilumas tam tikrose buveinėse. Ilgalaikis tam tikros buveinės išlikimas vienoje vietoje užtikrina pastovias gyvenimo sąlygas buveinių specializuotosioms rūšims.

Kertinėms miško buveinėms atpažinti naudojama keletas kertinių kraštovaizdžio ir biologinių elementų bei rūšys indikatorės. Tai, kad teritorijoje aptinkama pavienė rūšis indikatorė, dar nereiškia, kad ši teritorija yra kertinė miško buveinė – tam nustatyti reikalingas kompleksinis keleto veiksnių įvertinimas. Pavyzdžiui, sausuose pušynuose aptinkama tik kelių

tinkamų rūšių indikatorių organizmų. Tuo pat metu šiuose miškuose tarpsta daugybė specializuotųjų rūšių, daugiausia vabalų ir grybų. Šiuos organizmus sunku aptikti ir dažnai jie lieka nepastebėti, tiriant netinkamu laiku, todėl daugeliu atvejų tenka pasikliauti kertiniais elementais, kurie rodo, kad teritorija tinkama įsikurti specializuotosioms rūšims.

Kodėl svarbu surasti ir išsaugoti kertines miško buveines?

Kertinės miško buveinės aptinkamos neatsitiktinai: visuomet yra priežasčių, sąlygojančių tai, kad KMB yra įsikūrusi tam tikroje konkrečioje vietovėje. Šios priežastys daugeliu atvejų susijusios su kraštovaizdžio elementais, teritorijos raida, kai kada su specifinėmis gyvenamosios vietos sąlygomis. Dažnai keleto nykstančių rūšių organizmai gali būti paplitę vienoje KMB, tačiau neaptinkami aplinkiniuose miškuose. Kertinė miško buveinė dažniausiai jautriai reaguoja į staigius aplinkos tvarkymo sąlygų pokyčius arba į nutrūkusią veiklą, lėmusią kertinės miško buveinės susiformavimą. Sunaikintai KMB atsistatyti dažniausiai reikia labai daug laiko. Plynas miško kirtimas gali ilgai toje pačioje vietoje augančiame šlapiame eglyne greičiausiai taptų negrįžtamu žingsniu, matuojant subjektyviais žmogaus laiko suvokimo matais. Dėl šių priežasčių KMB ypač svarbios miškų biologinės įvairovės apsaugai. Siekiant išvengti skaudžių klaidų ir išsaugoti biologinę įvairovę ekonomiškai efektyviausiomis priemonėmis, svarbu žinoti, kur yra įsikūrusios kertinės miško buveinės.

PAGRINDINIAI KERTINIŲ MIŠKO BUVEINIŲ TIPAI

- **A. Sausi ir vidutinio drėkinimo spygliuočių ir mišrūs miškai**
  - A.1. Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis
  - A.2. Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis
- **B. Sausi ir vidutinio drėkinimo lapuočių miškai**
  - B.1. Plačialapių miškai
  - B.2. Kiti lapuočių miškai
- **C. Šlapieji miškai**
  - C.1. Šlapieji juodalksnynai ir beržynai
  - C.2. Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis
  - C.3. Pelkiniai pušynai ir beržynai
  - C.4. Šlapieji plačialapių miškai

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTAIS

- **D. Vandens telkinių pakrančių šlaitai**
  - D.1. Upės šlaitas
  - D.2. Ežero arba šlapynės šlaitas
  - D.3. Upelio šlaitas
- **E. Lėkšti vandens telkinių krantai (užliejami miškai)**
  - E.1. Upės salpa
  - E.2. Upelio salpa
  - E.3. Ežero krantas
- **F. Kitos vandens veikiamos kertinės miško buveinės**
  - F.1. Išdžiūstančio vandens telkinio krantas
  - F.2. Šaltiniuota vieta
  - F.3. Karbonatingos žemapelkės arba drėgnos pievos pakraštys
  - F.4. Bebravietė

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU PAŽAIDOMIS IR MIŠKO SUKCESIJA

- **I. Gaisravietės**
- **J. Medžiais apaugusios naudojamos arba apleistos pievos ir ganyklos**
  - J.1. Seniai užžėlusi medžiai apaugusi pieva arba ganykla
  - J.2. Neseniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla
  - J.3. Tebešienaujama
  - J.4. Tebeganoma medžiais apaugusi ganykla
- **K. Medžiai milžinai**
  - K.1. Pavienis medis milžinas
  - K.2. Medžių milžinų grupė
- **L. Senas parkas**
- **M. Miško sala dirbamuose laukuose**

KMB tvarkymo ir apsaugos priemonės bei apsaugos statusas

KMB tipas	KMB potipis	Tvarkymo/apsaugos priemonės	Reikalingas apsaugos statusas
A	A1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (LP, E)	Pastovus
	A2	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
B	B1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	B2	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
C	C1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	C2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	C3	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	C4	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
D	D1	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	D2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
E	E1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	E2	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	E3	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
F	F1	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	F2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	F3	Atrankiniai kirtimai (medžiai, krūmai), ganiava, šienavimas	Pastovus
	F4	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus/laikinas
G		Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
H	H1	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	H2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
I		Jokių ūkinių priemonių	Pastovus/laikinas
J	J1	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), ganiava, šienavimas, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus
	J2	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), ganiava, šienavimas, mozaikiškumo palaikymas, pievų atkūrimas	Pastovus
	J3	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), šienavimas, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus
	J4	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), ganiava, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus
K	K1	Medžių ir krūmų kirtimas 2-5 m atstumu nuo lajos perimetro	Pastovus/laikinas
	K2	Medžių ir krūmų kirtimas 2-5 m atstumu nuo lajos perimetro	Pastovus/laikinas
L		Medžių ir krūmų kirtimas, ganiava, šienavimas arba, parko atkūrimo atveju, tvarkymas pagal parko tvarkymo planą	Pastovus/laikinas
M		Atrankiniai kirtimai, ganiava, šienavimas, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus/laikinas

TINKAMIAUSIOS PRIEMONĖS BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS VERTYBĖMS IŠSAUGOTI

(pagal „KMB inventorizavimo metodiką“, 2002)

PAGRINDINIAI KERTINIŲ MIŠKO BUVEINIŲ TIPAI

A. SAUSI IR VIDUTINIO DRĖKINIMO SPYGLIUOČIŲ IR MIŠRŪS MIŠKAI

A.1. Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis

Miškuose, kuriuose dauguma biologinės įvairovės vertybių susijusios su eglėmis, geriausias tvarkymo metodas – jokių ūkinių priemonių. Tuo atveju, kai pusiau natūralūs eglynai vystosi į pirmykščius miškus, galima iškirsti dalį jaunesnių beržų, siekiant suformuoti retmes. Miškuose, kuriuose dauguma biologinės įvairovės vertybių susijusios su lapuočiais, ir yra pavojus, kad eglių įsigalėjimas pradės neigiamai veikti šias vertybes, geriausia būtų iškirsti dalį eglių pomiškio ir/arba jaunesnių medžių, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas lapuočiams.

A.2. Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis

Geriausias tvarkymo metodas – jokios ūkinės veiklos. Miškuose, kuriuose dauguma biologinės įvairovės vertybių susijusios su pušimis ir/arba lapuočiais medžiais, ir yra pavojus, kad eglių įsigalėjimas pradės kenkti šioms vertybėms, geriausia būtų iškirsti dalį eglių, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pušims ir lapuočiams. Kai kurios pažaidos (pavyzdžiui, gaisrai) biologinėms vertybėms nekenkia. Kai kada gali būti reikalingi valdomi miško gaisrai. Sausuoliai ir medienos nuokritos turi būti paliekami buveinėje.

B. SAUSI IR VIDUTINIO DRĖKINIMO LAPUOČIŲ MIŠKAI

B.1. Plačialapių miškai

B.2. Kiti lapuočių miškai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo metodas – jokių ūkinių priemonių, Tuo atveju, kai miškai kilę iš senovinio kultūrinio kraštovaizdžio, juose dažnai plinta eglės. Jeigu tai kelia pavojų su plačialapiais medžiais susijusioms biologinės įvairovės vertybėms, egles reikėtų iškirsti. Džiūstantys medžiai arba medienos liekanos neturėtų būti šalinamos, nebent tai reikalinga gyvulių ganymui.

C. ŠLAPIEJI MIŠKAI

C.1. Šlapieji juodalksnynai ir beržynai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo metodas – jokių ūkinių priemonių. Siekiant išlaikyti šiose KMB drėgną mikroklimatą, būtina palikti 20–40 m apsauginę juostą, jeigu šalia plynai kertamas miškas. Jeigu prieš kurį laiką nusausintose buveinėse plinta eglės, ir tai kelia pavojų esančioms biologinėms vertybėms, geriausia būtų dalį eglių iškirsti. Šiuo atveju buveinėse turi būti nedaug su eglėmis susijusių biologinės įvairovės vertybių; taip pat būtina įsitikinti, kad taikomos tvarkymo priemonės ateityje bus palankios esančioms vertybėms. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių. Kertinių miško buveinių sausinimas pražūtingas jų biologinės įvairovės vertybėms.

C.2. Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo būdas – jokių ūkinių priemonių. Jeigu šalia yra plynai kertamas miškas, reikėtų palikti 20–40 m apsaugos juostą, siekiant išlaikyti šiose KMB drėgną mikroklimatą. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių. Kertinių miško buveinių sausinimas pražūtingas jų biologinės įvairovės vertybėms.

C.3. Pelkiniai pušynai ir beržynai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo būdas – jokių ūkinių priemonių. Čia gana dažnai pasireiškia natūralūs pažeidžiantys veiksniai (gaisrai); jie šio tipo kertinėms miško buveinėms grėsmės nekelia. Kai kada tvarkant buveines gali būti reikalingi kontroliuojami miško gaisrai. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių;

C.4. Šlapieji plačialapių miškai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo būdas – jokių ūkinių priemonių. Siekiant išlaikyti šiose kertinėse miško buveinėse drėgną mikroklimatą, būtina palikti 20–40 m apsaugos juostą, jeigu šalia plynai kertamas miškas. Jeigu dėl ankstesnio nusausinimo buveinėse plinta eglės, ir tai kelia pavojų esančioms biologinėms vertybėms, geriausia būtų žiemą dalį eglių iškirsti. Šiuo atveju buveinėse turi būti nedaug su eglėmis susijusių biologinės įvairovės vertybių; taip pat būtina įsitikinti, kad tvarkomos priemonės ateityje bus palankios esančioms vertybėms. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių.

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTAIS

D. VANDENS TELKINIŲ PAKRANČIŲ ŠLAITAI

D.1. Upės šlaitas

D.2. Ežero arba šlapynės šlaitas

D.3. Upelio šlaitas

Palankiausias tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink kertinę miško buveinę turėtų būti paliekama 20–40 m apsaugos zona, bent jau pietinėje plyno kirtimo pusėje.

E. LĖKŠTI VANDENS TELKINIŲ KRANTAI (UŽLIEJAMI MIŠKAI)

E.1. Upės salpa

E.2. Upelio salpa

E.3. Ežero krantas

Palankiausias tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Sausinimas arba tėkmės reguliavimas neigiamai veikia ekosistemą. Jei dėl hidrologinio režimo reguliavimo buveinėse plinta eglės, ir tai kelia pavojų biologinės įvairovės vertybėms, geriausia būtų egles iškirsti. Šiuo atveju buveinėse turi būti nedaug su eglėmis susijusių biologinės įvairovės vertybių; taip pat būtina įsitikinti, kad taikomos tvarkymo priemonės ateityje bus palankios esančioms vertybėms. Be to, išlieka pavojus pažeisti kitų rūšių medžius ir dirvožemį. Nuolat čia augusių rūšių medžiai gali išlikti netgi nusausintose buveinėse, jeigu šio veiksnio poveikis nėra didelis, tačiau rūšių santykis gali pakisti. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink kertinę miško buveinę turėtų būti paliekama 20–40 m apsaugos zona, bent jau pietinėje plyno kirtimo pusėje.

F. KITOS VANDENS VEIKIAMOS KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS

F.1. Išdžiūstančio vandens telkinio krantas

F.2. Šaltiniuota vieta

Palankiausias tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink šio tipo kertines miško buveines turėtų būti paliekama 20–40 m apsaugos zona, jeigu šalia vykdomi plyni kirtimai. Netgi už kelių kilometrų nuo šaltiniuotos vietovės vykdoma sausinamoji melioracija gali būti pražūtinga biologinėms vertybėms. Jeigu šaltiniuota vieta vaizdinga arba yra kitaip naudojama, būtina įrengti medinį lieptelį, siekiant išvengti dirvožemio suardymo.

F.3. Karbonatingos žemapelkės arba drėgnos pievos pakraštys

Jeigu medžiai ir krūmai pradeda gožti buveines, juos galima pasirinktinai praretinti. Kad šlapiose karbonatingose pievose neįsiveistų krūmai, joms reikalingas vidutinio intensyvumo ganymas, taip pat labai padedantis atsigauti konkurencijai neatsparioms rūšims. Sausinimas pražūtingas šių buveinių biologinei įvairovei, todėl draudžiamas. Jeigu šalia vykdomi plynieji miško kirtimai – turėtų būti paliekama bent 20 m pločio apsaugos zona, siekiant išvengti hidrologinio režimo sutrikdymo.

F.4. Bebravietė

Geriausias tvarkymo būdas – nevykdyti jokios ūkinės veiklos. Bebrų užtvankos šiose KMB neturėtų būti ardomos.

G. NEDIDELĖS SALOS IR PUSIASALIAI VANDENS TELKINIUOSE BEI ŠLAPŽEMĖSE

Geriausias tvarkymo būdas – nevykdyti jokios veiklos. Šiose buveinėse nuolat pasireiškia gamtiniai pažeidžiantys veiksniai (gaisrai, vėjavartos ir kt.), gausu pereinamųjų zonų tarp skirtingų ekosistemų, todėl siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, šių veiksnių įtaka turi išlikti nepakitusi.

H. STATŪS ŠLAITAI

H.1. Šlaitas

H.2. Raguva

Geriausias tvarkymo būdas – nevykdyti jokios ūkinės veiklos. Jeigu šiaurės ekspozicijos šlaito papėdėje plynai kertamas miškas, siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą aplink KMB turėtų būti paliekama 20–40 m pločio apsaugos zona.

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU PAŽAIDOMISIR MIŠKO SUKCESIJA

I. GAISRAVIETĖ

Tinkamiausia priemonė – nevykdyti jokios ūkinės veiklos. Bent iš dalies reikia leisti miškui atželti natūraliai, negalima šalinti džiūstančių medžių ar medžių liekanų. Kai kuriais atvejais šio tipo KMB gali natūraliai išnykti, galutinai suirus apdegusių medžių liekanoms.

J. MEDŽIAIS APAUGUSIOS NAUDOJAMOS ARBA APLEISTOS PIEVOS IR GANYKLOS

J.1. Seniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla

J.2. Neseniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla

J.3. Tebešienaujama medžiais apaugusi pieva

J.4. Tebeganoma medžiais apaugusi ganykla

Kadangi šios KMB kilusios iš buvusio žemės ūkio kraštovaizdžio, joms išlaikyti paprastai reikalinga ūkinė veikla. Norint išlaikyti šių KMB bioįvairovę reikia:

- šalinti plintančias eglės ir kai kuriuose lapuočius medžius;
- išlaikyti esamą medžių ir krūmų mozaiką; palaikyti neužžėlusias atviras vietas ir medžiais apaugusių pievų pakraščius;
- išsaugoti senus medžius ir senus krūmus;
- nešalinti iš buveinių džiūstančių medžių ir medžių liekanų;
- išlaikyti ganiavą ir šienavimą, kurie teigiamai veikia bioįvairovės išsaugojimą. Jei tebėra išlikusios rūšys, rodančios ilgą žolių dangos pastovumą, reikėtų įvertinti mišku apaugusios pievos atstatymo galimybes;
- atstatant pievą, nevartoti trąšų ir pesticidų.

K. MEDŽIAI MILŽINAI

K.1. Pavienis medis milžinas

K.2. Medžių milžinų grupė

Pavienis medis milžinas dažnai būna išaugęs atviroje vietoje, ir tiek pats medis, tiek ant jo gyvenančios specializuotosios rūšys reikalauja saulės atokaitos. Norint išsaugoti biologinę įvairovę, reikia aplink iškirsti kitus medžius ir krūmus, paliekant bent 2 m pločio tarpą nuo toliausiai iš medžio lajos išsišovusių šakų iki arčiausiai stovinčio medžio. Jei medžiai milžinai pradėjo augti tankiame miške, jį supančios aplinkos nereikėtų keisti. Netgi nuo žemės nereikėtų rinkti nukritusių šakų, išskyrus atvejus, kai medis auga prie kelio ar kai jos trukdo žemėnaudai. Tai netaikytina, jei pavieniai biologiškai seni medžiai auga tankiuose medynuose, kuriuose dominuoja eglė. Tokiuose medynuose būtina šalinti aplink ąžuolus augančias egles. Tai padės prailginti medžių gyvavimo trukmę.

L. SENAS PARKAS

Kadangi šio tipo buveinės sukurtos žmogaus, reikalingas šioks toks ūkinis įsikišimas. Senus medžius su plačiomis lajomis reikia saugoti nuo jaunų juos gožiančių medžių. Galimas saikingas ganymas ir šienavimas. Priešingai negu kitaip tvarkomuose parkuose, šio tipo buveinėse turi būti paliekama visa negyva mediena.

M. MIŠKO SALA DIRBAMUOSE LAUKUOSE

Tai dažniausiai išsibarstę nedideli miškeliai, kuriuose vyrauja įvairių rūšių medžiai, dažniausiai beržai arba pušys. Daugeliui tokių miškų būdingas pamiškės efektas, sukuriantis papildomas ekologines nišas įvairiems organizmams, daugiausiai vabzdžiams ir paukščiams. Šiuose miškuose dažnai buvo ar tebeganoma, taip pat pasirinktinai kertami medžiai. Kai kada šiose buveinėse nebuvo vykdoma jokia ūkinė veikla, todėl jose gali išlikti biologinės įvairovės vertybių, susijusių su senais medžiais, negyva mediena arba pamiškėmis.

7 PRIEDAS

Miško laukymių saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais žiniaraštis

Miško laukymių saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais žiniaraštis

Kv.	Skl. Nr.	Plo-tas, ha	Ard.	Rūšinė sudėtis	Kil-mė	Am-žius	Auk-štis, m	Skers-muo, cm	Skal-su-mas	Au-ga-vietė	Boni-te-tas	Tūris, m3/ha	EB svarbos gamtinių buveinių tipai
Anykščių reg. padalinys													
01 Vyžuonų girininkija													
65													
	31	5,7		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncl			
03 Utenos girininkija													
47													
	30	1,3		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncs			
48													
	33	0,9		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncp			
Anykščių regioninis padalinys													
01 Svėdasų girininkija													
46													
	21	0,2	5	Miško laukymė 7D3Bt		15	8	8		Ncl			
69				(deklaruojama pieva)									
	8	0,7	9	Miško laukymė 4P3E3K (deklaruojama pieva)		60	23	28		Ncl		10	
87													
	1	0,2		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncl			
119													
	18	2,2		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncl			
02 Troškūnų girininkija													
1117													
	37*	2,9		Deklaruojama pieva						Ldp			6270 *Rūšių turtingi smilgynai
03 Pavarių girininkija													
591													
	7*	1,4	5	5B3Ą1E1P		5	1	0		Ncl			6530 Miškapievės
			9	Miško laukymė 6P1E3B		110	30	38				10	
873													
	39	1,1		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncl			6210 Stepinės pievos
	40	1,5		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Ncl			6210 Stepinės pievos
	54	0,5		Miško laukymė						Ncl			6210 Stepinės pievos
05 Kavarsko girininkija													
1329													
	21	0,9		Miško laukymė						Lcp			6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai

*Anykščių RPD siūlymu suprojektuotos gamtotvarkinės priemonės (remiantis BAST esančių EB svarbos gamtinių buveinių apsaugos tikslais)

Miško laukymių saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais žiniaraštis

Kv.	Skl. Nr.	Plo-tas, ha	Ard.	Rūšinė sudėtis	Kil-mė	Am-žius	Auk-štis, m	Skers-muo, cm	Skal-su-mas	Au-ga-vietė	Boni-te-tas	Tūris, m3/ha	EB svarbos gamtinių buveinių tipai
Anykščių regioninis padalinys													
06 Mikierių girininkija													
120													
	20	0,3		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Lcl			
122													
	25	6,2	9	Miško laukymė 10B		40	20	20		Lcl		5	
141				(deklaruojama pieva)									
	2	1,5		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Lcl			
142													
	5	5,1		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Lcl			
	8	0,7		Miško laukymė (deklaruojama pieva)						Lcl			
146													
	1	0,9		Miško laukymė						Nbl			6210 Stepinės pievos
163													
	31	3,3	9	Miško laukymė 5P1E4B		70	24	32		Nbl		15	6210 Stepinės pievos ų
Plotas iš viso: 37,5													

8 PRIEDAS

EB svarbos pievų buveinių lokalizacija saugotinose nuo apaugimo medžiais ir krūmais miško laukymėse

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 10 000

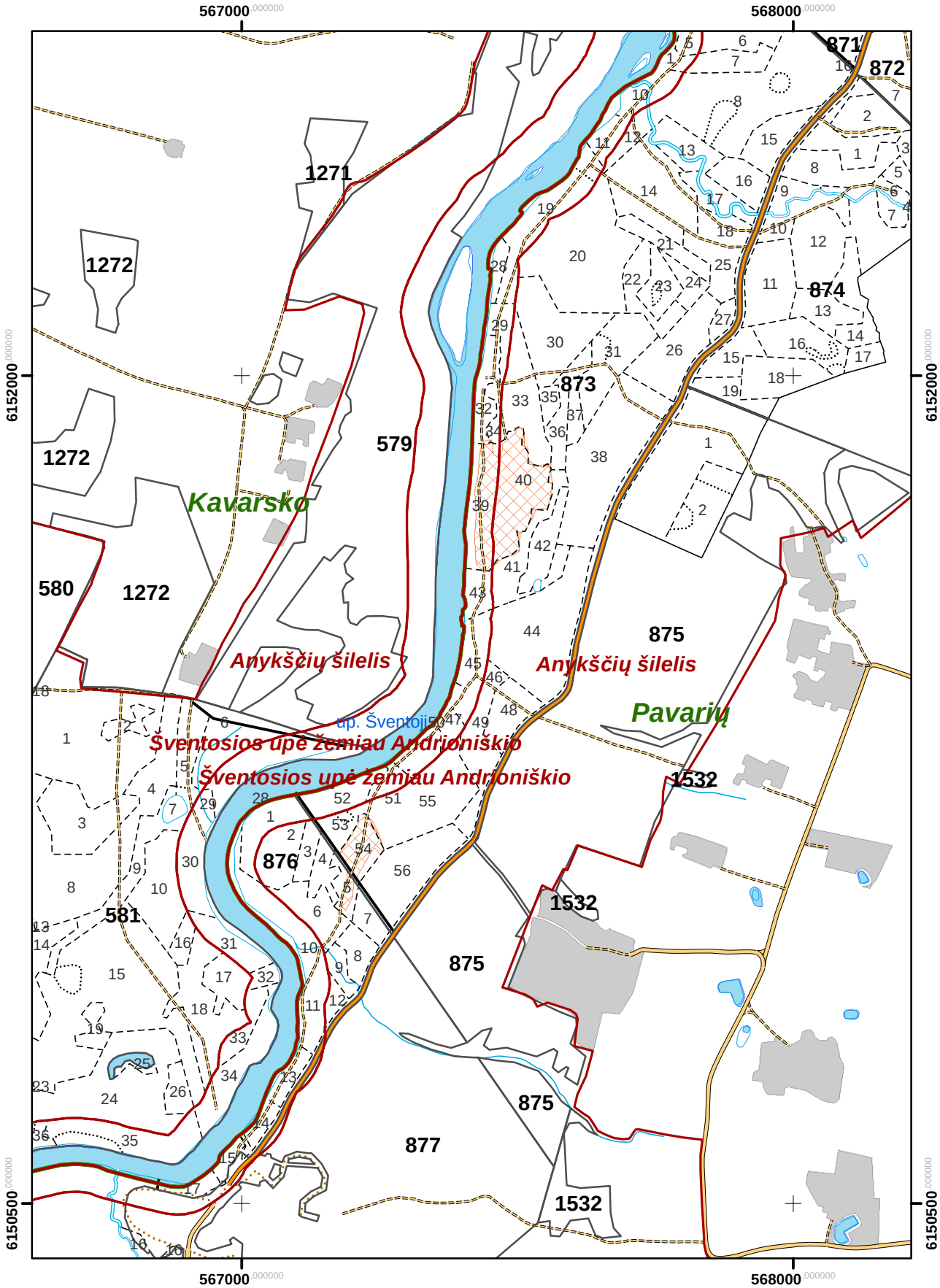

KAVARSKO GIRININKIJA

M 1 : 10 000

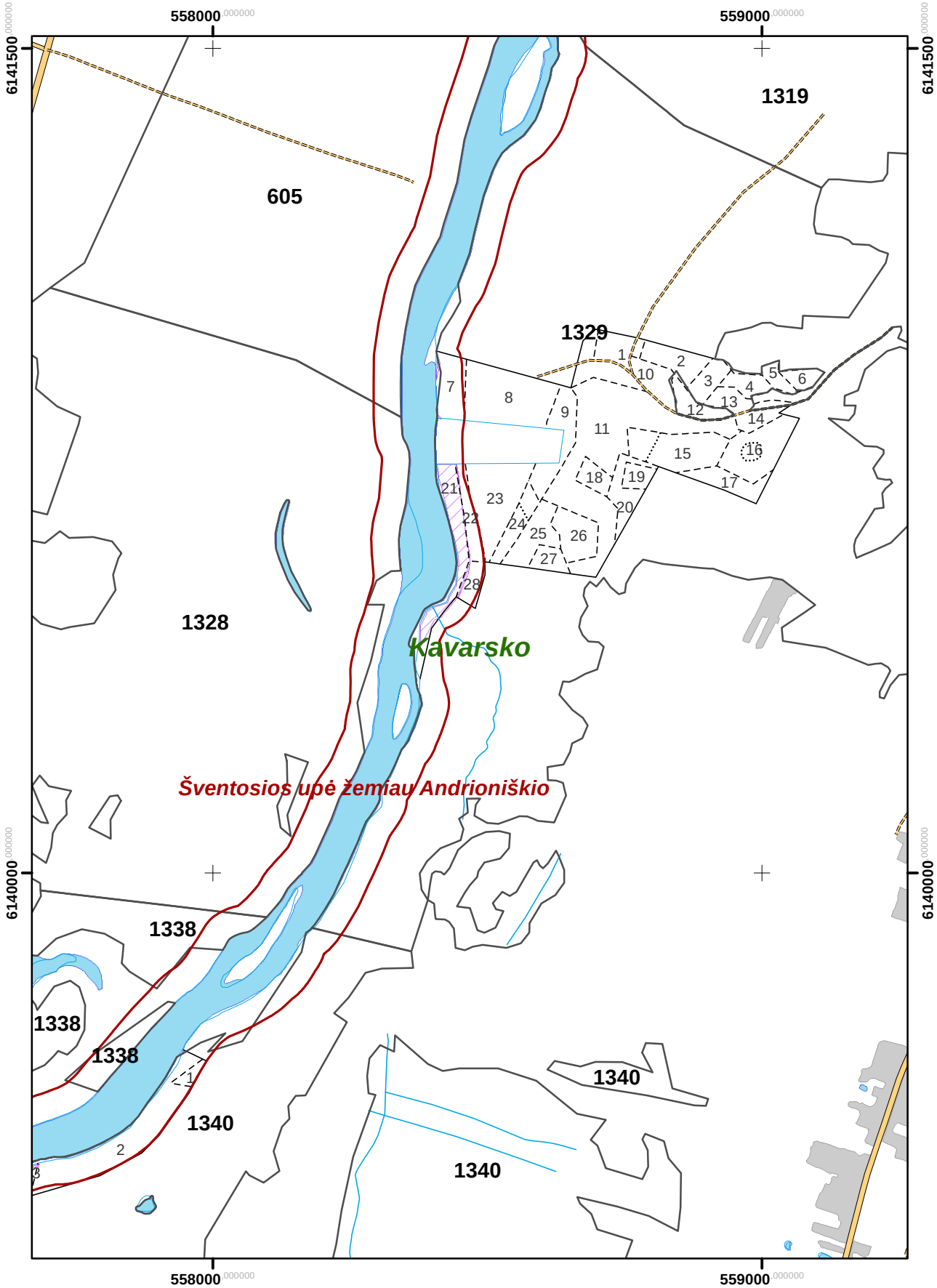

MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 10 000

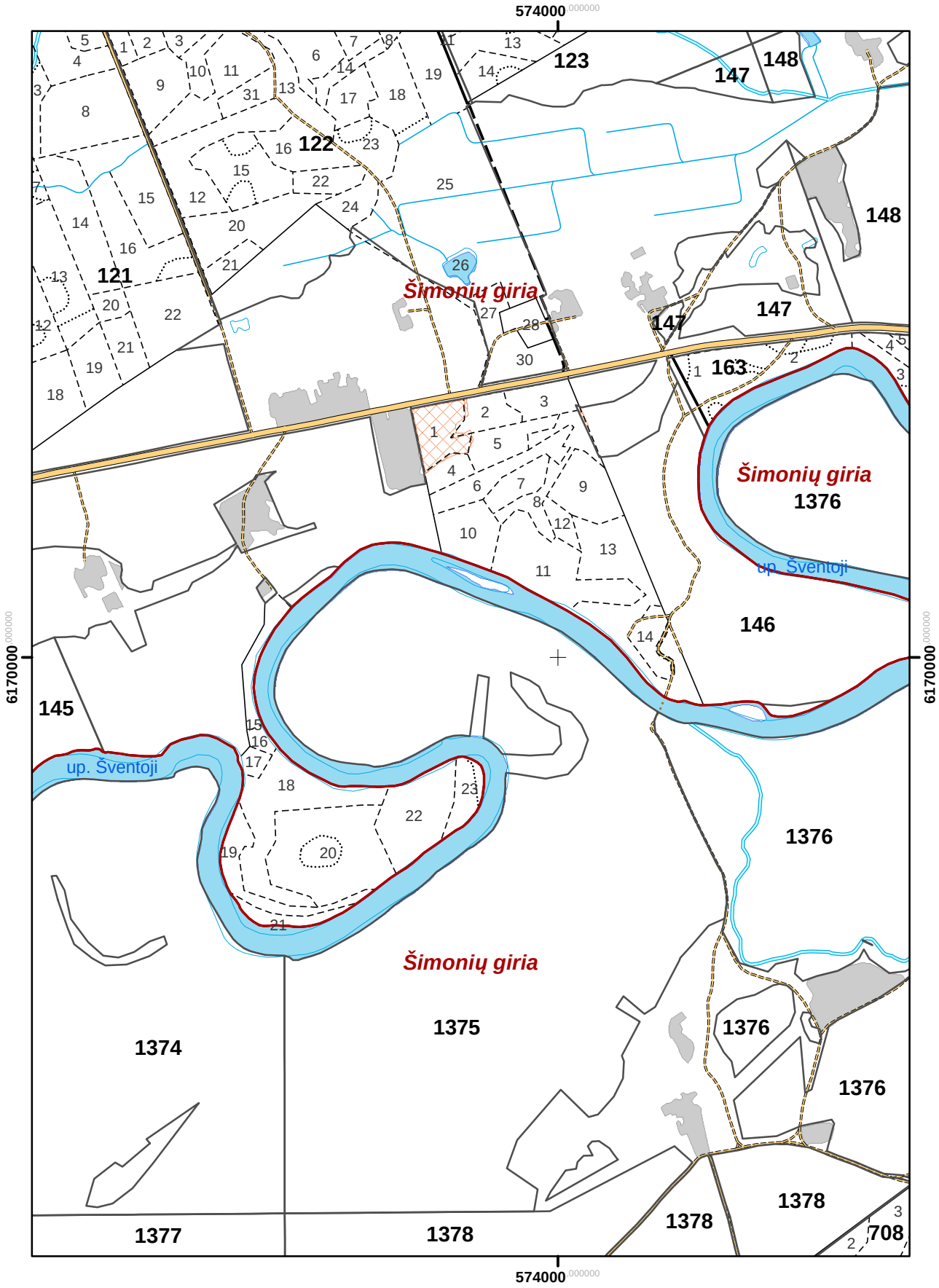

MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 10 000

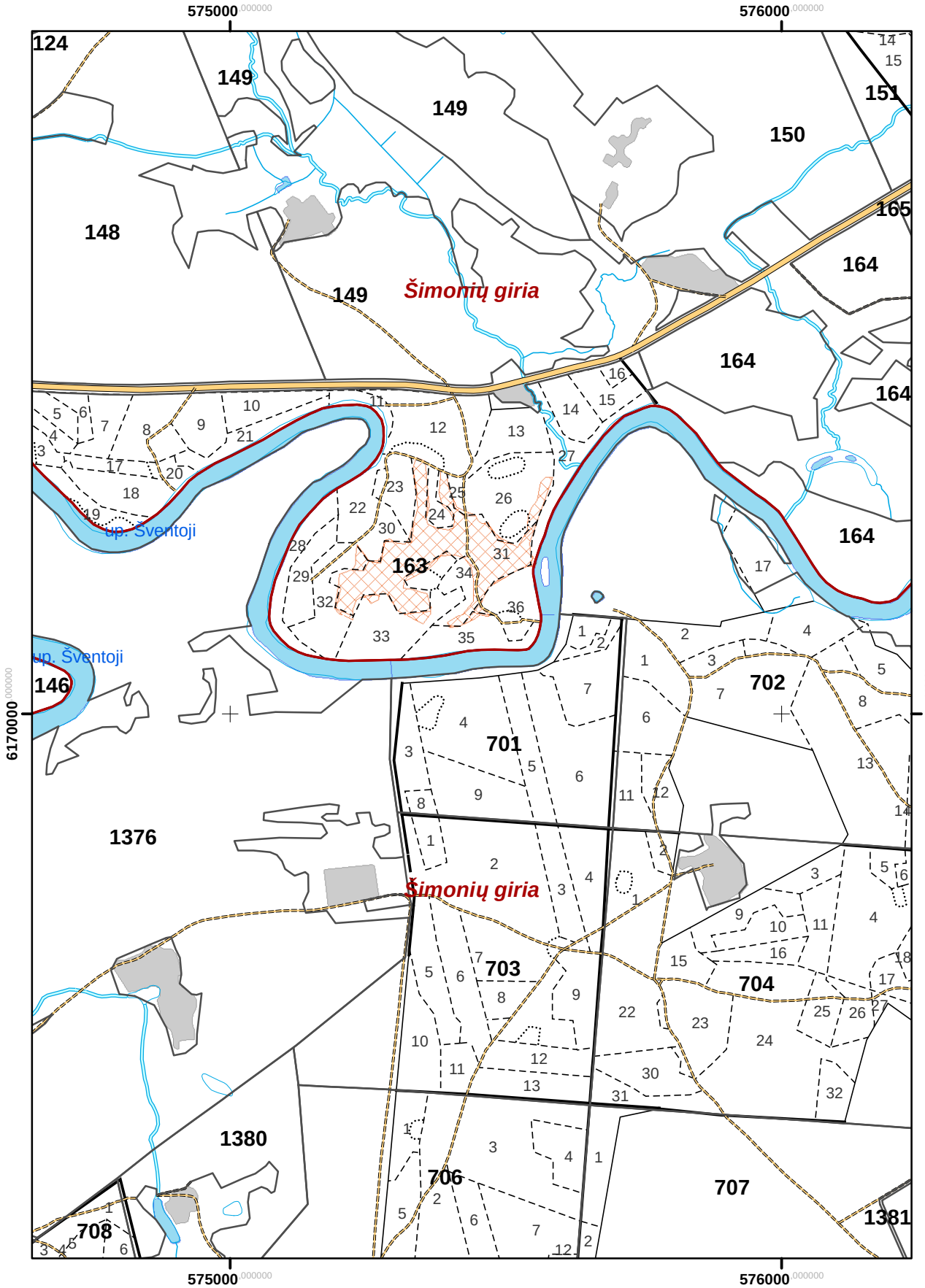

TROŠKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

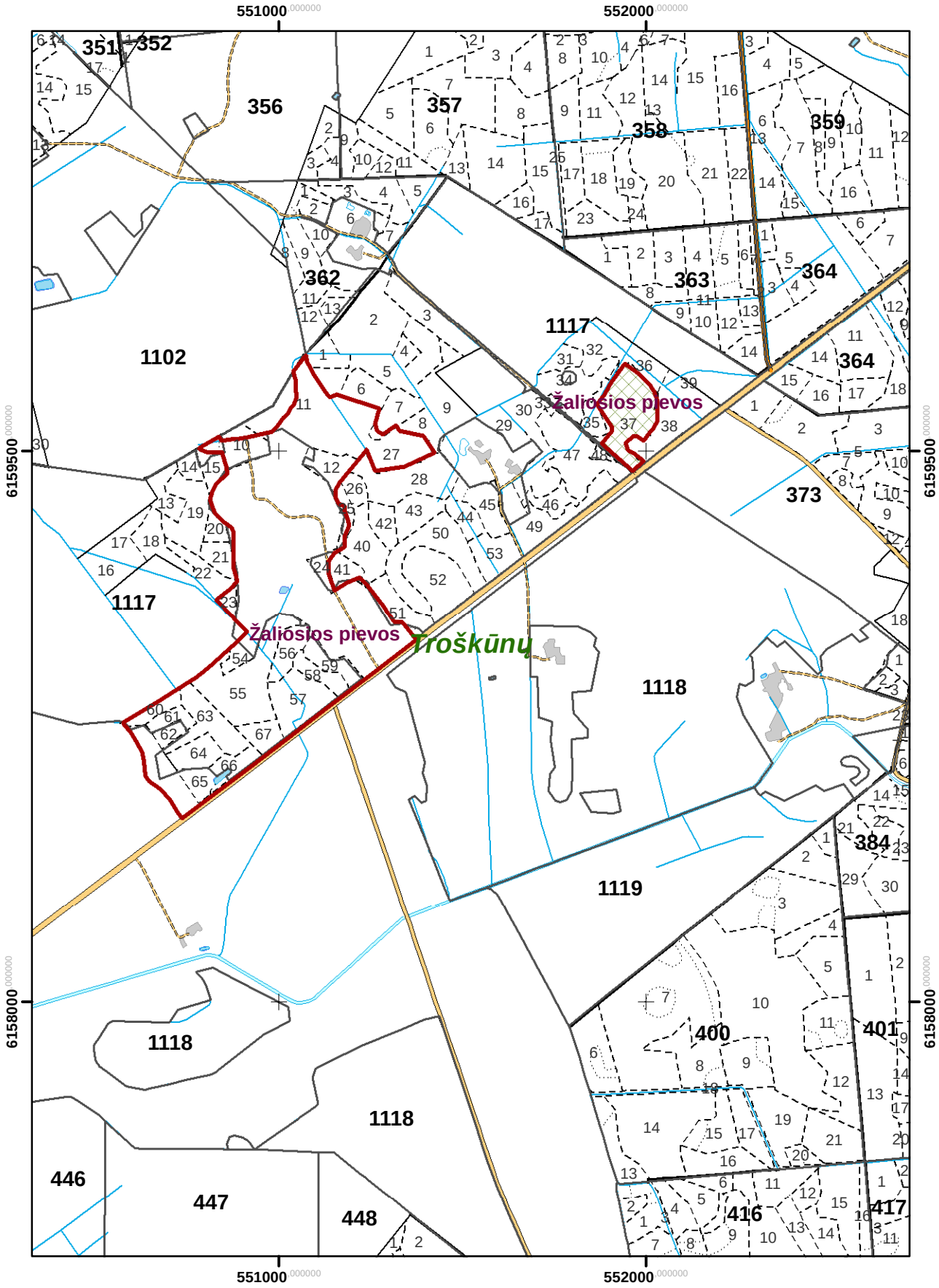

PAVARIŲ GIRININKIJA M 1 : 15 000

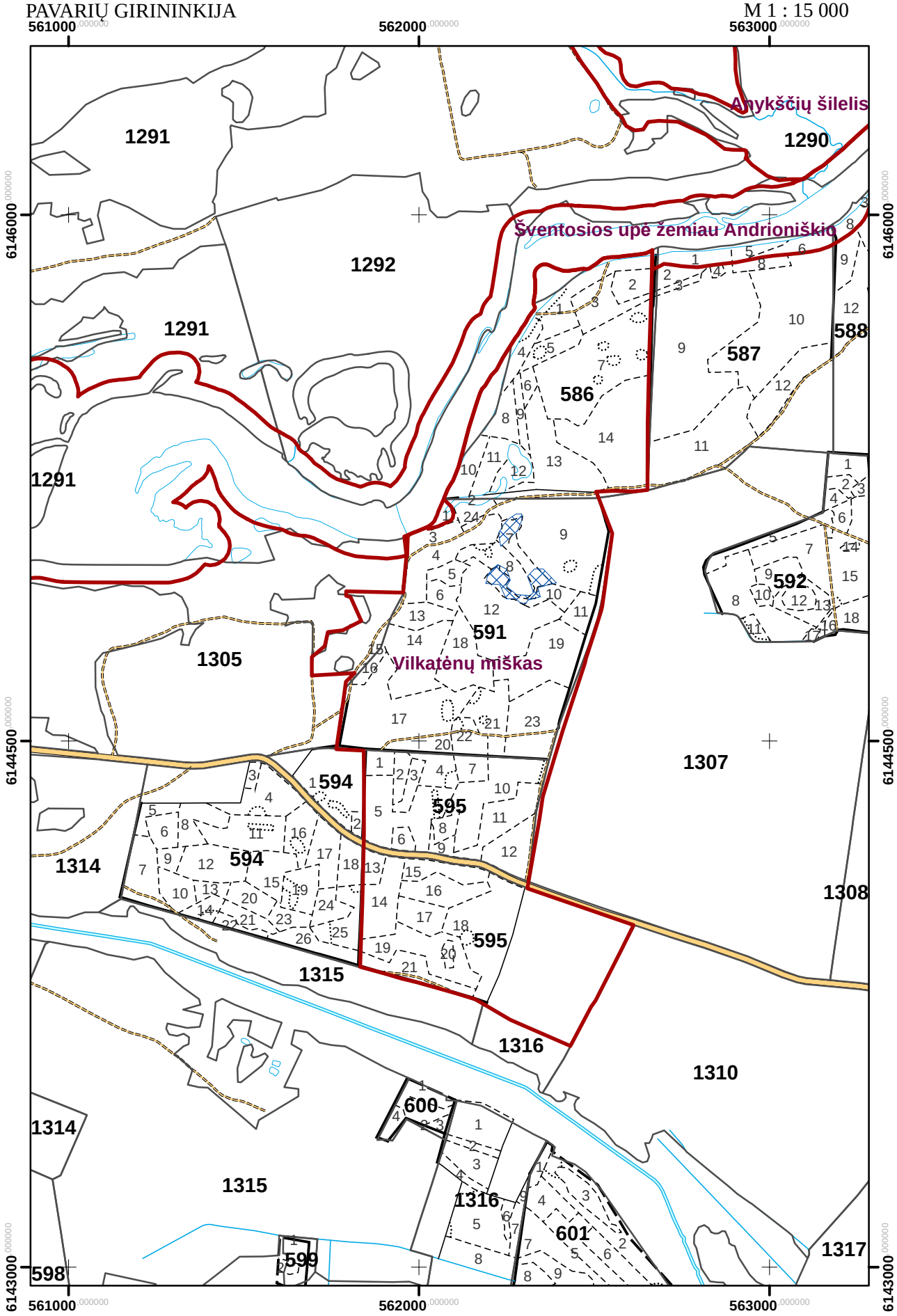

9 PRIEDAS

Miško sklypų su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais) žiniaraštis

Miško sklypų su pavieniais senmedžiais žiniaraštis

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
Vyžuonų girininkija		
28	9	E(130)
42	8	E(120)
44	3	E(120)
68	7	E(140)
74	11	K(90)
Iš viso:	**5**	
Balčių girininkija		
113	20	Ą(130)
Iš viso:	**1**	
Utenos girininkija		
42	7	Ą(140)
44	6	Ą(160)
46	4	Ą(130)
51	15	K(90)
55	17	K(90)
56	9	U(100)
56	11	Ą(130)
56	13	U(100)
76	1	Ą(180)
82	7	P(170)
82	24	E(140)
83	2	E(120)
129	11	Ą(140)
457	4	E(125)
Iš viso:	**14**	
Kuktiškių girininkija		
19	2	E(130)
Iš viso:	**1**	
Videniškių girininkija		
2	8	Ą(150)
10	20	Ą(150)
10	25	Ą(140)
10	34	Ą(150)
13	6	E(130)
13	19	E(160)
13	20	Ą(180)
13	22	Ą(150)
13	27	E(120)
14	33	Ą(150)
25	30	Ą(410)
29	21	Ą(130)
44	1	Ą(130)
49	31	K(90)
67	7	Ą(150)
67	8	Ą(150)
67	14	U(100); K(100)
68	8	K(90)
68	12	K(90)
69	1	K(100); U(100)
69	3	K(100)
69	9	U(100)
69	11	K(120)
69	16	G(105)
69	17	G(150)
70	6	U(110)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
70	8	K(90)
70	10	K(90)
70	20	K(90)
71	9	K(90)
72	3	U(150)
72	10	U(100)
73	7	U(100)
73	9	K(100)
73	13	K(100)
73	15	K(100)
74	2	K(110)
74	3	U(100); J(100)
74	4	U(100)
74	25	U(100); K(90)
75	10	J(100)
75	13	K(90)
75	16	Ą(200)
75	18	K(90)
75	19	K(100)
75	23	U(100); K(100)
75	24	K(90)
76	4	U(100)
76	19	K(90)
76	22	G(100)
317	1	E(120)
319	2	J(100)
319	14	E(120)
320	2	E(120)
320	4	E(120)
327	8	E(120)
333	17	J(100)
340	1	P(150)
343	8	E(120)
392	11	Ą(130)
395	18	K(90)
395	23	K(100); L(100)
397	5	K(100)
397	6	U(100)
Iš viso:	**64**	
Dubingių girininkija		
2	25	Ą(150)
9	22	U(120)
12	12	K(150)
19	11	Ą(200)
27	5	Ą(150)
27	12	Ą(150)
29	8	E(130)
32	2	Ą(150)
33	19	K(90)
39	2	E(120)
39	4	Ą(130)
39	9	Ą(140)
42	16	Ą(150)
42	18	Ą(130)
42	19	Ą(150)
43	19	Ą(140)
44	25	P(150)
45	5	E(120)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
45	10	Ą(140)
47	4	Ą(130)
60	3	U(110)
65	1	P(170)
65	3	Ą(200)
65	33	E(120); P(150)
65	36	P(150); K(120)
66	7	E(130)
66	8	K(100)
70	3	Ą(150)
70	5	P(170)
70	17	P(150)
71	6	Ą(140)
71	8	P(150)
71	11	Ą(130)
95	5	Ą(140)
98	20	Ą(130)
358	11	P(180)
359	14	P(150)
381	6	P(160)
381	13	E(120)
Iš viso:	**39**	
Svėdasų girininkija		
18	23	P(160)
19	18	P(150)
19	23	P(150)
45	15	P(150)
114	3	E(785)
114	7	P(150)
114	13	P(150)
116	6	P(170)
116	7	P(170)
116	9	P(150)
119	9	P(170)
197	19	P(150)
214	11	J(100)
Iš viso:	**13**	
Troškūnų girininkija		
304	5	J(100)
316	25	K(100)
317	32	U(130)
332	1	U(100)
354	7	U(100)
363	9	U(100)
364	5	K(100)
365	8	U(100)
366	15	Ą(130)
368	26	Ą(150)
373	19	Ą(150)
374	7	U(120)
375	7	U(100)
375	19	Ą(130)
377	2	K(120)
378	16	Ą(130)
389	23	Ą(150)
389	26	Ą(160)
391	13	Ą(150)
393	5	U(100)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
409	2	J(100)
413	7	Ą(140)
437	12	U(100)
438	14	Ą(150)
441	1	J(100)
442	2	U(120); Ą(200)
Iš viso:	**26**	
Pavarių girininkija		
580	10	K(105)
581	3	K(105)
581	18	U(105); K(105)
586	3	E(130)
587	9	E(120)
595	2	E(120)
595	15	Ą(130)
614	13	K(90)
615	40	U(120)
615	100	U(120)
617	9	K(90)
813	5	E(130)
823	3	E(130)
833	21	E(150)
841	14	E(120)
842	17	P(160)
857	9	P(170)
857	11	P(150)
861	6	Ą(150)
861	11	Ą(160)
861	35	M(120)
861	50	Ą(160)
863	20	P(160)
865	1	Ą(150)
865	18	Ą(150)
868	45	E(130)
869	11	E(140)
869	25	E(120)
869	38	E(140)
873	31	K(100)
873	45	P(160)
875	1	Ą(130)
875	2	Ą(130)
876	16	K(130)
887	29	P(150)
894	2	P(150)
911	16	K(90)
918	8	Ą(150); K(110)
918	11	K(110)
918	16	Ą(150); L(100)
918	23	K(100)
921	1	K(90)
Iš viso:	**42**	
Mickūnų girininkija		
797	1	Ą(130)
797	2	U(110)
797	3	Ą(130)
797	18	Ą(170); K(110)
798	3	K(95)
798	18	Ą(170)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
798	20	K(95)
798	25	Ą(130)
799	9	U(110)
799	21	K(90)
899	11	K(90)
899	12	U(100)
899	13	K(95)
900	1	Ą(150)
900	5	E(120)
900	19	E(190); P(160)
900	21	E(120)
901	18	E(120)
902	1	K(90)
902	13	E(130)
902	17	U(110)
903	6	U(110)
903	21	P(150)
904	1	E(130)
904	26	U(120)
905	19	U(130); K(130)
906	2	Ą(140)
906	9	K(115)
906	12	K(90); U(140)
907	14	U(130)
908	16	K(100)
909	1	K(130); U(130)
909	2	U(140)
909	3	K(130)
909	4	K(110); U(110)
909	9	Ą(150)
909	22	K(110); U(110)
Iš viso:	**37**	
Kavarsko girininkija		
384	16	U(110)
401	1	K(90)
416	31	E(200)
416	32	E(200)
509	5	J(100)
523	6	P(150)
525	11	Ą(130)
534	14	Ą(150)
540	11	P(150)
540	34	Ą(140)
542	1	P(150)
544	18	Ą(150)
549	6	Ą(130)
557	4	Ą(150)
557	9	Ą(150)
561	12	P(180)
577	2	L(100)
603	6	U(105)
603	20	U(110); K(95)
608	4	Ą(150)
611	15	Ą(170)
Iš viso:	**21**	
Mikierių girininkija		
2	5	E(120)
57	18	P(150)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
70	2	J(100)
79	3	J(100)
102	25	J(100)
121	9	J(100)
163	35	L(100)
476	18	U(100)
501	14	J(100)
504	19	U(100); Ą(130)
Iš viso:	**10**	
IŠ VISO:	**273**	

10 PRIEDAS
Gamtotvarkos planuose numatytų tvarkymo plotų lokalizacija regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose

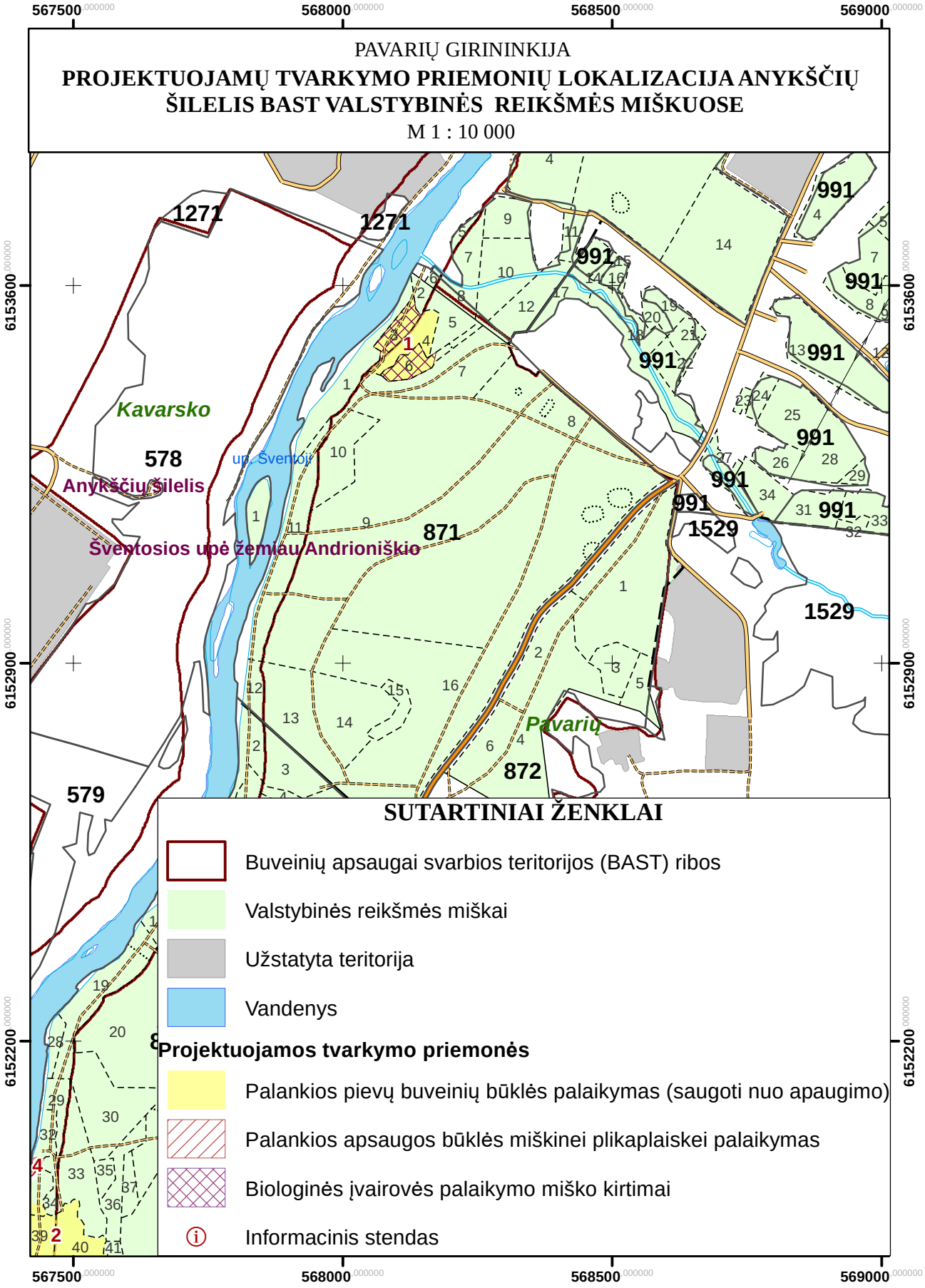
PAVARIŲ GIRININKIJA
PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA ANYKŠČIŲ ŠILELIS BAST VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE
M 1 : 10 000
567500
568000
568500
569000
6153600
6152900
6152200
1271
991
1529
871
872
578
579
Kavarsko
Anykščių šilelis
Šventosios upė žemiau Andrioniškio
upė Šventoji
Pavarių
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ribos
Valstybinės reikšmės miškai
Užstatyta teritorija
Vandenys
Projektuojamos tvarkymo priemonės
Palankios pievų buveinių būklės palaikymas (saugoti nuo apaugimo)
Palankios apsaugos būklės miškinei plikaplaiskei palaikymas
Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai
Informacinis stendas

PAVARIŲ GIRININKIJA

PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA ANYKŠČIŲ ŠILELIS BAST VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE

M 1 : 10 000

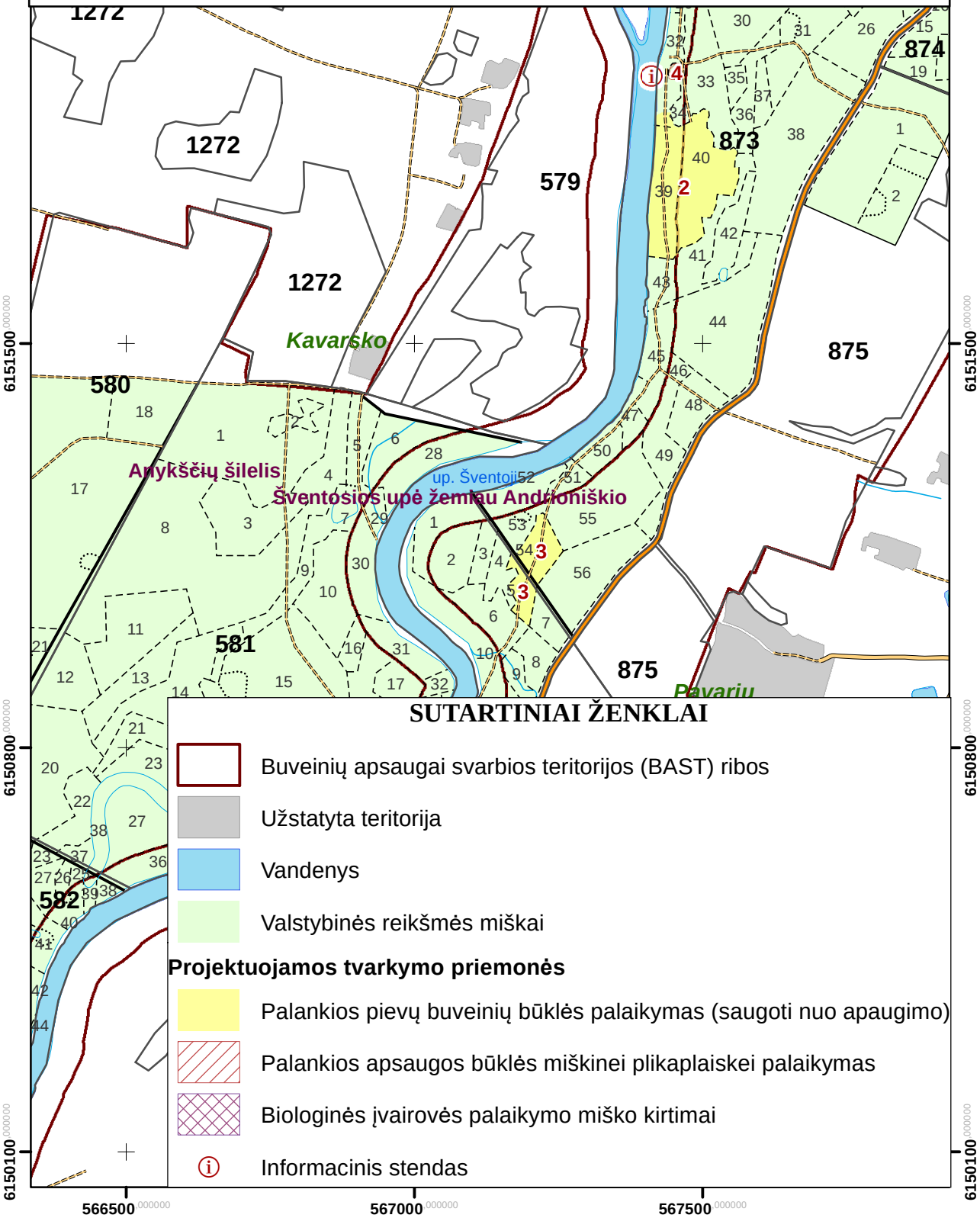

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ribos
- Užstatyta teritorija
- Vandenys
- Valstybinės reikšmės miškai

Projektuojamos tvarkymo priemonės

- Palankios pievų buveinių būklės palaikymas (saugoti nuo apaugimo)
- Palankios apsaugos būklės miškinei plikaplaiskei palaikymas
- Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai
- ⓘ Informacinis stendas

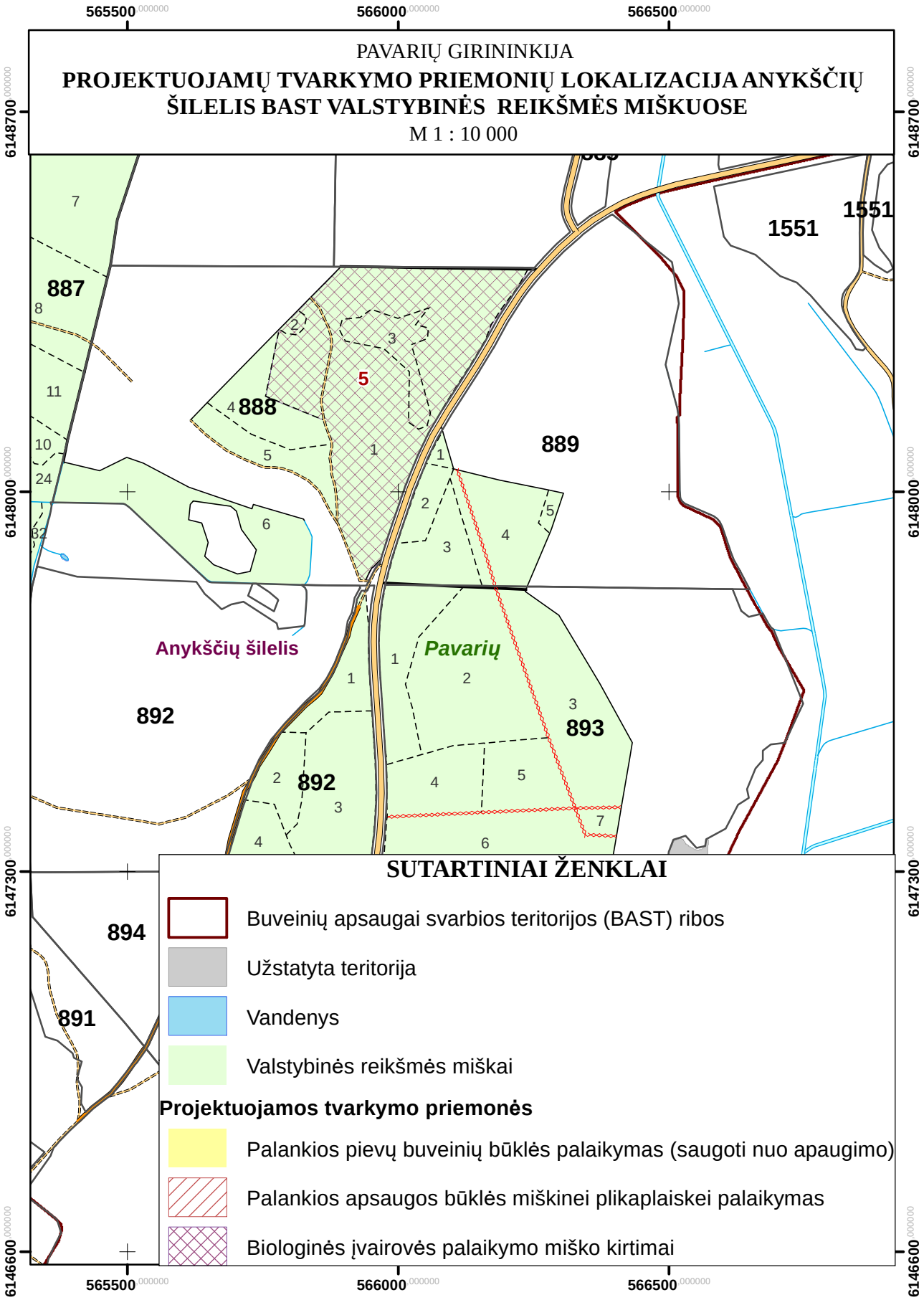
PAVARIŲ GIRININKIJA
PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA ANYKŠČIŲ ŠILELIS BAST VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE
M 1 : 10 000
565500
566000
566500
6148700
6148000
6147300
6146600
887
888
889
892
893
894
891
1551
Anykščių šilelis
Pavarių
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ribos
Užstatyta teritorija
Vandenys
Valstybinės reikšmės miškai
Projektuojamos tvarkymo priemonės
Palankios pievų buveinių būklės palaikymas (saugoti nuo apaugimo)
Palankios apsaugos būklės miškinei plikaplaiskei palaikymas
Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai

UTENOS GIRININKIJA

SIŪLOMOS BAST ĄŽUOLIJOS MIŠKAS RIBOS (REMIANTIS ĄŽUOLIJOS MIŠKAS BAST GAMTOTVARKOS PLANU)

M 1 : 10 000

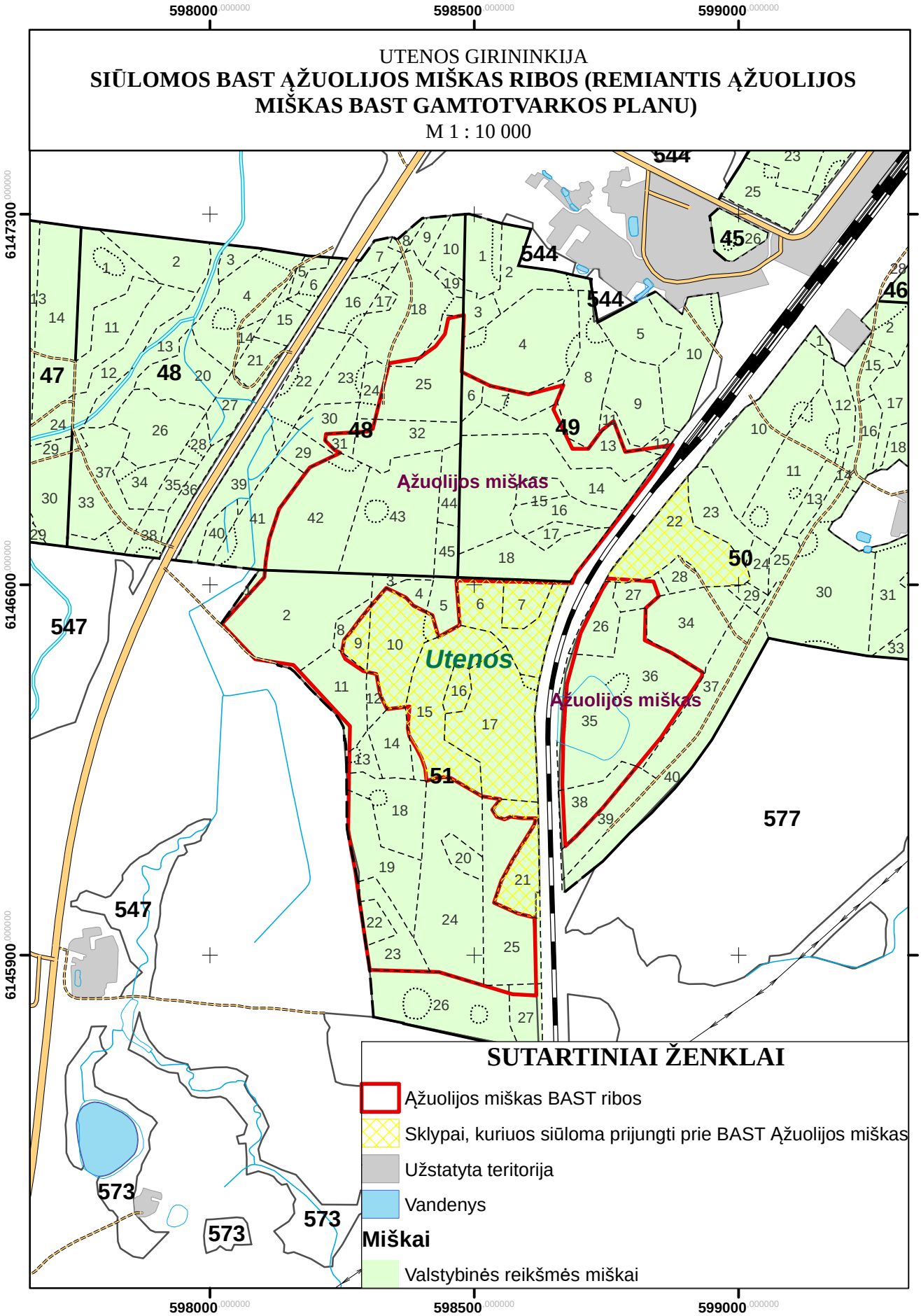

UTENOS GIRININKIJA

ĄŽUOLIJOS MIŠKO BAST GAMTOTVARKOS PLANE NUMATYTŲ TVARKYMO PLOTŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 10 000

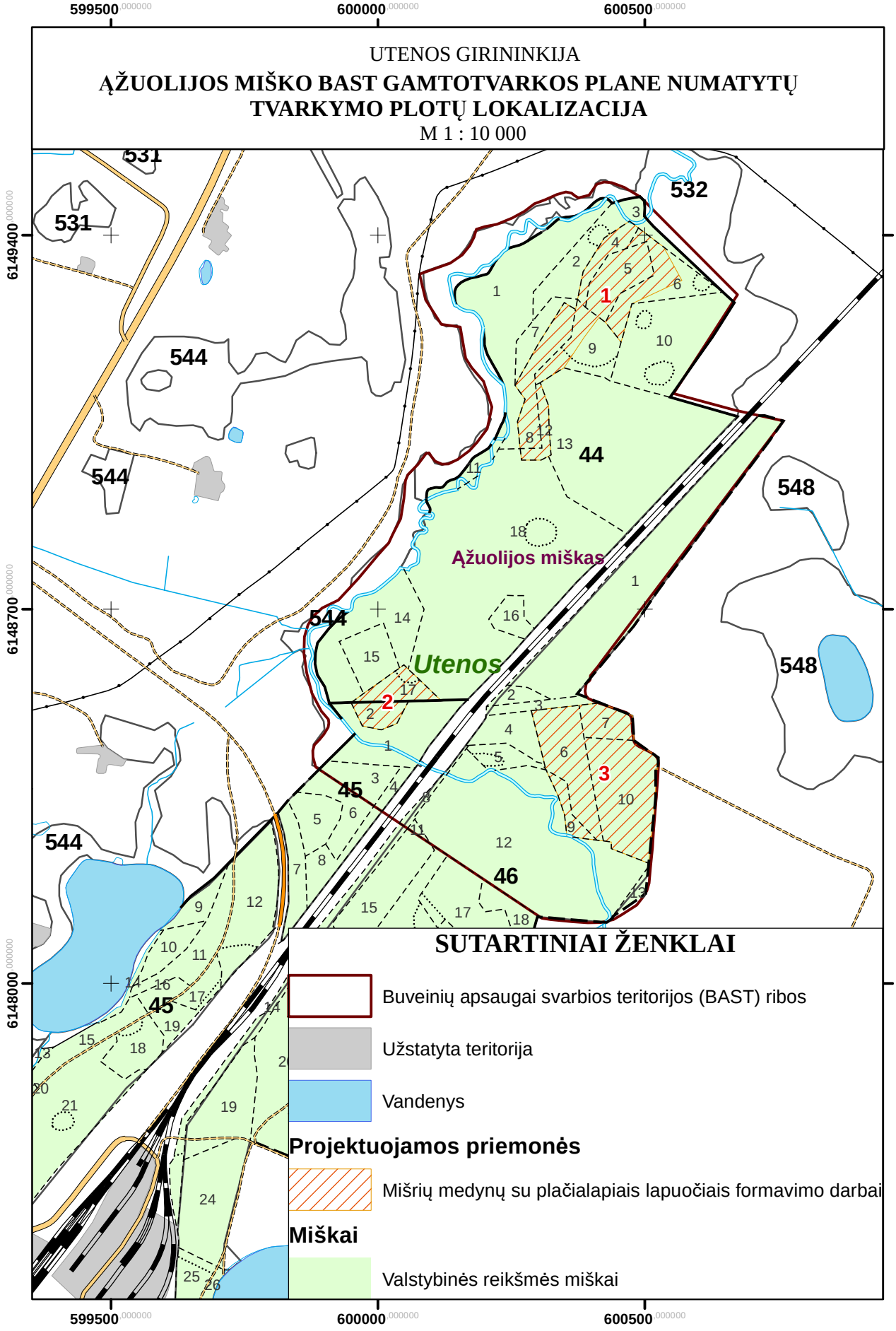

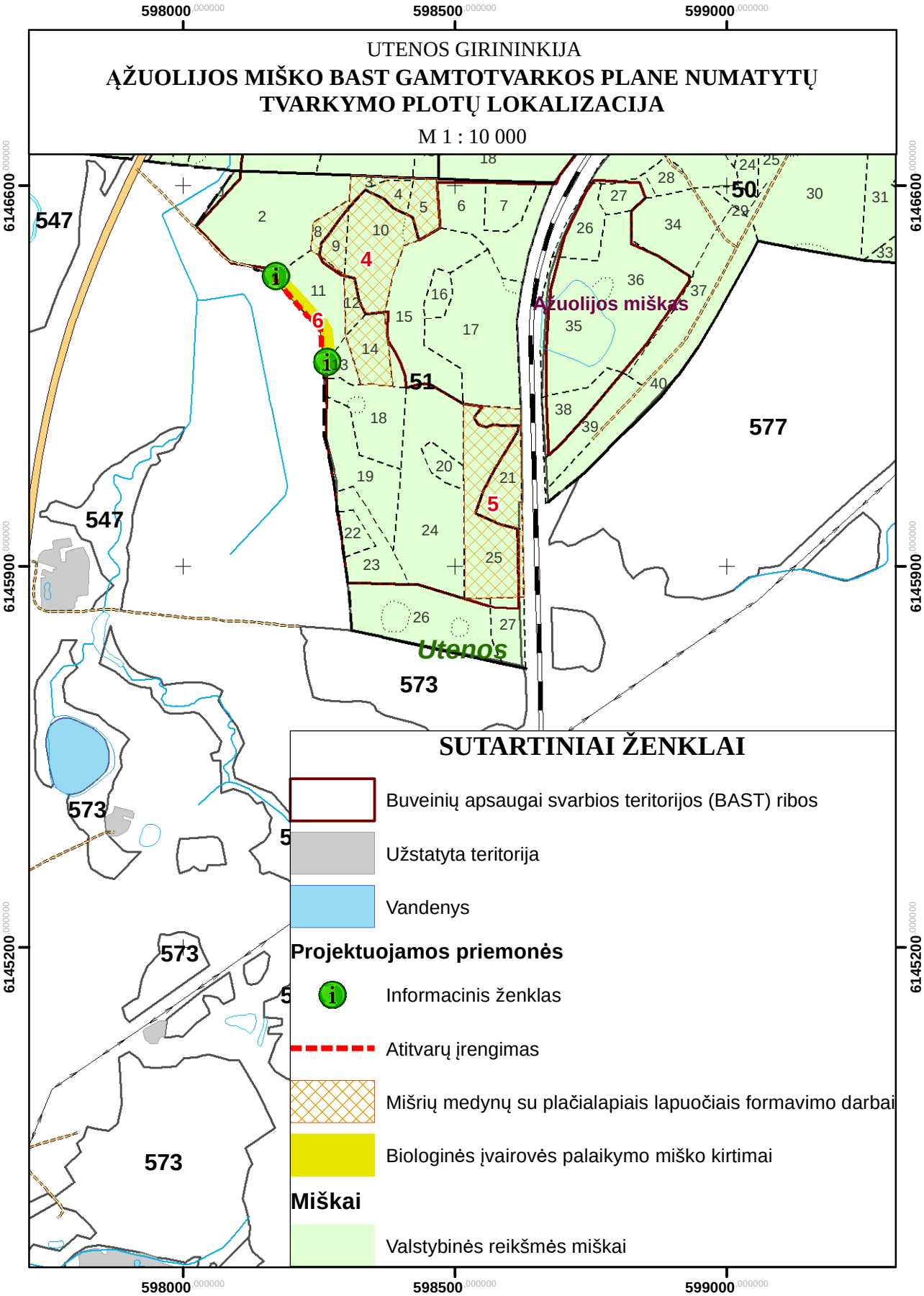
598000
598500
599000
6146600
6145900
6145200
UTENOS GIRININKIJA
ĄŽUOLIJOS MIŠKO BAST GAMTOTVARKOS PLANE NUMATYTŲ TVARKYMO PLOTŲ LOKALIZACIJA
M 1 : 10 000
547
547
573
573
573
573
577
50
51
Ąžuolijos miškas
Utenos
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ribos
Užstatyta teritorija
Vandenys
Projektuojamos priemonės
Informacinis ženklas
Atitvarų įrengimas
Mišrių medynų su plačialapiais lapuočiais formavimo darbai
Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai
Miškai
Valstybinės reikšmės miškai

DUBINGIŲ GIRININKIJA

PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Girininkijos ribos
- Draustinio ribos
- Valstybinės reikšmės miškai
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

Suprojektuotos gamtosauginės priemonės

- Svetimžemių augalų naikinimas

Žmonių pažaidos

- Poilsiavietė
- Laužavietė
- Šiukšlynas

DUBINGIŲ GIRININKIJA

PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Girininkijos ribos
- Draustinio ribos
- Valstybinės reikšmės miškai
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

Suprojektuotos gamtosauginės priemonės

- Svetimžemių augalų naikinimas

Žmonių pažaidos

- Poilsiavietė
- Laužavietė
- Šiukšlynas

DUBINGIŲ GIRININKIJA

PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Girininkijos ribos
- Draustinio ribos
- Valstybinės reikšmės miškai
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

Suprojektuotos gamtosauginės priemonės

- Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai

Žmonių pažaidos

- Poilsiavietė
- Laužavietė
- Šiukšlynas

DUBINGIŲ GIRININKIJA

PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE PAGAL URKIO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ

M 1 :10 000

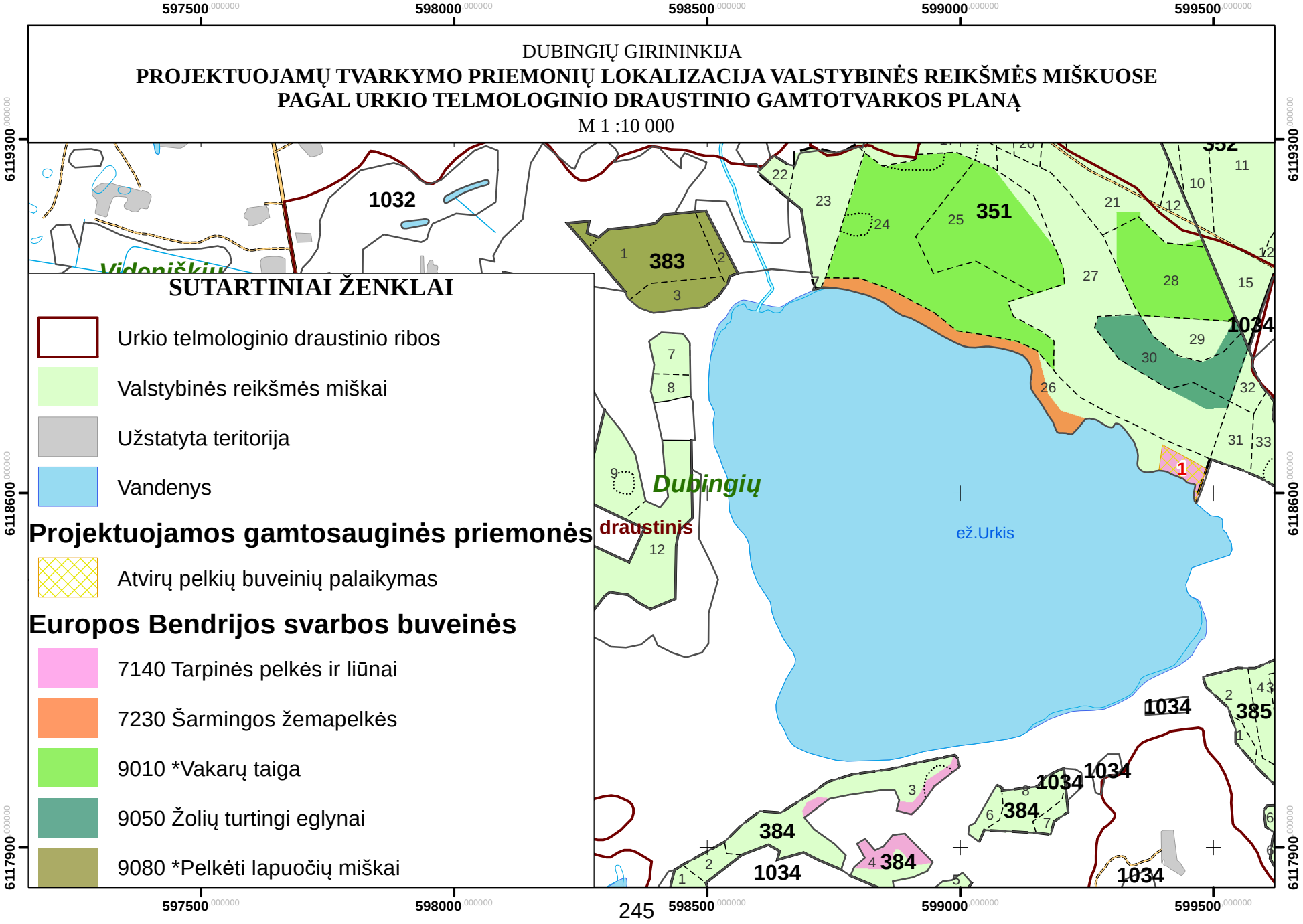

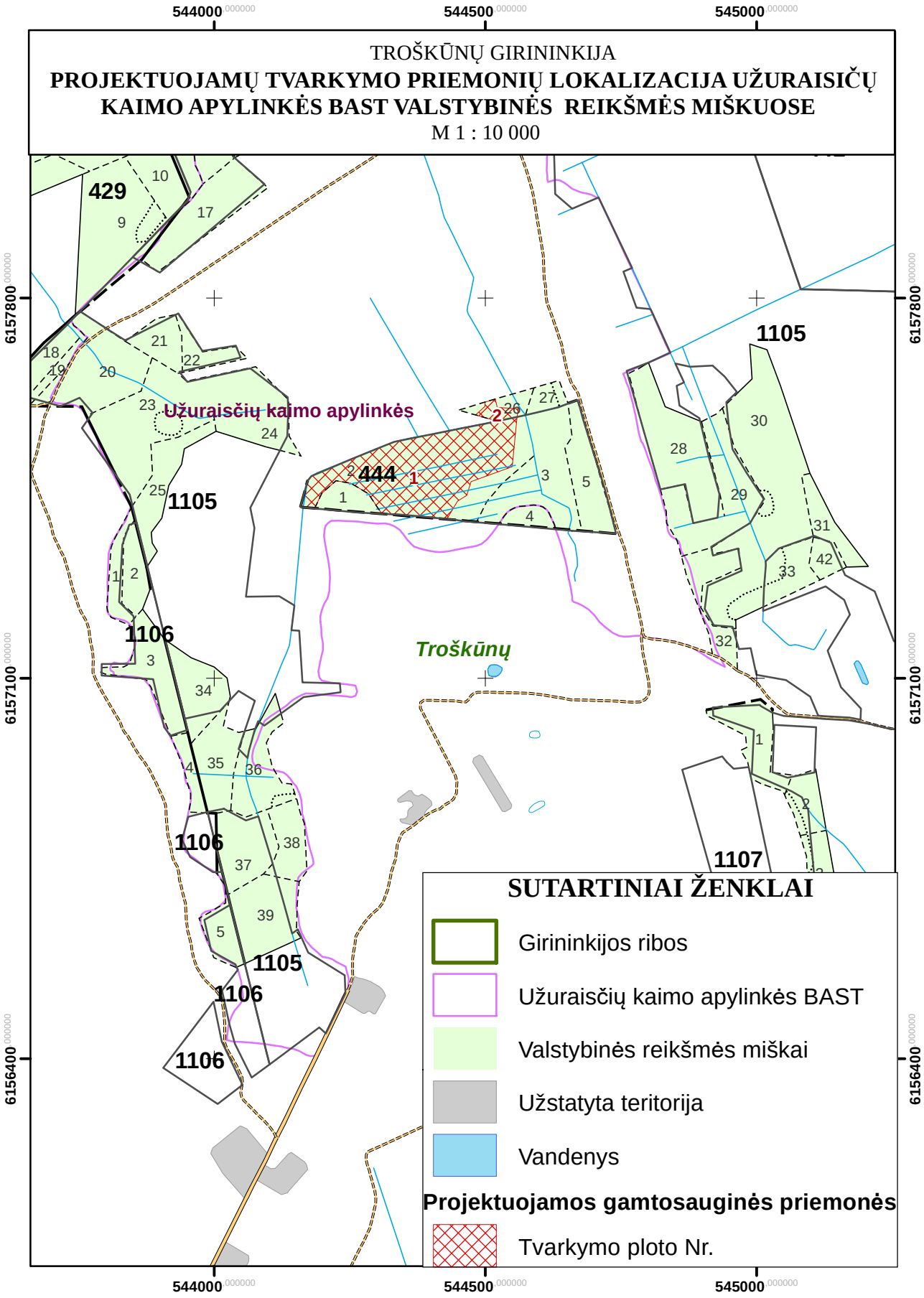
544000
544500
545000
6157800
6157100
6156400
TROŠKŪNŲ GIRININKIJA
PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA UŽURAISIČŲ KAIMO APYLINKĖS BAST VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE
M 1 : 10 000
Užuraisčių kaimo apylinkės
Troškūnų
429
1105
1106
1107
444
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Girininkijos ribos
Užuraisčių kaimo apylinkės BAST
Valstybinės reikšmės miškai
Užstatyta teritorija
Vandenys
Projektuojamos gamtosauginės priemonės
Tvarkymo ploto Nr.

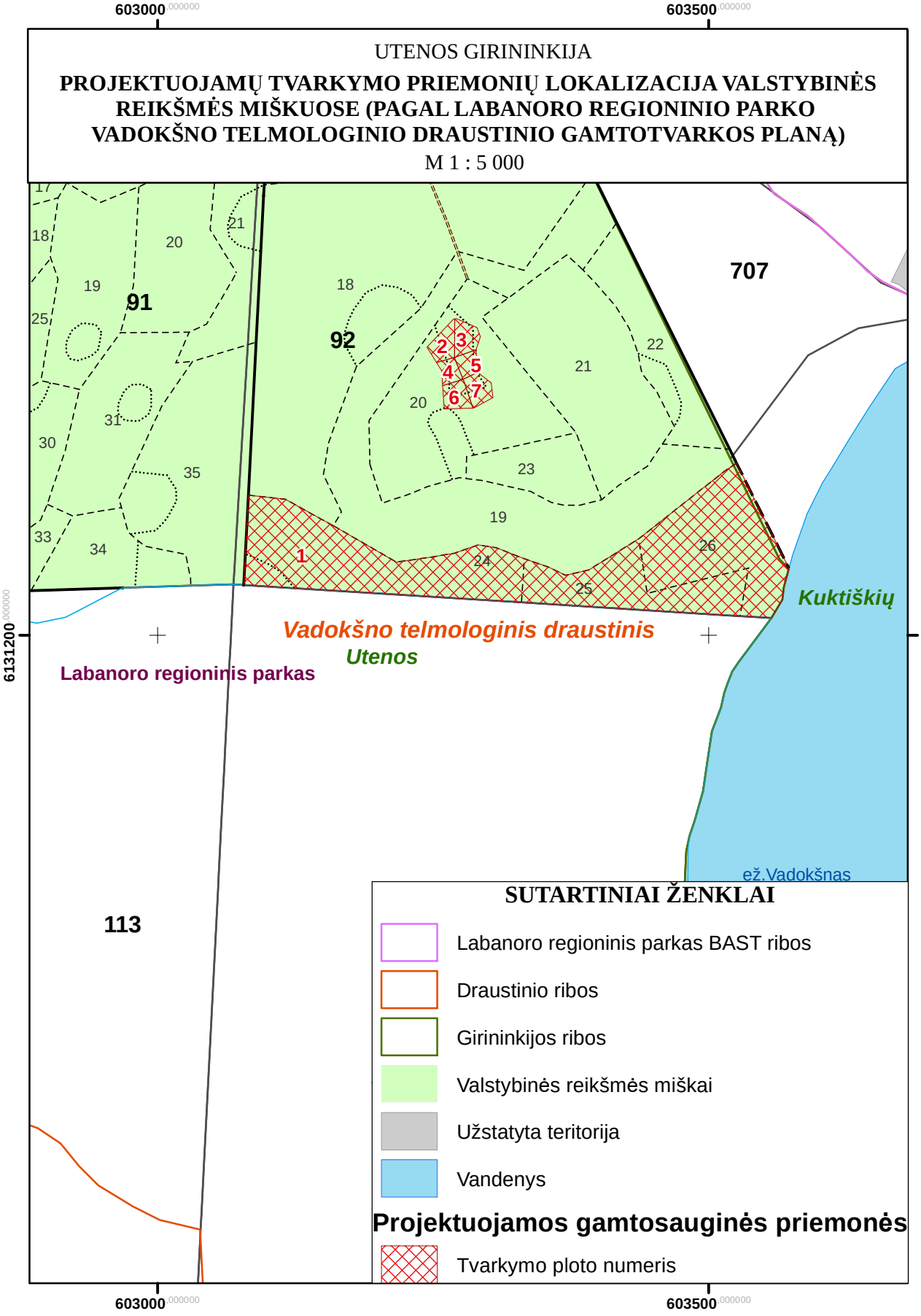
603000
603500
UTENOS GIRININKIJA
PROJEKTUOJAMŲ TVARKYMO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO VADOKŠNO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)
M 1 : 5 000
6131200
91
92
707
113
Vadokšno telmologinis draustinis
Utenos
Labanoro regioninis parkas
Kuktiškių
ež.Vadokšnas
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Labanoro regioninis parkas BAST ribos
Draustinio ribos
Girininkijos ribos
Valstybinės reikšmės miškai
Užstatyta teritorija
Vandenys
Projektuojamos gamtosauginės priemonės
Tvarkymo ploto numeris

11 PRIEDAS
„NATURA 2000“ teritorijų, kurioms yra parengtas gamtotvarkos planas, EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija valstybinės reikšmės miškuose

UTENOS GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS NATŪRALIŲ GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA BAST ĄŽUOLIJOS MIŠKAS (ŠIAURINIS MASYVAS)

M 1 : 10 000

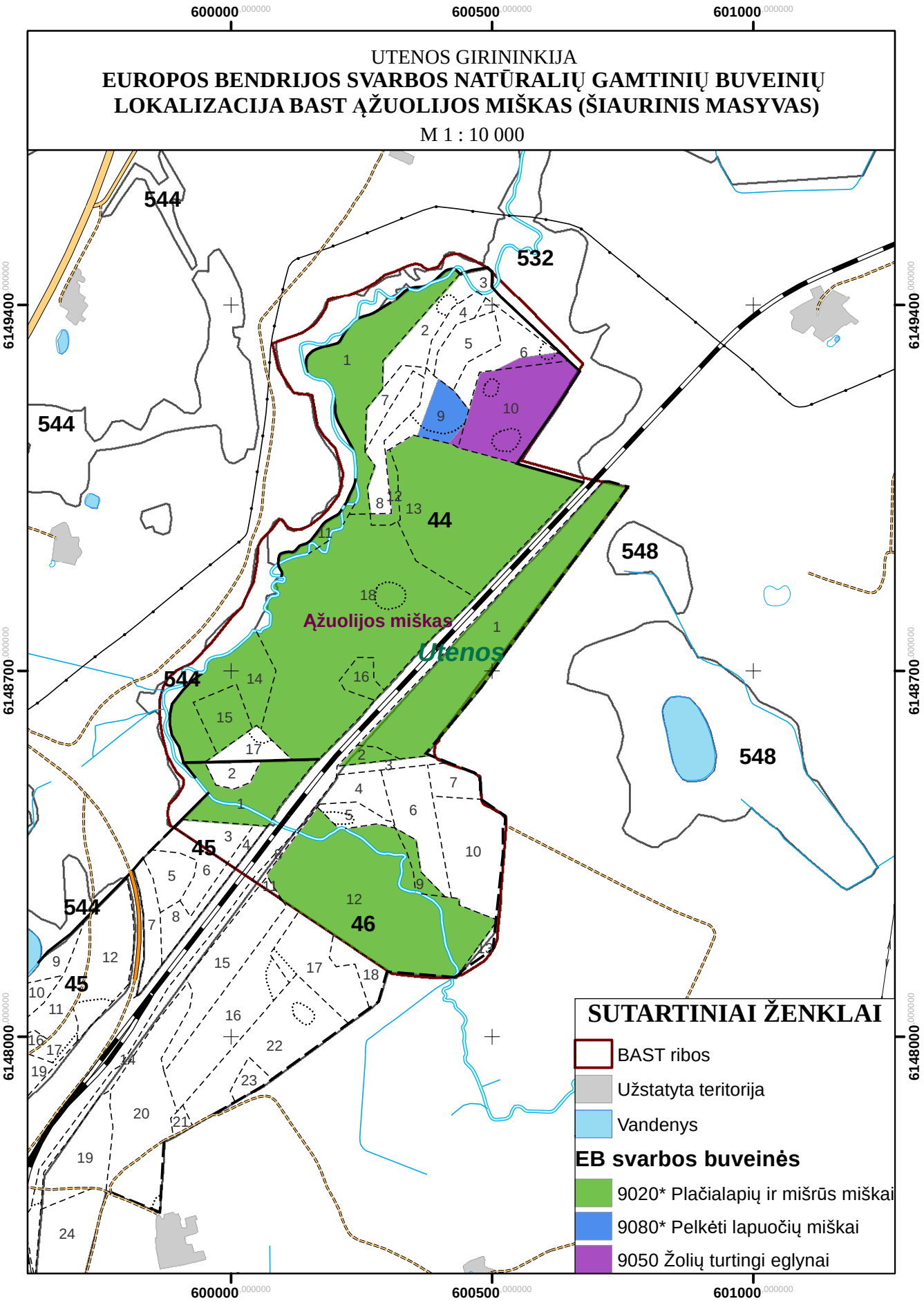

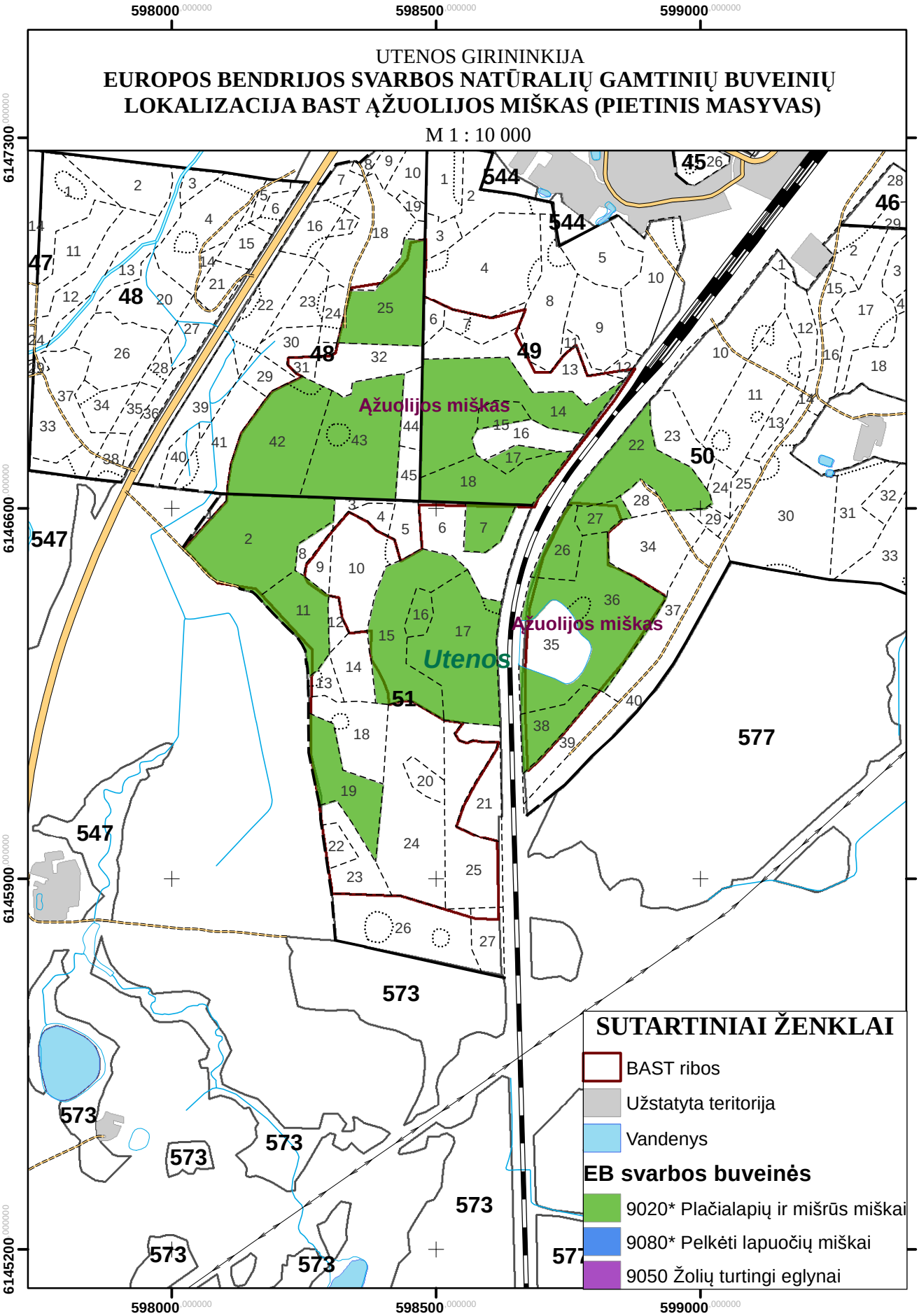
598000
598500
599000
6147300
6146600
6145900
6145200
UTENOS GIRININKIJA
EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS NATŪRALIŲ GAMTINIŲ BUVEINIŲ
LOKALIZACIJA BAST ĄŽUOLIJOS MIŠKAS (PIETINIS MASYVAS)
M 1 : 10 000
Ąžuolijos miškas
Ąžuolijos miškas
Utenos
544
544
45
46
47
48
48
49
50
51
547
547
577
573
573
573
573
573
573
SUTARTINIAI ŽENKLAI
BAST ribos
Užstatyta teritorija
Vandenys
EB svarbos buveinės
9020* Plačialapių ir mišrūs miškai
9080* Pelkėti lapuočių miškai
9050 Žolių turtingi eglynai

DUBINGIŲ GIRININKIJA

EUROPINĖS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA LABANORO REGIONINIO PARKO BAST VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL URKIO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

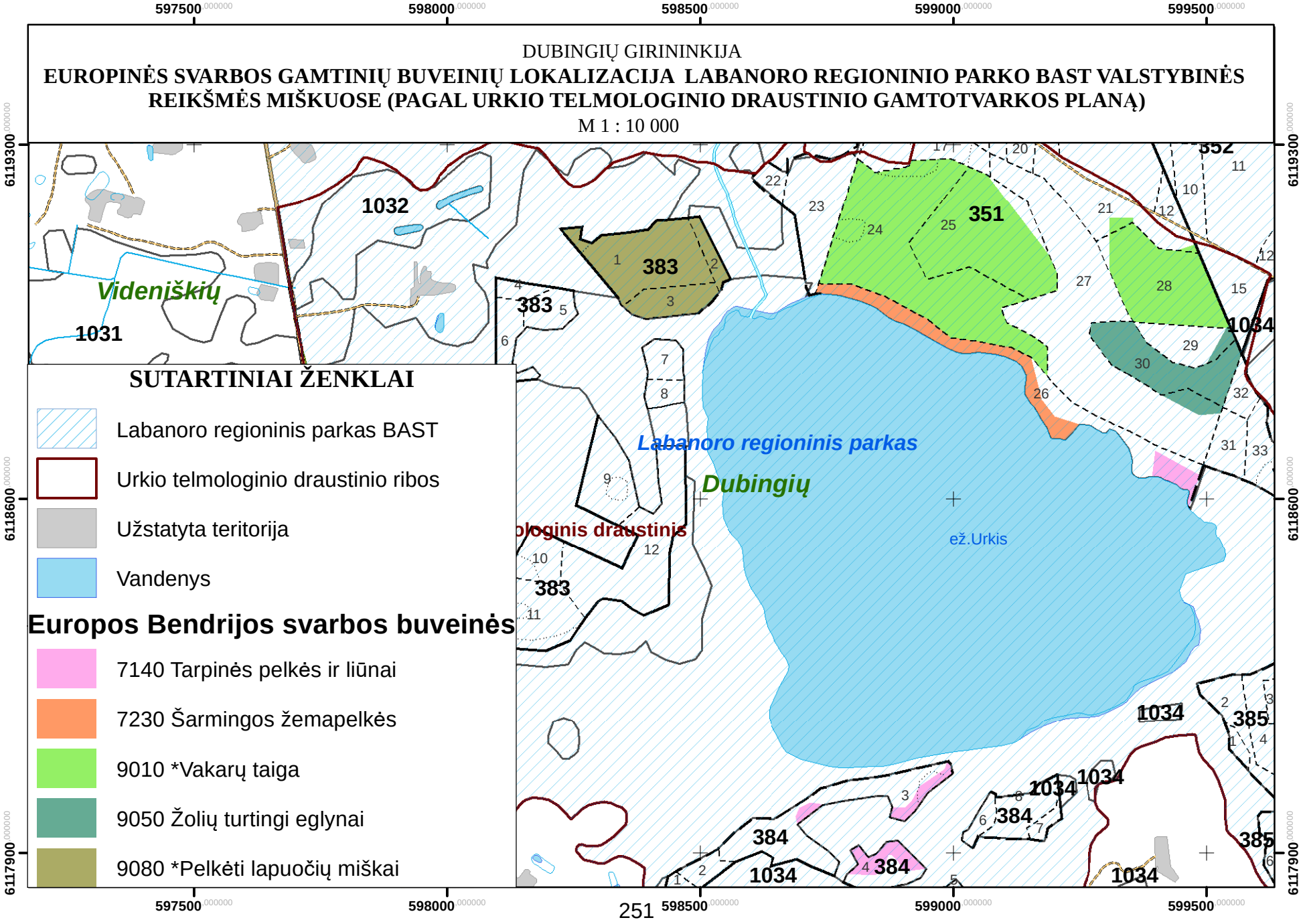

DUBINGIŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

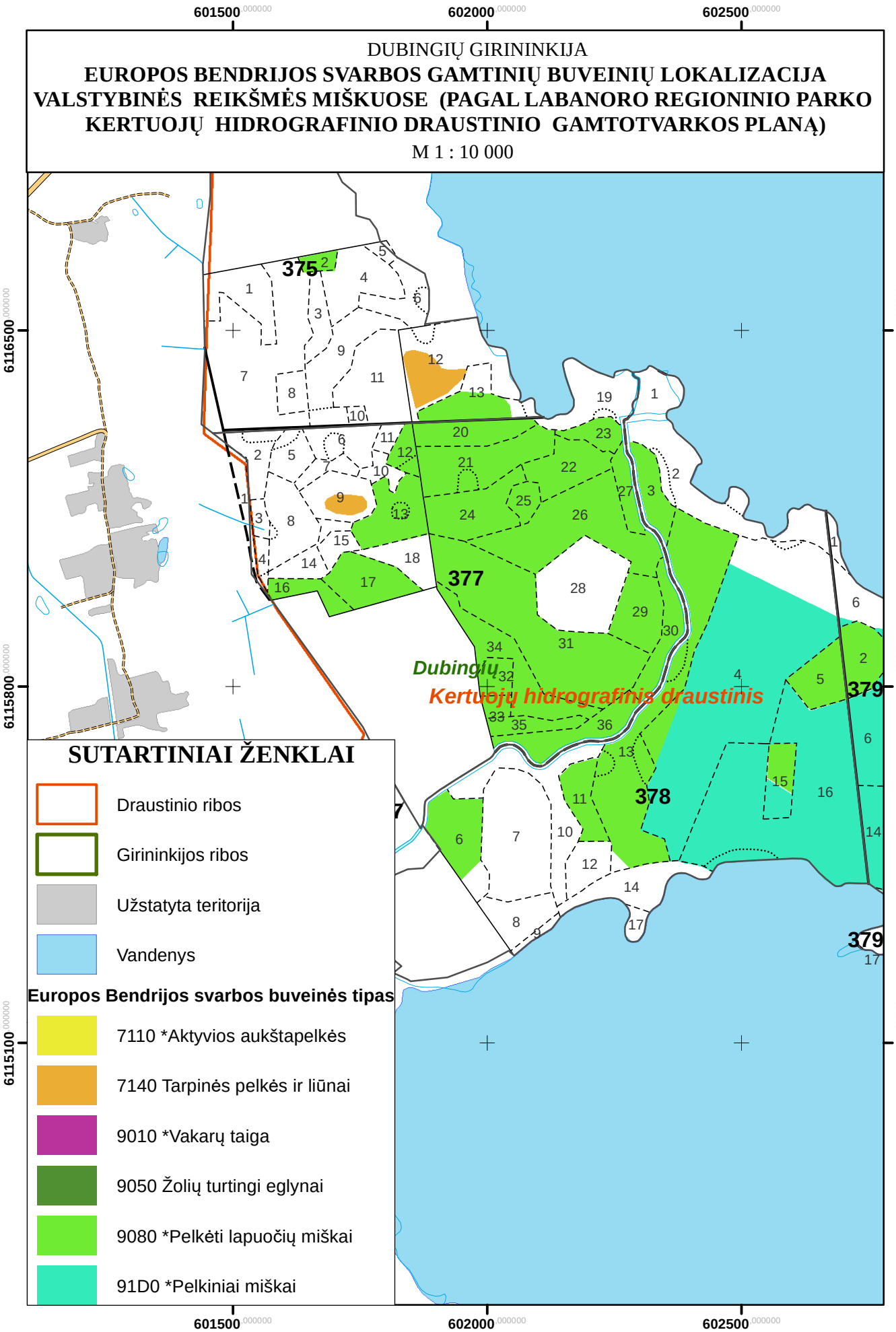

DUBINGIŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

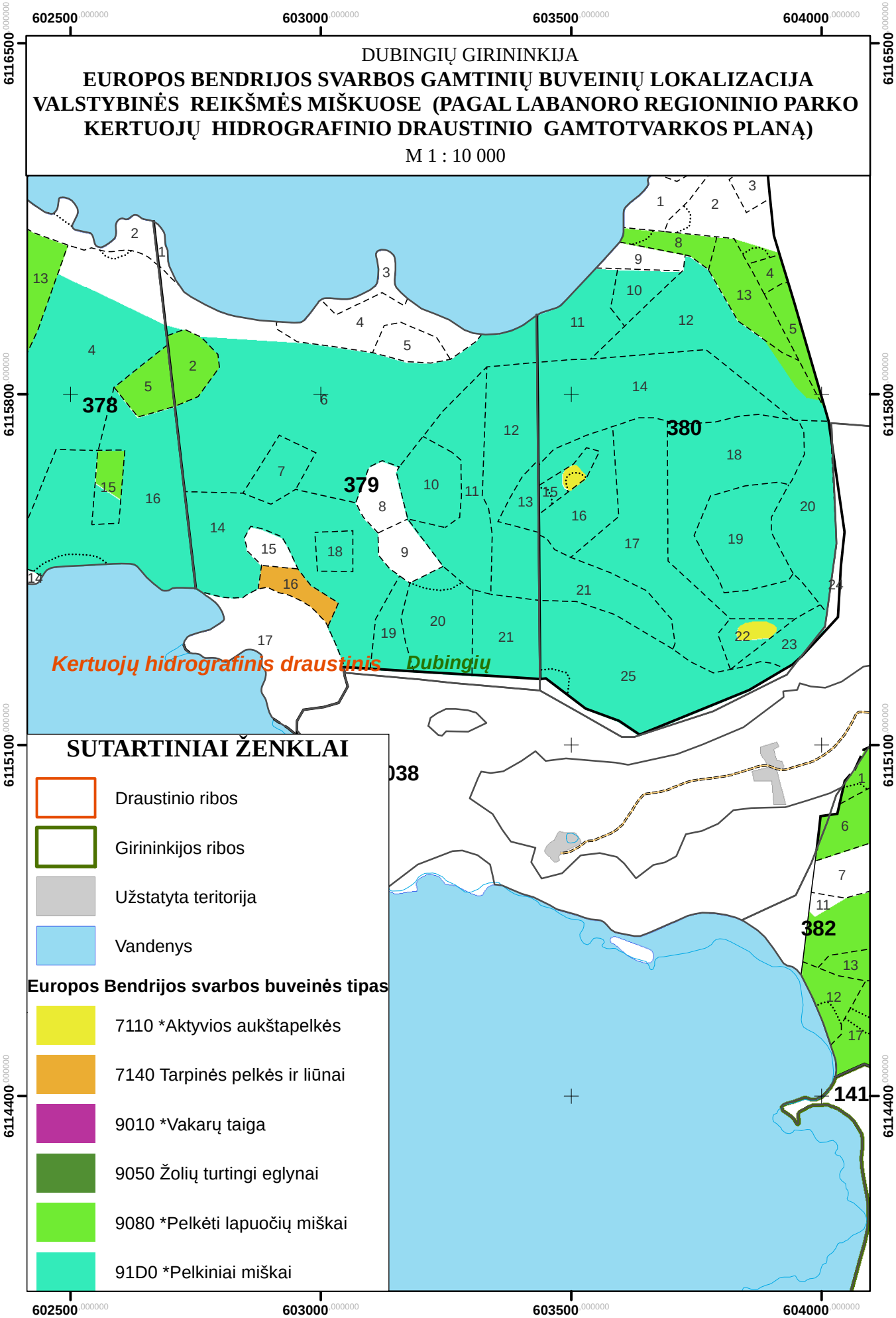

DUBINGIŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

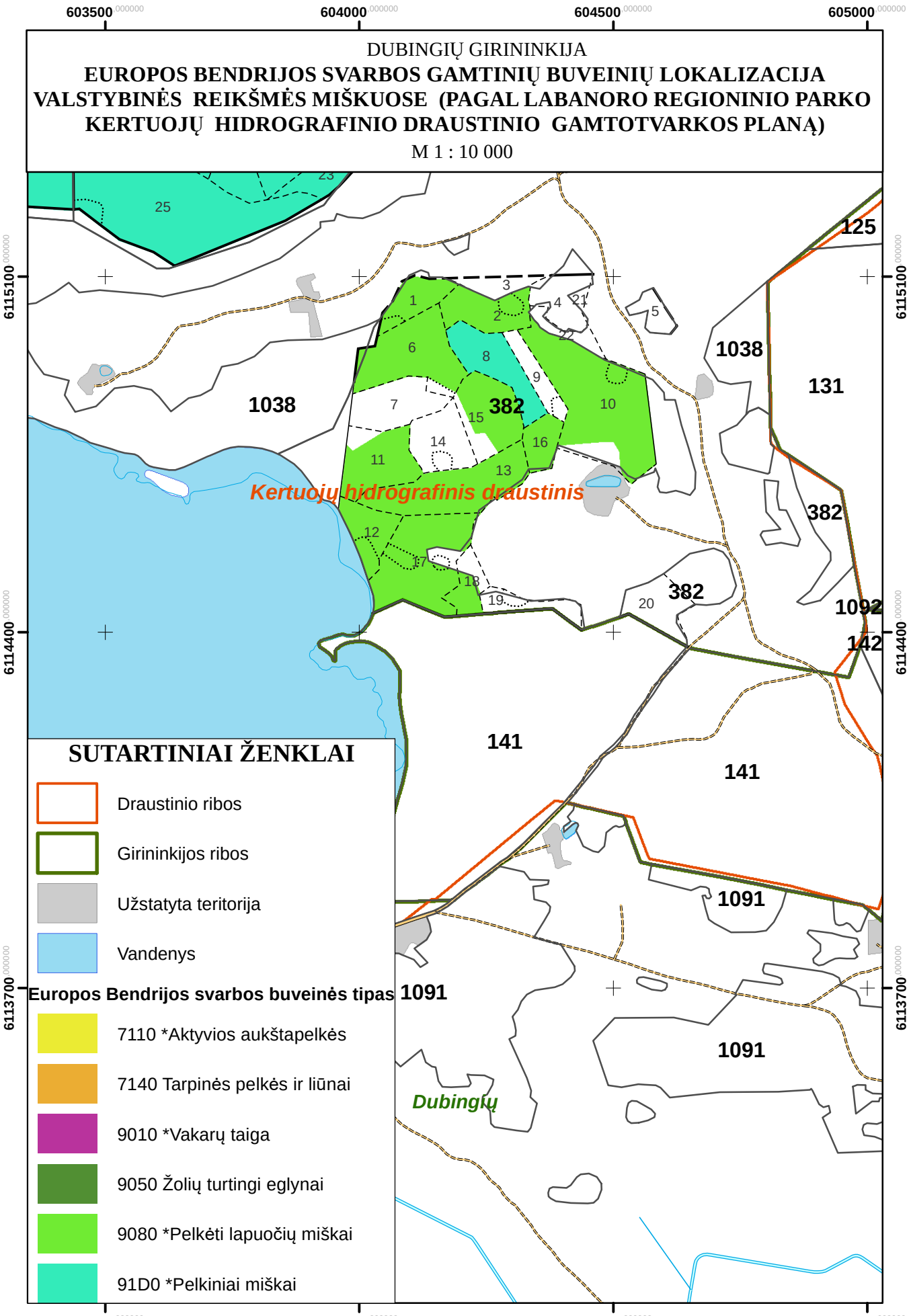

DUBINGIŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

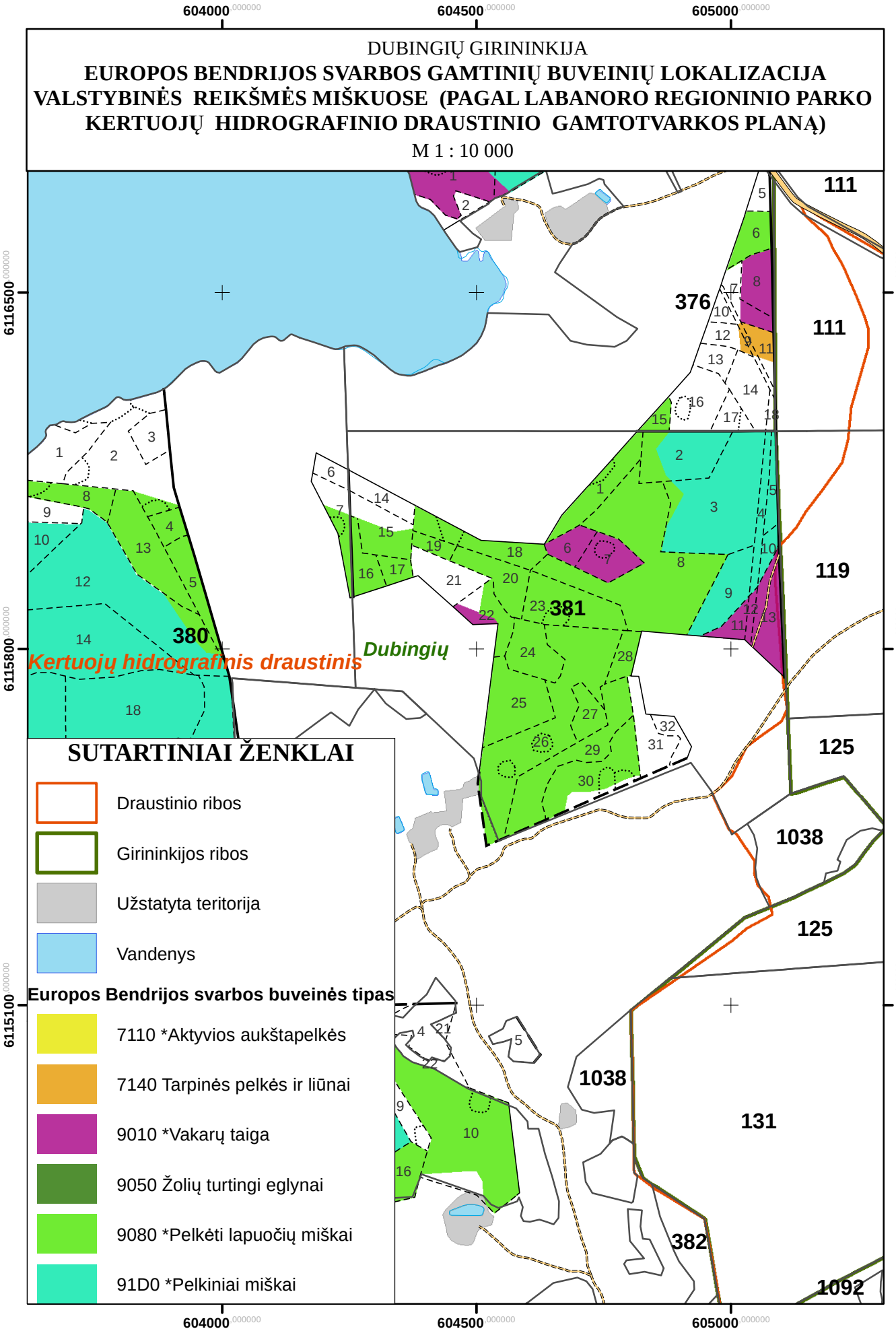

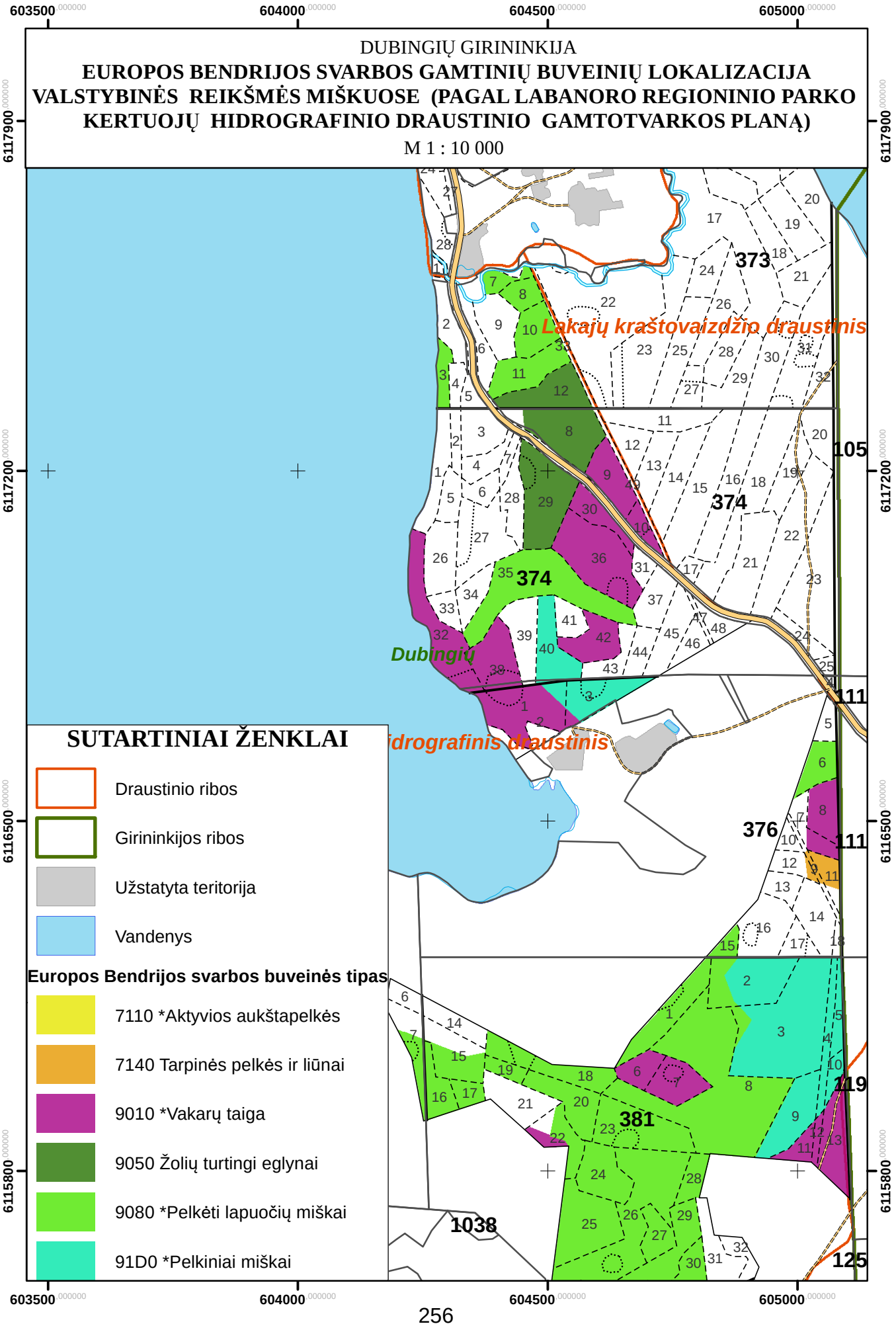
DUBINGIŲ GIRININKIJA
EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)
M 1 : 10 000
603500
604000
604500
605000
6117900
6117200
6116500
6115800
Lakajų kraštovaizdžio draustinis
Dubingių
idrografinis draustinis
373
374
374
376
381
1038
105
111
111
119
125
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Draustinio ribos
Girininkijos ribos
Užstatyta teritorija
Vandenys
Europos Bendrijos svarbos buveinės tipas
7110 *Aktyvios aukštapelkės
7140 Tarpinės pelkės ir liūnai
9010 *Vakarų taiga
9050 Žolių turtingi eglynai
9080 *Pelkėti lapuočių miškai
91D0 *Pelkiniai miškai

DUBINGIŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO KERTUOJŲ HIDROGRAFINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

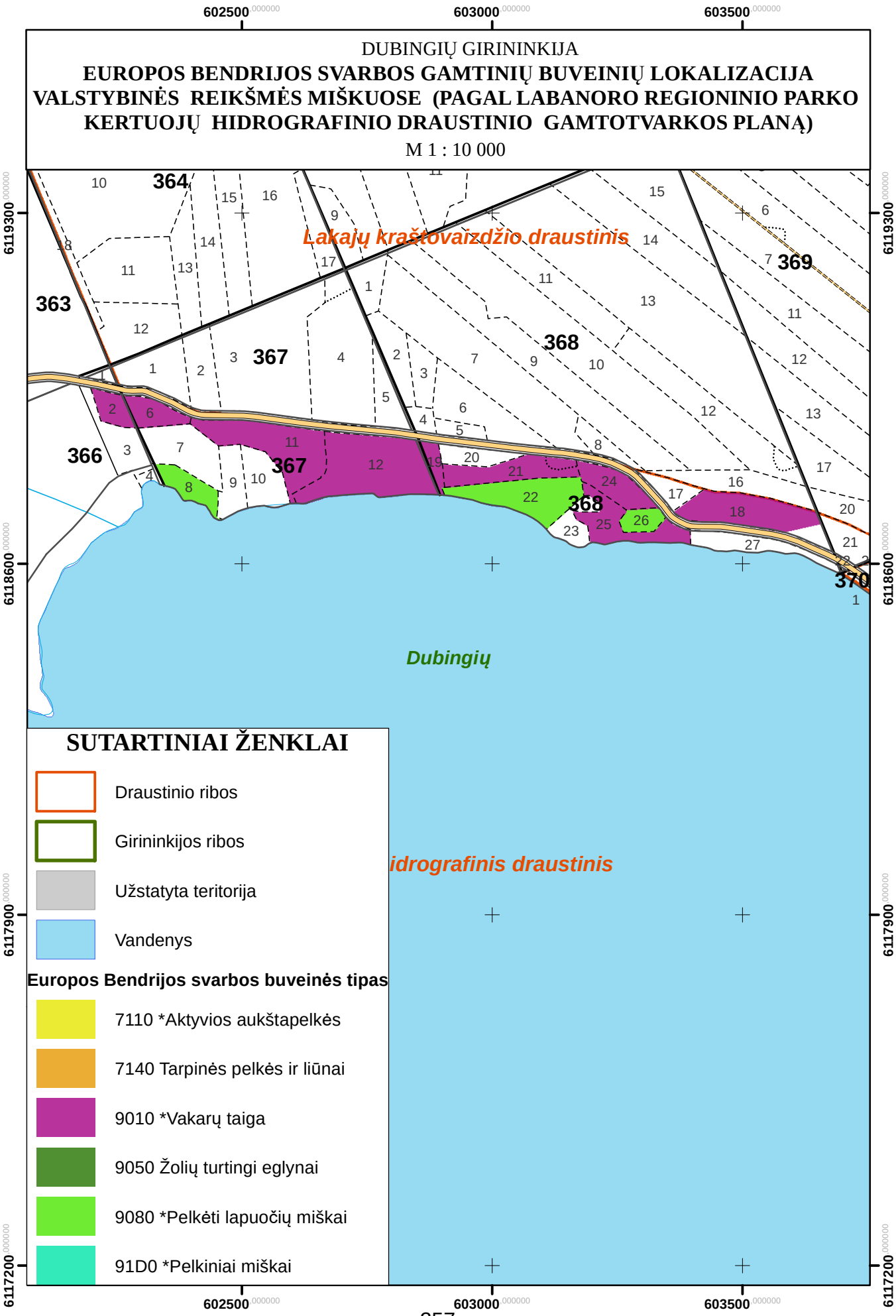

UTENOS GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO VADOKŠNO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

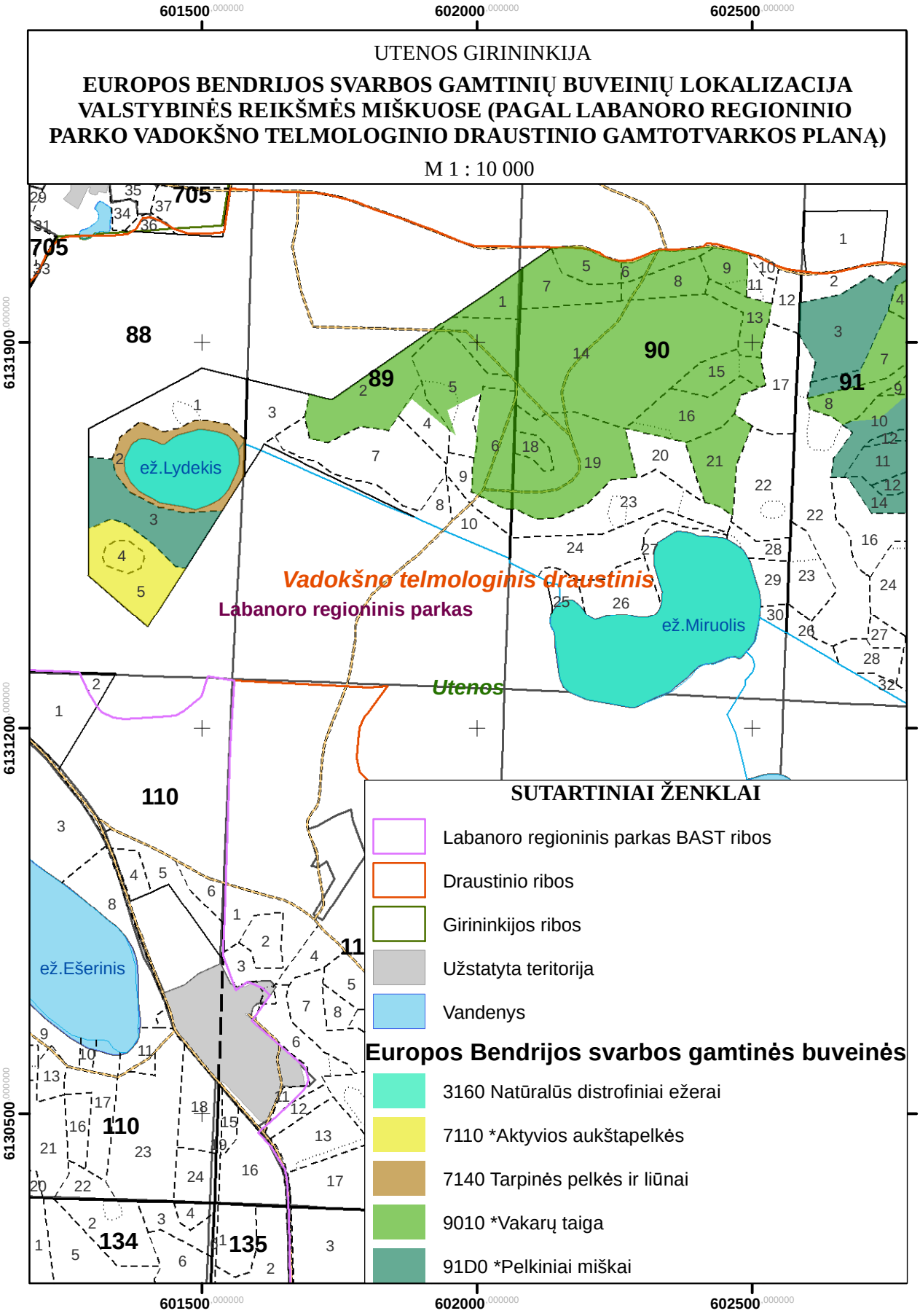

UTENOS GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (PAGAL LABANORO REGIONINIO PARKO VADOKŠNO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANĄ)

M 1 : 10 000

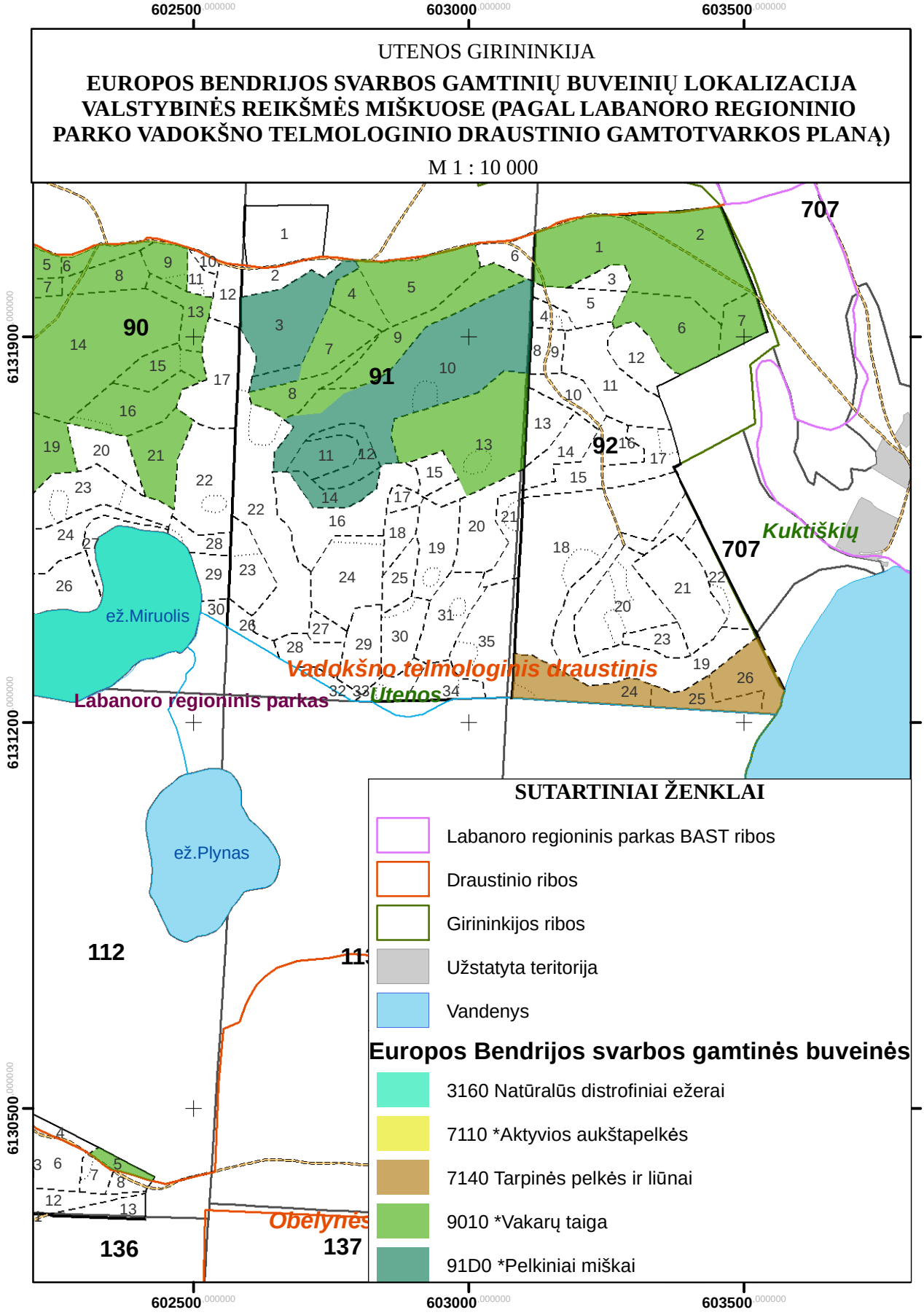

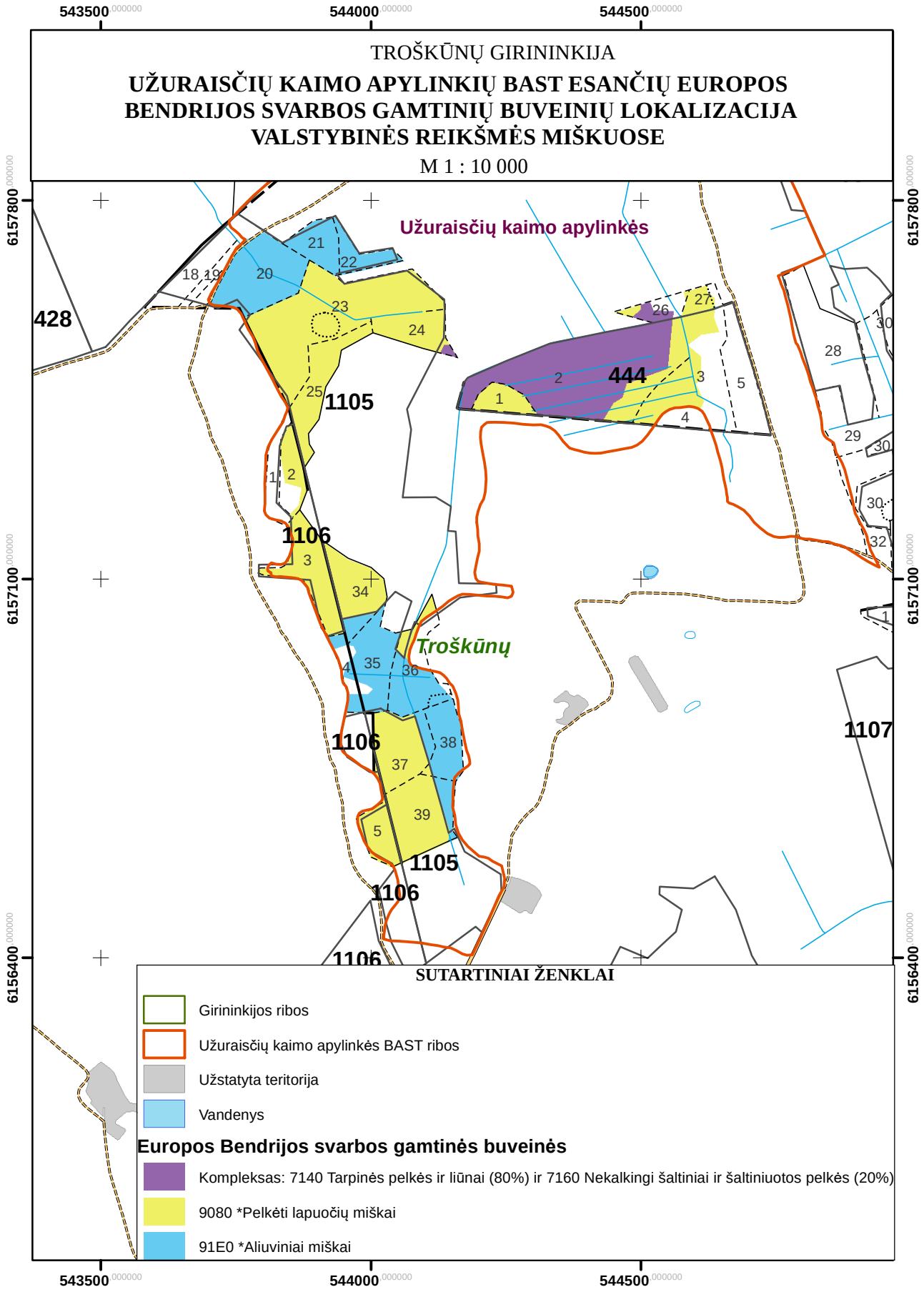
TROŠKŪNŲ GIRININKIJA
UŽURAISČIŲ KAIMO APYLINKIŲ BAST ESANČIŲ EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE
M 1 : 10 000
Užuraisčių kaimo apylinkės
Troškūnų
543500
544000
544500
6157800
6157100
6156400
428
444
1105
1106
1107
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Girininkijos ribos
Užuraisčių kaimo apylinkės BAST ribos
Užstatyta teritorija
Vandenys
Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės
Kompleksas: 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai (80%) ir 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės (20%)
9080 *Pelkėti lapuočių miškai
91E0 *Aliuviniai miškai

12 PRIEDAS
Rūšių apsaugos veiksmų planuose numatytų tvarkymo plotų lokalizacija valstybinės reikšmės miškuose

VYŽUONŲ GIRININKIJA

VYŽUONŲ BOTANINIO DRAUSTINIO DVILAPIO PURVUOLIO (LIPARIS LOESELII) APSAUGOS 2018-2020 M. VEIKSMŲ PLANE NUMATYTŲ TVARKYMO PLOTŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 10 000

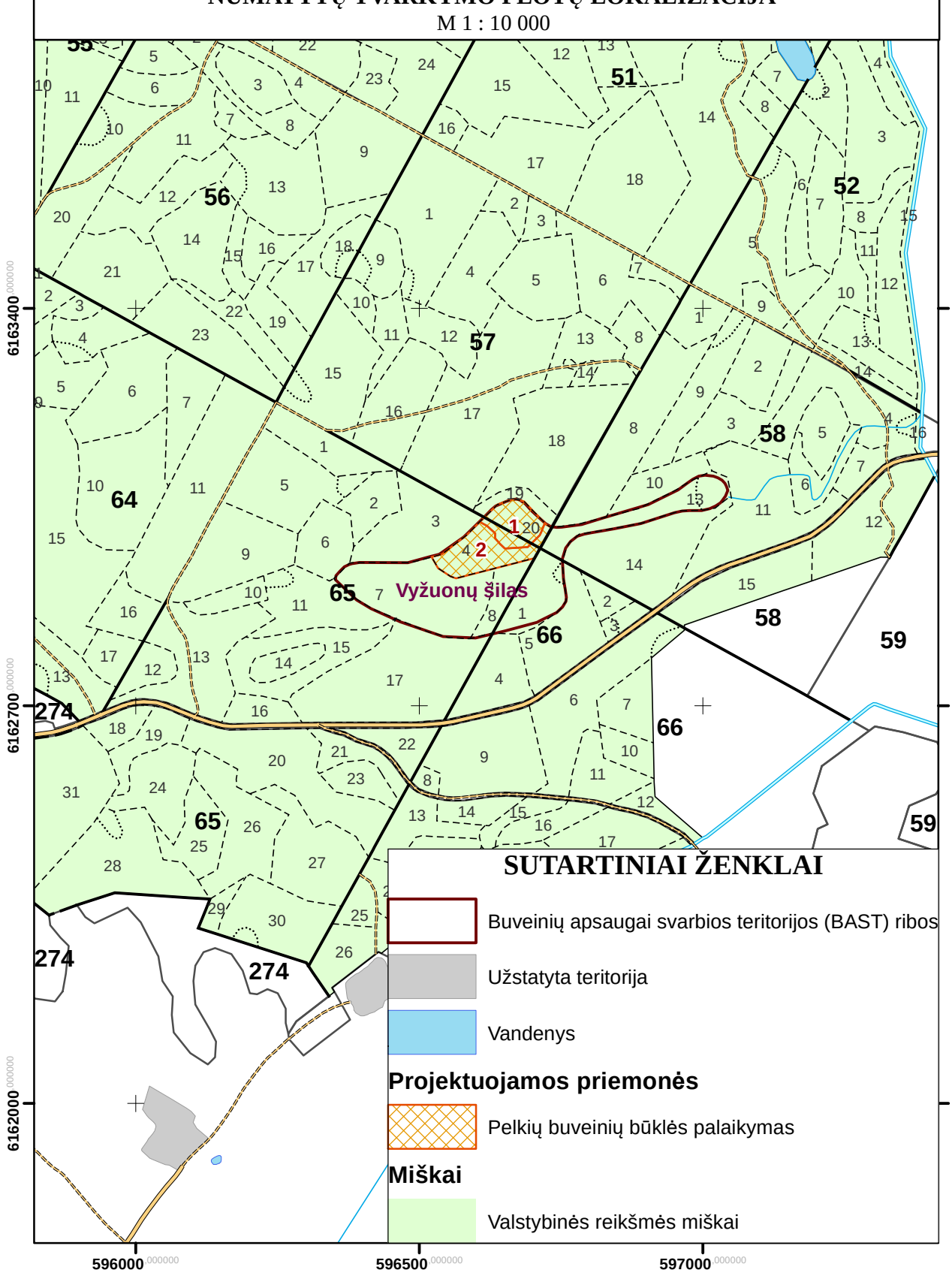

13 PRIEDAS
EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija BAST valstybinės reikšmės miškuose

(remiantis „BIOMON“ duomenų bazės duomenimis)

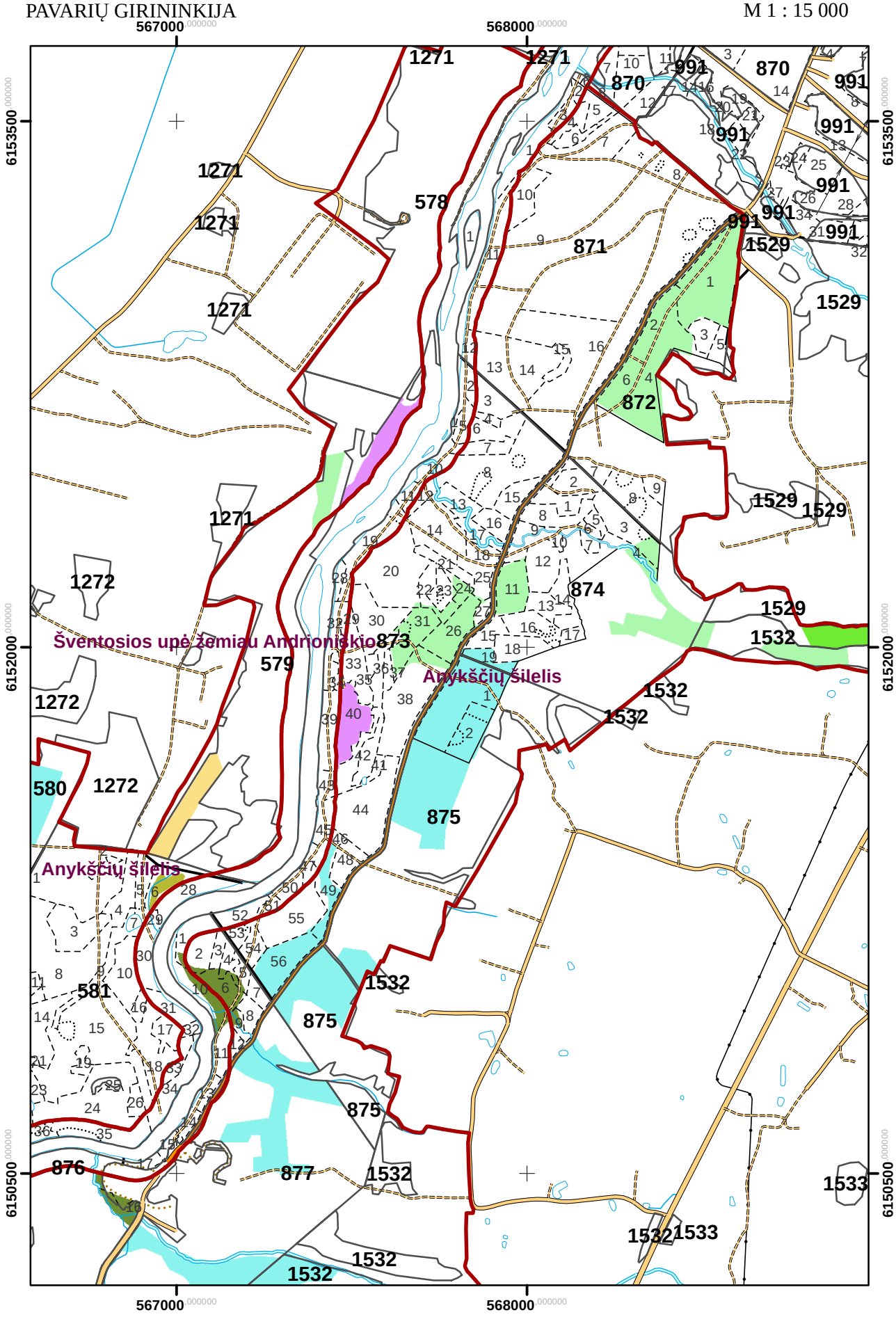
567000
568000
6153500
6152000
6150500
1271
1272
578
579
580
581
870
871
872
873
874
875
876
877
991
1529
1532
1533
Šventosios upė žemiau Andrioniškio
Anykščių šilelis
Anykščių šilelis

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

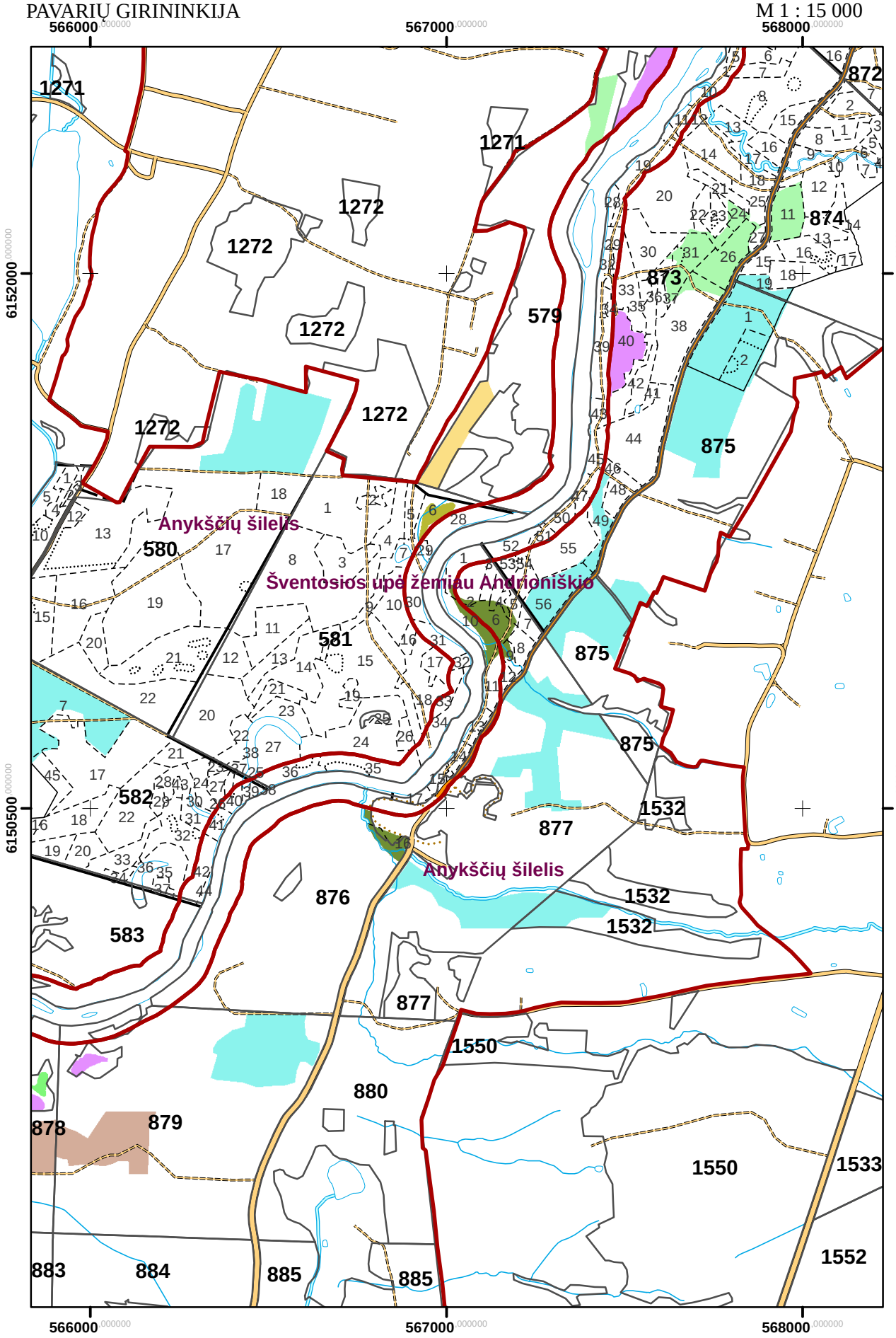

PAVARIŲ GIRININKIJA M 1 : 15 000

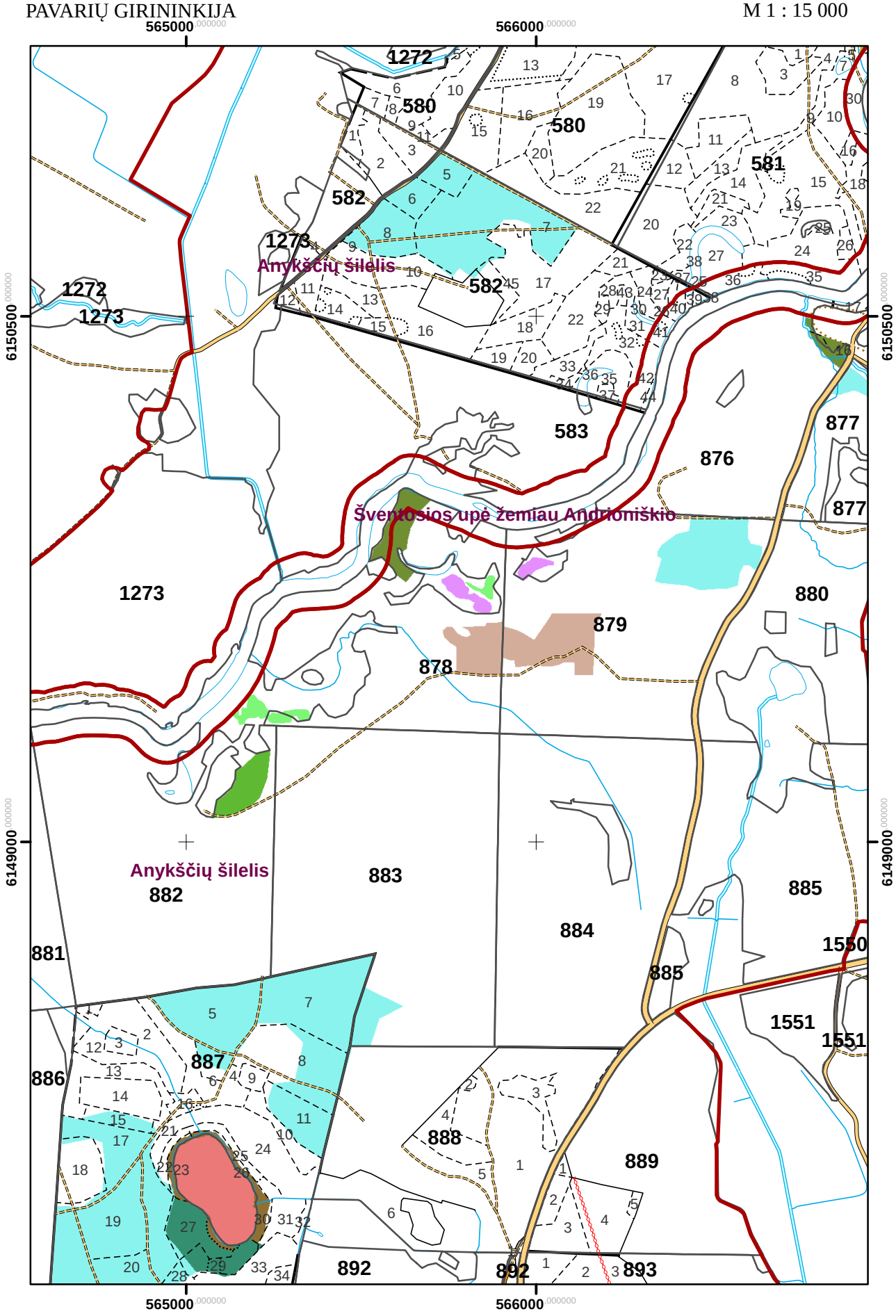

PAVARIŲ GIRININKIJA M 1 : 15 000

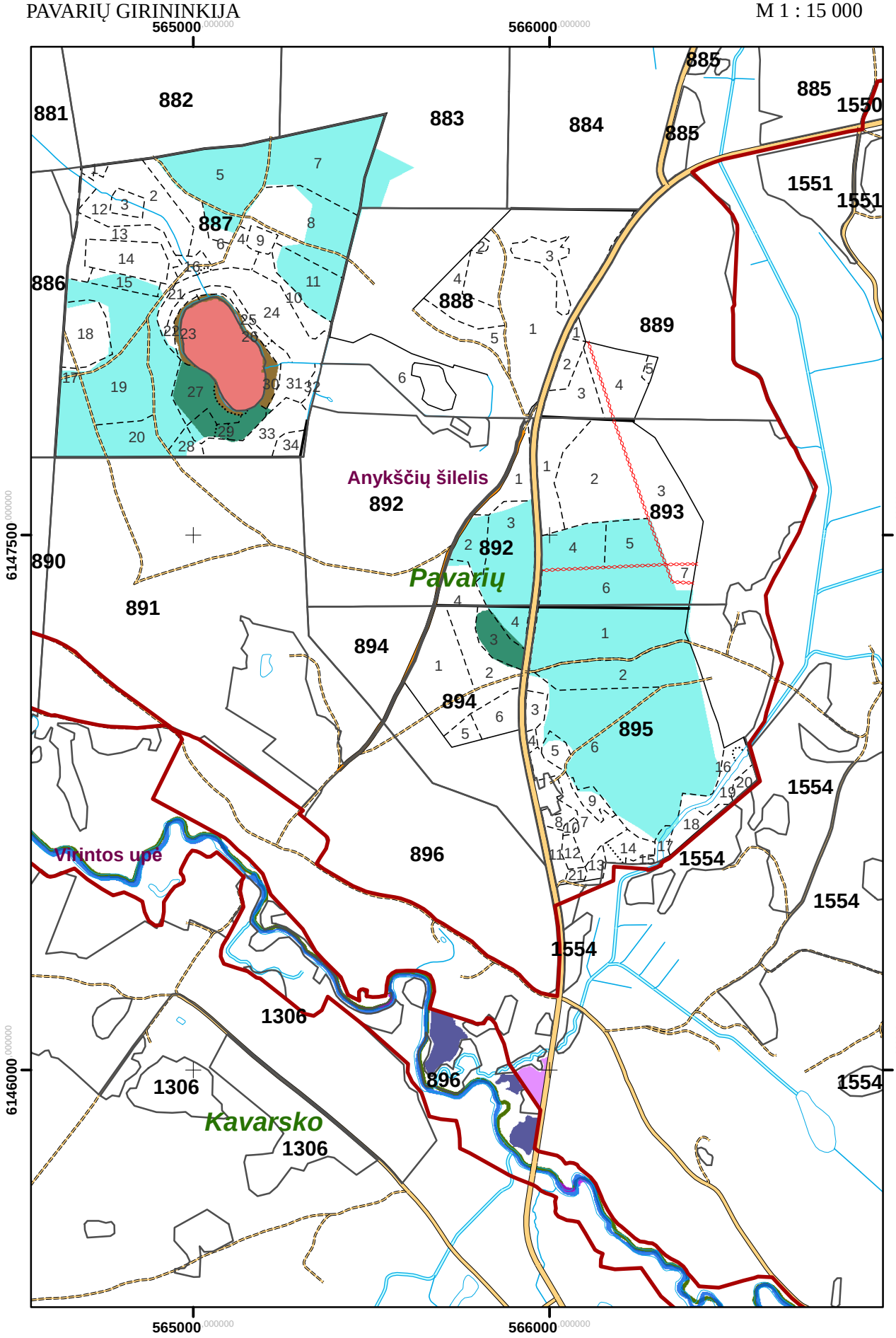

KAVARSKO GIRININKIJA

M 1 : 15 000

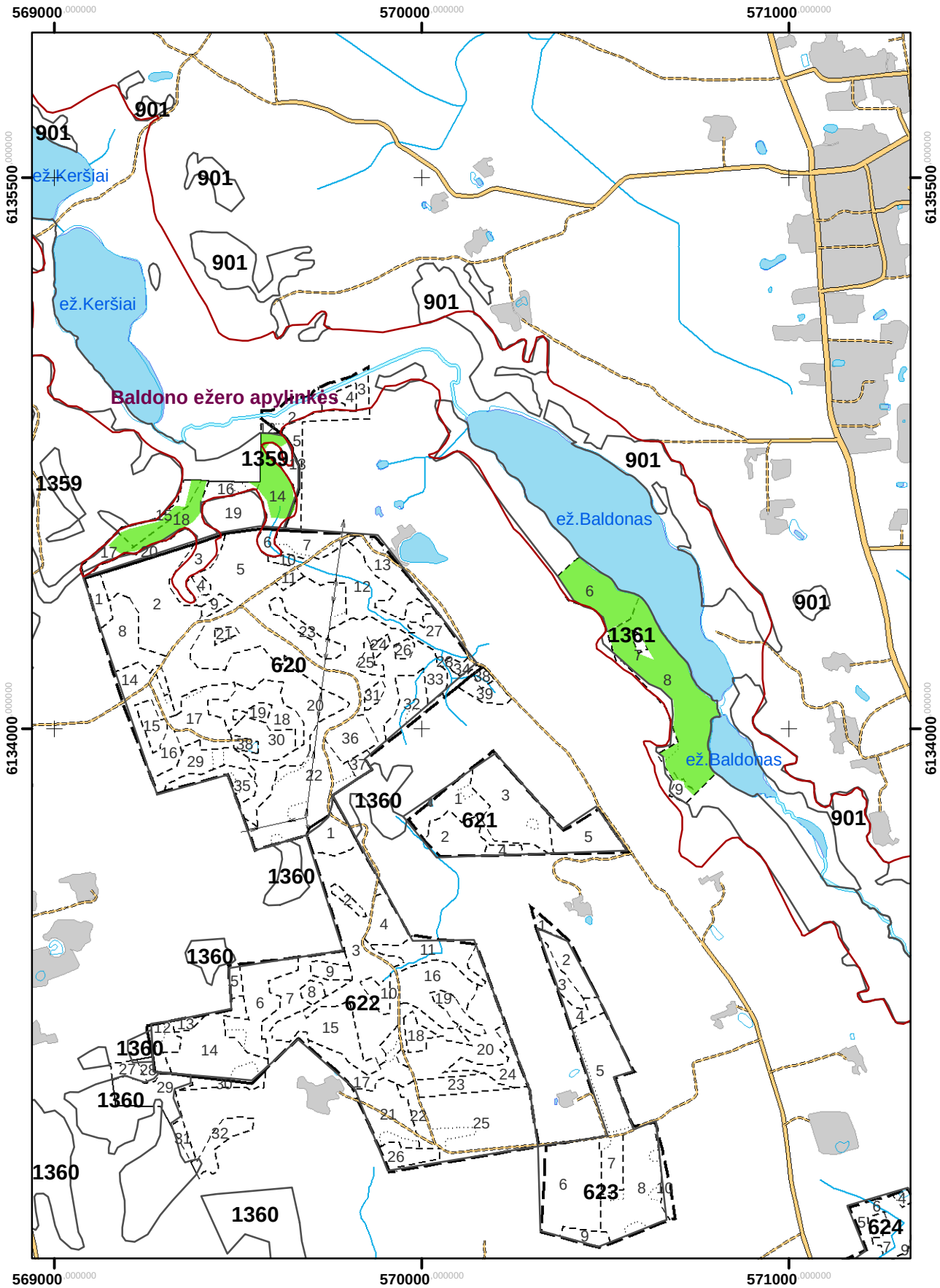

PAVARIŲ GIRININKIJA M 1 : 10 000

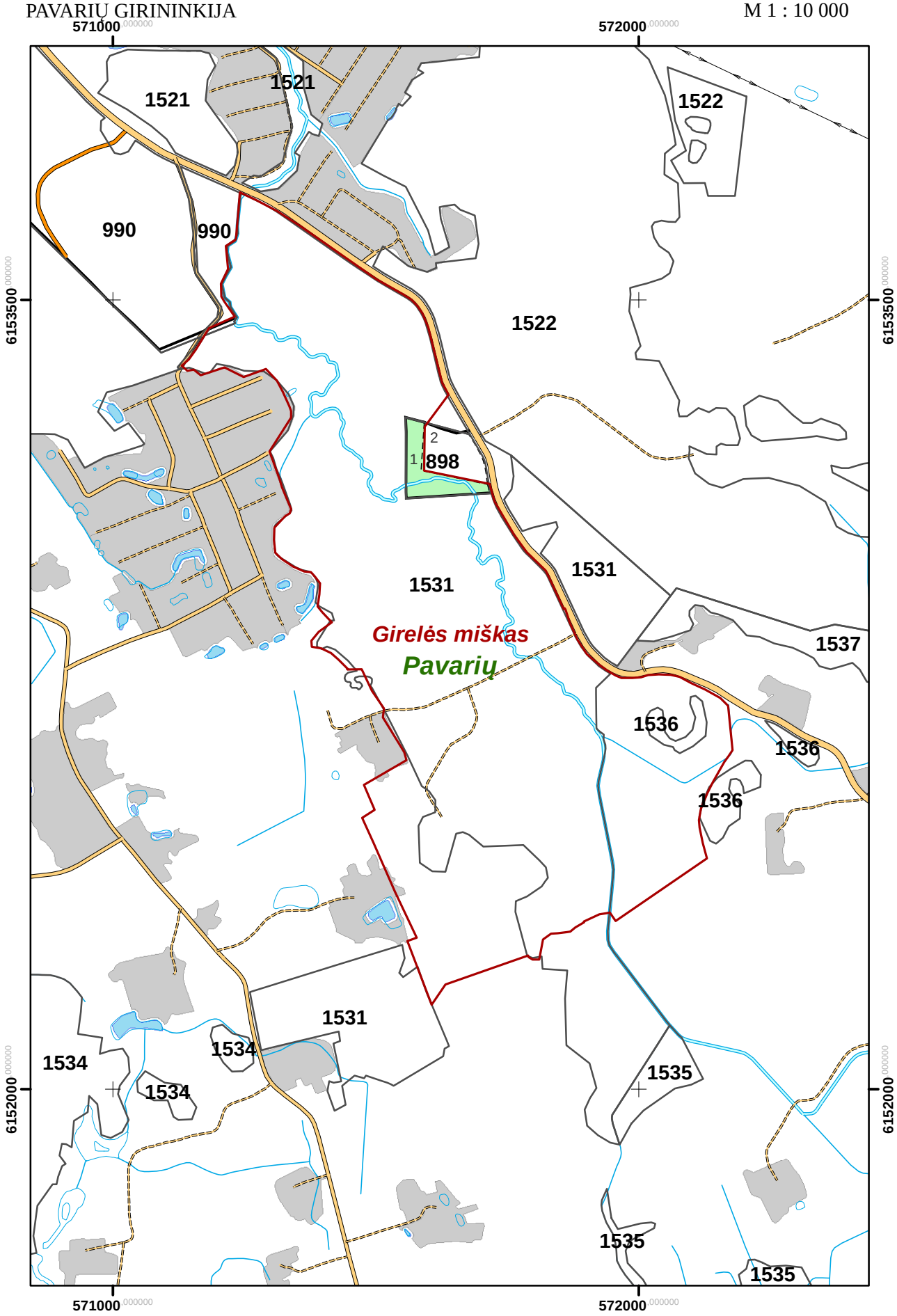

BALČIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

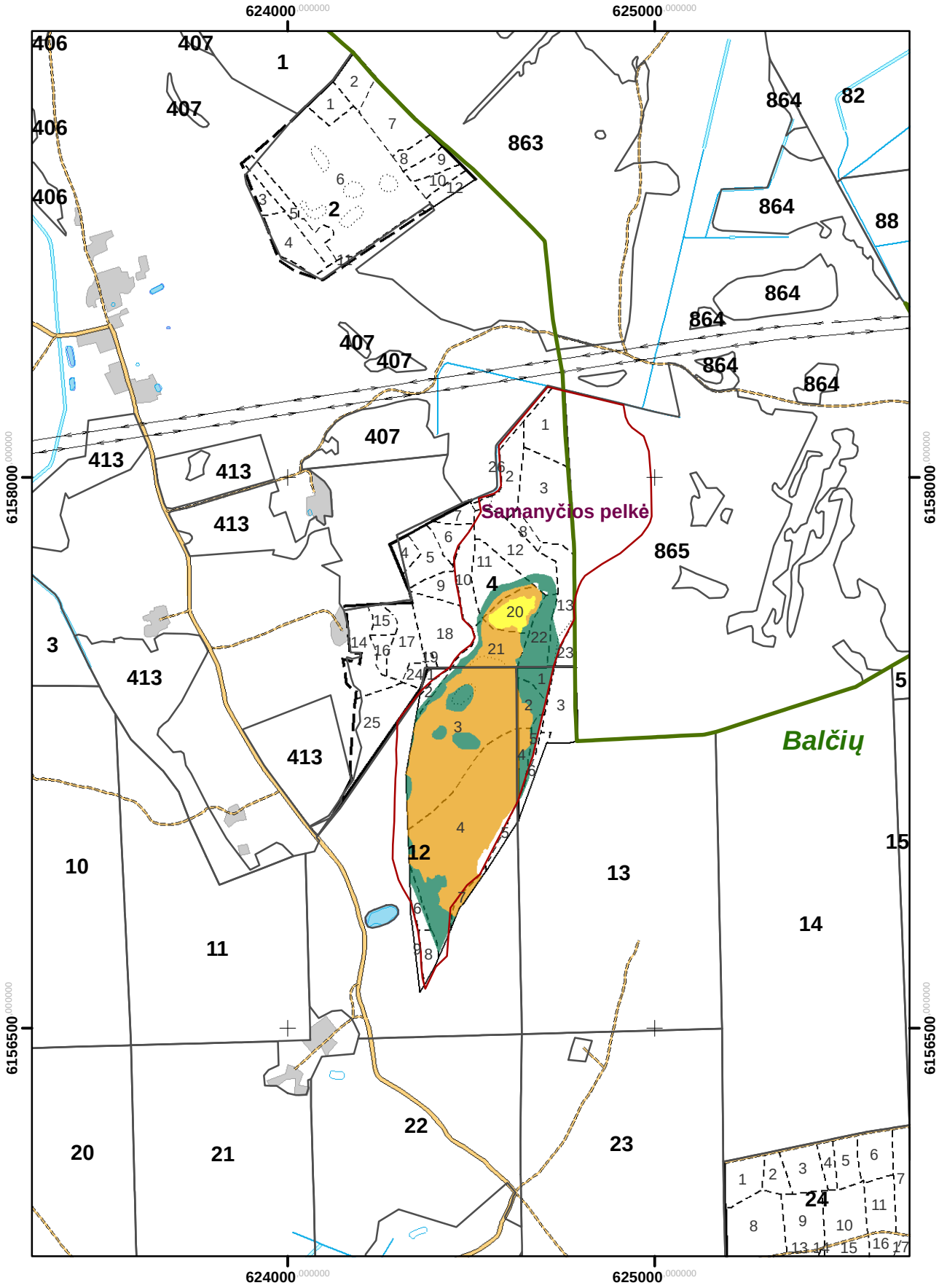

TROŠKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

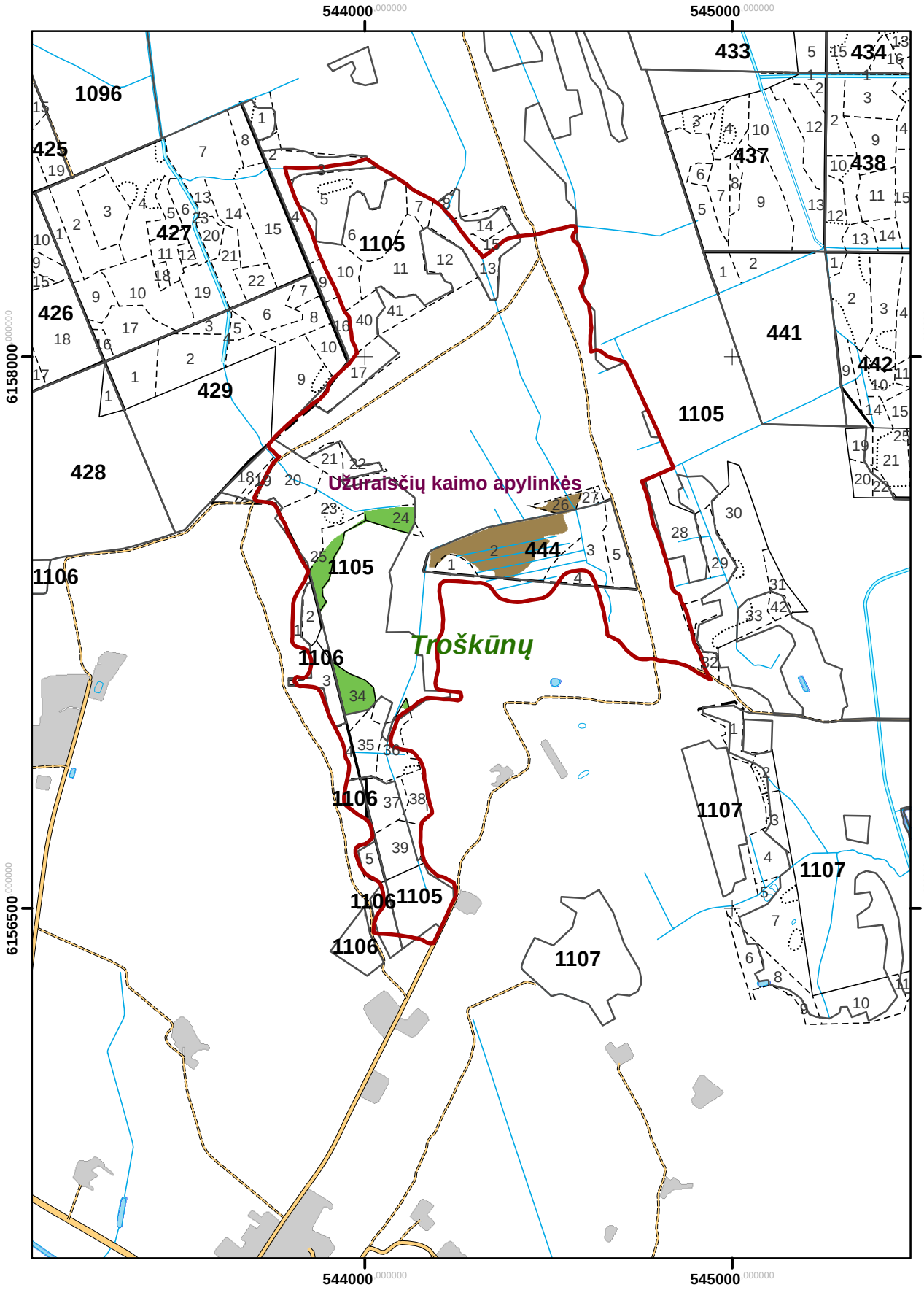

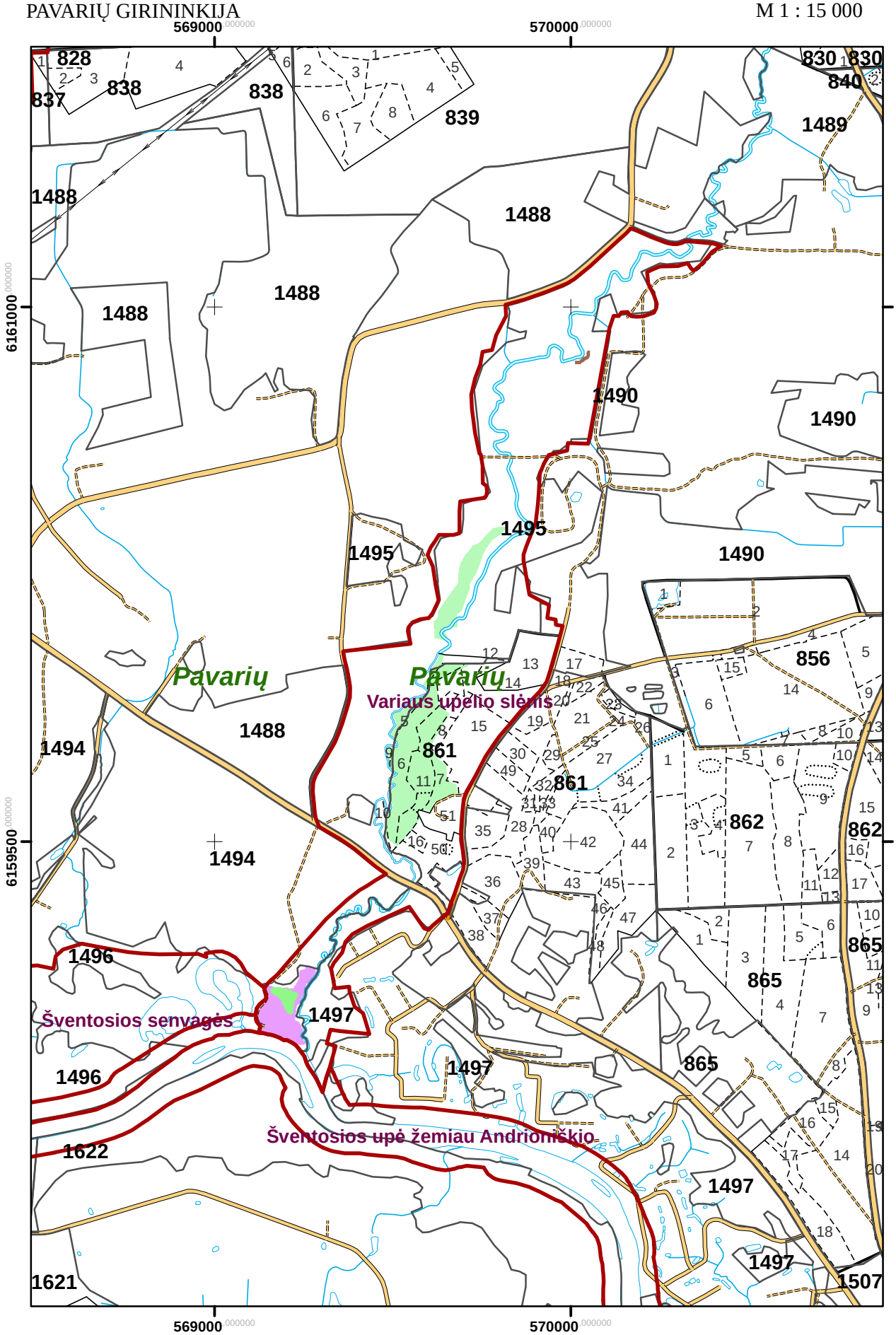
569000
570000
6161000
6159500
828
838
837
839
830
840
1489
1488
1490
1495
1494
1496
1497
1622
1621
1507
856
861
862
865
Pavarių
Pavarių
Variaus upelio slėnis
Šventosios senvagės
Šventosios upė žemiau Andrioniškio

PAVARIŲ GIRININKIJA M 1 : 15 000

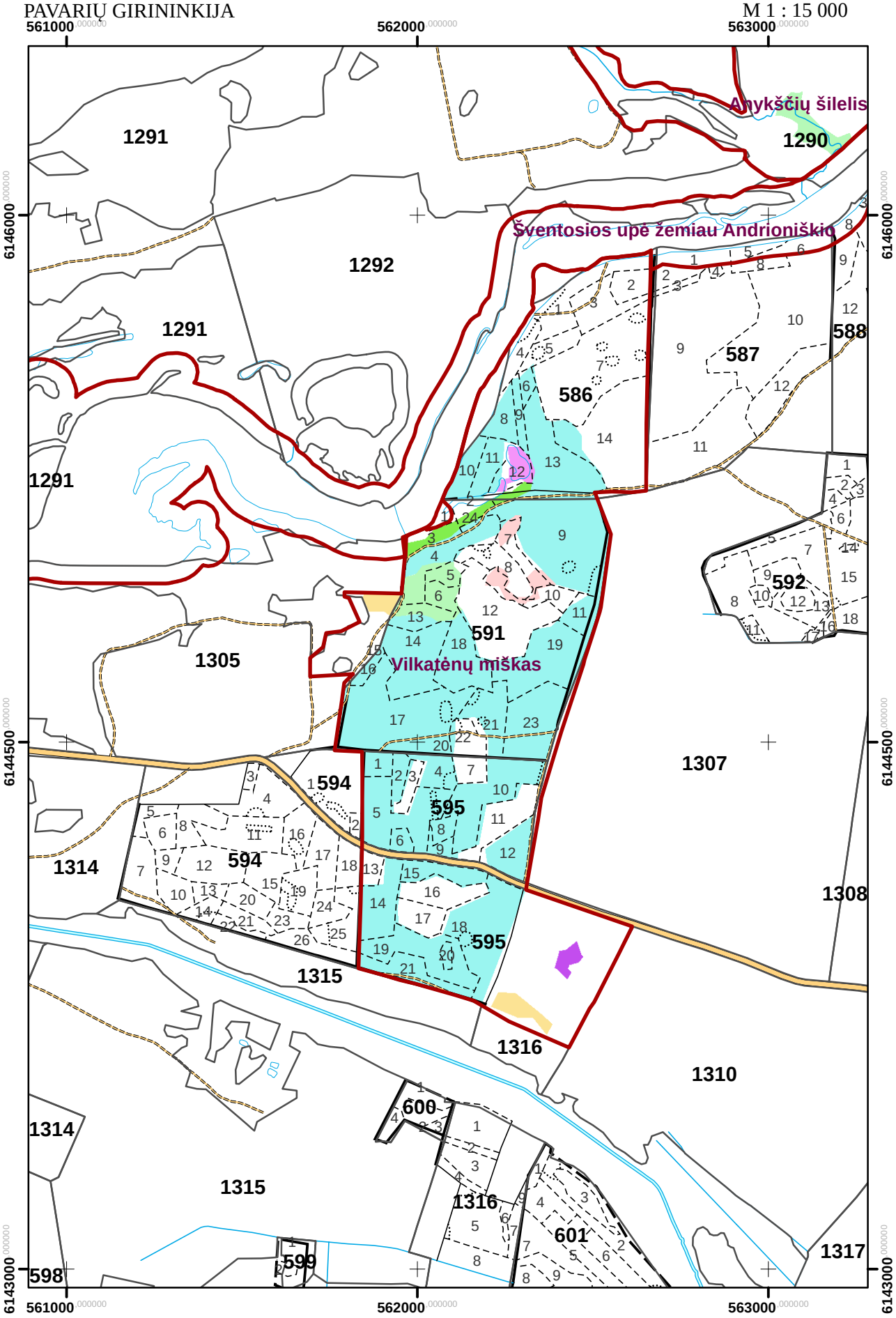

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

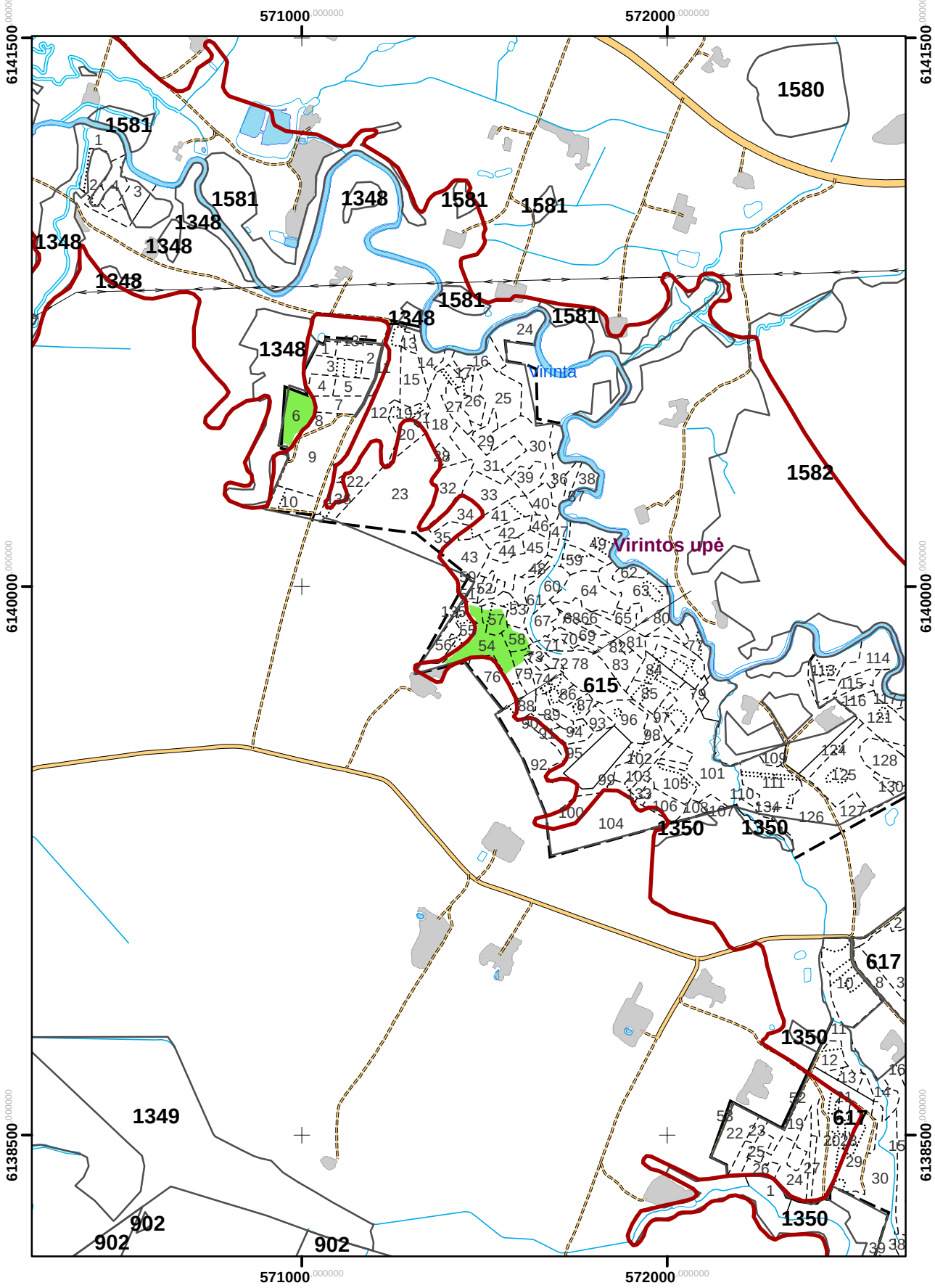

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 10 000

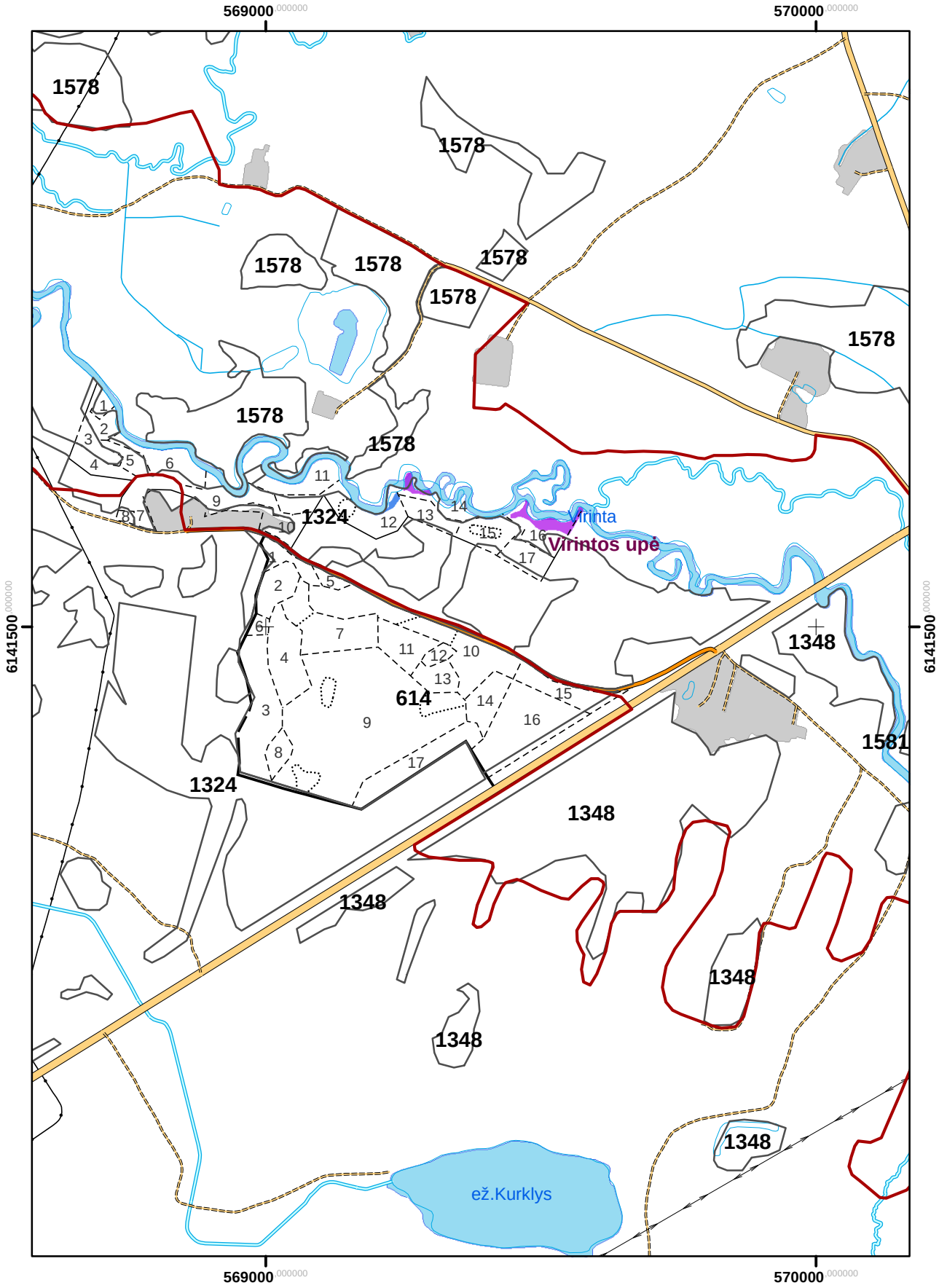

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

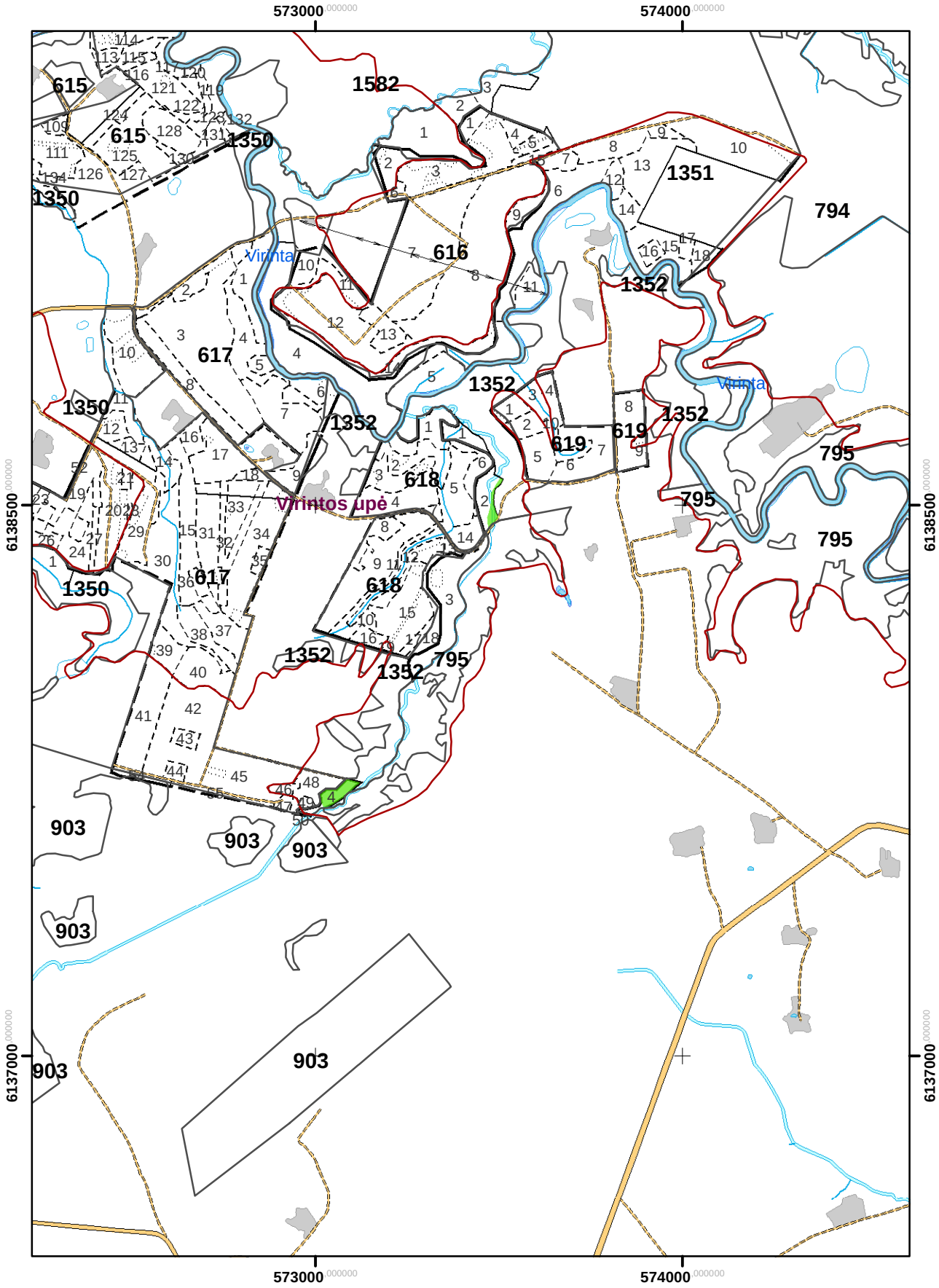

VYŽUONŲ GIRININKIJA

M 1 : 10 000

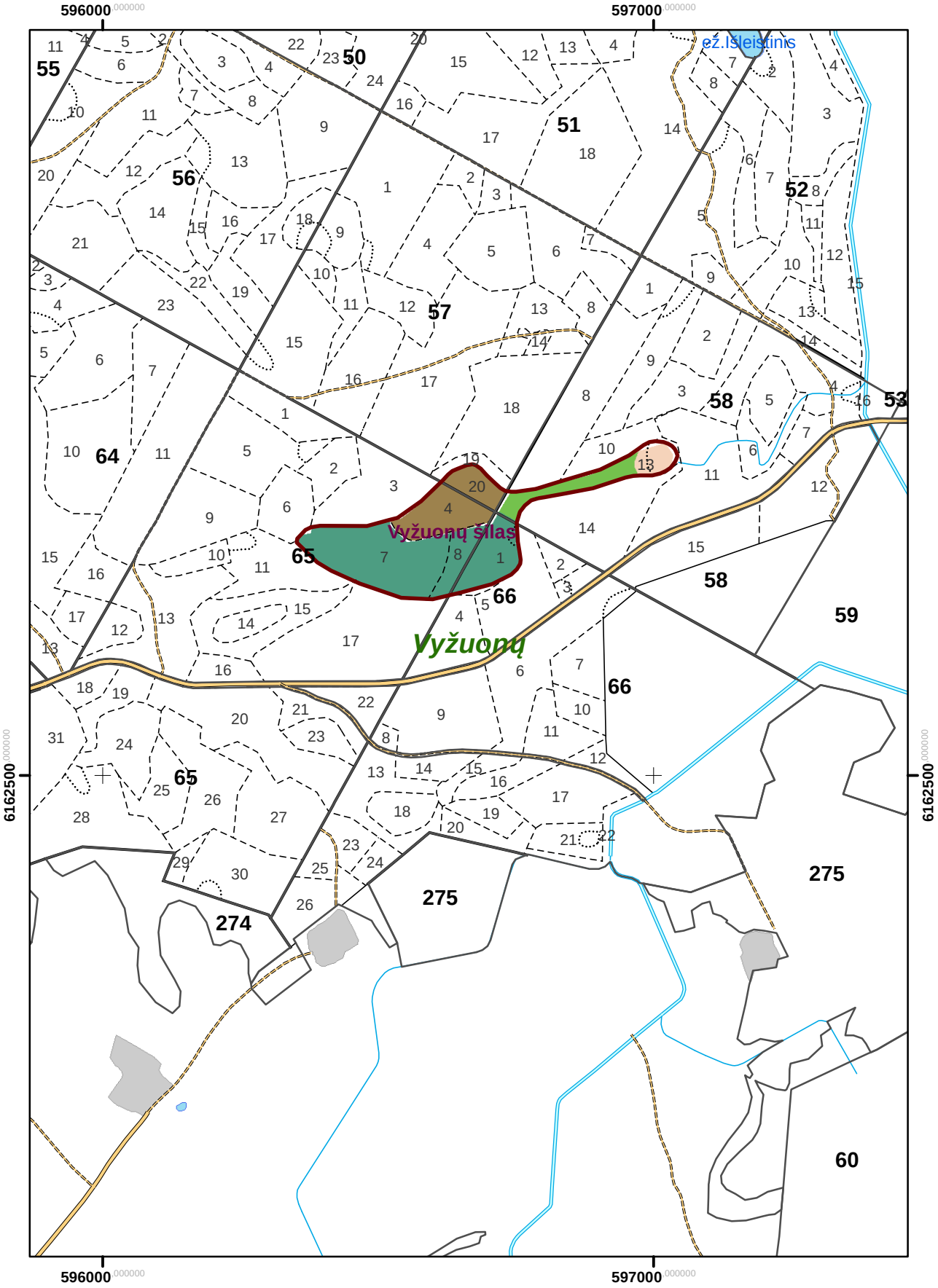

TROŠKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

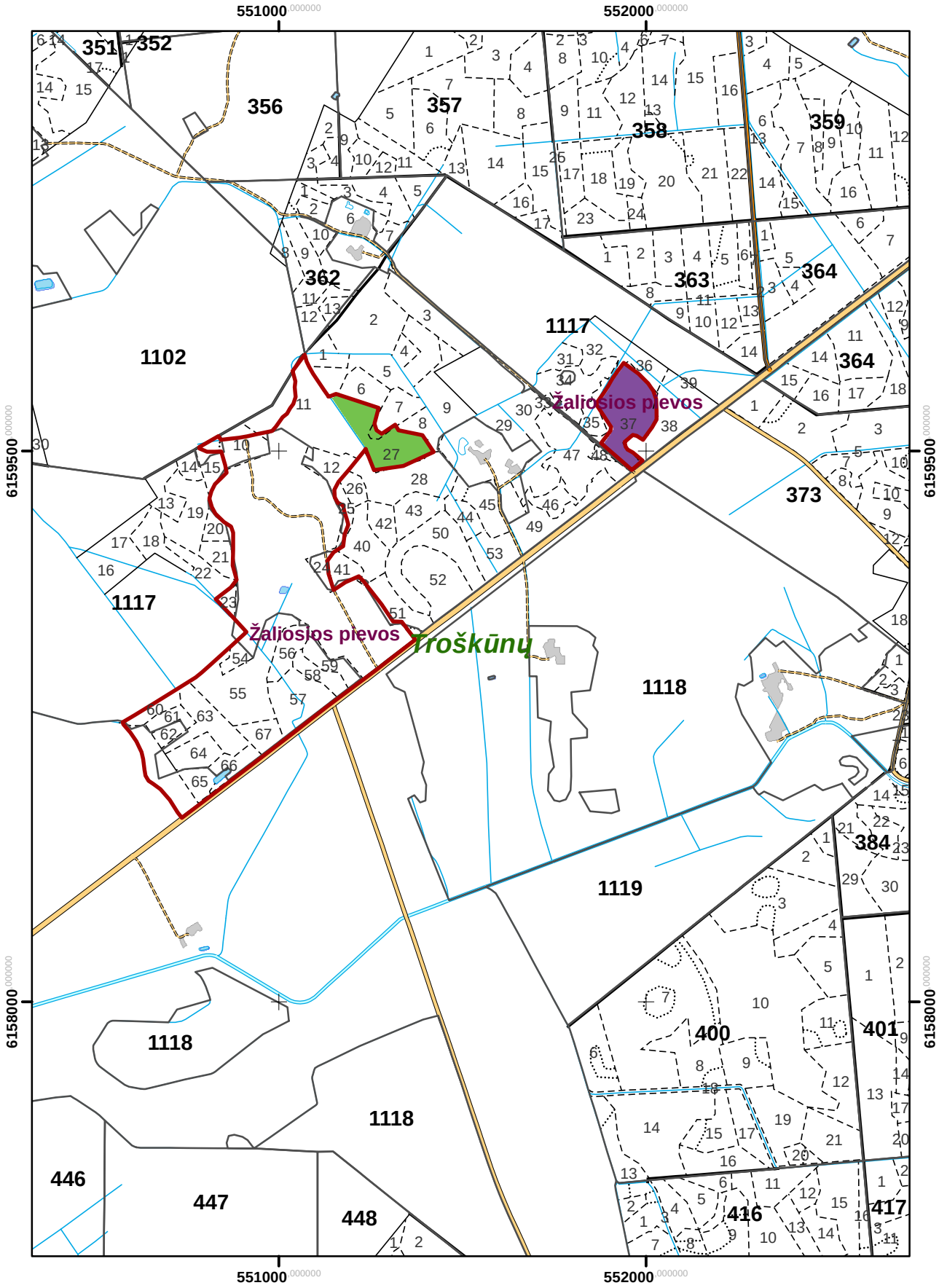

14 PRIEDAS
Saugomų augalų buveinių ir gyvūnų veisimosi ir/ar maitinimosi vietų lokalizacija BAST valstybinės reikšmės miškuose

(remiantis „BIOMON“ duomenų bazės duomenimis)

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

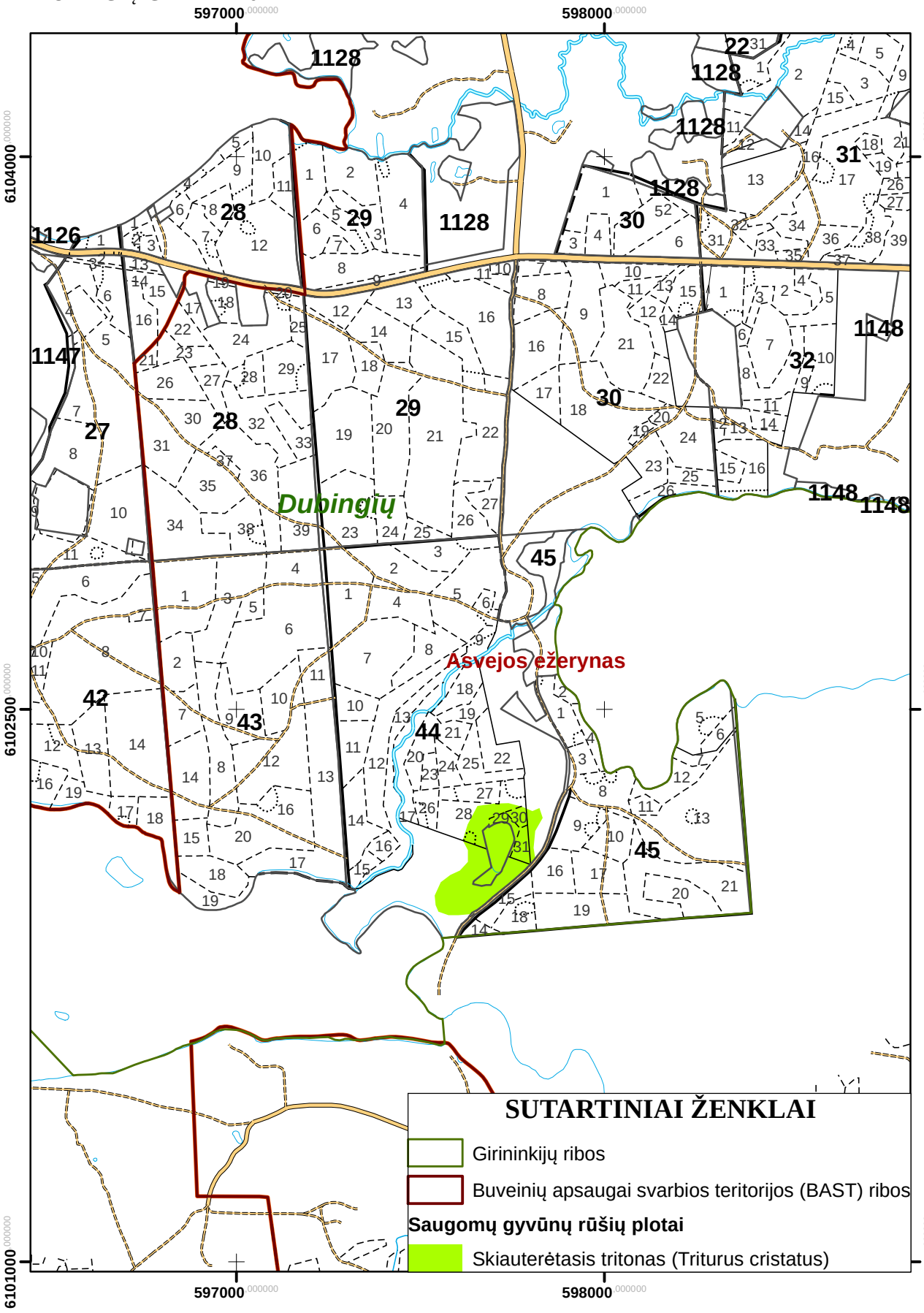

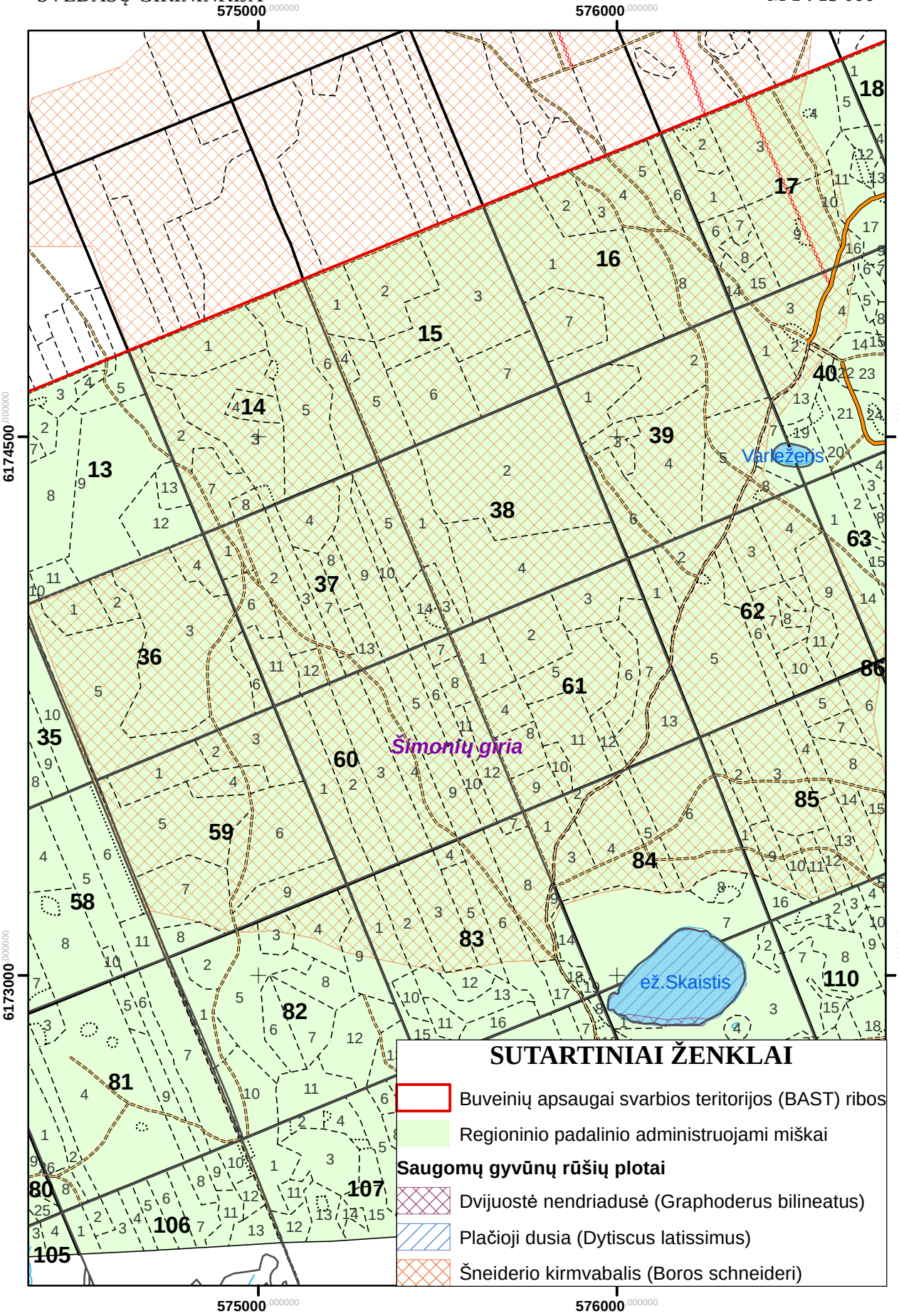
575000
576000
6174500
6173000
Varležėnis
Šimonių giria
ež.Skaistis
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ribos
Regioninio padalinio administruojami miškai
Saugomų gyvūnų rūšių plotai
Dvijuostė nendriadusė (Graphoderus bilineatus)
Plačioji dusia (Dytiscus latissimus)
Šneiderio kirmvabalis (Boros schneideri)

VIDENIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

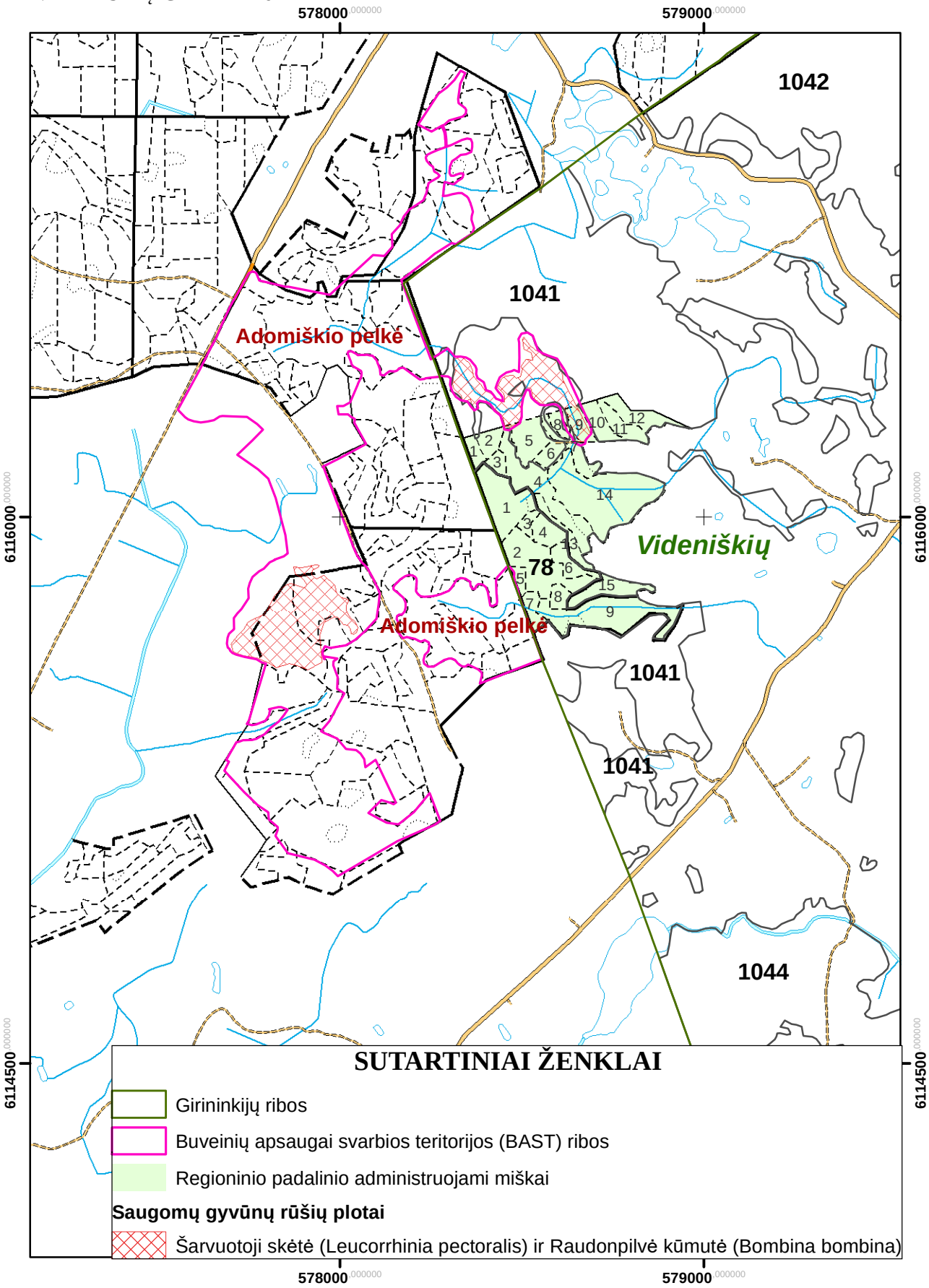

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

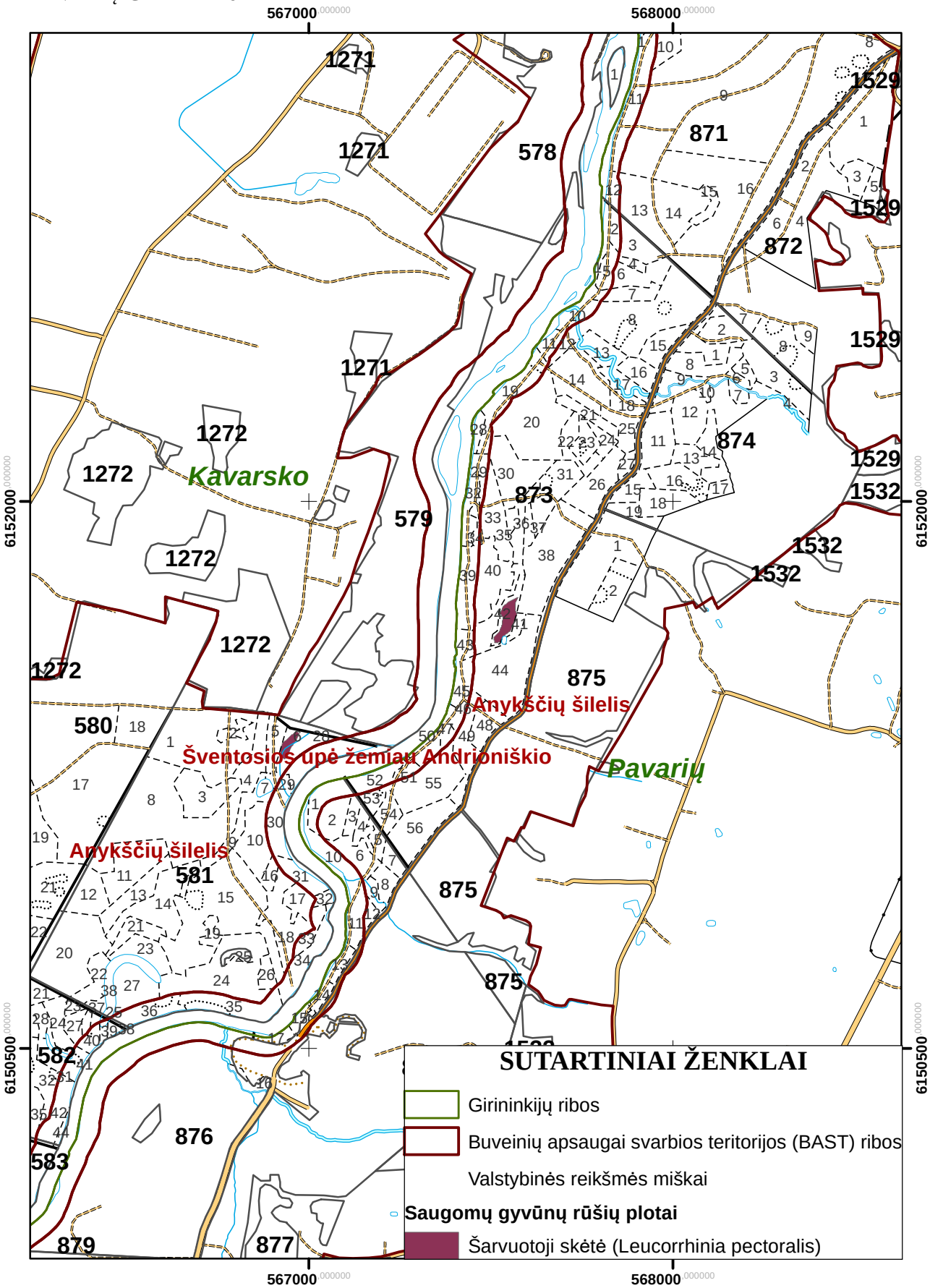

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

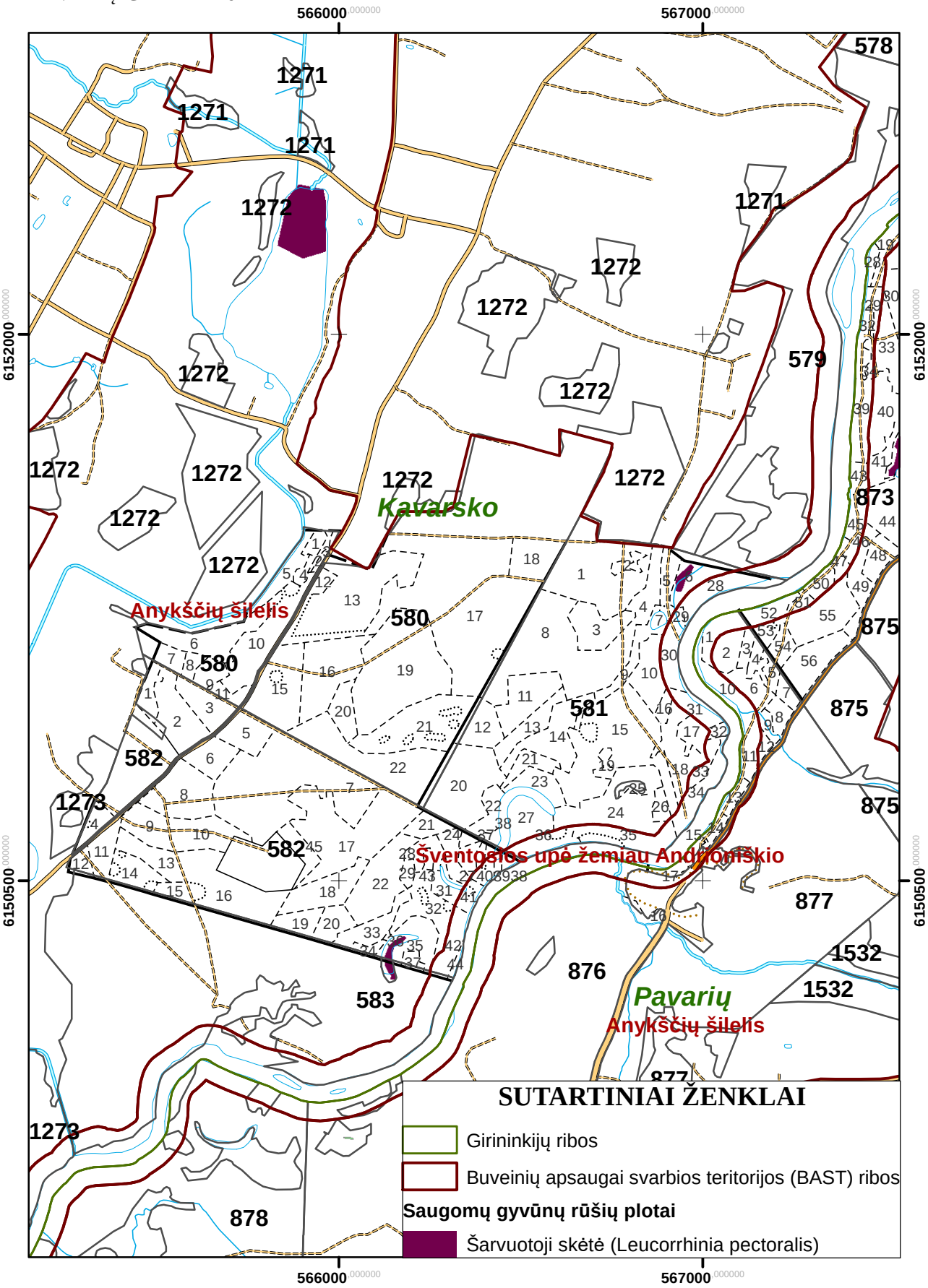

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

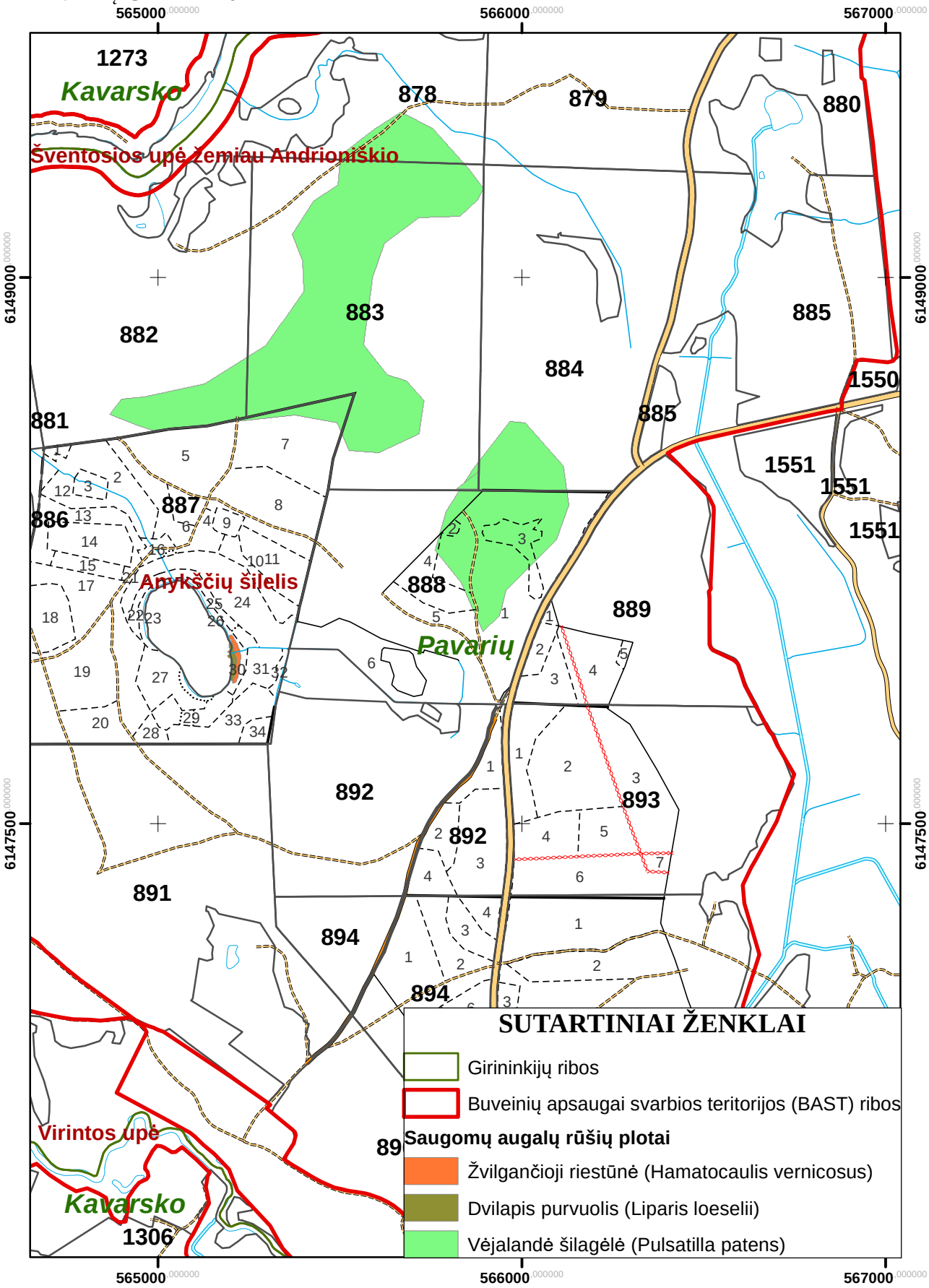

TROŠKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

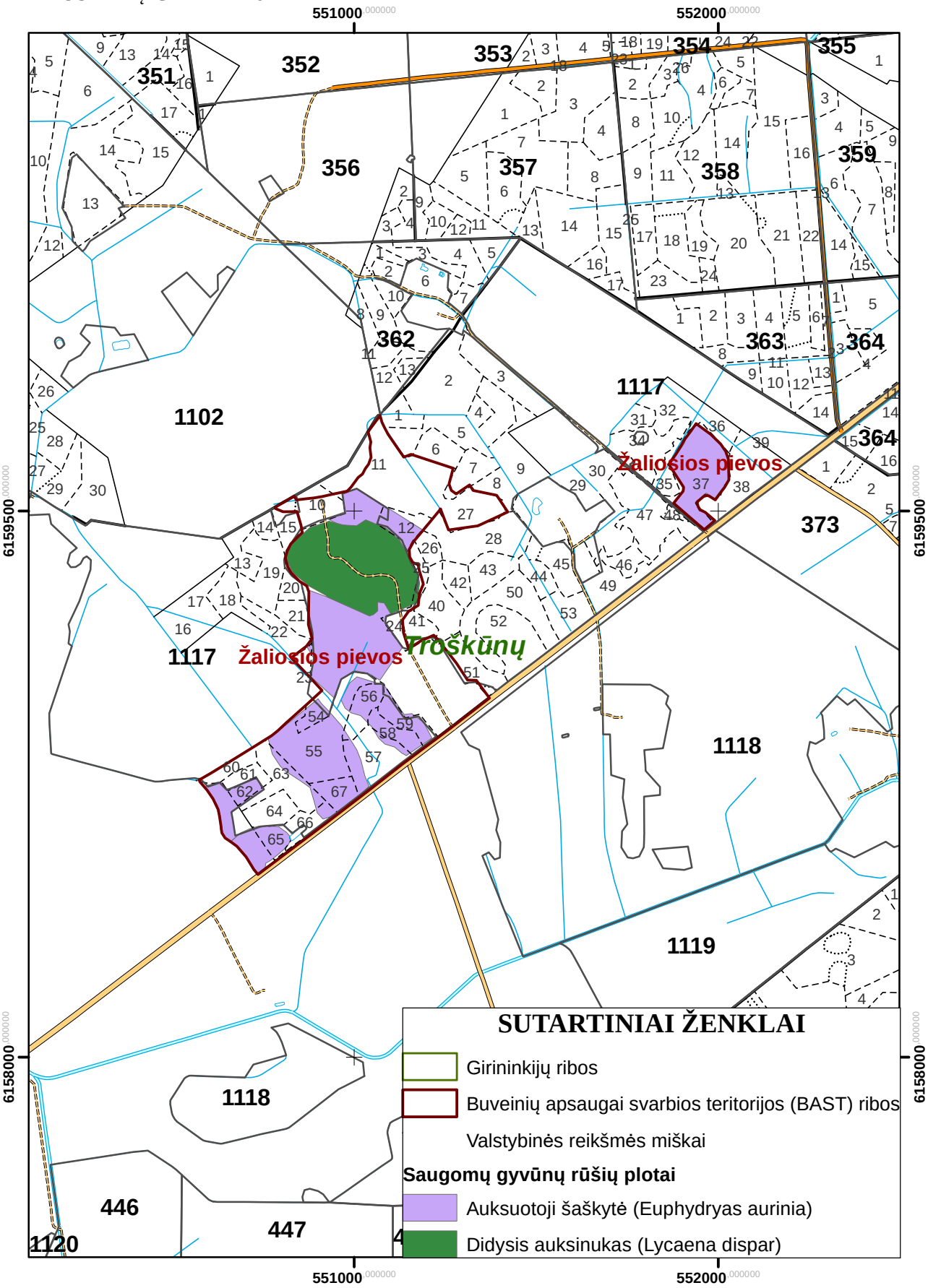

15 PRIEDAS
EB svarbos gamtinių buveinių lokalizacija BAST valstybinės reikšmės miškuose

(remiantis www.geoportal.lt/map duomenimis)

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

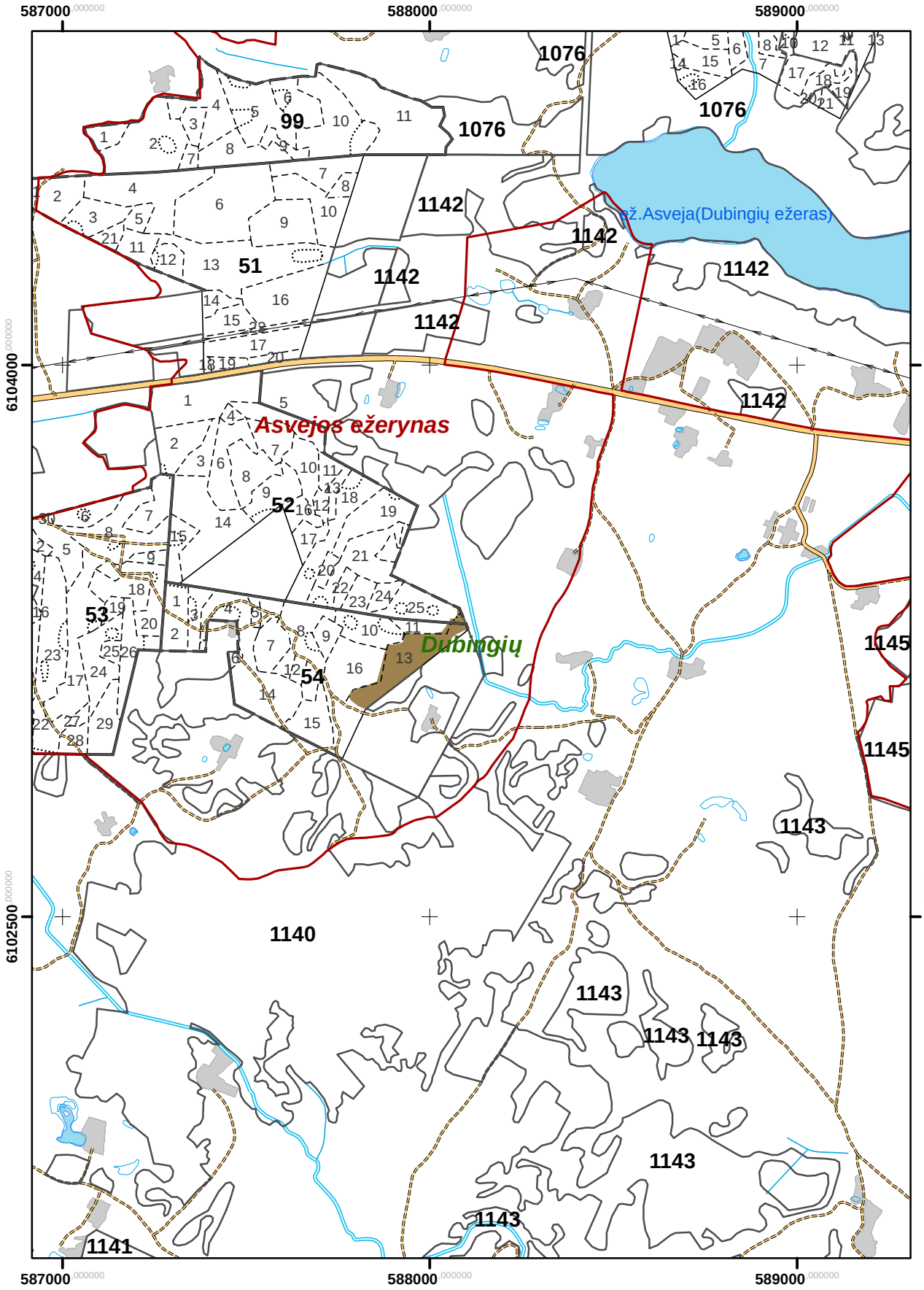

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

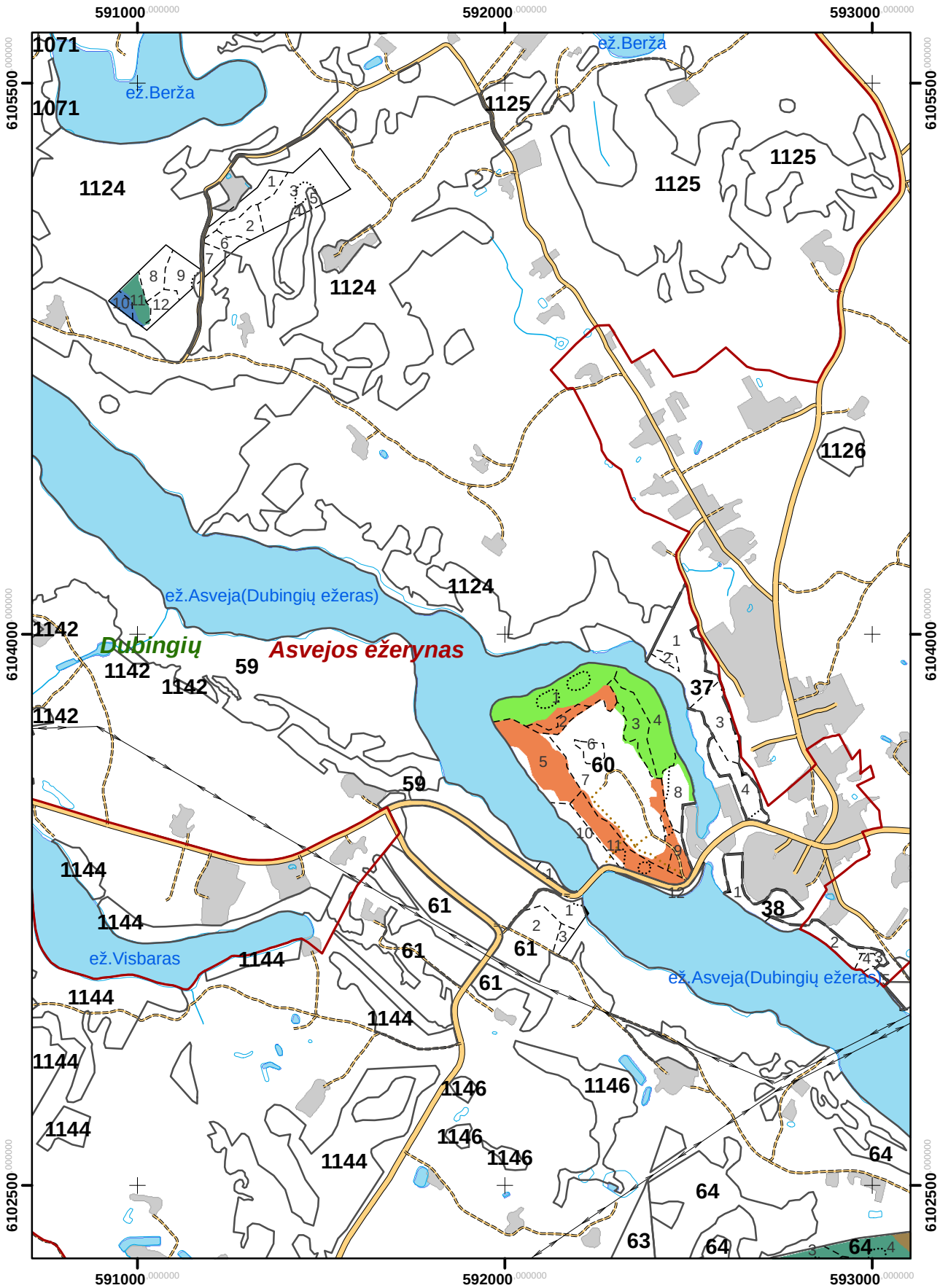

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

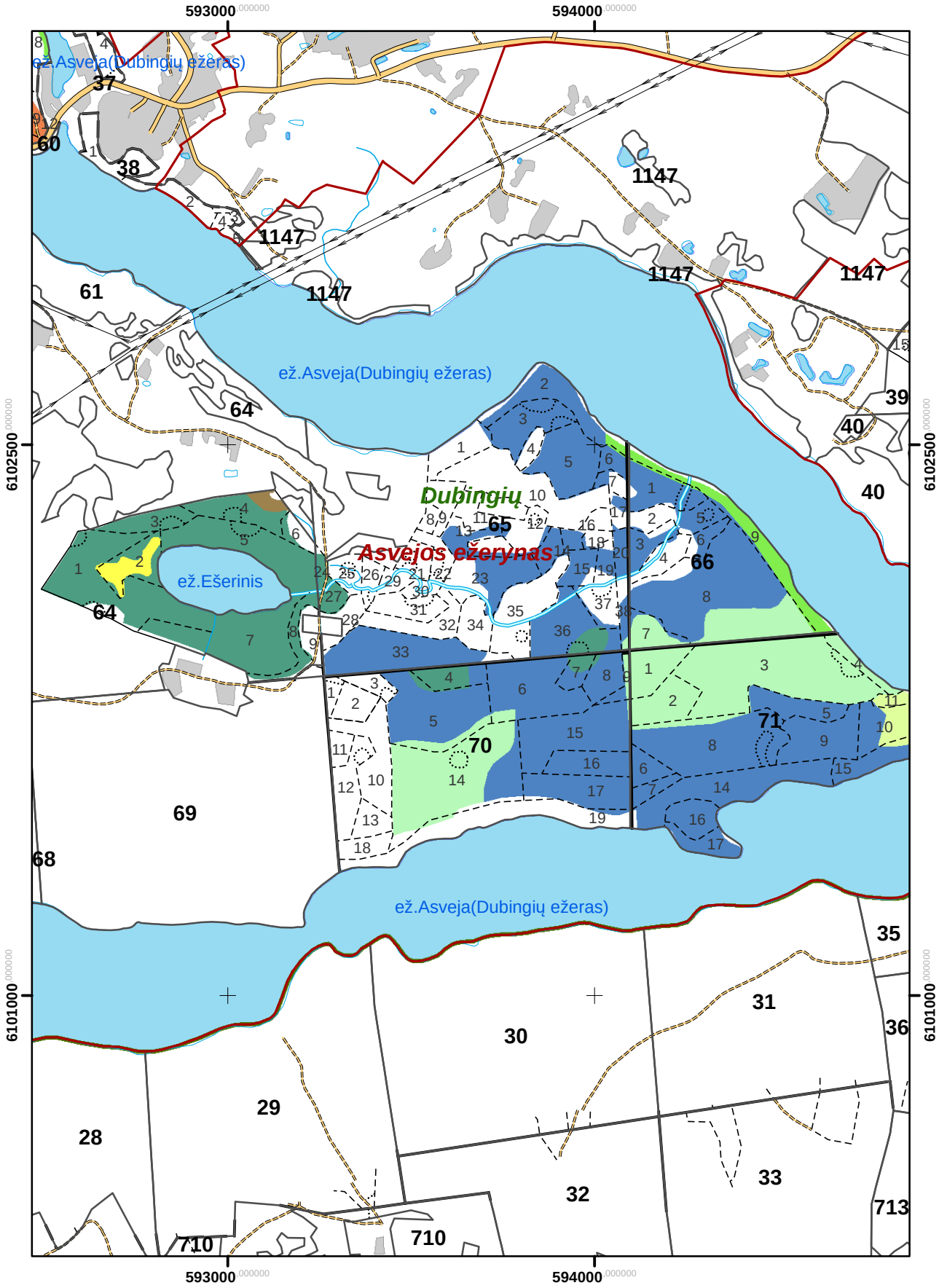

DUBINGIŲ GIRININKIJA M 1 : 15 000

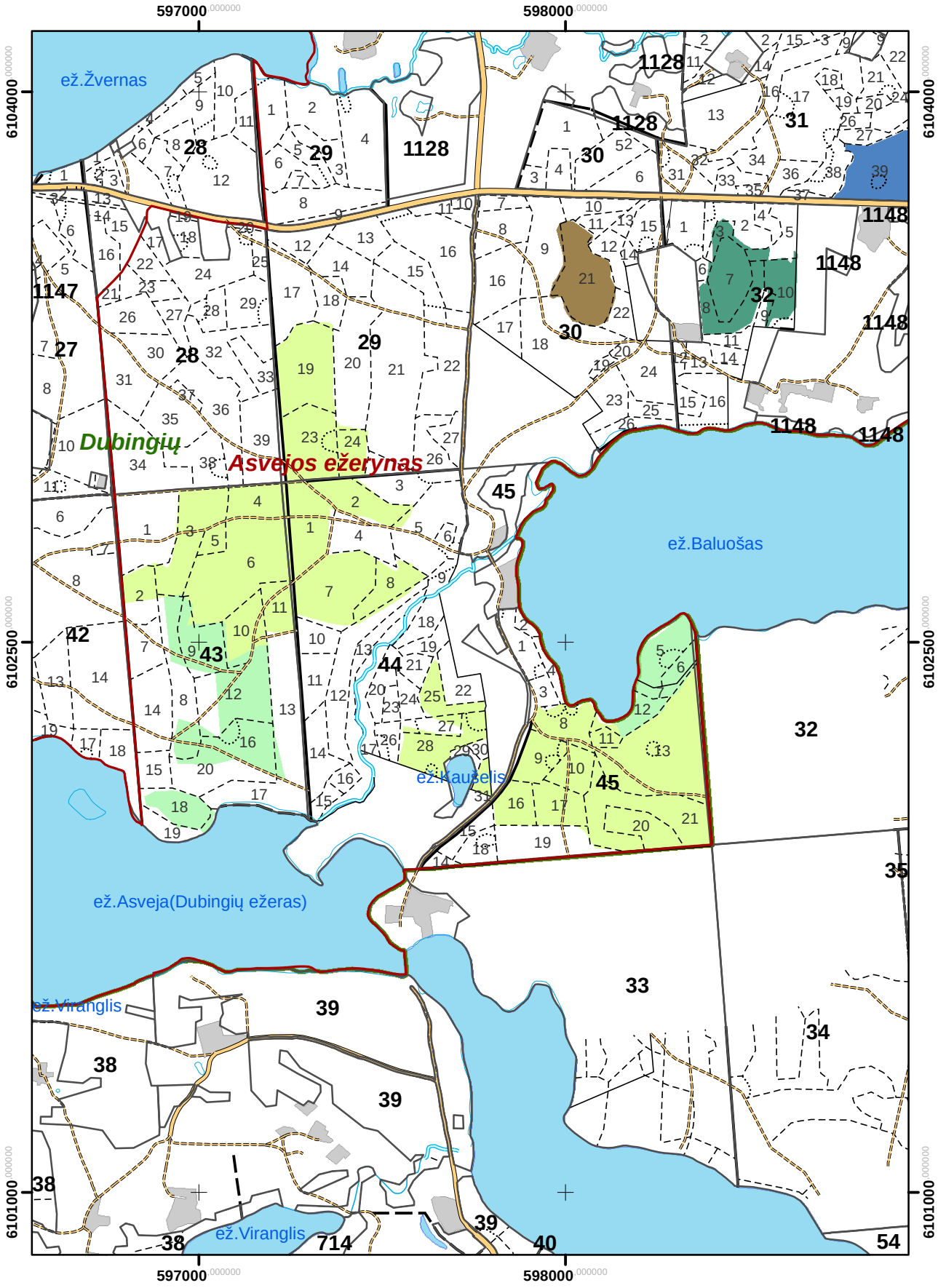

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

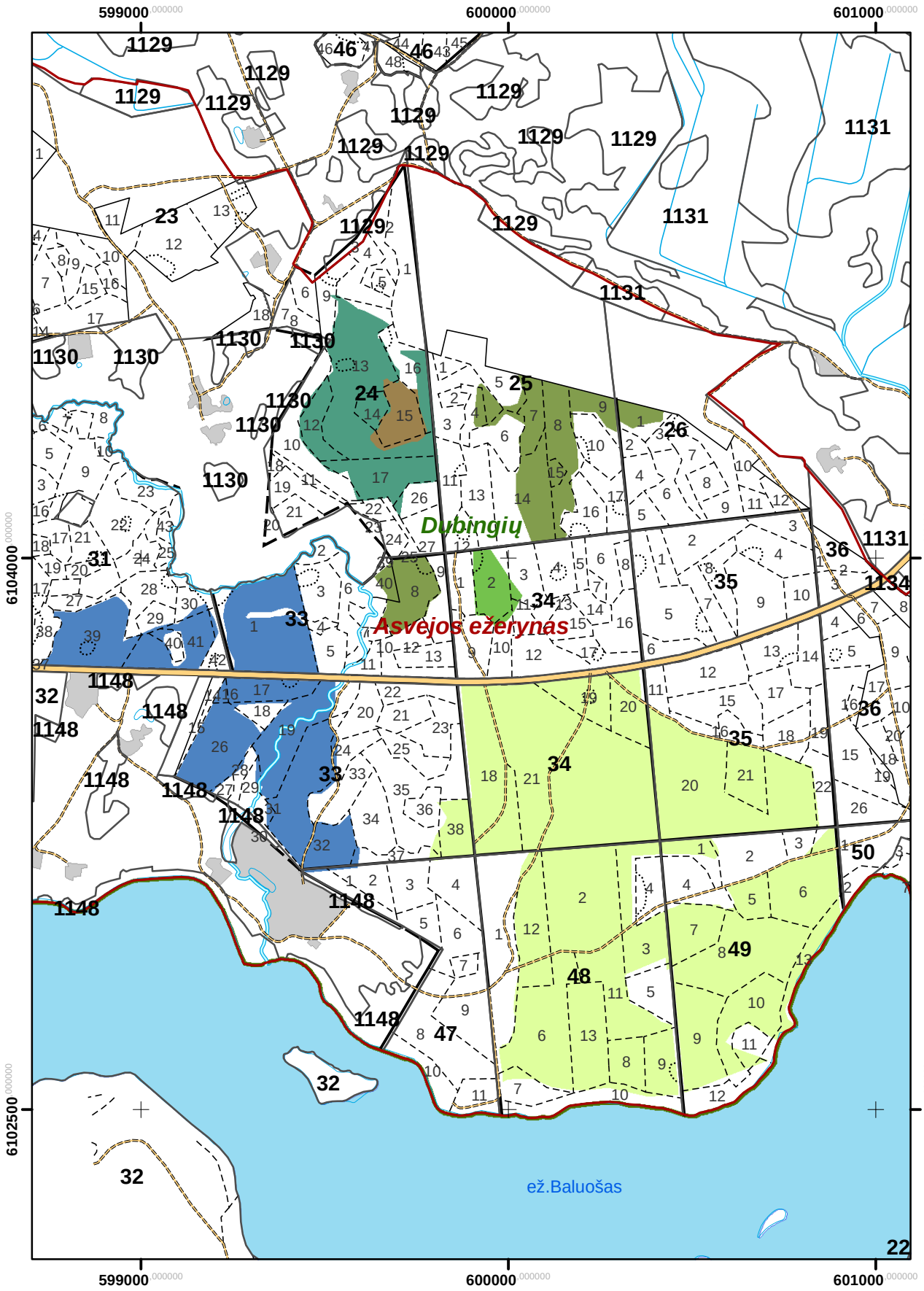

UTENOS GIRININKIJA M 1 : 20 000

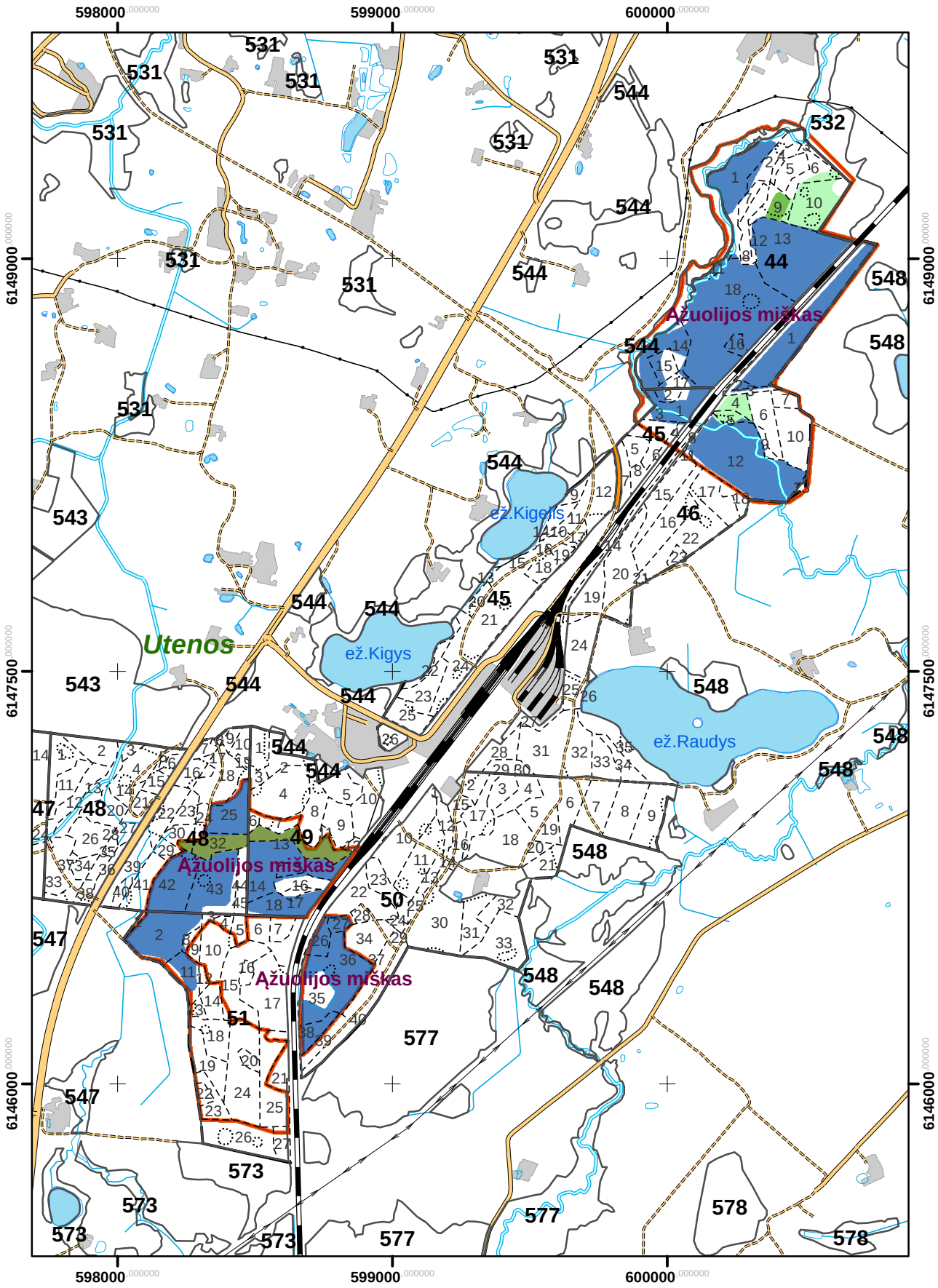

KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

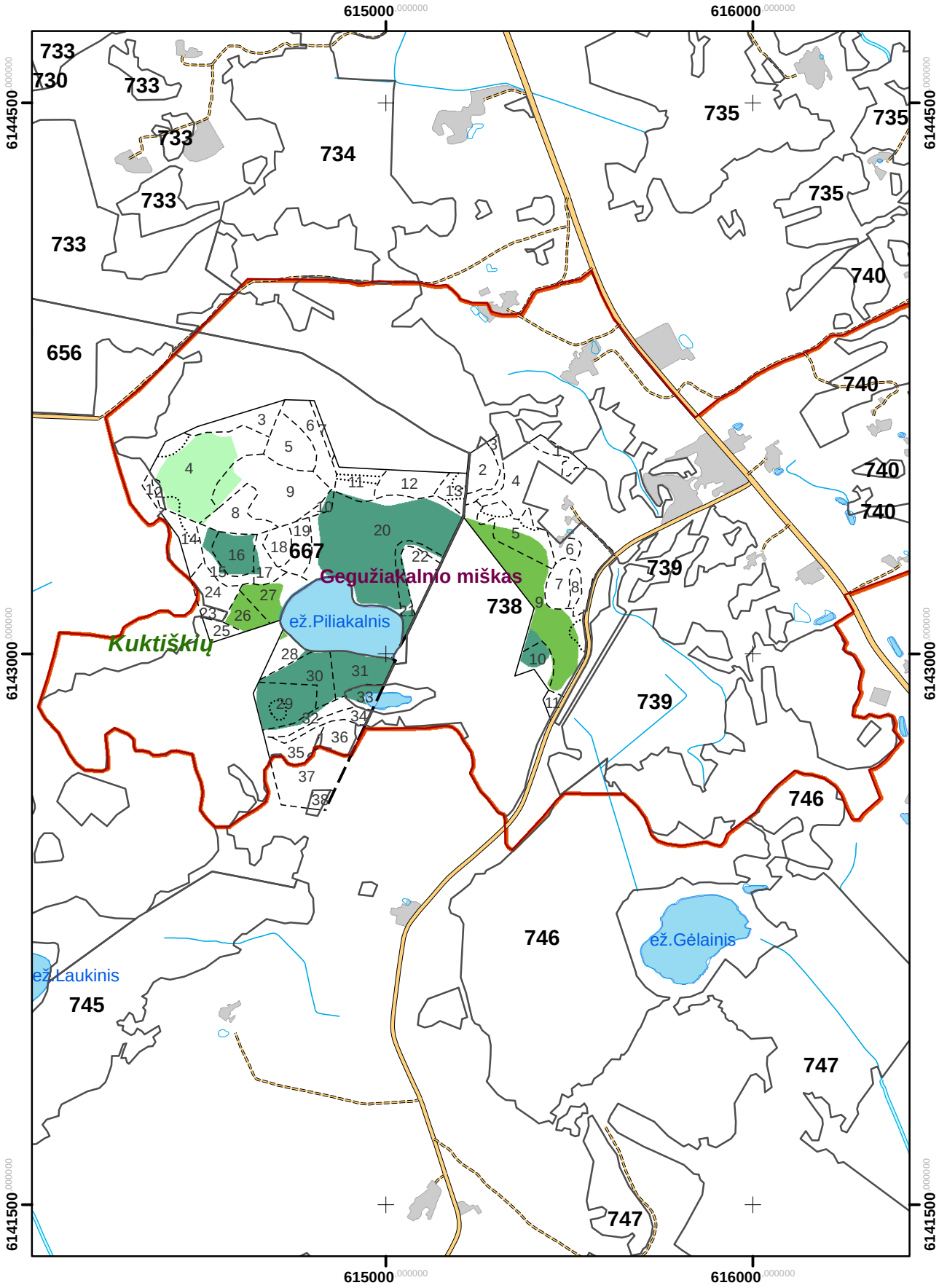

KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

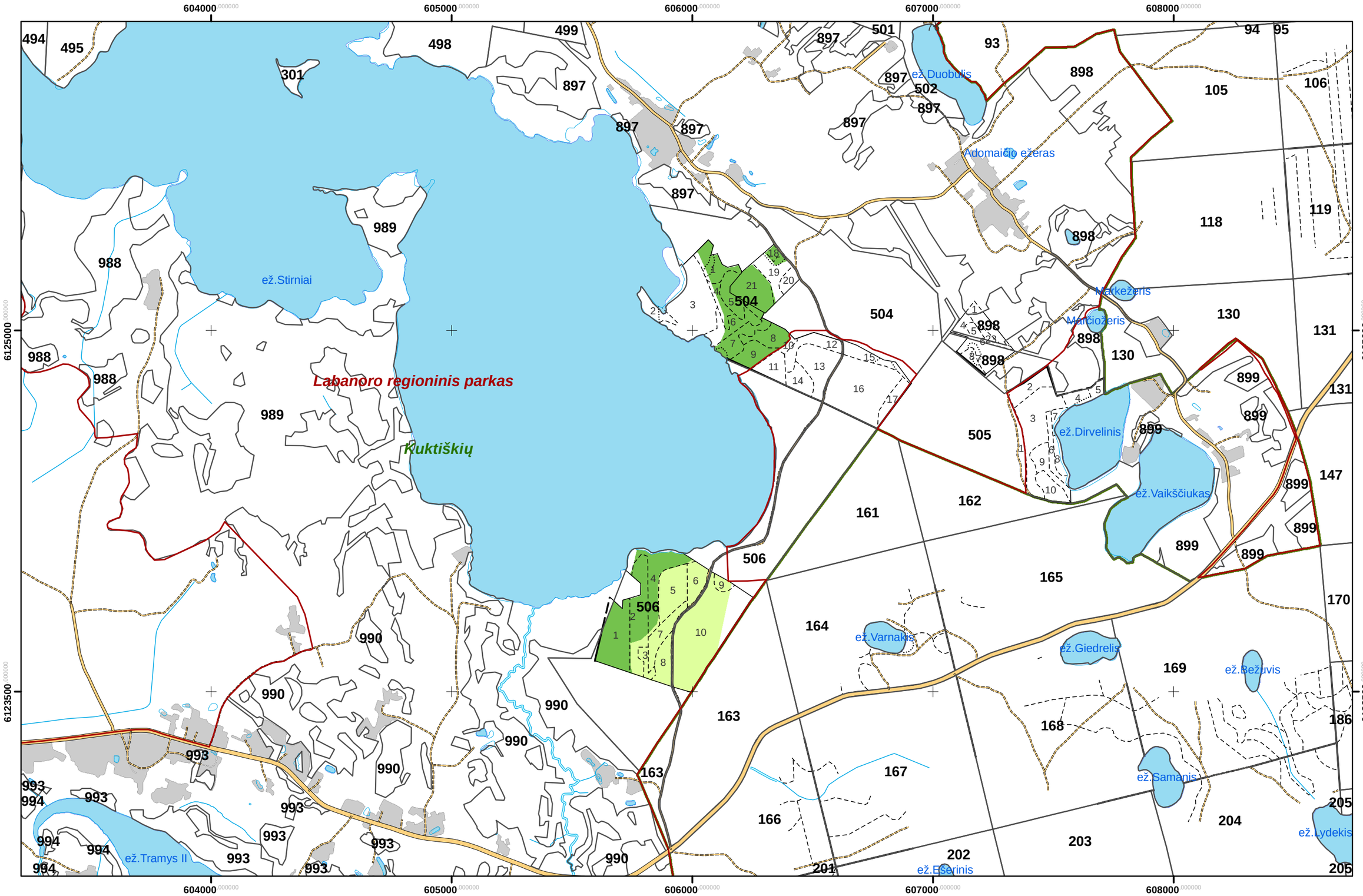

DUBINGIŲ - KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

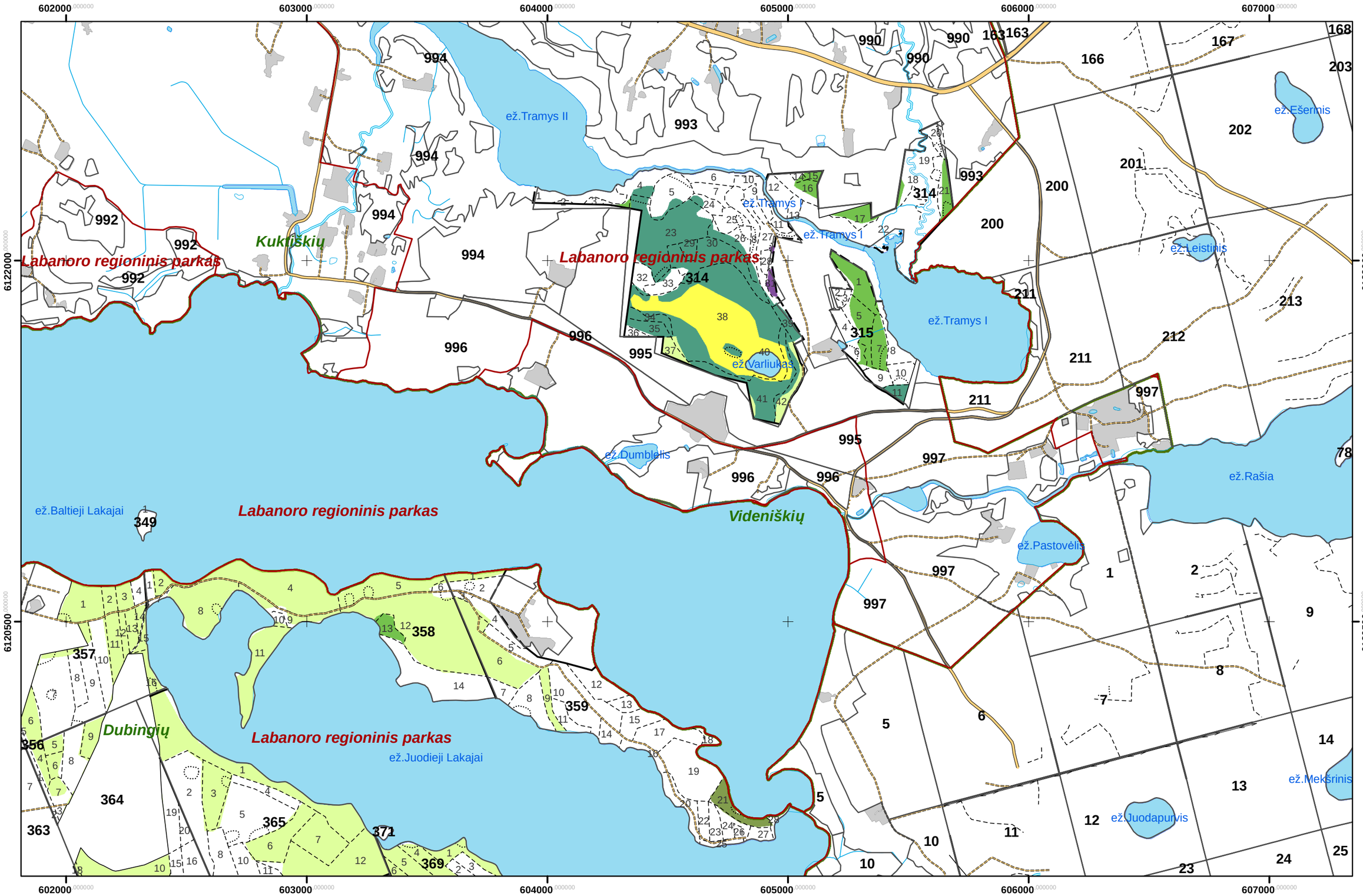

KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

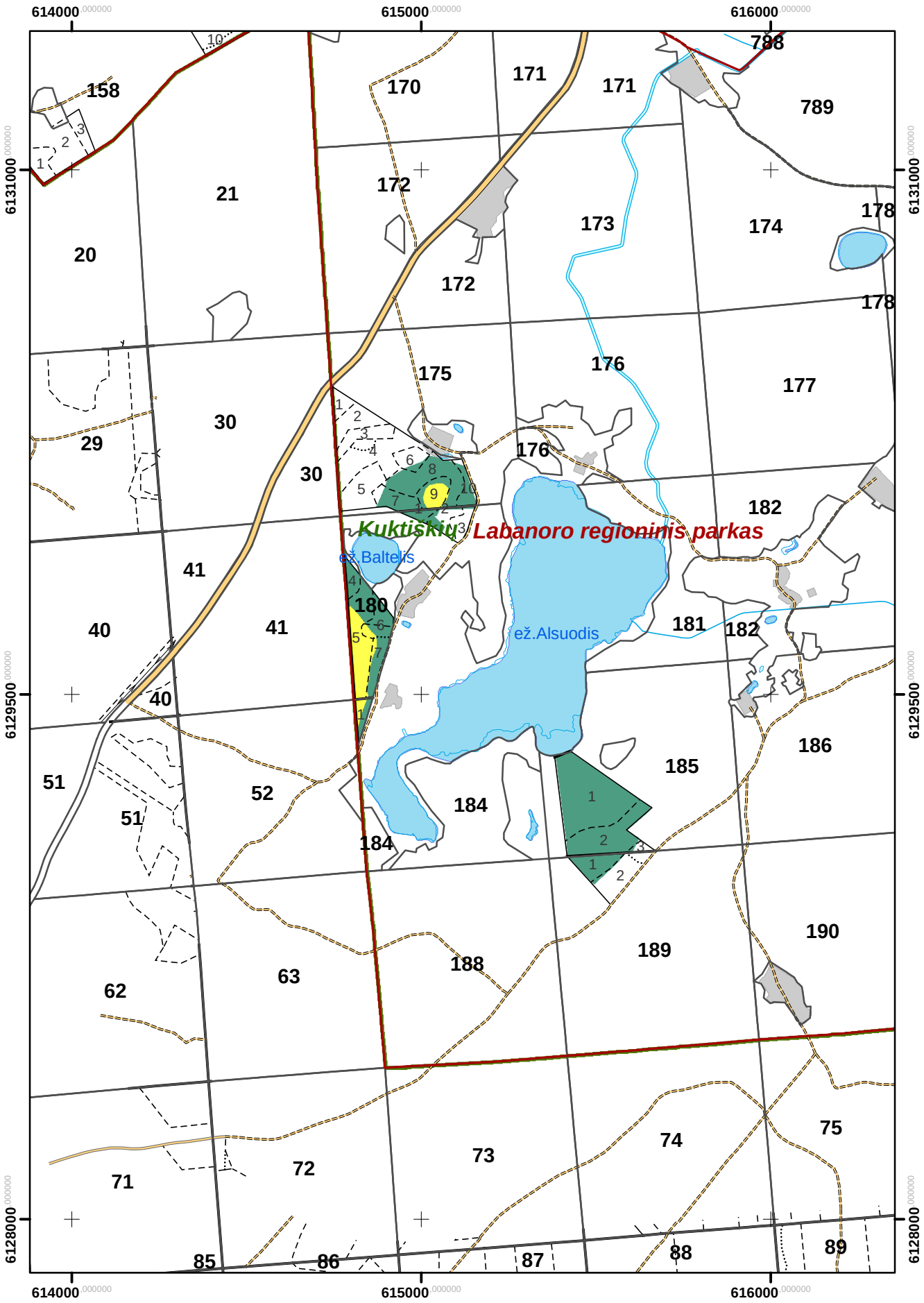

KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

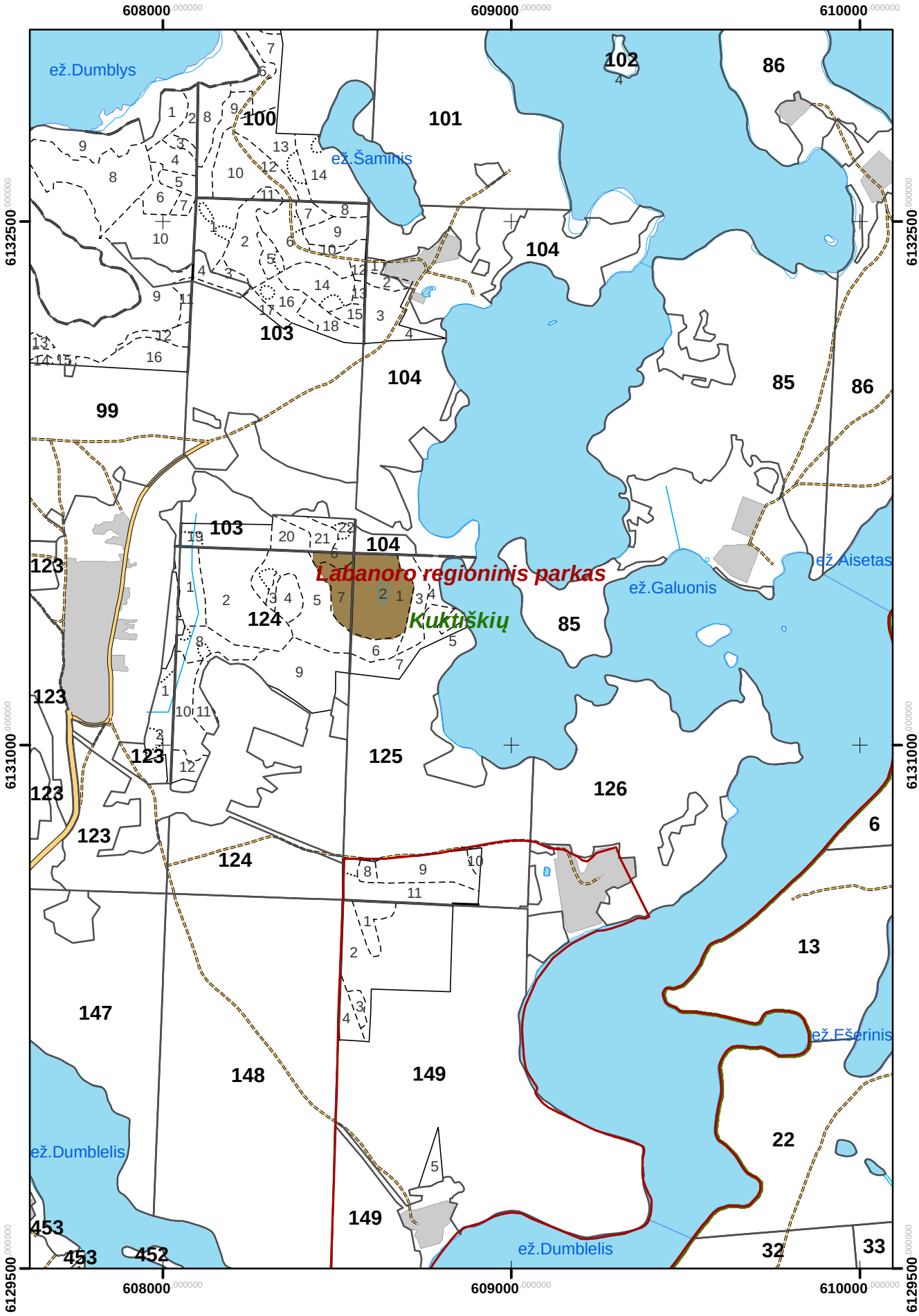

KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

608000.000000 609000.000000 610000.000000 611000.000000 612000.000000

6137000.000000 6135500.000000

ež.Bedugnis

ež.Vienavalkšnis

ež.Mekšrinis

ež.Galuonis

Kuktiškių

Labanoro regioninis parkas

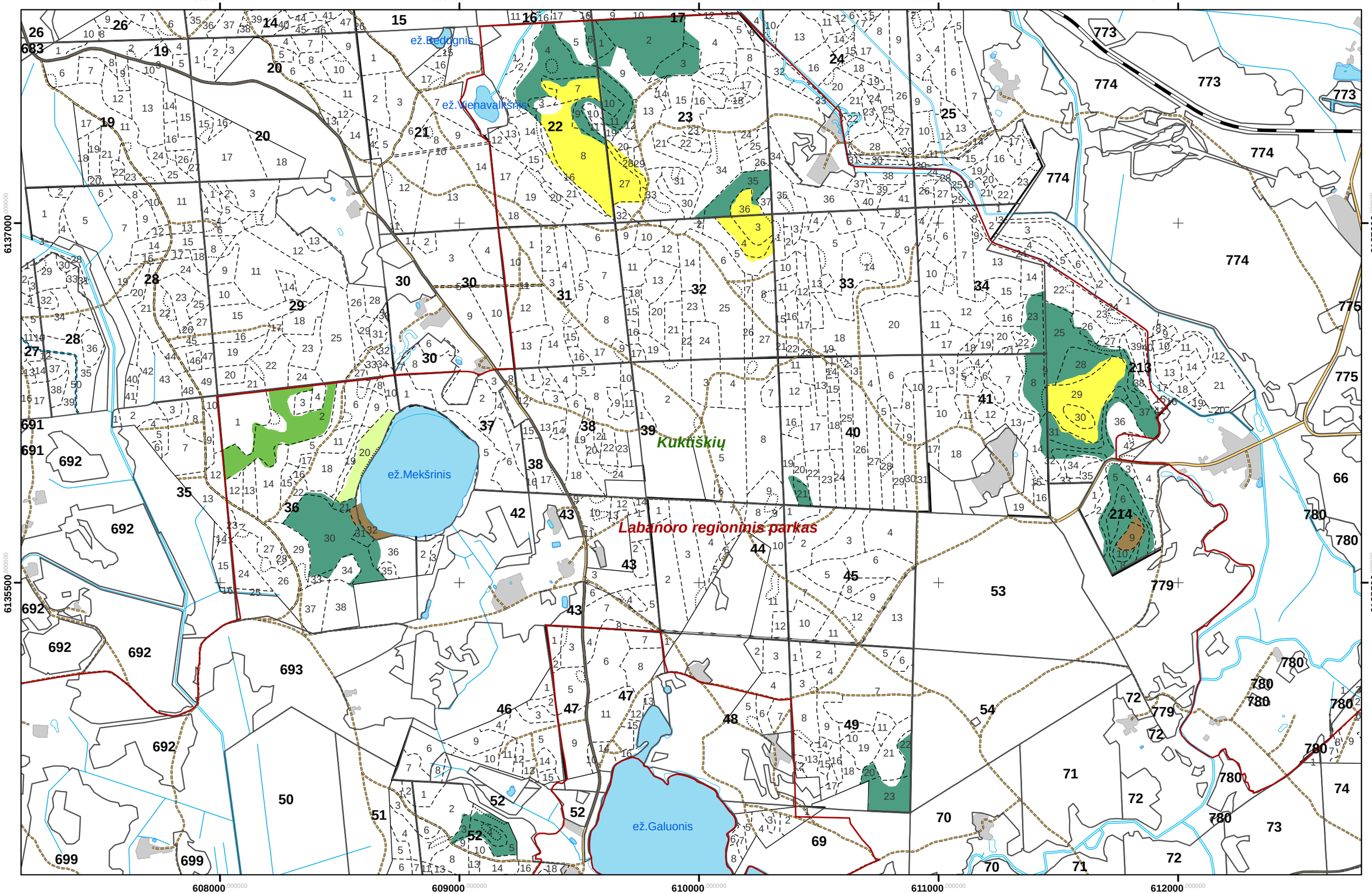

KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

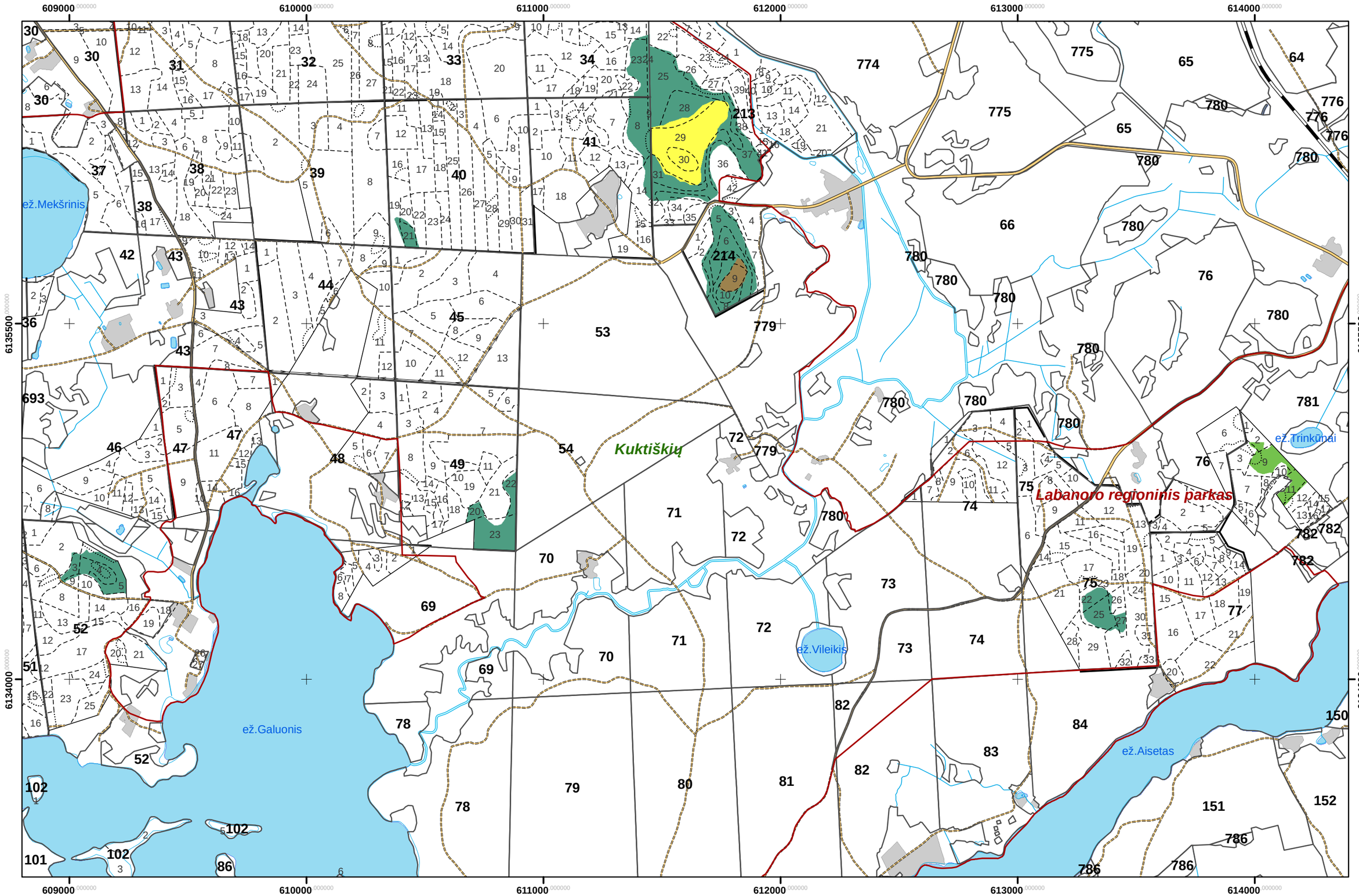

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

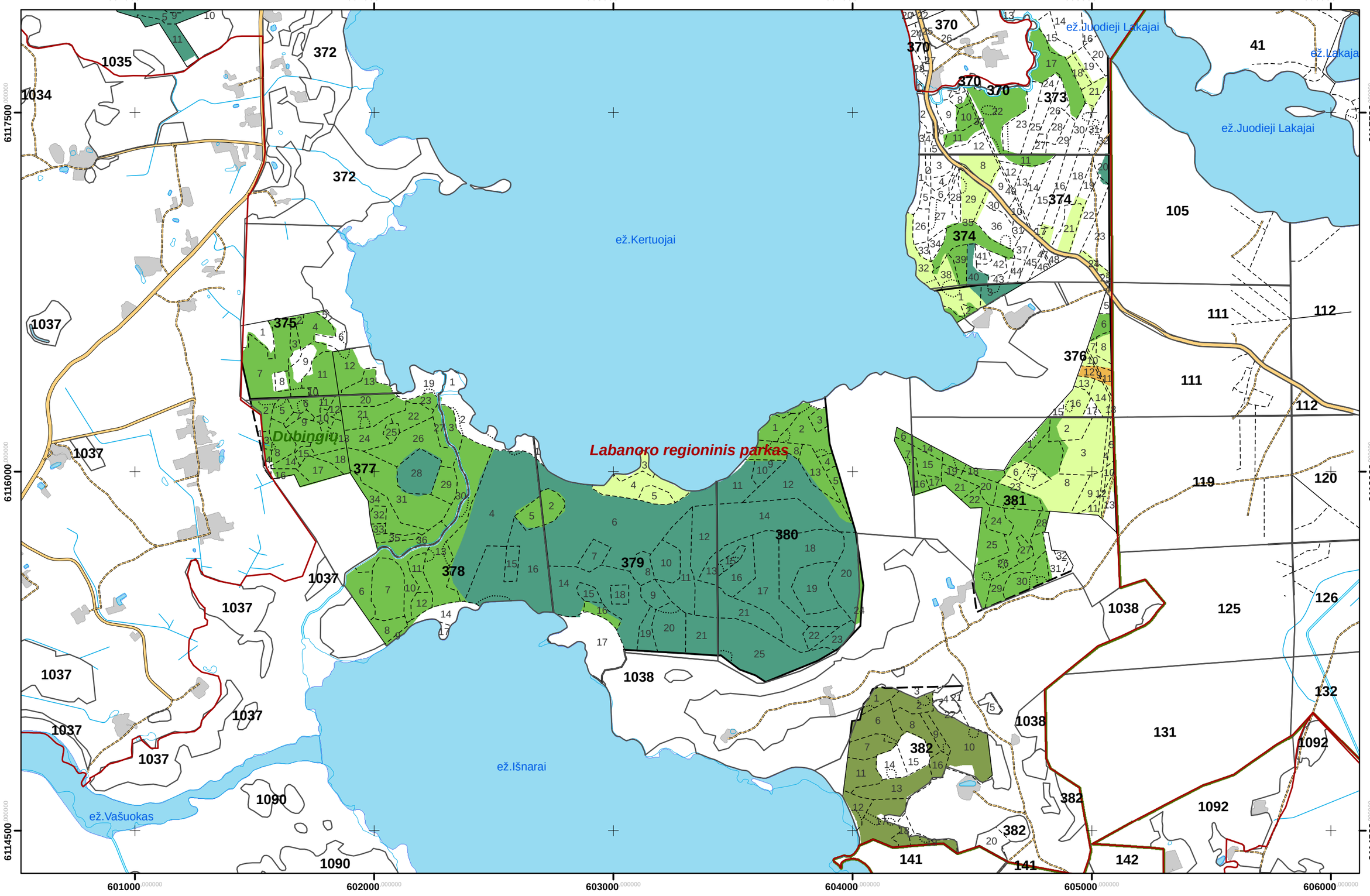

DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

598000 000000 | 599000 000000 | 600000 000000 | 601000 000000 | 602000 000000 | 603000 000000

6120500 000000 | 6119000 000000 | 6117500 000000

ež.Baltieji Lakajai

ež.Baltieji Lakajai

ež.Juodieji Lakajai

ež.Urkis

ež.Kertuojai

Videniškių

Labanoro regioninis parkas

Labanoro regioninis parkas

Dubingių

350 | 1031 | 352 | 353 | 354 | 355 | 356 | 357 | 358 | 363 | 364 | 365 | 369 | 371 | 351 | 1032 | 383 | 360 | 361 | 362 | 367 | 368 | 366 | 1034 | 384 | 385 | 1035 | 372 | 1037

VIDENIŠKIŲ - DUBINGIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

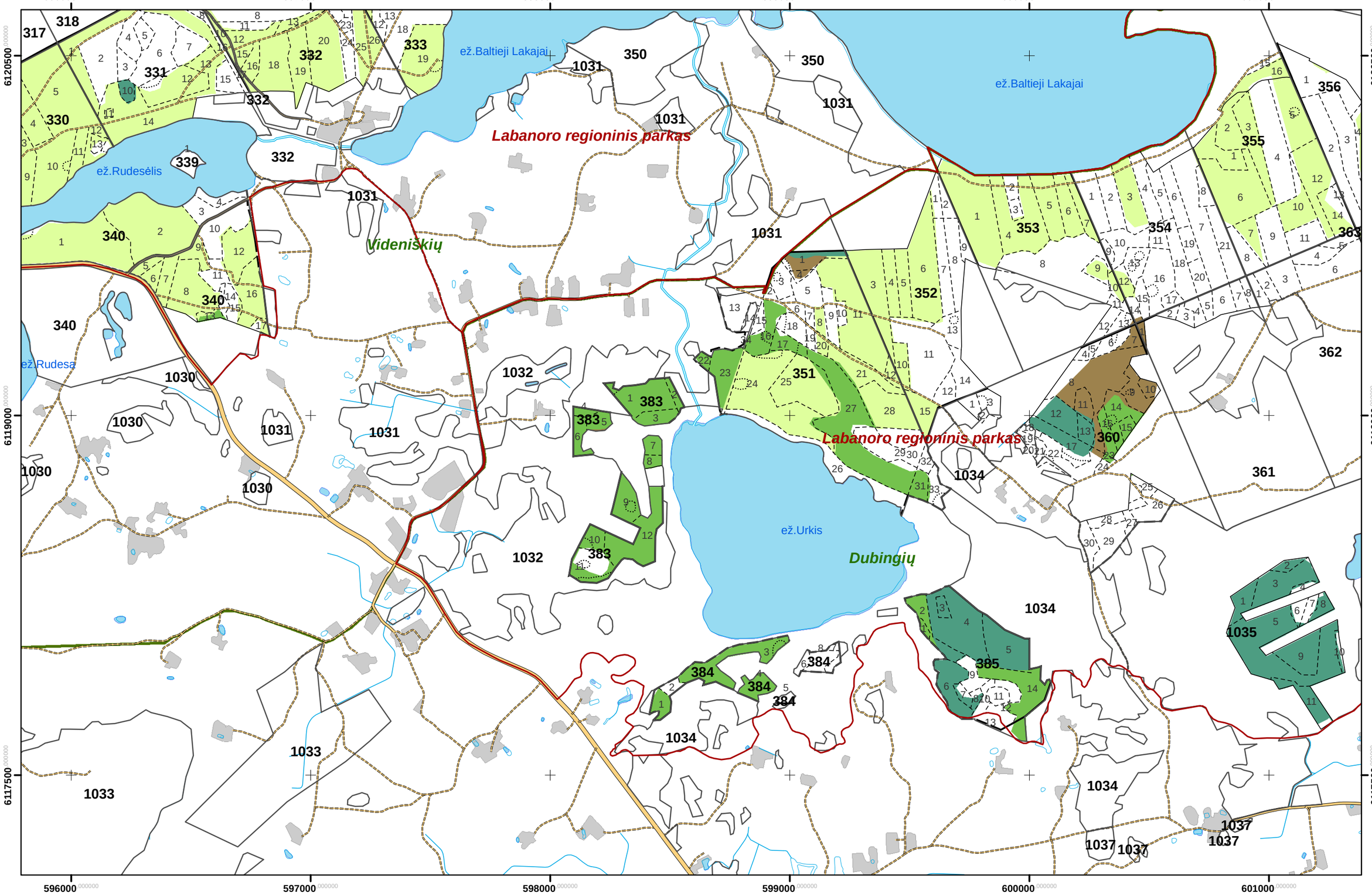

DUBINGIŲ - VIDENIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

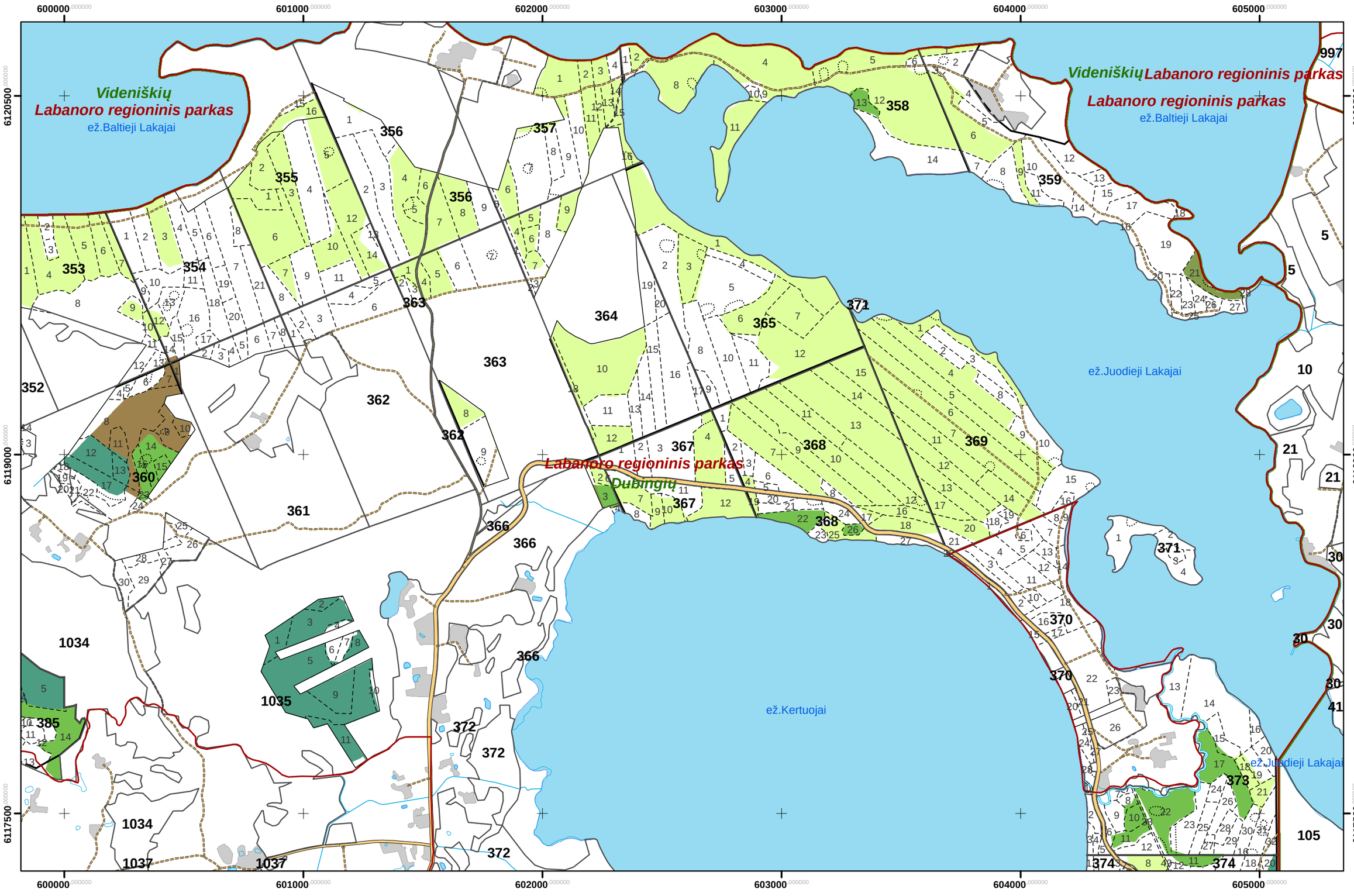

DUBINGIŲ - VIDENIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

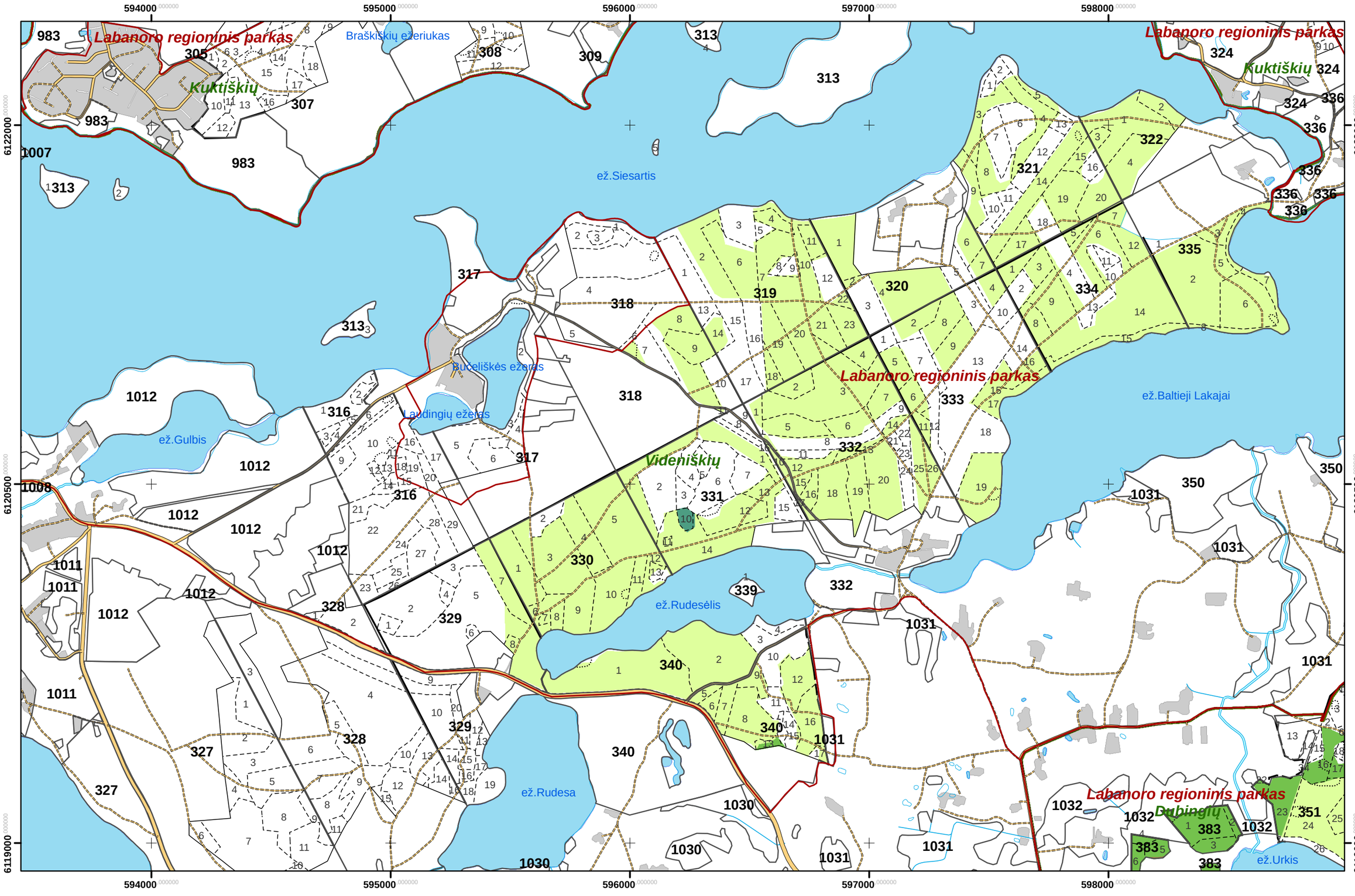

UTENOS - KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

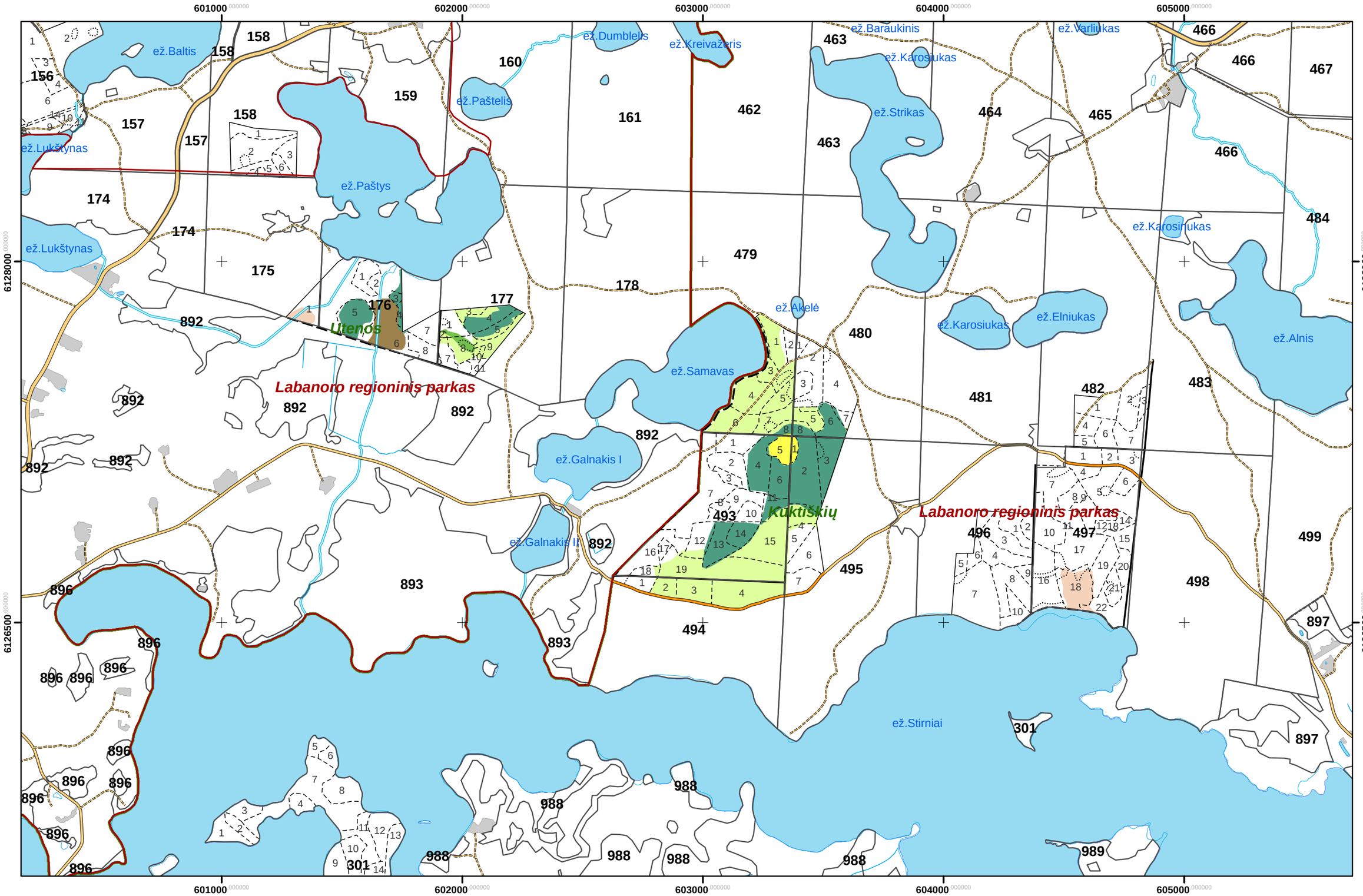

UTENOS - KUKTIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

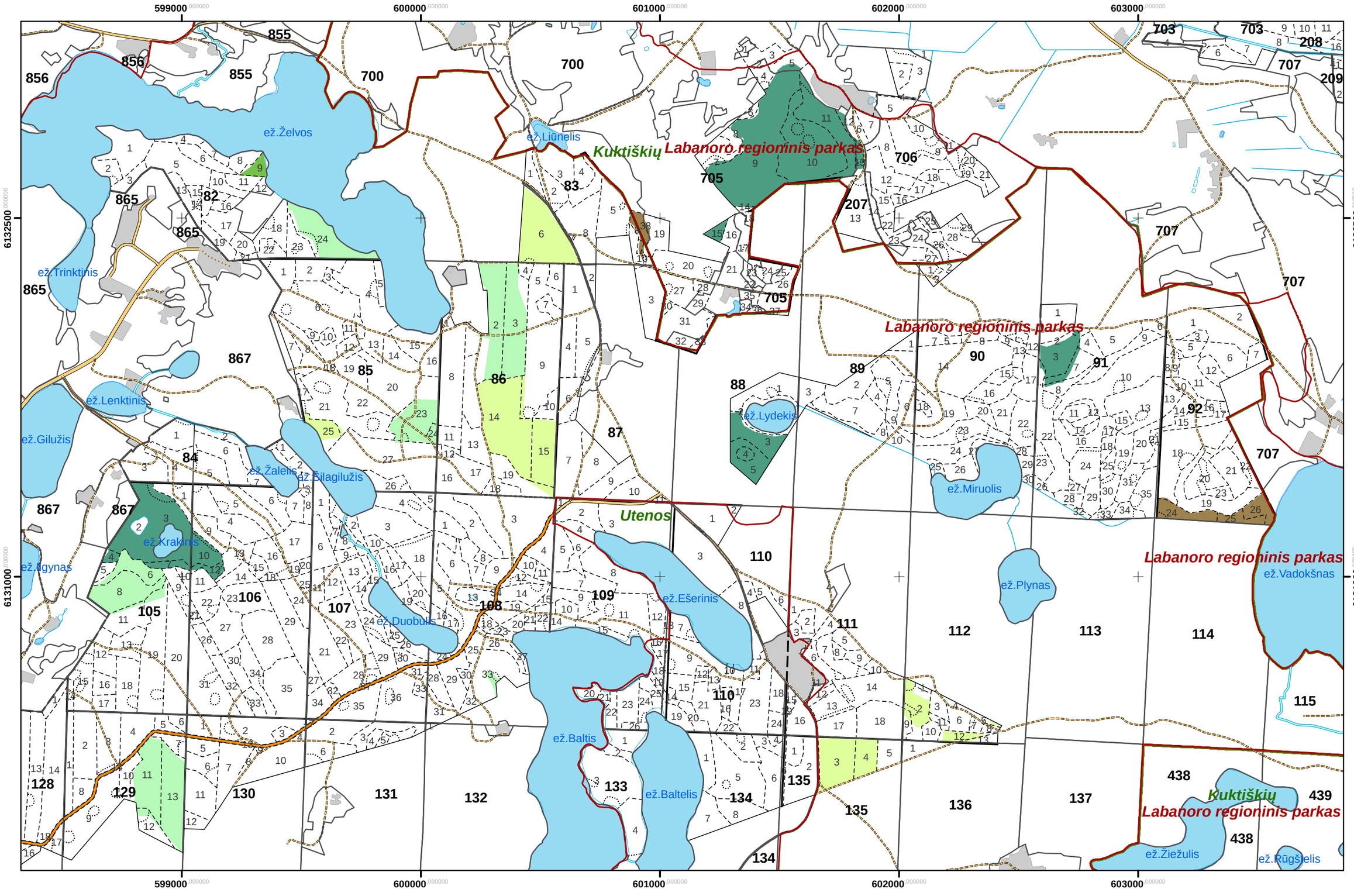

UTENOS GIRININKIJA

M 1 : 15 000

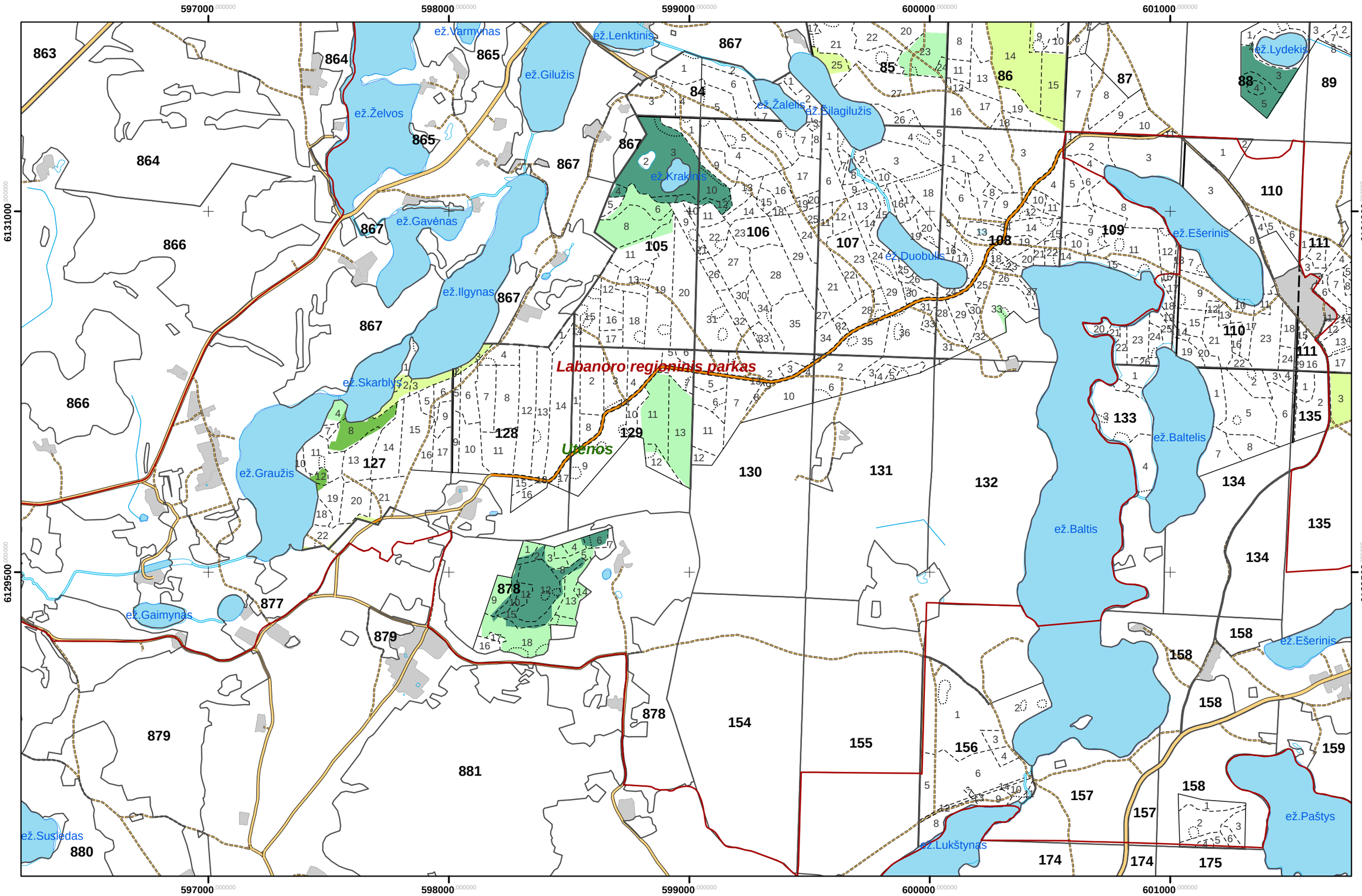

MICKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

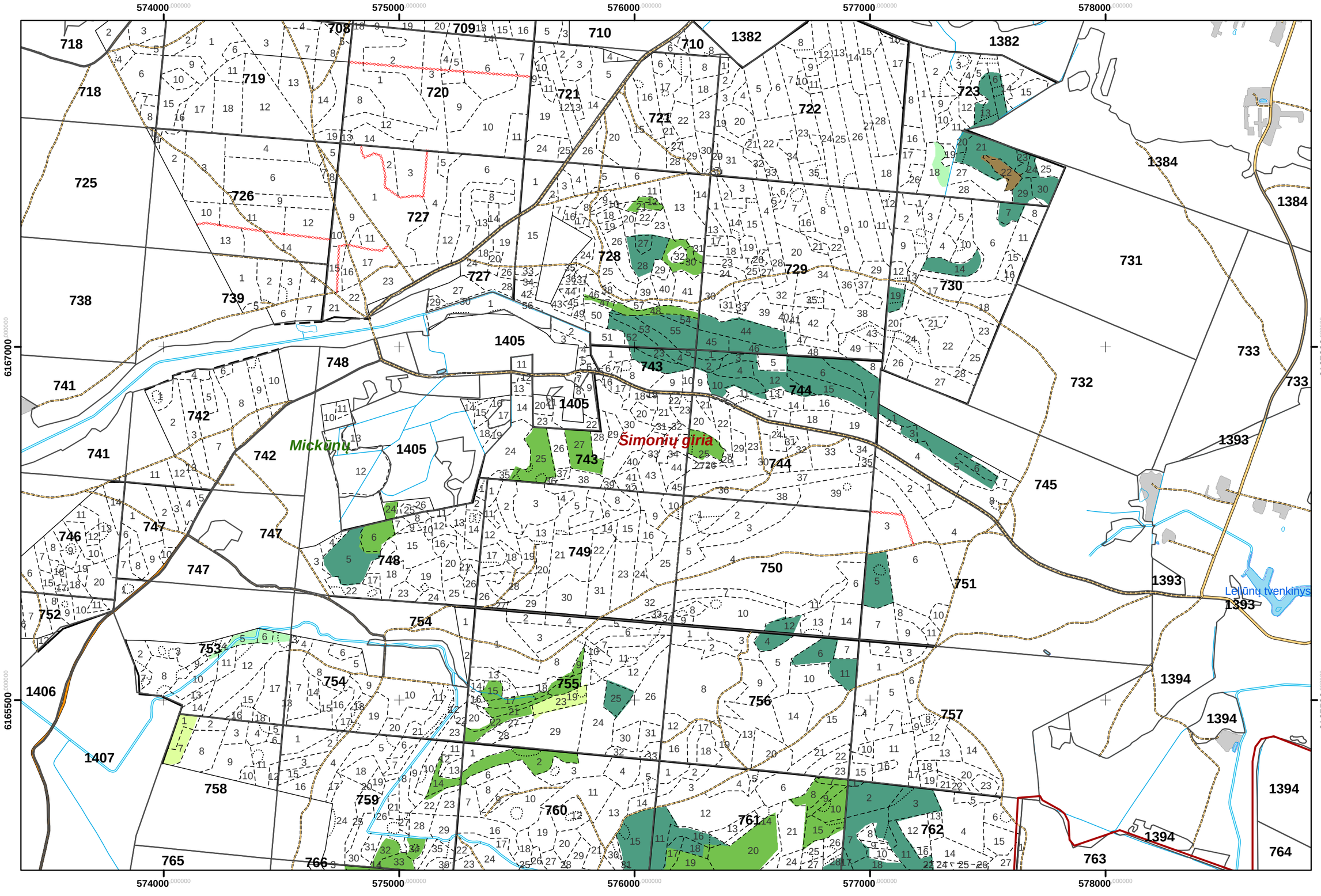

MICKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

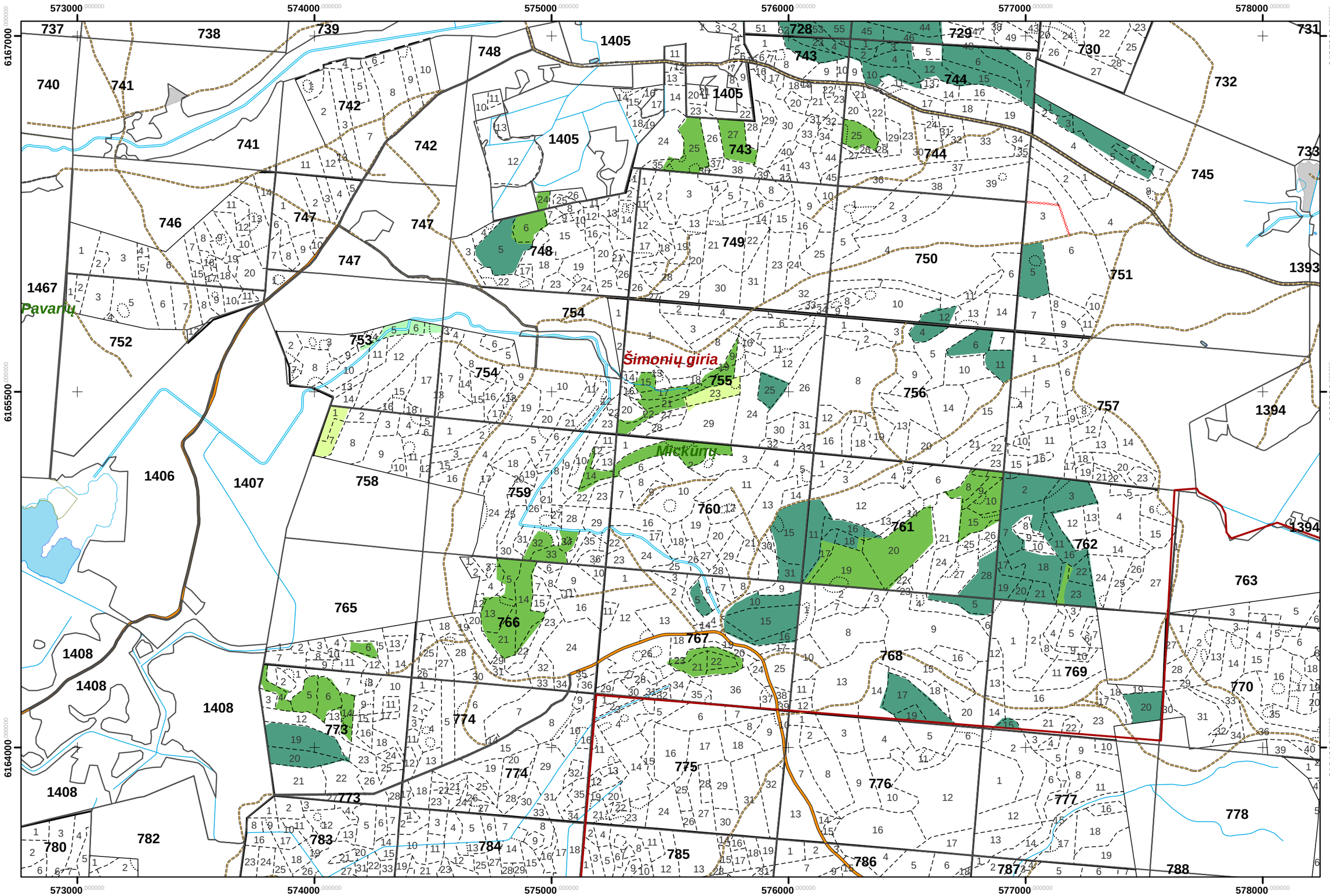

MIKIERIŲ - SVĖDASŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

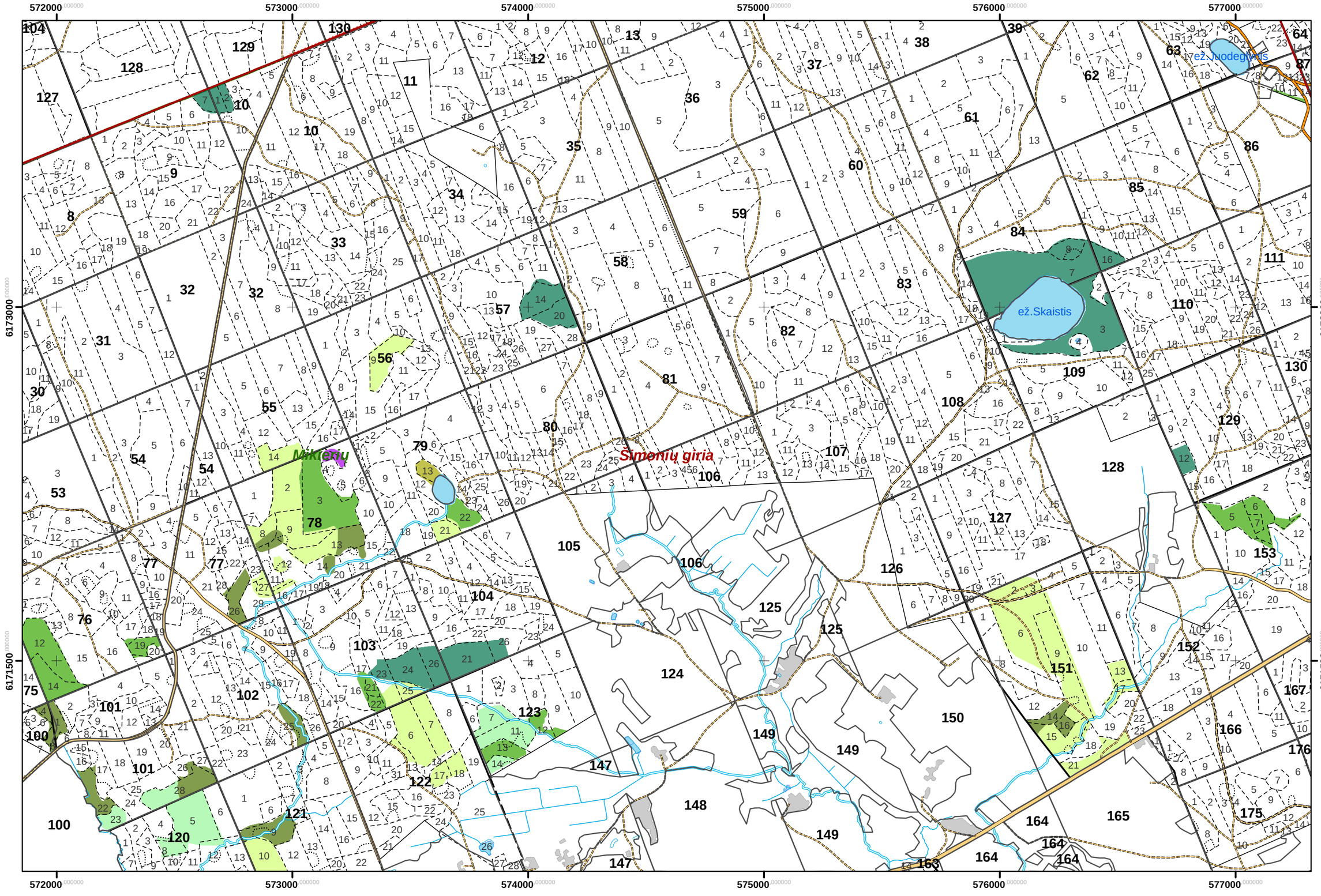

MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

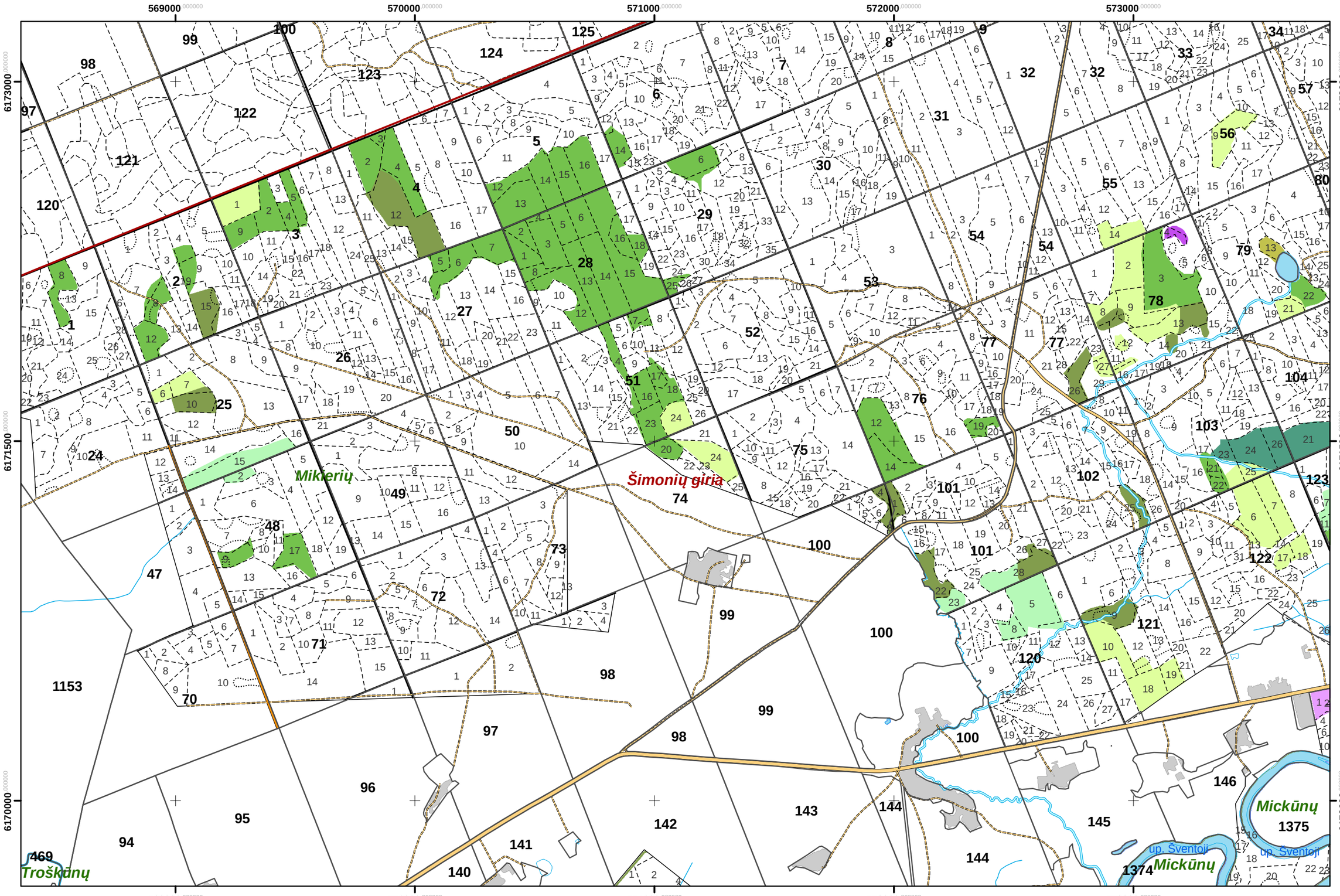

MIKIERIŲ - MICKŪNŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

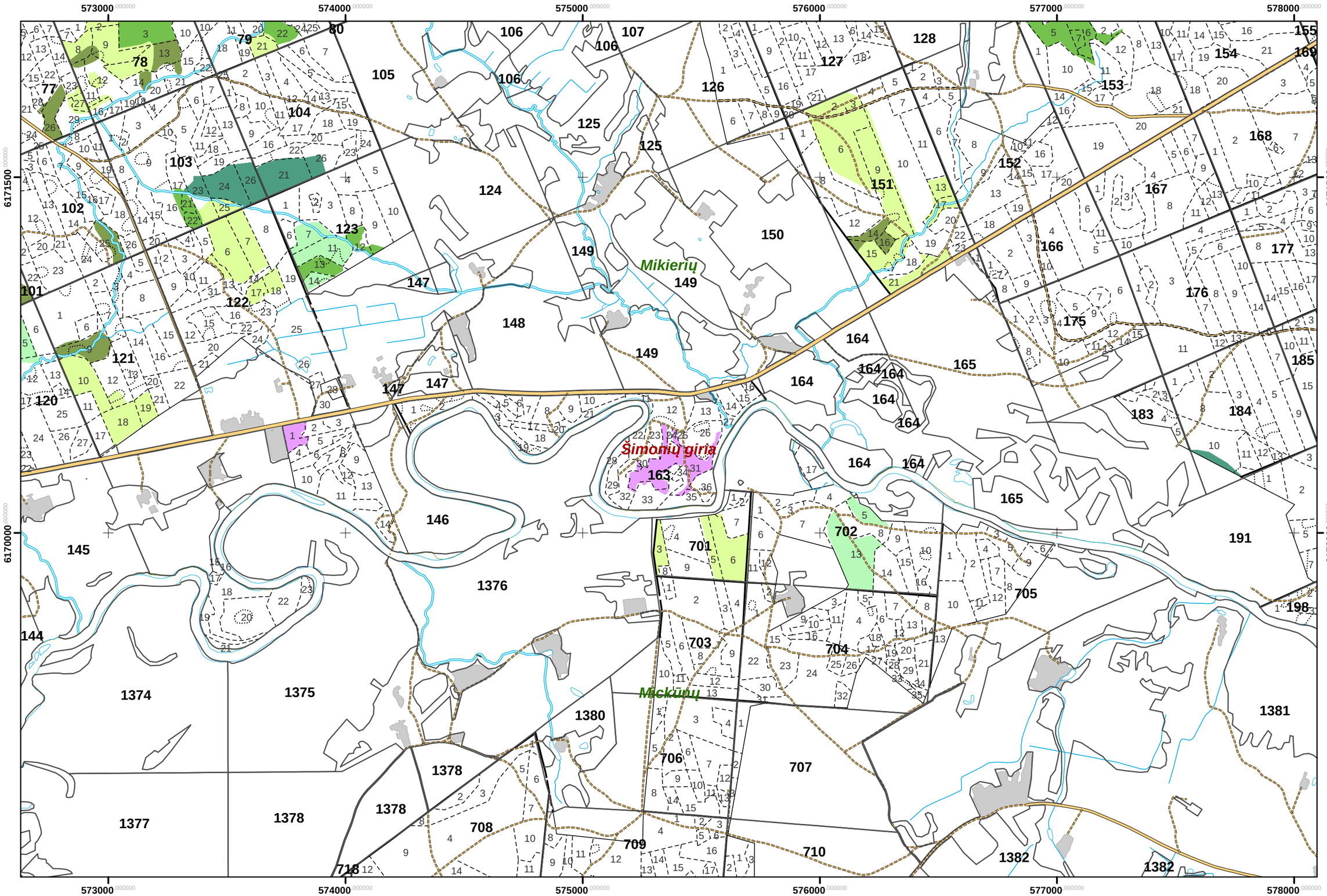

MIKIERIŲ - SVĖDASŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

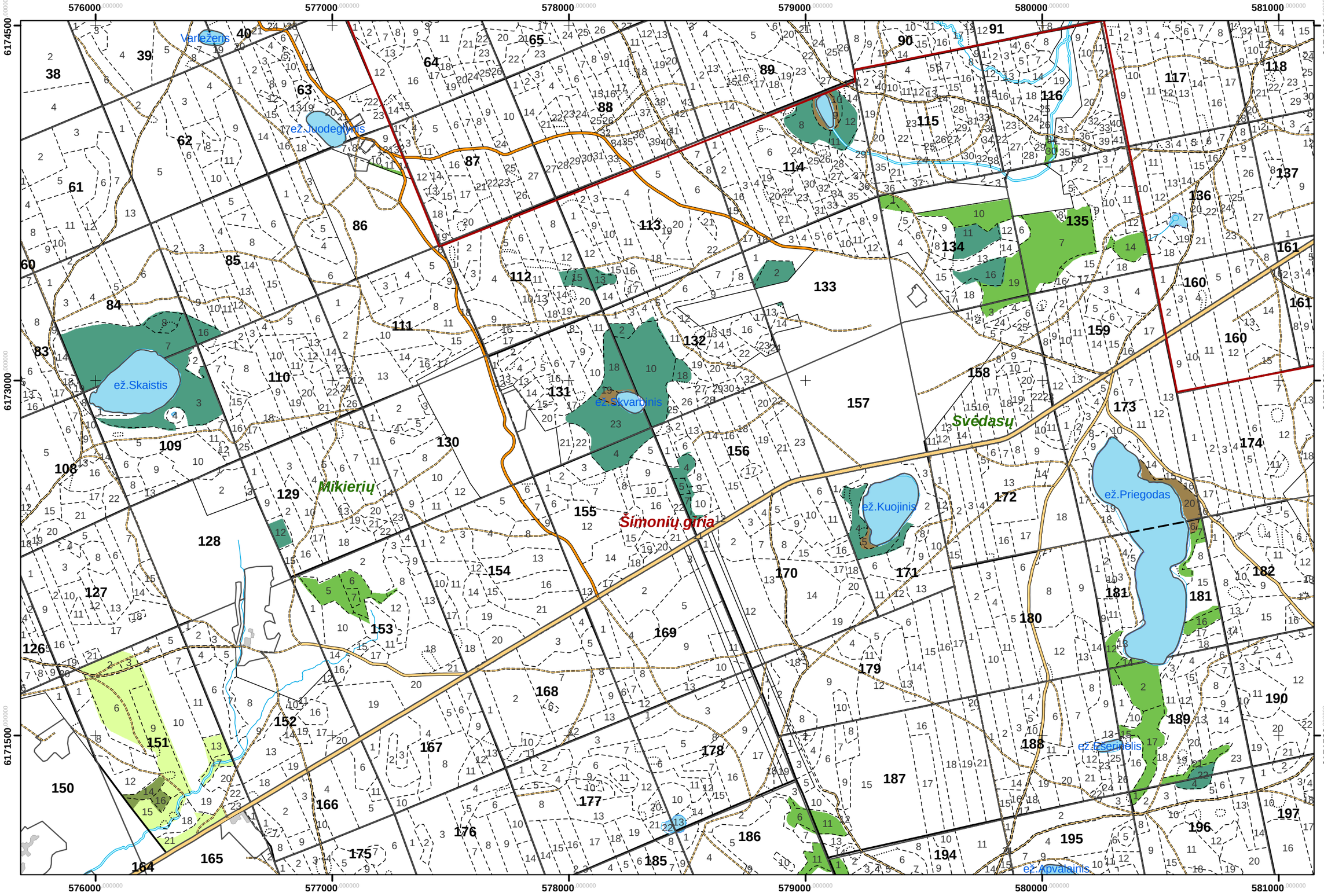

MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

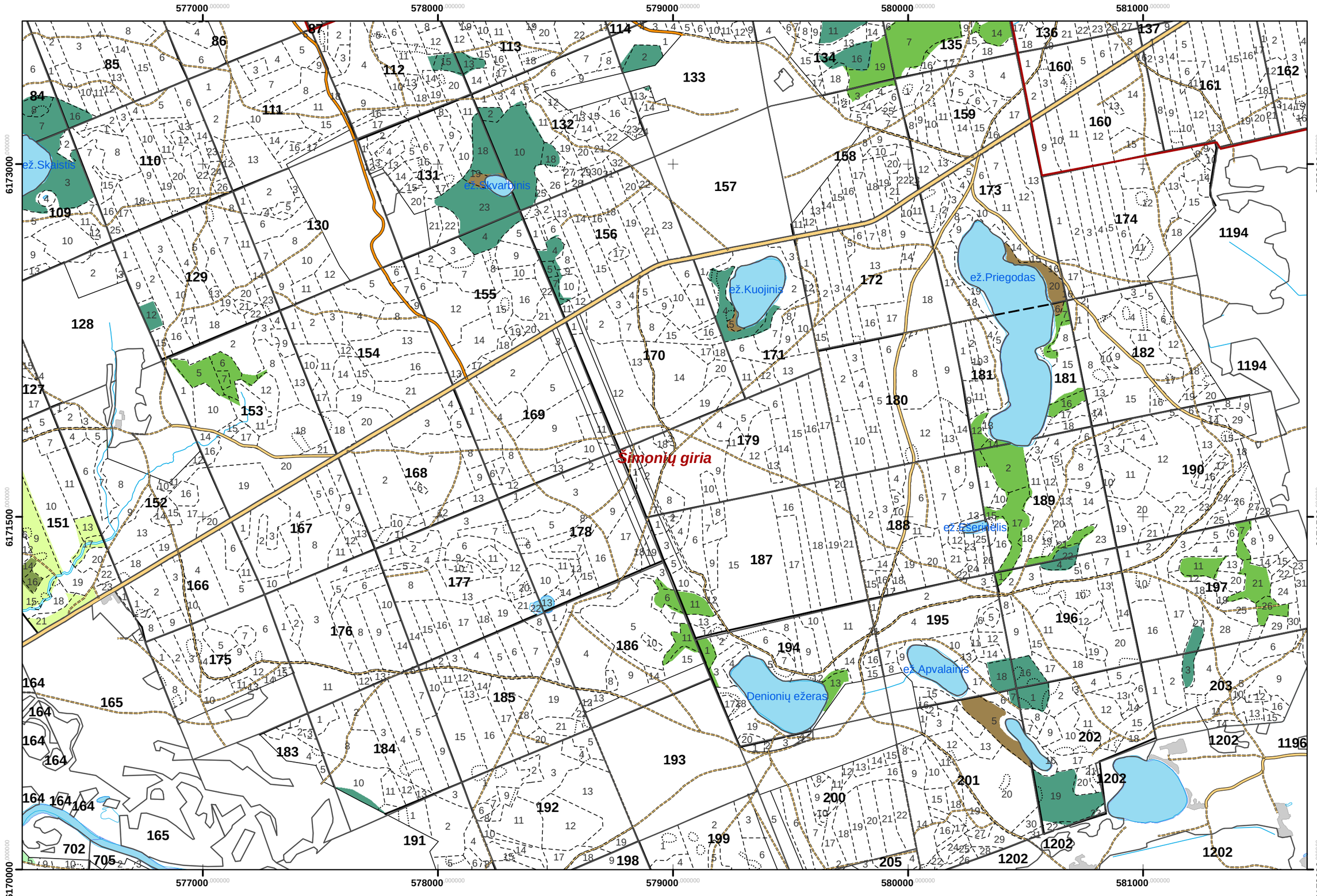

MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

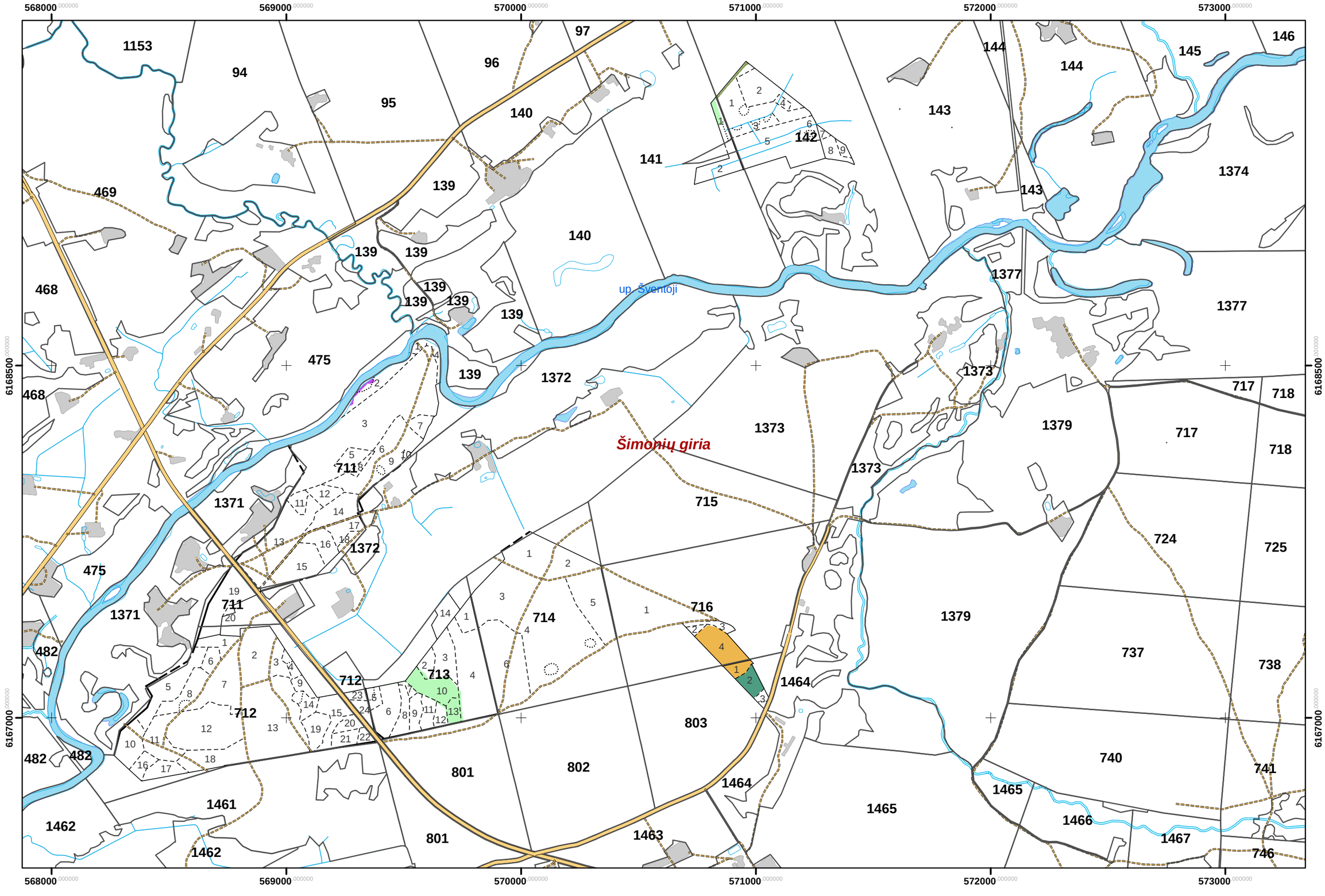

MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

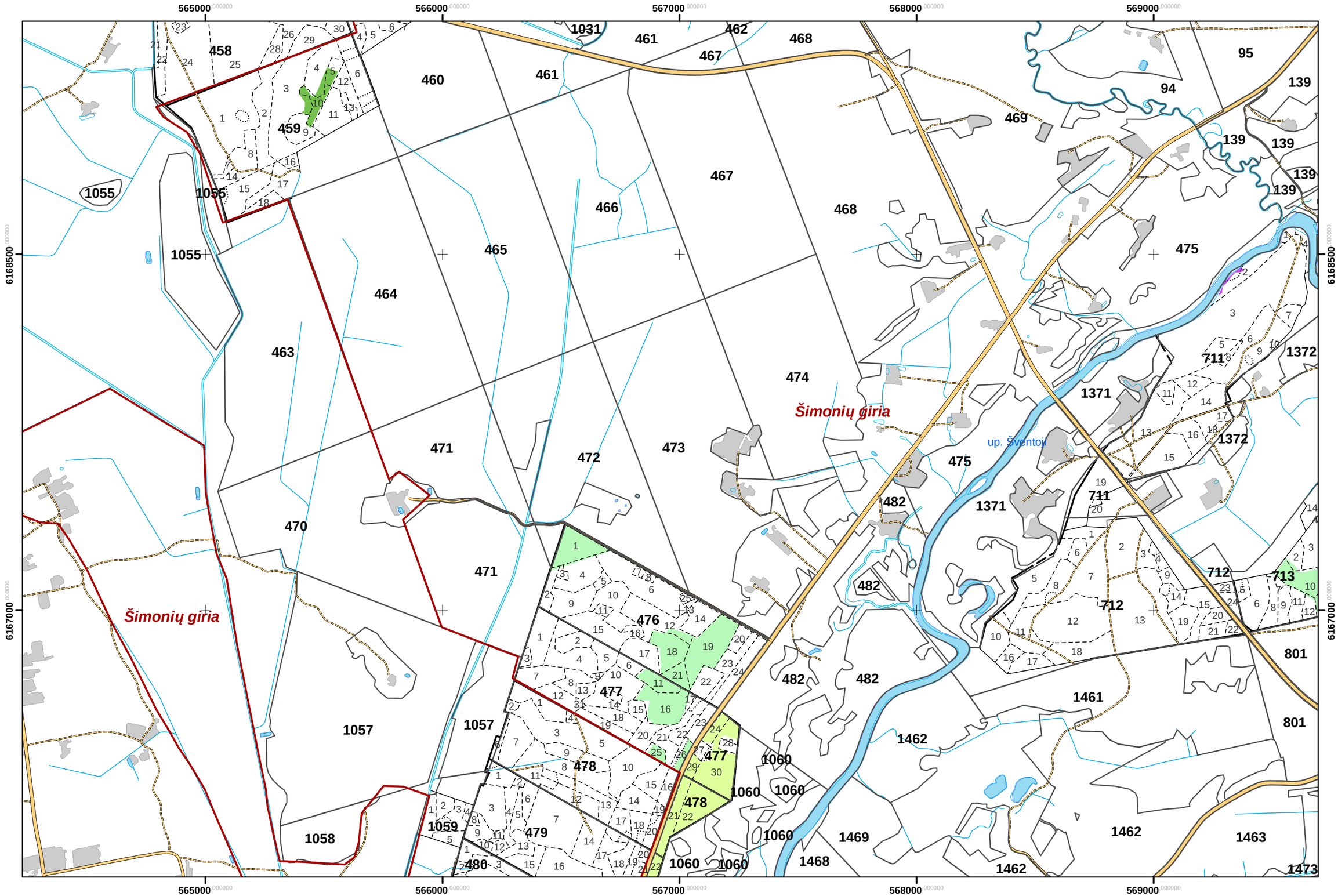

PAVARIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

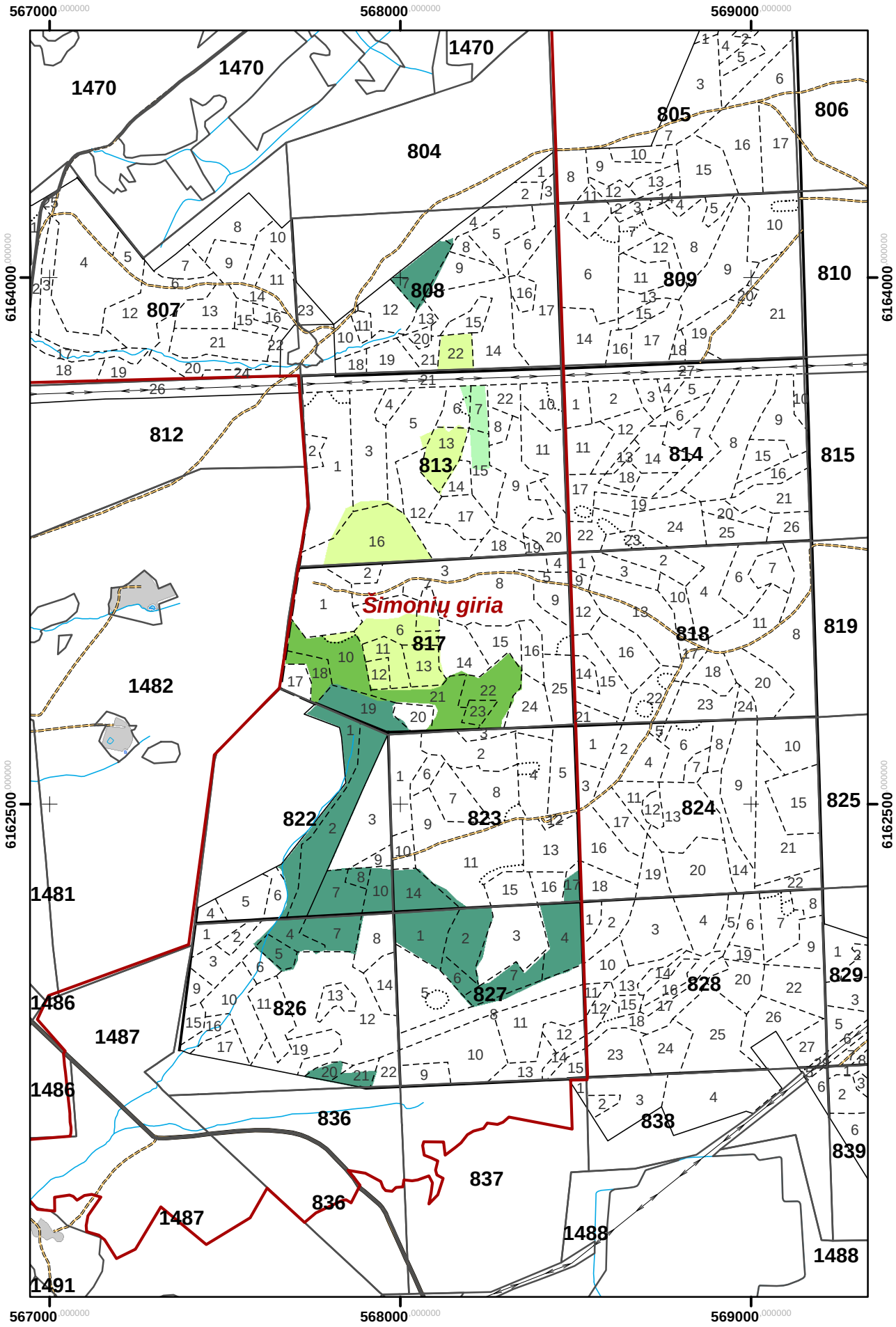

SVĖDASŲ - MIKIERIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

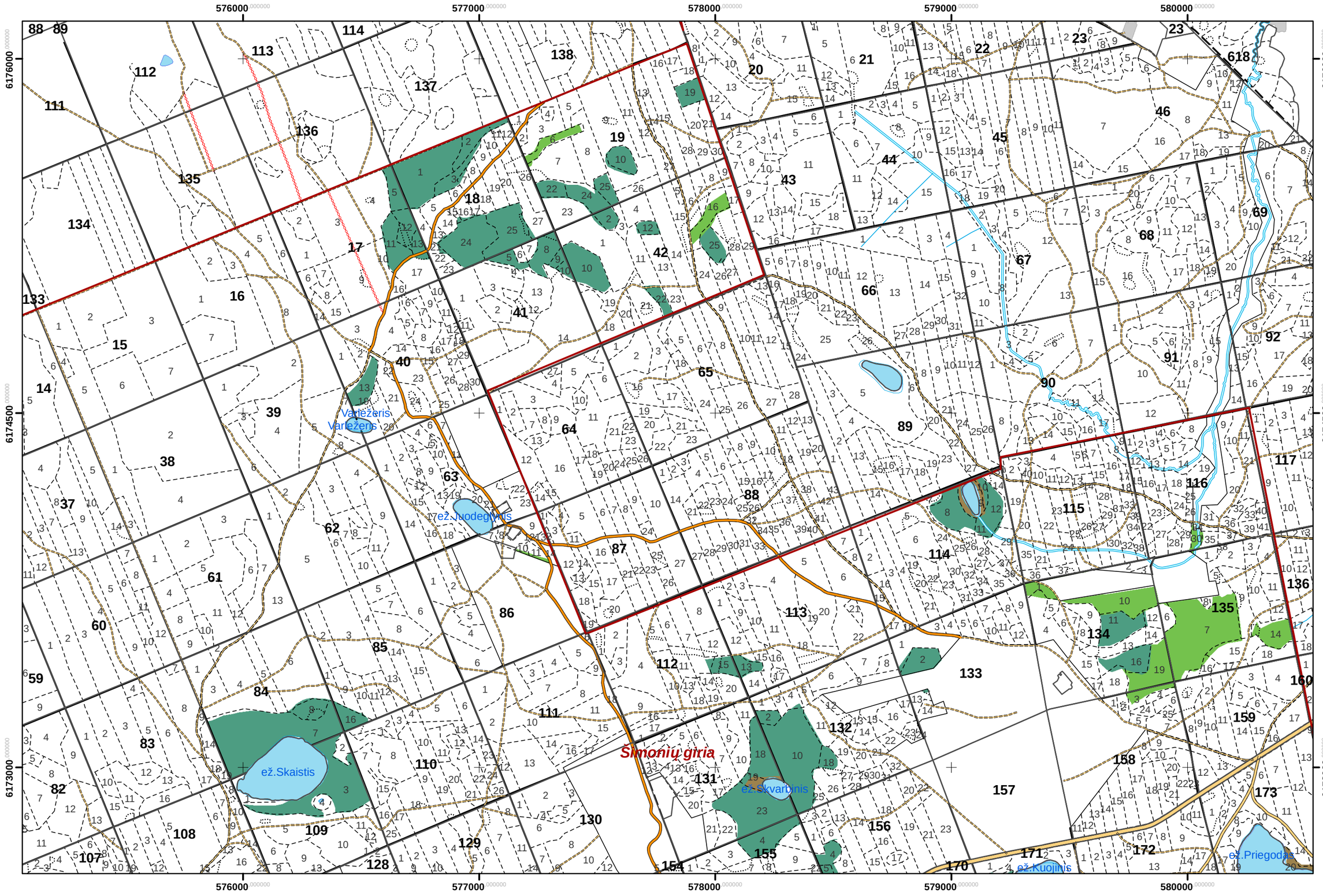

VIDENIŠKIŲ GIRININKIJA

M 1 : 15 000

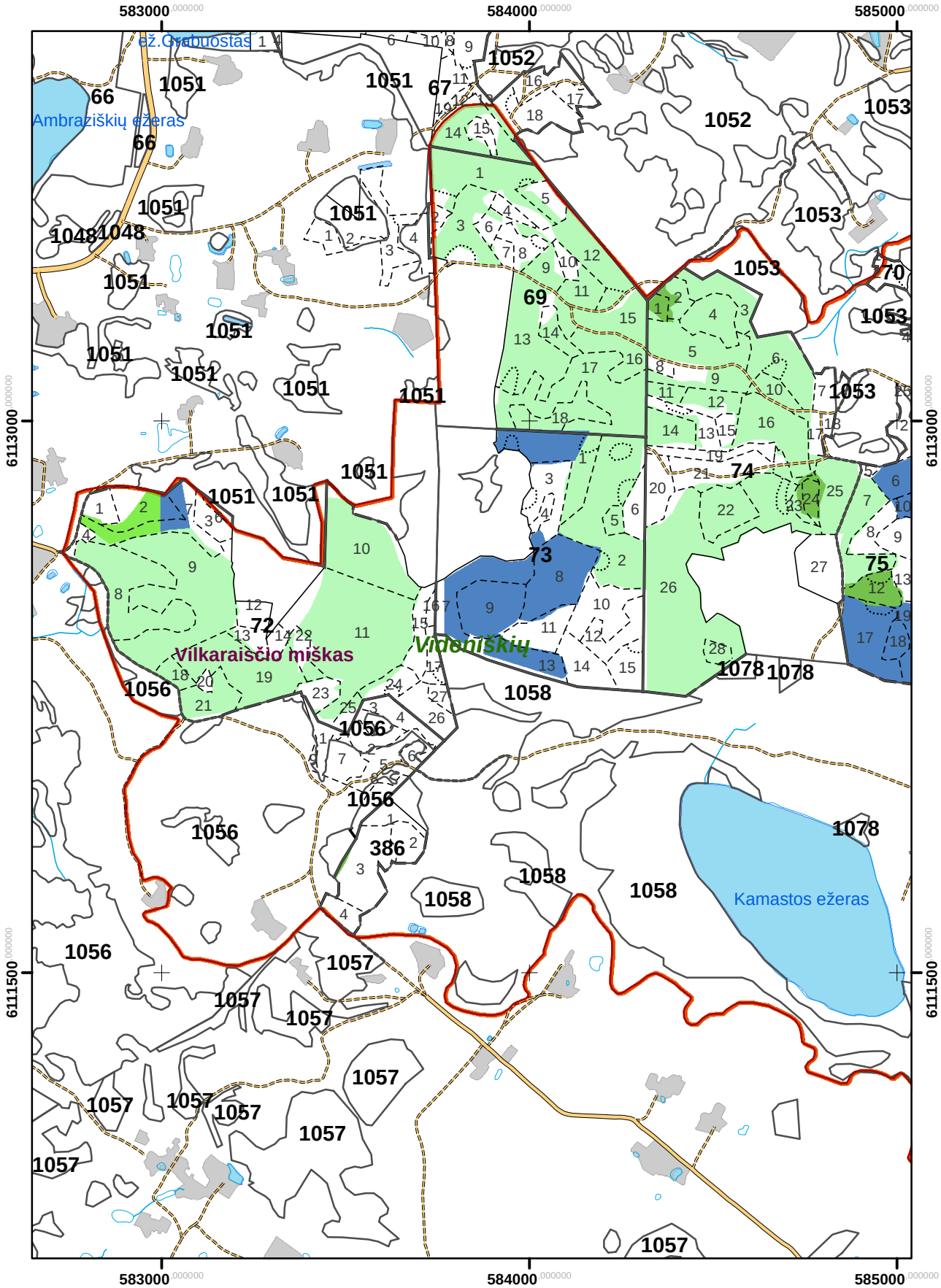

VIDENIŠKIŲ GIRININKIJA M 1 : 15 000

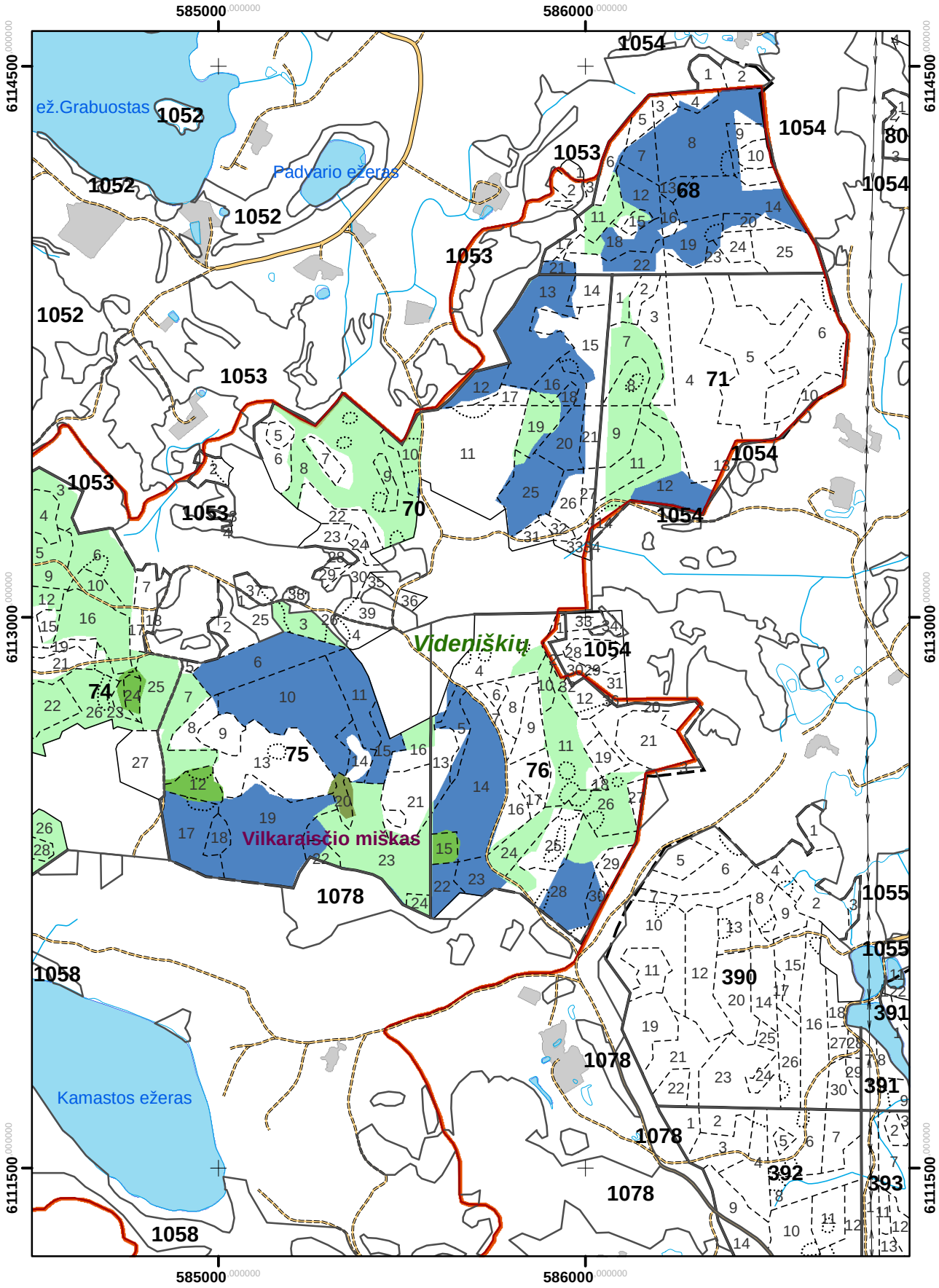

16 PRIEDAS

Šimonių girios biosferos poligone esančių saugomų paukščių rūšių maitinimosi bei veisimosi vietų ir jų apsaugos zonų išsidėstymo schema valstybinės reikšmės miškuose

ŠIMONIŲ GIRIOS BIOSFEROS POLIGONE IŠSKIRTŲ JUODOJO GANDRO, MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO IR ŽALVARNIO VEISIMOSI VIETŲ BEI JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE

M 1 : 70 000

564000 571000 578000

6176000 6172000 6168000 6164000 6160000

Šimonių girios biosferos poligonas

Svedasų

Mikierių

Mickūnų

Pavarių

ež.Viešintas

Pelyšų tvenkinys

Pelyšų tvenkinys

Padvarninkų ežerėlis

Varlėžeris

ež.Juodagalvynis

ež.Skalstis

ež.Skvarbinis

ež.Kuojinis

ež.Pregpdas

ež.Ešerinėlis

Denisovo ežerėlis

Grikiapėlių ežerėlis

up. Šalnūsis

Leliūnų tvenkinys

Leliūnų tvenkinys

ku ežerėlis

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Šimonių girios biosferos poligono riba
- Juodojo gandro apsaugai svarbi teritorija
- Juodojo gandro veisimosi vieta
- Juodojo gandro veisimosi vietos apsaugos zona
- Mažojo erelio rėksnio maitinimosi vieta
- Mažojo erelio rėksnio veisimosi vieta
- Žalvarnio veisimosi vieta
- Žalvarnio maitinimosi vieta
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

17 PRIEDAS

Šimonių girios biosferos poligone esančių mažojo erelio rėksnio lizadaviečių ir jų apsaugos zonų išsidėstymo valstybinės reikšmės miškuose schemos

MIKIERIŲ GIRININKIJA

ŠIMONIŲ GIRIOS BIOSFEROS POLIGONO VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 15 000

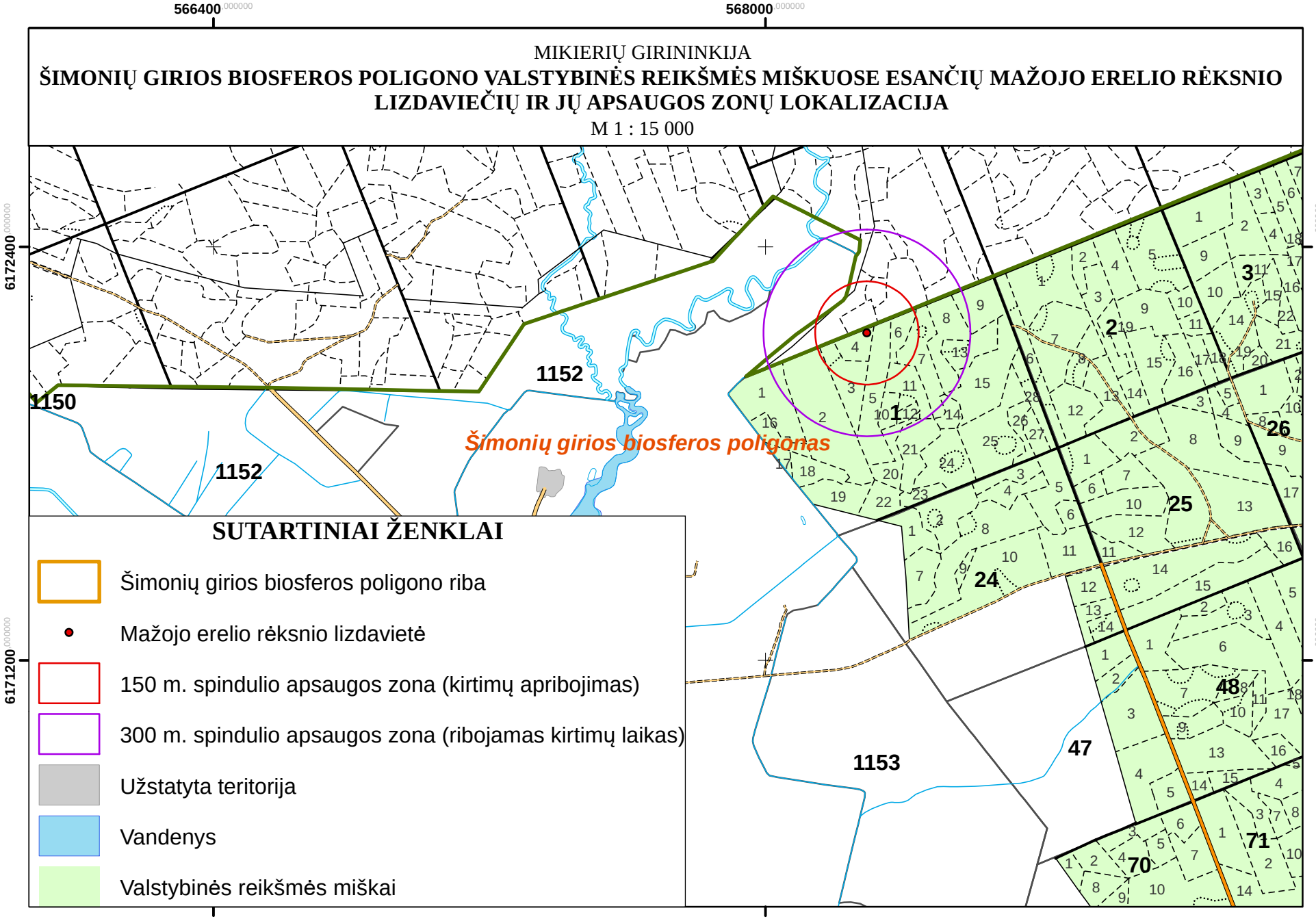

SVĖDASŲ GIRININKIJA

ŠIMONIŲ GIRIOS BIOSFEROS POLIGONO VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 15 000

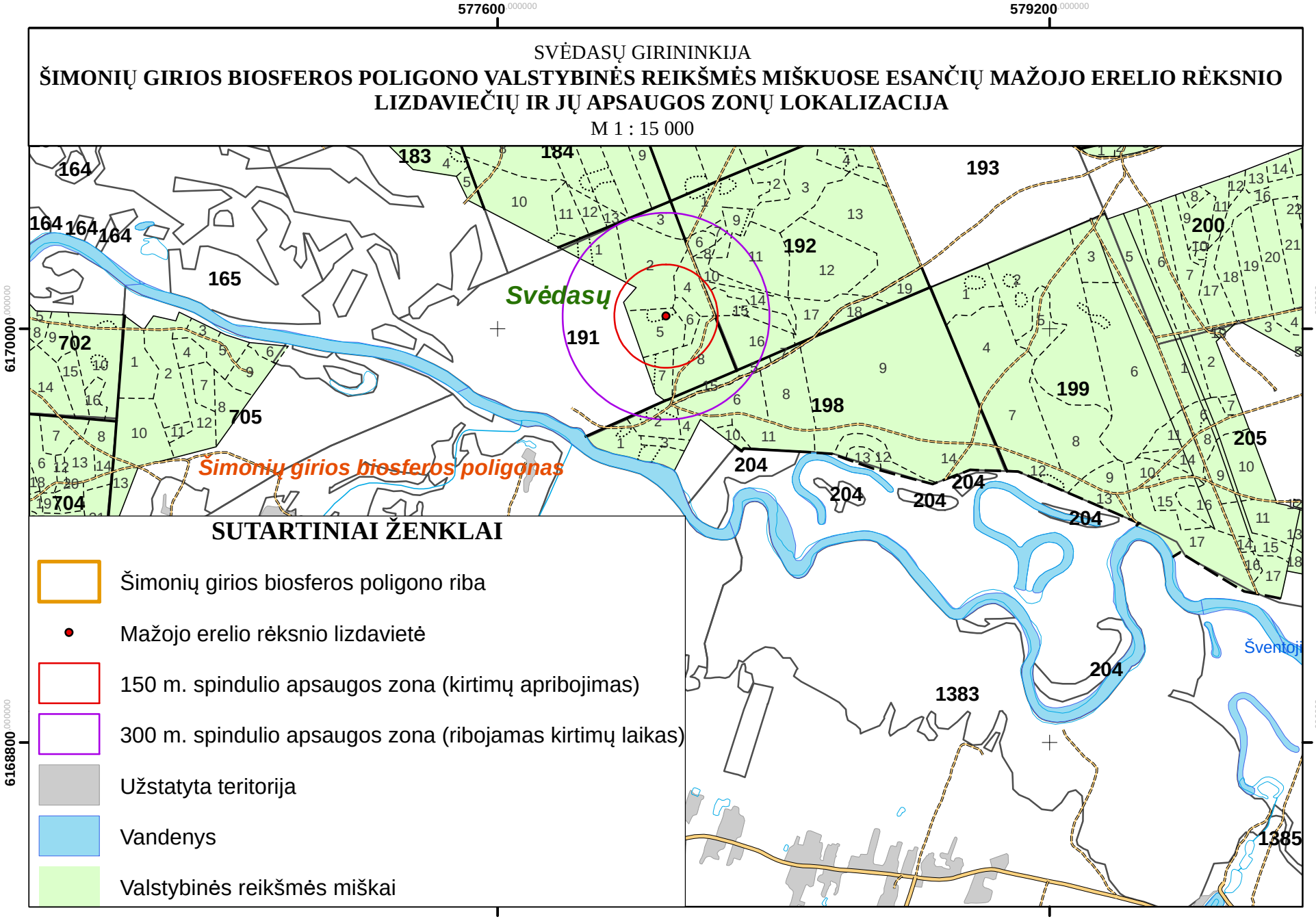

MICKŪNŲ GIRININKIJA

ŠIMONIŲ GIRIOS BIOSFEROS POLIGONO VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 15 000

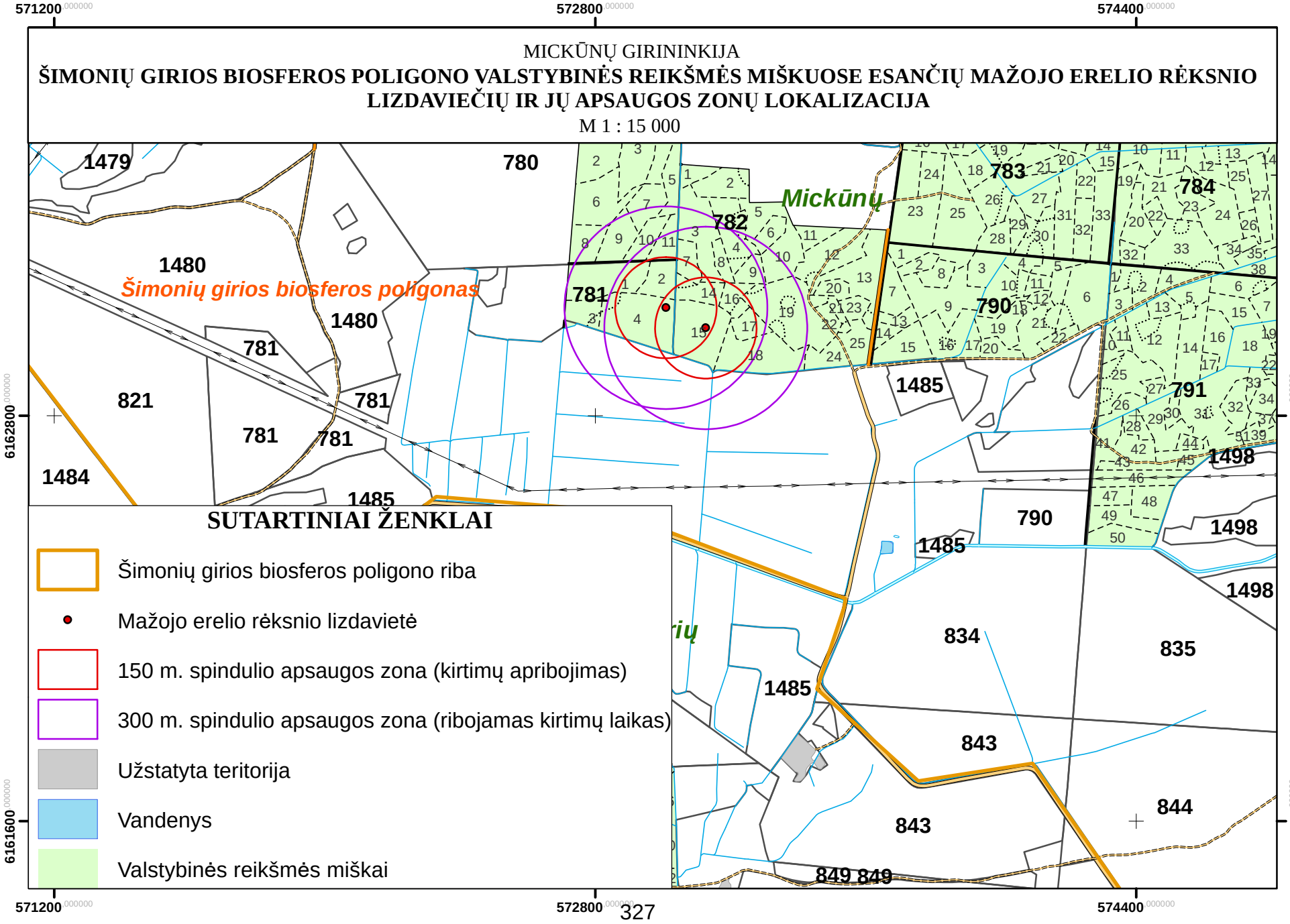

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Šimonių girios biosferos poligono riba
- Mažojo erelio rėksnio lizdavietė
- 150 m. spindulio apsaugos zona (kirtimų apribojimas)
- 300 m. spindulio apsaugos zona (ribojamas kirtimų laikas)
- Užstatyta teritorija
- Vandenys
- Valstybinės reikšmės miškai

18 PRIEDAS
Vaistinių augalų genetinių sklypų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose miškuose

MIKIERIŲ GIRININKIJA

MIKIERIŲ VAISTINIŲ AUGALŲ GENETINIO SKLYPO LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE MIŠKUOSE

M 1 : 10 000

